สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาและพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

STUDY AND DEVELOPMENT OF KOH KRED CERAMIC DESIGN FOR GARDEN DECORATION

T061193

จิรดา แพรใบศรี

JIRADA PRAEBAISRI

วท.
จ 492ก
2548

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 61193
วัน,เดือน,ปี 17 ก.ค. 2549

b 11651513
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2548

ISBN 974-15-2043-3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

STUDY AND DEVELOPMENT OF KOH KRED CERAMIC DESIGN FOR GARDEN DECORATION

JIRADA PRAEBAISRI

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION
IN INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2005

ISBN 974-15-2043-3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2005

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาและพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน
ชื่อนักศึกษา	นางสาวจิรดา แพรใบศรี
รหัสประจำตัว	46069412
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
พ.ศ.	2548
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์อุดมศักดิ์ สาริบุตร
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรัช สุดสังข์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเพื่อการตกแต่งสวน, ศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวน พัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน และศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ช่างผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จำนวน 5 คน ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน จำนวน 32 คน นักออกแบบจำนวน 45 คน และผู้บริโภคจำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามประกอบภาพจำลอง และต้นแบบ นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยบรรยาย หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD.) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว(One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยสรุปว่า ลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด พบว่า ยังคงผลิตด้วยวิธีดั้งเดิม คือการขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบและขนาดเป็นของที่ระลึกและของตกแต่ง ไม่เน้นการใช้สอยเหมือนในอดีต ผู้บริโภคมีความต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวน ที่มีรูปทรงสวยงาม โดยเป็นประเภทน้ำพุ น้ำตก น้ำผุด น้ำล้น และโคมไฟ ที่มีลักษณะเป็นชุด สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย ขนาดเหมาะสมกับการนำไปใช้งานได้ง่าย ปรับเปลี่ยนซ่อมแซมอุปกรณ์ได้ง่าย

ผลการประเมินระดับความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมทั้ง 2 ด้าน พบว่า รูปแบบ C ที่มีลักษณะของรูปทรงหม้อน้ำลายวิจิตรและโอ่ง ตกแต่งลวดลายด้วยวิธีฉลุ แกะสลัก กลิ้งลาย และกดพิมพ์ สามารถใช้เป็นน้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น โคมไฟ และภาชนะใส่น้ำหรือพันธ์ไม้ มีความเหมาะสมมากที่จะพัฒนาเป็นต้นแบบ อยู่ในระดับมาก $\overline{X}$=3.81 (0.72) และเมื่อพัฒนาเป็นต้นแบบแล้วพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก $\overline{X}$=4.22 (0.92)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ ผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้จำหน่ายมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักออกแบบ และผู้บริโภค ด้านขนาดสัดส่วน ในรายข้อ สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Study and Development of Koh Kred Ceramic Design for Garden Decoration
Student	Jirada Praebaisri
Student ID.	46069412
Degree	Master of Science in Industrial Education
Programme	Industrial Design Technology
Year	2005
Thesis Advisor	Associate Professor Udomsak Saributr
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Dr.Nirat soodsang

ABSTRACT

This research aims to study the unique of Koh Kred Ceramic Design for garden decoration,customer needs,model improvement and comparing the opinions of vendors,designers including customers about Koh kred pottery for garden decoration.

Data to be analyzed werw extracted from opinions of 5 Koh Kred potters, here were32 garden decoration vendors,45 designers and 150 customers. The instrument of this research consists of interviewing,questionnaire,which composed of reproductions and models.It is analyzed by the statistic of percentage,average,standard devation and one-way anova.

The findings of the study indicate that unique of Koh Kred pottery has been produced by original method. It has been made from potter's wheel. Its shape and size were adapted to souvenir and ornament which unlikely in the past. The customers want a graceful shape especially fountain,waterfall,emerge water,overflow water,lamp these contain in set. The pottery can be various benefits,suitable size, convenient use,easy to adjust and repair.

The evaluate level of expert's opinion include 2 sections,C pattern:Lai Vijit pottery and water jar decorated with intricate sculpture,engrave,rolling,identical form are able to use as fountain,emerge water,overflow water,lamp and water container or pot. There were much appropriate would improve to be the model in a high level $\overline{X}$=3.81(0.72).Moreover,when it was improved there were also in hight level of appropriate $\overline{X}$=4.22 (0.92)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The result of the comparison of sampling group's opinion about a renovation of Koh Kred Ceramic Design for garden decoration shown the majority is not different.However,when consider in each item it was founded the vendors has different opinion from designers and customers about its size and shape in aspects of convenient to transfer and transportation as 0.05 significance.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ในการแสวงหาคำตอบของปัญหาจากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ บุคคลสำคัญที่ผลักดันให้ผู้วิจัยสามารถหาคำตอบสำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์อุดมศักดิ์ สาริบุตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรัช สุดสังข์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำชี้เส้นทางแห่งความรู้ และคอยกำกับเส้นทางความคิดให้ผู้วิจัยสามารถนำพาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาสู่จุดหมายปลายทาง

ขอขอบพระคุณ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล และรองศาสตราจารย์นพคุณ นิศามณี ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัย , อาจารย์สาโรช โสภณางกูร คุณรสสุคนธ์ ภิบาลกุล คุณชาตรี สิงหเสนี รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพรรณ สุทธะพินทุ อาจารย์โสมสุดา อมรวิทวัส และอาจารย์ลำเพา มะนะ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาสำหรับตกแต่งสวน, อาจารย์บรรจงศักดิ์ พิมพ์ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพรณ์ ปีเตอร์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยตลอดมา ,ชาวเกาะเกร็ดทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ให้ความคิดเห็นชี้แนะแนวทางที่ดีเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เอื้อเฟื้อสถานที่ในการเก็บข้อมูล , คุณสาคร ตั้งอารมย์ คุณเล็ก ตั้งอารมย์ และชาวโรงปั้นทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำที่ดีในการผลิตต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวน, คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ และให้ความช่วยเหลือในทุกๆเรื่องตลอดมา, คุณสันติสุข เอื้อวิศวกุล รวมถึงเพื่อนๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยโดยตลอด

จิรดา แพรใบศรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....I

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....III

กิตติกรรมประกาศ.....V

สารบัญ.....VI

สารบัญตาราง.....VIII

สารบัญภาพ.....X

บทที่ 1 บทนำ.....1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....4

1.3 สมมติฐานการวิจัย.....4

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....4

1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....6

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....8

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....11

2.1 หัตถกรรมพื้นบ้าน.....11

2.2 เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.....22

2.3 การจัดและตกแต่งสวน.....34

2.4 ความต้องการของผู้บริโภค.....46

2.5 การออกแบบเครื่องปั้นดินเผาอุตสาหกรรม.....51

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....59

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....62

3.1 วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1.....62

3.2 วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2.....64

3.3 วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3.....66

3.4 วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4.....69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....73

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....121

5.1 สรุปผลการวิจัย.....121

5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....127

5.3 ข้อเสนอแนะ.....128

บรรณานุกรม.....130

ภาคผนวก.....132

ภาคผนวก ก.....133

ภาคผนวก ข.....155

ภาคผนวก ค.....168

ภาคผนวก ง.....177

ภาคผนวก จ.....181

ประวัติผู้เขียน.....185

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระยะเวลาในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนของผู้จำหน่าย....94
4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละประเภทของผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่มีจำหน่ายในปัจจุบัน....95
4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภคที่มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน....95
4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของประเภทผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนซึ่งเป็นที่ต้องการในปัจจุบัน....96
4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละแนวทางในการพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนของผู้บริโภคตามลำดับที่ 1,2,3 ,4 และ5....96
4.6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนด้านความสวยงามตามลำดับที่ 1,2,3 และ4....97
4.7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนด้านประโยชน์ใช้สอย....98
4.8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการลักษณะเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน....98
4.9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนด้านขนาดสัดส่วน....99
4.10 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนด้านการดูแลรักษา....100
4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผาในการประเมินภาพจำลองการออกแบบทั้ง 3 รูปแบบ....103
4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวนในการประเมินภาพจำลองการออกแบบทั้ง 3 รูปแบบ....105
4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นโดยรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้านในการประเมินภาพจำลองการออกแบบทั้ง 3 รูปแบบ....107
4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผาในการประเมินต้นแบบ....110
4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวนในการประเมินต้นแบบ....112
4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นโดยรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้านในการประเมินต้นแบบ....113

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.17 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ เพศของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค.....114

4.18 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ อายุของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค.....114

4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนทางเดียวในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเพื่อการตกแต่งสวน ที่พัฒนาใหม่.....116

4.20 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว.....118

4.21 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยวิธี LSD.....120

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ตารางที่ **หน้า**

4.1 รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทสวยงามที่ผลิตในอดีต.....74
4.2 รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทเครื่องใช้ที่ผลิตในอดีต.....75
4.3 รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทสวยงามที่ผลิตในปัจจุบัน.....75
4.4 รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทเครื่องใช้ที่ผลิตในปัจจุบัน.....76
4.5 รูปทรงโอ่งที่ผลิตในอดีต.....78
4.6 การตกแต่งลวดลายที่บริเวณขอบโอ่ง.....78
4.7 ส่วนประกอบของฝาหม้อน้ำ.....79
4.8 ส่วนประกอบของตัวหม้อน้ำ.....79
4.9 ส่วนประกอบของฐานหม้อน้ำ.....79
4.10 หม้อน้ำลายวิจิตรรูปทรงต่างๆ.....80
4.11 ลวดลายตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตในอดีต.....81
4.12 ลวดลายตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตในปัจจุบัน.....81
4.13 แป้นหมุนสำหรับขึ้นรูป.....84
4.14 เครื่องมือและอุปกรณ์ในการตกแต่ง.....84
4.15 เตาจีนที่ใช้ในปัจจุบัน.....85
4.16 เตาถังที่ใช้งานในปัจจุบัน.....86
4.17 เตาไฟฟ้าที่ใช้งานในปัจจุบัน.....86
4.18 เตาแก๊สที่ใช้งานในปัจจุบัน.....86
4.19 เครื่องรีดดินหรือเครื่องโม่ดิน.....87
4.20 ขั้นตอนการเตรียมดิน.....88
4.21 เครื่องเตรียมดินกรอง.....89
4.22 การขึ้นรูปทรงเครื่องปั้นดินเผา.....90
4.23 การแต่งทรงเครื่องปั้นดินเผา.....90
4.24 การขูดแต่งรูปทรงเครื่องปั้นดินเผา.....90
4.25 การผึ่งให้แห้งก่อนนำไปแต่งทรง ขูดผิว หรือตกแต่งลวดลาย.....91
4.26 การคลุมพลาสติกเพื่อไม่ให้ดินแห้งตัวเร็วขณะรอตกแต่งชิ้นงาน.....91
4.27 การตกแต่งลวดลาย.....91
4.28 การผึ่งให้แห้งก่อนนำไปเข้าเตาเผา.....92

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่ **หน้า**

4.29 รูปแบบตามแนวทางที่ 1..... ……..……..……..……101
4.30 รูปแบบตามแนวทางที่ 2..... …… ……. ……..……....……..……102
4.31 รูปแบบตามแนวทางที่ 3..... ……...……. ……..……..……102
4.32 ต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน.....…...……..…...……...…108
4.33 เขียนแบบเพื่อการผลิต.....109
ค.1 ภาพจำลองแนวคิดการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน……...169
ค.2 ขั้นตอนการผลิตต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน…...……170
ค.3 การใช้งานต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน……...……170

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เราได้รู้จักคุณประโยชน์ของธรรมชาติมานานแล้ว เมื่อเริ่มมีความเจริญ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างที่พักอาศัย ก็ต้องแสวงหาธรรมชาติมาเป็นองค์ประกอบในการสร้างที่พักอาศัย ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ เมื่อมนุษย์มีความเจริญมากขึ้นมีการพัฒนาการออกแบบ วางผังการก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยให้สวยงามแข็งแรงมั่นคง นำเอาต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ใบ มาปลูกไว้ใกล้บ้านในลักษณะเป็นกลุ่มเป็นแถวที่ให้ร่มเงา เพื่อให้บริเวณที่อยู่อาศัยร่มรื่นสวยงาม(จักรผัน อักกพันธานนท์.2535:1) และจากกระแสความสนใจของคนในยุคปัจจุบัน ที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ทำให้ผู้ประกอบการพัฒนาที่ดินไม่อาจมองข้ามเรื่องดังกล่าวไปได้ ช่วงที่ผ่านมาหลายๆ โครงการจึงนำจุดเด่นในส่วนนี้มาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดใจคนซื้อบ้าน ภายใต้แนวคิดบ้านในสวนสวย บ้านในอุทยาน บ้านริมทะเลสาบ โดยใช้ชื่อหลากหลายเพื่อสร้างความโดดเด่น จนกลายเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการเกือบทุกบริษัทจะต้องหยิบยื่นให้คนซื้อบ้านไปโดยปริยาย(หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ .2546:15)

การจัดสวนถือว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้เกิดความสวยงามตามอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ การที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ การจัดสวนก็เช่นกัน ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์หลายอย่างที่จะช่วยตกแต่ง เพื่อทำให้สวนมีบรรยากาศและสวยงามยิ่งขึ้น จากอดีตตามประวัติศาสตร์พบว่ามีการจัดตกแต่งสวนมานานแล้ว ดังจะเห็นได้จากลักษณะการจัดสวนในอดีต จะมีรูปปั้น ภาชนะรูปทรงต่างๆที่ถูกนำมาตกแต่งเสริมให้กับสวน หรือแม้แต่ตามสวนสาธารณะก็มีการนำรูปปั้น น้ำพุ มาตกแต่งประกอบจนกลายเป็นแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น ที่ประเทศอิตาลี เป็นต้น การจัดสวนไม่ใช่แค่การปลูกต้นไม้อย่างเดียว แต่การจัดสวนนั้น ยังประกอบไปด้วยของตกแต่งต่างๆที่เพิ่มชีวิต และความน่าสนใจให้กับสวน และส่งผลให้รูปแบบที่ผู้จัดต้องการสื่อนั้นมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการเลือกของตกแต่งสวนจึงสำคัญพอๆกับการเลือกต้นไม้ ควรเลือกให้เหมาะกับลักษณะของสวน ซึ่งก็จะช่วยสร้างจุดเด่นให้กับสวนได้ (ทิพาพรรณ ศิริเวชฎารักษ์:2548)[Internet]สิ่งประดับตกแต่งสวนนั้น สามารถแสดงให้เห็นถึงรสนิยมและลักษณะพิเศษของเจ้าของได้

เมื่อย้อนไปถึงอดีตสวนของบ้านคนไทยที่ยกพื้นสูง เพื่อป้องกันน้ำท่วม จึงไม่ค่อยมีการปลูกต้นไม้บนพื้นดิน แต่จะปลูกกันบนชานบ้าน โดยใช้กระถางดินเผา โอ่ง อ่าง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(บ้านและสวน. 2545:37) ที่มีทั้งเคลือบและไม่เคลือบผิว แต่ในปัจจุบันมีการพัฒนาของประดับตกแต่งสวน จนเกิดรูปแบบ ลวดลาย สีสัน นำมาประกอบสำหรับการตกแต่งออกมาหลากหลาย ทั้งจากวัสดุสังเคราะห์ที่เลียนแบบธรรมชาติ หรือที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติ เช่น เซรามิค เครื่องปั้นดินเผา ซึ่งในประเทศไทยมีแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาและเซรามิคอยู่หลายแห่ง เช่น ราชบุรี นครราชสีมา ลำปาง เป็นต้น ซึ่งจากรายงานการสำรวจภาวะอุตสาหกรรมงานสำรวจข้อมูลการผลิตปี 2546(2547:252)พบว่า กลุ่มสินค้าประเภทเซรามิกชนิดไม่ทนไฟ ได้แก่เซรามิคที่เป็นภาชนะต่างๆ และใช้ภายในบ้าน รูปปั้น เครื่องประดับตกแต่ง มีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะงานหัตถกรรมกลุ่มสินค้าประเภทของใช้และของตกแต่งบ้านนั้น ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเลือกซื้อเพราะมีความชอบในสินค้าที่เป็นธรรมชาติ มีรูปแบบสวยงาม ฝีมือประณีต และมีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตโดยชาวบ้านหรือช่างพื้นบ้าน จากการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นมาดัดแปลง สร้างสรรค์ ใช้วิชาการด้านช่างกับการใช้มือผสมกัน ผลิตผลงานออกมาเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เพื่อสนองความต้องการของตนเองและชุมชนหมู่คณะ(สุวรรณ วุฒธยาคม.2544:4) ที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของชุมชนต่างๆซึ่งมีประวัติความเป็นมา และสภาพการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันของแต่ละท้องถิ่น มีเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นของตน มีการผสมผสานวัฒนธรรม และการคลี่คลายขยายตัวพัฒนามาสู่ความเจริญ (จงรัก พันธุ์สุวรรณ.2543:14)

เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่มีชื่อเสียงในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาหัตถกรรมของไทย ที่มีการสืบทอดกันมากกว่า 200 ปี ซึ่งเป็นชาวมอญที่อพยพมาจากทางตอนใต้ของเมืองหงสาวดี ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานที่เกาะเกร็ดในปีพ.ศ.2317 สมัยกรุงธนบุรี ชาวมอญกลุ่มนี้มีฝีมือในการทำเครื่องปั้นดินเผา ประกอบกับดินบริเวณเกาะเกร็ดเป็นดินที่เหมาะจะผลิตเครื่องปั้นดินเผา (เอกสารข้อมูลเชิงลึกหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์.2548:1)

เครื่องปั้นดินเผาที่ชาวไทยเชื้อสายมอญในเกาะเกร็ดทำกันในสมัยแรก ส่วนมากเป็นภาชนะที่ใช้ในครัวเรือน ได้แก่ โอ่ง อ่าง ครก หม้อ เป็นต้น นอกจากเครื่องปั้นดินเผาเหล่านี้แล้ว ยังได้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่มีลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่งคือ หม้อน้ำลายวิจิตร ซึ่งเป็นหม้อดินที่มีรูปทรงสวยงาม ลักษณะเด่นของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด คือจะมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวมอญ มีความแข็งแกร่ง ทนทานในระดับหนึ่ง เป็นสีที่เกิดจากธรรมชาติ ไม่มีสารเคมี ไม่มีการเคลือบ(สายสมร ศรีสวัสดิ์.2546:64) จึงทำให้เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมีเอกลักษณ์เฉพาะที่แตกต่างจากเครื่องปั้นดินเผาแหล่งอื่น งานเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดแต่เดิมเป็นเพียงงานหัตถกรรม ที่ถ่ายทอดความรู้ในระบบชาวบ้านต่อชาวบ้าน การผลิตและการออกแบบใช้ประสบการณ์ความชำนาญของช่างผู้ผลิตเป็นผู้คิดค้น มิได้ศึกษาหลักการออกแบบอย่างจริงจัง ทั้งยังผลิตเพื่อใช้ในกลุ่มชนของตนเท่านั้น ตราบจนพัฒนาขึ้นเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัว มีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซื้อขายกันในวงกว้างขวางมากขึ้น จึงต้องการให้ศิลปะการทำแต่เดิมมีการพัฒนารูปแบบ วัสดุ และวิธีการตามสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลง ศิลปะจึงเปลี่ยนรูปแบบที่ตอบสนองคนจำนวนมาก มีการใช้สอยศิลปะอย่างกว้างขวางในชีวิตประจำวันมากขึ้น เช่น การประดับตกแต่งที่อยู่อาศัย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.2532:279) การผลิตเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดจึงต้องเปลี่ยนไป เน้นผลิตงานประเภทของที่ระลึก และของตกแต่งภายในและภายนอกที่พักอาศัยเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นที่ต้องการของตลาดปัจจุบัน แต่ถึงอย่างไรก็ตามหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ก็ยังประสบปัญหาในการพัฒนารูปแบบด้านประโยชน์ใช้สอยเนื่องมาจากผู้ผลิตเป็นผู้ผลิตรายย่อย มีข้อจำกัดด้านการรับข้อมูลด้านการตลาดที่ทันการและทันสมัย จึงทำให้การผลิตมักจะทำตามแบบที่เคยทำมาในอดีต รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จึงมีลักษณะแบบดั้งเดิม มีประโยชน์ใช้สอยจำกัด เป็นผลให้สินค้าไม่เป็นที่ต้องการของตลาดและไม่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งเน้นการบริโภคที่ต้องได้รับอรรถประโยชน์สูงสุดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ (กระทรวงอุตสาหกรรม.2539:บทนำ)

เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเป็นศิลปะที่คงเหลือเพียงน้อยและอีกในไม่ช้าคงจะถูกลืมไปจากศิลปหัตถกรรมไทย ด้วยการถูกกลืนจากวัฒนธรรมสากล ซึ่งมาโนช กงกะนันทน์(2537:47-48) กล่าวไว้ว่า การอนุรักษ์รูปแบบดั้งเดิมเอาไว้นั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรจะกระทำอย่างต่อเนื่อง แต่ในขณะเดียวกันก็ควรที่จะหาแนวทางในการพัฒนาขึ้นใหม่ ดังนั้นรูปแบบของหัตถกรรมดั้งเดิมที่เหมาะสมกับลักษณะการใช้ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องพัฒนารูปแบบของหัตถกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีใช้และรสนิยมของประชากรในสังคมที่ขยายตัวเป็นสังคมใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ(2532:129)ที่ว่า แนวทางในการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้เข้ากับตลาดปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านสามารถดำรงอยู่ได้ และเป็นการสืบทอดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านดั้งเดิมไม่ให้เกิดการสูญหาย รวมทั้งเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับแรงงานในท้องถิ่น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ที่มีความงามเป็นเอกลักษณ์เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ปัจจุบันเน้นการผลิตและจำหน่ายประเภทของที่ระลึก และของตกแต่งภายในและภายนอกที่พักอาศัย แต่ยังขาดการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของคนเมืองในสังคมปัจจุบัน จึงน่าจะมีการพัฒนาให้แสดงออกในรูปแบบของตกแต่งสวน เนื่องจากสินค้าหัตถกรรมประเภทของตกแต่งสวนนั้นยังคงเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ที่มีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเรื่อยๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเป็นที่รู้จักกว้างขวางขึ้น และเพื่อเป็นการพัฒนาและอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาให้ดำรงสืบต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน

1.2.3 เพื่อพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

1.2.4 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่ได้รับการพัฒนาแล้ว แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด สำหรับใช้ในการตกแต่งสวน โดยมีแนวทางในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ศึกษาลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ตามแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1.4.1.1 แนวทางในการศึกษาศิลปะพื้นบ้านของ มารุต อัมรานนท์ (2543:53-57) และของ ชนัญ วงษ์วิภาค(2543:175) ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา 6 ด้านดังนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์ในการทำและการนำเอาไปใช้

2. ด้านแหล่งกำเนิด และแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อให้ทราบถึงที่มาและวิวัฒนาการความเป็นมาของการสร้างสรรค์งาน

3. ด้านกรรมวิธีการผลิต เทคนิค ขั้นตอน เครื่องมืออุปกรณ์ ตั้งแต่การนำวัสดุก่อนการแปรสภาพ จนถึงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

4. ด้านลักษณะรูปทรง โครงสร้าง และรายละเอียดในการตกแต่งต่างๆที่ปรากฏในงานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

5. ด้านคติความเชื่อที่แฝงอยู่ในงานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ที่นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายหลักในการนำไปใช้งาน

6. ด้านระดับความสามารถข้อจำกัดในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 ศึกษาความต้องการของผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน ดังนี้

แนวทางการศึกษาความต้องการของผู้บริโภคเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา ของ ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินธร์(2537:115-116) กล่าวไว้ว่า ต้องศึกษารสนิยมของผู้บริโภคเป็นหลักว่าขณะนี้สังคมมีความนิยมในเครื่องปั้นดินเผาชนิดใด แบบใด สีใด ประโยชน์ใช้สอยด้านใด ความสวยงามที่มีรูปแบบ ลวดลายอย่างไร และแนวทางการศึกษาความต้องการของตกแต่งสวนของ ทิพาพรรณ ศิริเวชฎารักษ์(2548)[Internet] กล่าวไว้ว่า ของแต่งสวนไม่ได้ให้เพียงแค่ความสวยงามเท่านั้น แต่ยังให้ประโยชน์ใช้สอยด้วย และง่ายต่อการปฏิบัติดูแลรักษา ควรมีขนาดสัมพันธ์กับพื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา 4 ด้านดังนี้

1. ด้านความสวยงาม
2. ด้านขนาดสัดส่วน
3. ด้านประโยชน์ใช้สอย
4. ด้านการดูแลรักษา

1.4.3 พัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ตามแนวทางการพัฒนาใน 2 ด้านดังนี้

1.4.3.1 แนวทางการพัฒนารูปแบบหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ(2532:129-136) และศักดิ์ชัย เกียรตินาคินธร์(2537:115-116) ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา 6 ด้านดังนี้

1. ด้านลักษณะเฉพาะถิ่น
2. ด้านความสวยงาม
3. ด้านประโยชน์ใช้สอย
4. ด้านขนาดสัดส่วน
5. ด้านกรรมวิธีผลิต
6. ด้านการดูแลรักษา

1.4.3.2 แนวทางการพัฒนาของตกแต่งสวนของทิพาพรรณ ศิริเวชฎารักษ์(2548)[Internet]ควรเลือกให้เหมาะกับลักษณะของสวน นอกจากนี้ของแต่งสวนไม่ได้ให้เพียงแค่ความสวยงามเท่านั้น แต่ยังให้ประโยชน์ใช้สอยด้วย และง่ายต่อการปฏิบัติดูแลรักษา การเลือกของตกแต่งในสวนจึงควรมีขนาดสัมพันธ์กับพื้นที่ ของประดับก็ไม่ควรใหญ่เทอะทะจนเกินไป ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา 5 ด้านดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ด้านความสวยงาม
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย
3. ด้านขนาดสัดส่วน
4. ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน
5. ด้านการดูแลรักษา

1.4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ โดยผู้วิจัยนำแนวทางที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1.4.2.1 แนวทางการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา ของ ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินธร์(2537:115-116) และแนวทางการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับของตกแต่งสวน ของทิพาพรรณ ศิริเวชฎารักษ์ (2548)[Internet] ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา 4 ด้านดังนี้

1. ด้านความสวยงาม
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย
3. ด้านขนาดสัดส่วน
4. ด้านการดูแลรักษา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ซึ่งประกอบด้วย ดังนี้

1.5.1.1 ประชากรที่ศึกษาแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่

<u>ขั้นตอนที่ 1</u> ได้แก่

ช่างผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

<u>ขั้นตอนที่ 2</u> ได้แก่

ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 35 ร้าน

<u>ขั้นตอนที่ 3</u> ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน

<u>ขั้นตอนที่ 4</u> ได้แก่

1. ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 35 ร้าน

2. นักออกแบบ ที่เป็นสมาชิกสมาคมภูมิสถาปนิก และสมาคมไม้ประดับแห่งประเทศไทย จำนวน 51 รายชื่อ

3. ผู้บริโภคที่สนใจผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

<u>ขั้นตอนที่ 1</u> ได้แก่

ช่างผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผา ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 5 คน

<u>ขั้นตอนที่ 2</u> ได้แก่

ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ที่ร้านขายของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 10 คน

<u>ขั้นตอนที่ 3</u> ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา จำนวน 5 คน

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน จำนวน 5 คน

<u>ขั้นตอนที่ 4</u> ได้แก่

1. ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ที่ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 32 คน

2. นักออกแบบ จากบริษัทที่เป็นสมาชิกสมาคมภูมิสถาปนิกแห่งประเทศไทย และสมาคมไม้ประดับแห่งประเทศไทย จำนวน 45 คน

3. ผู้บริโภคที่สนใจมาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ที่ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 150 คน

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

1.5.2.1 ลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

1.5.2.2 ความต้องการรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนของผู้บริโภค

1.5.2.3 ความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. **ลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด** หมายถึง รูปแบบและลักษณะของงานเครื่องปั้นดินเผาในท้องถิ่น ทำมาจากดินในพื้นที่หรือดินท้องนาจังหวัดปทุมธานี เมื่อเผาแล้วจะมีสีแดงหรือน้ำตาลไม่เคลือบผิว ตกแต่งลวดลายแกะสลัก ฉลุ กดพิมพ์

1.1 **ลักษณะเฉพาะถิ่น** หมายถึง รูปแบบและลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของงานศิลปหัตถกรรมที่ทำขึ้นจากสุนทรียภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สร้าง

1.2 **เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด** หมายถึง เครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตในท้องถิ่น โดยคงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง ทำมาจากดินในพื้นที่หรือดินท้องนาเมื่อนำมาเผาแล้วจะมีสีแดงหรือน้ำตาล ไม่เคลือบผิว

2. **ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน** หมายถึง ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ทำขึ้นโดยกลุ่มผู้ผลิตที่ไม่ได้รับการฝึกฝนด้านศิลปะอย่างเป็นระบบ แต่สามารถสร้างผลงานตามประเพณีนิยม ด้วยความชำนาญและมีลักษณะเฉพาะถิ่น โดยศึกษาตามกรอบการศึกษาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ดังนี้

2.1 **วัตถุประสงค์** หมายถึง จุดมุ่งหมายในการทำ และการนำเอาไปใช้ของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

2.2 **แหล่งกำเนิดและแหล่งผลิต** หมายถึง แหล่งผลิตงานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อให้ทราบถึงวิวัฒนาการความเป็นมาของการสร้างสรรค์ผลงาน

2.3 **กรรมวิธีการผลิต** หมายถึง เทคนิควิธีการ ขั้นตอน เครื่องมืออุปกรณ์ ตั้งแต่การนำวัสดุที่ก่อนการแปรสภาพ มาแปรสภาพจนถึงขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

2.4 **ลักษณะรูปทรง โครงสร้าง** หมายถึง ลักษณะโดยรวมและรายละเอียดในการตกแต่งต่างๆที่ปรากฏในงานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

2.5 **คติความเชื่อ** หมายถึง คุณค่าทางความรู้สึกที่แฝงอยู่ในงานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ที่นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายหลักในการนำไปใช้งาน

2.6 **ระดับความสามารถของการผลิต** หมายถึง ความสามารถ ข้อจำกัด ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

3. **ช่างผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด** หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับงานเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดไม่น้อยกว่า 10 ปี

4. **ความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน** หมายถึง ความประสงค์ ความนิยมของผู้บริโภคที่มีต่อลักษณะ รูปแบบ ของเครื่องปั้นดินเผาที่นำมาใช้ในการตกแต่งสวน โดยศึกษาตามกรอบการศึกษาความต้องการของตกแต่งสวนใน 4 ด้าน คือ ด้านความงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านขนาดสัดส่วน ด้านการดูแลรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1 **ความต้องการด้านความงาม** หมายถึง ความประสงค์ ความนิยมของผู้บริโภคที่มีต่อลักษณะ ลวดลาย พื้นผิว รูปทรง สีสันของเครื่องปั้นดินเผา

4.2 **ความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย** หมายถึง ความประสงค์ ความนิยมของผู้บริโภคที่มีต่อลักษณะหน้าที่การใช้สอยของเครื่องปั้นดินเผา

4.3 **ความต้องการด้านขนาดสัดส่วน** หมายถึง ความประสงค์ ความนิยมของผู้บริโภคที่มีต่อลักษณะขนาดของเครื่องปั้นดินเผา ที่สะดวกและง่ายต่อการใช้งาน ขนย้าย ขนส่ง

4.4 **ความต้องการด้านการดูแลรักษา** หมายถึง ความประสงค์ ความนิยมของผู้บริโภคที่มีต่อลักษณะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความสะดวกและง่ายต่อการดูแลรักษา ทำความสะอาด ซ่อมแซม

5. **ความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่** หมายถึง ความเห็นหรือความรู้สึกของผู้จำหน่าย นักออกแบบและผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่ได้รับการพัฒนาแล้วในด้านความงาม ประโยชน์ใช้สอย ขนาดสัดส่วน การดูแลรักษา

5.1 **เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่** หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีรูปทรง และลวดลายต่างๆของงานเครื่องปั้นดินเผาตามลักษณะเฉพาะของเกาะเกร็ด ที่ออกแบบพัฒนาแล้วในด้านความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอย ขนาดสัดส่วน การดูแลรักษา เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการตกแต่งสวน

5.2 **ความคิดเห็นด้านความงาม** หมายถึง ความเห็นหรือความรู้สึกของผู้จำหน่าย นักออกแบบและผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนด้านความสวยงาม กลมกลืนของลักษณะลวดลาย รูปทรง สีสัน

5.3 **ความคิดเห็นด้านประโยชน์ใช้สอย** หมายถึง ความเห็นหรือความรู้สึกของผู้จำหน่าย นักออกแบบและผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนด้านหน้าที่ใช้สอย ความเหมาะสมของลวดลาย รูปทรง การจัดเข้าชุดหรือแยกชิ้น การใช้งานได้อย่างคุ้มค่า

5.4 **ความคิดเห็นด้านขนาดสัดส่วน** หมายถึง ความเห็นหรือความรู้สึกของผู้จำหน่าย นักออกแบบและผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนด้านขนาดสัดส่วน รูปทรงในการใช้งาน ขนย้าย ขนส่ง

5.5 **ความคิดเห็นด้านการดูแลรักษา** หมายถึง ความเห็นหรือความรู้สึกของผู้จำหน่าย นักออกแบบและผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนในด้านการดูแลรักษา ทำความสะอาด ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ ซ่อมแซม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. **ผู้จำหน่าย** หมายถึง เจ้าของร้านหรือผู้ที่มีหน้าที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวนที่มีความหลากหลายของประเภทผลิตภัณฑ์ ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

7. **นักออกแบบ** หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประกอบอาชีพหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานออกแบบ จัด ตกแต่งสวน

8. **ผู้บริโภค** หมายถึง บุคคลที่เข้ามาเลือกซื้อหรือมีความสนใจผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่แหล่งขายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ที่ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

9. **ผู้เชี่ยวชาญ** หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ ซึ่งในงานวิจัยนี้มี 2 ด้าน ได้แก่

9.1 **ด้านเครื่องปั้นดินเผา** หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับเครื่องปั้นดินเผา

9.2 **ด้านการออกแบบจัดสวน** หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญในการออกแบบ จัด ตกแต่งสวน

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อพัฒนาเป็นของตกแต่งสวน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ศึกษาลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเพื่อการตกแต่งสวน,ศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน ,พัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดสำหรับการตกแต่งสวน และศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต นักออกแบบและผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาแล้ว โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษา ดังนี้

2.1 หัตถกรรมพื้นบ้าน

2.2 เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

2.3 การจัดและตกแต่งสวน

2.4 ความต้องการของผู้บริโภค

2.5 การออกแบบเครื่องปั้นดินเผาอุตสาหกรรม

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หัตถกรรมพื้นบ้าน

วัฒนธรรมที่เป็นชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านทั่วไป ซึ่งสามารถเห็นได้จากพฤติกรรมและบรรดาผลงานที่ชาวบ้านได้สร้างสรรค์ขึ้น ตลอดจนความคิด ความเชื่อ และความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและฝีมือทางหัตถกรรม ซึ่งEdward B. Tylerนิยามมโนภาพวัฒนธรรมว่า “เป็นผลรวมทั้งหมดที่สลับซับซ้อน อันประกอบด้วยความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศีลธรรมจรรยา กฎหมาย ประเพณี ความสามารถ และอุปนิสัยอื่นใดที่มนุษย์ได้รับถ่ายทอดในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม” (สุมิตร ปิติพัฒน์.2544:61-65)

ความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของชาวบ้านที่มีความต้องการจะใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านสร้างสรรค์วัฒนธรรมพื้นบ้านส่วนใหญ่ขึ้นมา ซึ่งมีพื้นฐานขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือความเชื่อถือสืบต่อกันมา เช่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เครื่องจักสาน เสื้อผ้า เพลงพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน ฯลฯ ผู้สร้างผลงานเหล่านี้จะสร้างขึ้นด้วยความคิดที่สะอาด บริสุทธิ์ คำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการใช้สอยเป็นหลัก ใช้วัสดุอย่างฉลาดและคุ้มค่า วัตถุพื้นบ้านมิใช่ผลงานอันลึกซึ้งสลับซับซ้อนด้วยกฎเกณฑ์ยุ่งยากหรือวิจิตรพิสดารแต่อย่างใด ส่วนใหญ่ทำขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หรือต่อสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศรษฐกิจ ศาสนา ศิลปะ และอื่นๆ โดยมีจุดประสงค์ในการใช้ประโยชน์เป็นพื้นฐานหลัก แต่ก็มีของพื้นบ้านจำนวนหนึ่งที่ได้ทำขึ้นตามความพอใจส่วนตัวของผู้สร้างเอง ไม่ได้เพื่อรับใช้ความจำเป็นและความต้องการของชุมชน แต่ทำขึ้นด้วยอารมณ์สุนทรีย์ อารมณ์ขบขันรื่นเริงใจ เช่น การประดับประดาตกแต่งเครื่องใช้ไม้สอยส่วนตัวต่างๆ นับเป็นผลงานสร้างสรรค์อีกประเภทหนึ่งที่ถือกันว่ามีคุณค่าและมีลักษณะเฉพาะเป็นศิลปะพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่น

ในแง่ของศิลปะ ศิลปะพื้นบ้านส่วนใหญ่จะเป็นของที่มีลักษณะง่าย คือ ง่ายในด้านเนื้อหา (content) และง่ายในด้านดำเนินการ(execution) และยังพบว่าของพื้นบ้านจำนวนไม่น้อยที่มีลักษณะประณีตบรรจงซับซ้อน ทั้งในรูปความคิดและรูปลักษณะ เช่น การทอผ้ายกดอก งานเขียนภาพ งานปั้นและงานตกแต่ง เป็นต้น ซึ่งมีความงดงามจนคิดว่าไม่น่าจะเป็นศิลปะพื้นบ้าน โดยรูปแบบของศิลปะพื้นบ้านแล้ว มักเป็นรูปแบบอิสระต้องการประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ ความต้องการทางสุนทรียภาพเป็นเรื่องรองลงมาและเป็นเรื่องส่วนบุคคล การประดับตกแต่งเพิ่มเติมเพื่อความสวยงามนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงรสนิยมด้านศิลปะในท้องถิ่นนั้นๆได้ดี

ดังนั้นงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่ถูกสร้างขึ้นมานั้น ส่วนใหญ่มาจากความต้องการเพื่อการใช้งานเป็นสำคัญ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือความเชื่อที่สืบต่อกันมา โดยส่วนหนึ่งมีรูปแบบที่เรียบง่ายและอีกส่วนหนึ่งมีรูปแบบที่ประณีต ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

2.1.1 ความหมายของหัตถกรรมพื้นบ้าน

หัตถกรรม หมายถึง งานหัตถกรรมที่ผลิตโดยชาวบ้านหรือช่างพื้นบ้าน จากการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นมาดัดแปลง สร้างสรรค์ ใช้วิชาการด้านช่างกับการใช้มือผสมกัน ผลิตผลงานออกมาเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เพื่อสนองความต้องการของตนเองและชุมชนหมู่คณะ(สุวรรณ วุฒธยาคม.2544:4) ปัจจัยสำคัญในการผลิตประกอบกับฝีมือที่ประณีต และความชำนาญที่ตกทอดกันมาหลายชั่วคน ทำให้ลักษณะของสินค้ามีลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละท้องถิ่น(ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์.2539:บทนำ)

หัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นงานที่สร้างสรรค์จากฝีมือของชาวบ้านธรรมดาๆมิใช่ช่างและไม่ได้เล่าเรียนมาจากสถาบันสอนศิลปะและการช่างแต่ประการใด หากแต่ฝีมือที่เกิดขึ้นนั้นได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพชนเป็นส่วนใหญ่และอาศัยเวลาอันยาวนานฝึกฝน ขัดเกลา แก้ไขข้อบกพร่อง จนได้งานหัตถกรรมที่มีประโยชน์ใช้สอยสมบูรณ์ บางชิ้นอาจมีความงามและมีคุณค่าทางศิลปะควบคู่ไปด้วย สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาที่สั่งสม สืบทอดต่อๆกันมาเป็นภูมิปัญญาที่หล่อหลอมจากขนบประเพณี ความเชื่อ และวัฒนธรรมไทย(วิบูลย์ ลี้สุวรรณ.2536:1)

หัตถกรรมพื้นบ้าน ส่วนมากจะตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นอยู่ของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ชิ้นงานจะมีเอกลักษณะเป็นไปตามท้องถิ่นกำเนิดของแต่ละท้องถิ่น ประโยชน์ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมือนกัน แต่มีรูปแบบและวิธีการทำแตกต่างกันไป ทั้งนี้อาจเป็นไปตามคติความเชื่อและแบบแผนที่สืบต่อกันมาแต่โบราณ ตามประเพณีพื้นบ้านของแต่ละบ้าน แต่ทั้งนี้จะยึดหลักในการใช้วัสดุในท้องถิ่นของตนเองเป็นส่วนใหญ่ แต่ในสมัยปัจจุบันวัสดุในท้องถิ่นบางชนิดเริ่มขาดแคลนต้องซื้อจากแหล่งอื่นมาทดแทน มีการนำวัสดุสมัยใหม่หรือวัสดุสังเคราะห์เข้ามาประกอบด้วย จึงนับว่าอิทธิพลของวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้น งานหัตถกรรมพื้นบ้านจึงมีขอบข่ายและคุณสมบัติเฉพาะ ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญได้คือ(สุวรรณ วุฒธยาคม.2544:4)

2.1.1.1 เป็นงานที่ผลิตขึ้นโดยชาวบ้านธรรมดาหรือช่างพื้นบ้านตามท้องถิ่นต่างๆ ที่ได้รับการฝึกฝนและถ่ายทอดการช่าง ตามแบบแผนที่เป็นขนบนิยมในท้องถิ่นของตน

2.1.1.2 เป็นงานที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวันเป็นหลัก เมื่อผลิตได้มากเกินความต้องการจึงจะจำหน่ายให้ผู้อื่น

2.1.1.3 เป็นงานที่มีรูปแบบเรียบง่ายตามสภาพของผู้ผลิต มีลักษณะเฉพาะถิ่นซึ่งเกิดจากการเลือกใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น

2.1.1.4 เป็นงานที่สร้างหรือผลิตขึ้นด้วยมือเป็นส่วนใหญ่ ปราศจากการใช้เครื่องจักรเข้ามาเกี่ยวข้อง

งานหัตถกรรมบางประเภทที่ต้องใช้ฝีมือช่างชั้นสูง เพื่อให้เกิดศิลปะความงาม ความประณีต จะจัดเป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งมีความแตกต่างกับหัตถกรรมพื้นบ้านทั่วไปในด้านฝีมือและวัตถุประสงค์ในการผลิต ดังนั้นความหมายของหัตถกรรมพื้นบ้านในที่นี้จึงรวมไปถึงศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านด้วย

งานศิลปหัตกรรมและศิลปะพื้นบ้านของไทย มีขั้นตอนการสร้างสรรค์งาน และเป้าประสงค์ในการสร้างสรรค์เป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจ ในการแสวงหาแนวทางอนุรักษ์และพัฒนาส่งเสริมได้ ซึ่งจุดประสงค์หลักของการสร้างศิลปหัตถกรรม อยู่ที่ความต้องการในการใช้สอยในชีวิตประจำวัน เพื่อให้การดำรงชีวิตมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานก่อนที่จะผลิตเพื่อการค้าซื้อขายแลกเปลี่ยน หรือเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน และสิ่งต่อไปที่ผู้สร้างศิลปหัตถกรรมจะต้องคำนึงถึง คือ การแสวงหาวัตถุดิบตามธรรมชาติในท้องถิ่น ที่จะหาได้และสามารถนำมาสร้างด้วยเครื่องมือเครื่องใช้เท่าที่มีอยู่ตามสภาพท้องถิ่นของตน ความมีคุณค่าทางศิลปะ (Artistic Value) และคุณค่าด้านความงาม(Aesthetic Value) ในงานศิลปหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้านของไทยนั้น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาจนเกิดทักษะ และความเจนจัดที่ผ่านพ้นขั้นตอนของความต้องการในเรื่องใช้สอยมาแล้ว สิ่งเหล่านี้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของงานศิลปหัตถกรรม และศิลปะพื้นบ้านของไทยที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาไว้ มิควรทำลายด้วยการพัฒนาเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคหรือสนองความต้องการของตลาดอย่างฉาบฉวย เพราะสิ่งเหล่านั้นต้องใช้เวลาในการสั่งสมมาหลายชั่วอายุคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และต้องใช้ทักษะของช่างขัดเกลาให้เกิดความสมบูรณ์มาเป็นเวลาช้านาน กว่าจะปรากฏเป็นงานศิลปหัตถกรรมและศิลปพื้นบ้านของไทยในปัจจุบัน(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2532:95-98)

ดังนั้นงานหัตถกรรมพื้นบ้าน จึงหมายถึงสิ่งที่ชาวบ้านสร้างขึ้นมา โดยนำวัตถุดิบตามธรรมชาติในท้องถิ่น นำมาสร้างเพื่อการใช้สอยในชีวิตประจำวันและอาจมีความงามเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยงานหัตถกรรมพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นจะไม่เหมือนกันถึงแม้จะมุ่งประโยชน์ใช้สอยเดียวกันก็ตาม ซึ่งเกิดจากความแตกต่างทางสภาพแวดล้อม สังคม ประเพณีวัฒนธรรม

2.1.2 แบบอย่างของรูปทรงหัตถกรรมพื้นบ้าน

งานหัตถกรรมพื้นบ้านนั้น เกิดจากภูมิปัญญาของผู้สร้างในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน การเกิดรูปแบบของหัตถกรรมจึงขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เป็นแรงบันดาลใจให้สร้างงานเหล่านี้ขึ้นมา โดยเกิดจากประสบการณ์ดังนี้ คือ

2.1.2.1 ประสบการณ์ตรง เนื่องจากมนุษย์อยู่ท่ามกลางธรรมชาติเห็นสิ่งต่างๆจึงนำมาถ่ายทอดเป็นรูปทรงต่างๆ

1. ประสบการณ์ตรงจากรูปทรงของคน นำมาทำเป็นตุ๊กตา ฯลฯ

2. ประสบการณ์ตรงจากรูปทรงของสัตว์ นำมาถ่ายทอดเป็นสิ่งของเครื่องใช้ เช่น หัวไม้เท้ารูปสัตว์ ปลาตะเพียน ฯลฯ

3. ประสบการณ์ตรงจากรูปทรงส่วนประกอบของธรรมชาติ จากการพบเห็นสิ่งต่างๆในธรรมชาติ เช่น ภูเขาไฟ ดวงอาทิตย์ ท้องฟ้า โดยนำมาถ่ายทอดเป็นรูปทรงต่างๆ เช่น หน้าจั่ว พุ่มผ้าป่า เป็นต้น

4. ประสบการณ์ตรงจากรูปทรงของพืช เช่น หม้อน้ำทรงน้ำเต้า ผ้าลายดอกพิกุล เป็นต้น

2.1.2.2 ประสบการณ์อ้อมที่สืบทอดจากธรรมชาติ เช่น

1. ประสบการที่ได้จากการอ่านหนังสือ ซึ่งหนังสือมีอิทธิพลต่อชาวบ้านมาก เมื่ออ่านแล้วถือว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องจริง เช่น ไตรภูมิพระร่วง พุทธประวัติ พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน ฯลฯ แต่หนังสือพุทธประวัติและไตรภูมิพระร่วงมีอิทธิพลต่องานศิลปพื้นบ้านมาก เช่น ภาพวาด ภาพปั้น พระพุทธรูป เป็นต้น

2. นิทานและตำนาน ทำให้ชาวบ้านได้อิทธิพลและแรงบันดาลใจถ่ายทอดออกมาเป็นรูปทรงต่างๆ เช่น ตัวนาค ช้าง เป็นต้น

3. การบอกเล่า เป็นการบอกต่อๆกันมาเกี่ยวกับเรื่องพิธีกรรม ประเพณี เช่น แห่นางแมวขอฝน กระทงบายศรี การยกเสาเอก การตั้งศาลพระภูมิ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 การถ่ายทอดประสบการณ์สู่รูปทรงหัตถกรรมพื้นบ้าน

เมื่อประสบการณ์ที่ได้รับจากสิ่งที่พบเห็น จึงเกิดการสร้างสรรค์ชิ้นงานออกมาในลักษณะต่างๆ โดยมีการถ่ายทอดดังนี้ คือ

2.1.3.1 ถ่ายทอดให้คล้ายรูปทรงธรรมชาติ ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง เช่น การปั้นตุ๊กตา สานปลาตะเพียน เป็นต้น

2.1.3.2 ถ่ายทอดตามความรู้สึก เกิดจากการสังเกตธรรมชาติ เช่น ความรุนแรง การหมุนเวียนแล้วถ่ายทอดเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น ฟ้าทับเหว(เครื่องมือดักหนู) ลายก้านขด

2.1.3.3 ถ่ายทอดตามความคิด เกิดจากความคิดของตัวเอง จินตนาการเป็นรูปต่างๆ เช่น หน้ากากตัวตลก สวรรค์ นรก

2.1.3.4 ถ่ายทอดเฉพาะลักษณะเด่นอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ไม้เกาหลังเน้นส่วนมือของคนไว้ส่วนปลายที่ใช้เกา เท้าสิงห์มาประดิษฐ์เป็นขาเตียง โต๊ะ

ซึ่งจากแรงบันดาลใจต่างที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้สร้างแต่ละถิ่น ทำให้เกิดงานหัตถกรรมพื้นบ้านรูปแบบต่างๆมากมาย จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นในที่สุด ซึ่งล้วนแล้วมุ่งประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ

2.1.4 วิวัฒนาการหัตถกรรมพื้นบ้าน

วิวัฒนาการในการทำหัตถกรรมพื้นบ้านต่างๆ โดยทั่วไปสามารถถ่ายทอดได้ 2 ทิศทาง (สุวรรณ วุฒธยาคม.2544:5-6) คือ

2.1.4.1 การถ่ายทอดในแนวตั้ง เป็นการถ่ายทอดจากบิดา มารดามาสู่บุตร กล่าวคือ บิดา มารดาเป็นผู้ให้ความรู้แก่บุตรของตนในการทำงานหัตถกรรม ซึ่งการถ่ายทอดในแนวตั้งส่วนใหญ่จะไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการผลิต และกรรมวิธีการผลิตมากนัก

2.1.4.2 การถ่ายทอดในแนวนอน คือการได้รับความรู้ในการทำหัตถกรรมจากคนใกล้เคียงหรือเพื่อนบ้าน การถ่ายทอดลักษณะนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและกรรมวิธีการผลิตในแบบดั้งเดิมได้ง่าย ซึ่งลักษณะการผลิตของหัตถกรรมพื้นบ้านไทยบางส่วนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันก็ได้รับอิทธิพลจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลวดลายเครื่องเขินทางภาคเหนือของไทยในบางลวดลาย ก็ใช้ตามแบบอย่างของพม่า เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดการทำหัตถกรรมพื้นบ้านในอีกทางหนึ่ง ได้แก่ การเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน เช่น การกวาดต้อนผู้คนมาเป็นเชลย เป็นต้น ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะนำเอาวัฒนธรรมของตนในด้านหัตถกรรมมาเผยแพร่ให้แก่คนในท้องถิ่นใหม่(สุวรรณ วุฒธยาคม.2544:5-6) ดังเช่น ชาวมอญที่อพยพมาอาศัยและตั้งถิ่นฐานในตำบลเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีความสามารถในการทำเครื่องปั้นดินเผา ได้นำมาเผยแพร่ให้กับชาวไทยที่อาศัยอยู่ก่อน จนกลายเป็นอาชีพมาถึงปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปัจจุบันความเจริญของบ้านเมืองและความสะดวกในการขนส่ง มีผลให้ชุมชนต่างๆ สามารถติดต่อกันได้โดยตลอด ทำให้ผู้ผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นชนบทรับเอาอารยธรรมจากภายนอกเข้ามาใช้ดัดแปลงกับกรรมวิธีการผลิตตั้งแต่ดั้งเดิม มีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการผลิต จากใช้สอยภายในครัวเรือนมาผลิตเป็นการค้าเพื่อจำหน่ายมากขึ้น มีการพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับตลาดและยังได้พัฒนาไปสู่ระบบหัตถอุตสาหกรรม ซึ่งมีการใช้เครื่องจักร เครื่องทุ่นแรง และเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเกี่ยวข้องอีกด้วย แต้ถึงกระนั้นก็ตามงานหัตถกรรมพื้นบ้านยังคงเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญ และมีความสัมพันธ์กับชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

2.1.5 แนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงงานหัตถกรรม

แนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงของงานหัตถกรรม ส่วนหนึ่งจะมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม เพราะวัฒนธรรมต่างๆมีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านผู้ผลิตงานหัตถกรรม เมื่อวัฒนธรรมเปลี่ยนย่อมมีผลกระทบถึงการสร้างงานหัตถกรรมด้วย ซึ่งส่งผลถึงการกำหนดรูปแบบและลักษณะเฉพาะถิ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากงานวิจัยของสุวรรณ วุฒธยาคม(2544:6-8)ได้กล่าวไว้ว่า แนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของหัตถกรรมพื้นบ้านดังกล่าวมีผลกระทบต่อรูปแบบและการผลิตมีดังนี้

2.1.5.1 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากอิทธิพลของวัฒนธรรมชั้นสูง เป็นความพยายามที่จะพัฒนายกระดับวัฒนธรรมประเพณีของชาวบ้านทั่วไป ให้ขึ้นมาเทียบเคียงวัฒนธรรมประเพณีชนชั้นสูง ทำให้วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงสูญเสียเอกลักษณ์ และลักษณะเฉพาะถิ่นของตนไป จะเห็นได้ชัดว่าเครื่องมือเครื่องใช้ที่ถือเป็นศิลปะชั้นสูง ส่วนใหญ่ได้พัฒนาจากงานหัตถกรรมพื้นบ้าน หากแต่ได้เปลี่ยนแปลงรูปทรงและเพิ่มลวดลายหรือวิธีการทำให้ประณีตสวยงามยิ่งขึ้น ค่านิยมนี้ทำให้เกิดการพัฒนาหัตถกรรมพื้นบ้านไปสู่ศิลปะชั้นสูง ซึ่งทำให้เกิดการสลายตัวของงานหัตถกรรมพื้นบ้านของท้องถิ่นต่างๆ

2.1.5.2 ความเปลี่ยนแปลงที่มาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมภายนอก เป็นการรับเอาวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามาผสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการนำรูปแบบสมัยใหม่มาผสมผสานกับแบบท้องถิ่นจนเกิดลักษณะผสมผสานระหว่างการใช้วัสดุพื้นบ้านดั้งเดิมและวัสดุสมัยใหม่ ซึ่งเป็นผลกระทบที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง

2.1.5.3 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจ เกิดจากในปัจจุบันสภาพสังคมแบบสังคมเมืองได้แผ่ขยายเข้าไปตามท้องถิ่นต่างๆ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนซื้อขาย ดังนั้นปริมาณความต้องการของผู้บริโภคจึงสูงขึ้น จนบางท้องถิ่นเปลี่ยนจากงานหัตถกรรมเป็นงานกึ่งอุตสาหกรรม แต่เมื่อมีการผลิตเป็นจำนวนมากๆคุณภาพก็อาจลดลงไปบ้าง งานหัตถกรรมบางอย่างเปลี่ยนหน้าที่จากการใช้สอยไปเป็นของที่ระลึก เป็นศิลปะวัตถุ เป็นของประดับตกแต่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

บ้าน ซึ่งอาจมีผลกระทบถึงการผลิตและรูปแบบด้วย ในบางท้องถิ่นหันมาผลิตงานหัตถกรรมเป็นอาชีพหลัก อาจมีนายทุนมาเป็นผู้กำหนดรูปแบบตามความต้องการของลูกค้า ในสภาพเช่นนี้ลักษณะเฉพาะถิ่นจึงไม่มีความหมายและสูญหายไปในที่สุด

2.1.5.4 ความเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ เช่น การสร้างเขื่อน ขุดคลอง ซึ่งมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของชาวบ้าน อาจต้องพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและอาชีพหลักที่เปลี่ยนแปลงไป ลักษณะเฉพาะถิ่นของเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นแบบดั้งเดิมจึงปลี่ยนรูปแบบและการใช้สอยไปตามสภาพแวดล้อม นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์อาจมีผลถึงวัตถุดิบที่อาจมีมากขึ้นหรือน้อยลง

จากองค์ประกอบต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของงานหัตถกรรมที่กล่าวมาแล้วนั้นมีความสอดคล้องกับ ประเสริฐ ศิลรัตนา(2531:18-26)ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านจุดประสงค์แง่การสร้าง รูปแบบ รูปทรง และการนำไปใช้นั้นอาจเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม รูปแบบค่านิยมหรือประเพณีในท้องถิ่นที่สร้างขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายในการบริโภค จุดมุ่งหมายในการใช้สอย หรือสร้างขึ้นเพื่อใช้ประดับตกแต่งและเป็นวัตถุทางศิลปะ โดยมีเป้าหมายแห่งการนำไปใช้และรูปแบบที่สืบทอดกันมานับชั่วอายุคนของแต่ละท้องถิ่น อันถือว่าเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ เมื่อมีการติดต่อกันระหว่างกลุ่มชนต่างวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นด้วยระบบการแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายก็ตาม แนวคิดเปรียบเทียบในสิ่งที่ต่างกัน ย่อมทำให้เกิดการลอกเลียน การประยุกต์ การดัดแปลง ในสิ่งที่ได้รับรู้ใหม่ให้เหมาะสมกลมกลืนกับสิ่งเดิมที่มีอยู่ สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ก็จะมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง

2. ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเวลาเมื่อล่วงพ้นไป สภาพสรรพสิ่งย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาคลี่คลายไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นปัจจุบันกาล ซึ่งความเปลี่ยนแปลงในสรรพสิ่งเหล่านี้ พอที่จะแยกแสดงให้เห็นเป็นระบบตามลำดับแห่งเวลา ดังนี้

2.1 ในทางเศรษฐกิจ ก่อนที่จะมีระบบการใช้เงิน การผลิตสิ่งต่างๆขึ้นก็เพื่อประโยชน์ เพื่อความปลอดภัย เพื่อความงาม ความสะดวกในการใช้เฉพาะตนและสมาชิกในครอบครัวเท่านั้น ผลงานที่ถูกกำหนดขึ้นมาจากความพึงพอใจ และจากคุณค่าเพื่อประโยชน์ใช้สอย ดังนั้นรูปแบบของงานจึงไม่แน่นอน บุคคลสามารถกระทำในรูปแบบที่ต่างกันออกไป เมื่องานส่วนตัวผลงานจึงเป็นแบบเฉพาะตัว มีการกำหนดโครงสร้างและลวดลายตกแต่งตามความพอใจ ซึ่งพอความพอใจนี้ ระยะเวลาหนึ่งอาจผูกพันอยู่กับความเชื่อความศรัทธา ที่บุคคลสร้างงานมีต่อสิ่งต่างๆด้วย

ระยะต่อมางานส่วนตัวเริ่มเปลี่ยนเข้าสู่งานอาชีพ เมื่อบุคคลได้ใช้ความสามารถพิเศษในการกระทำผลงานเป็นที่สนใจของคนอื่นๆ เกิดมีความปรารถนาในสิ่งของหรือผลงานนั้นร่วมกัน การกระทำผลงานในเรื่องระบบจำนวนจึงเกิดขึ้น เพื่อตอบสนองการเลือกใช้และการแลกเปลี่ยน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
61193

ผลงานซึ่งกันและกัน แล้วพัฒนามาถึงการแลกเปลี่ยนผลงานกับสิ่งของเครื่องใช้ กับอาหาร และกลายเป็นการซื้อขายขึ้น เมื่อบุคคลหนึ่งได้รับความสำเร็จจากการได้กระทำผลงานนั้นขึ้นมา บุคคลอื่นซึ่งก็มีความสามารถเหมือนกัน ก็มีความประสงค์จะได้รับความสำเร็จจากการทำผลงานนั้น ระบบการทำงานเพื่อการแข่งขันจึงเริ่มขึ้น การแข่งขันมักแข่งกันในเรื่องอัตถประโยชน์ก่อน จากนั้นก็มาในเรื่องรูปแบบส่วนโครงสร้าง ขนาดสัดส่วน ต่อมาจึงเรื่องของความสะดวกสบายในการนำไปใช้ในเรื่องความปลอดภัย และความสวยงาม พอมาถึงระยะนี้ ผลงานนั้นๆก็ได้รูปแบบแน่นอนว่าเป็นอะไรและอย่างไร จนเป็นจุดเริ่มต้นของอาชีพของบุคคล ต่อมาก็เป็นอาชีพของครอบครัว และอาจถึงขั้นอุตสาหกรรมโรงงาน แต่เดิมการผลิตงานต่างๆนัแต่ต้นจนจบมักจะทำโดยคนๆเดียว ต่อมาเมื่อเกิดการผลิตขึ้นเป็นสินค้าในปริมาณที่มากขึ้น จึงมีการแบ่งงานกันทำแยกกันออกไปตามทักษะและความชำนาญ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นเพื่อจัดจำหน่าย มีรูปแบบขนาด ลวดลายฯลฯที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้สอดคล้องกับความนิยมและความต้องการของผู้บริโภค โดยคำนึงถึงความสวยงามมากกว่าประโยชน์ใช้สอย

2.2 ในทางสังคม เมื่อสภาพการเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของผู้คน จากการสร้างสรรค์เพื่อให้เพียงพอแก่ความต้องการของตนเองและครอบครัวมาเป็นการสร้างเพื่อแลกเปลี่ยนซื้อขาย จากชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์ของกลุ่ม ของชุมชนของท้องถิ่น เมื่อมีการแลกเปลี่ยนหรือถูกครอบงำทางวัฒนธรรม จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาวะการดำรงชีพในสังคมย่อมทำให้ผลผลิตอันเอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพื่อความเหมาะสมเช่นกัน อีกทั้ง สังคมการผลิตได้เจริญพัฒนาไปสู่ระบบอุตสาหกรรม เทคโนโลยีใหม่ๆ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนวัสดุใหม่ๆ ทำให้กรรมวิธีการผลิตสามารถสร้างสิ่งที่มีอยู่เหนือขีดจำกัด ในการสร้างของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ จำนวน คุณภาพฯลฯ ทำให้รูปแบบของสิ่งต่างๆเปลี่ยนแปลงไป ขณะเดียวกันรูปแบบเดิมของสิ่งต่างๆบางอย่างก็กลายมาเป็นสินค้า ที่นำมาขายในฐานะเป็นของที่ระลึกในท้องถิ่น ไม่เกี่ยวข้องกับการใช้สอยในชีวิตประจำวันของผู้คนอย่างแต่ก่อนอีกต่อไป

2.3 ในทางวัฒนธรรม ความเจริญทางวัตถุ ความสำเร็จในทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนมาตรฐานการครองชีพที่สูงของสังคมแห่งหนึ่ง อาจเป็นเหตุทำให้เกิดความสนใจยอมรับจากสังคมอีกแห่งหนึ่ง เมื่อสังคมกลุ่มที่รับเอาวัฒนธรรมของผู้อื่นเข้ามาไว้ ทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมของตนเองถูกทอดทิ้ง ขนบธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิมค่อยๆสูญหายไป รูปแบบสิ่งของเครื่องใช้ในพิธี ประเพณี ตลอดจนความเชื่อต่างๆในอดีตก็พลอยสูญหายไป หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปจากเดิม

ดังนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจาก การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม ย่อมทำให้รูปแบบของงานหัตถกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพความเป็นอยู่ในวิถีชีวิตของแต่ละยุคสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.6 สภาพปัญหาหัตถกรรมพื้นบ้าน

ความเปลี่ยนแปลงของหัตถกรรมพื้นบ้านส่วนหนึ่ง จะมีความสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทย เพราะวัฒนธรรมต่างๆมีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านผู้ผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน เมื่อวัฒนธรรมเปลี่ยนย่อมมีผลกระทบถึงการสร้างงานหัตถกรรมด้วย ซึ่งส่งผลถึงการกำหนดรูปแบบและลักษณะเฉพาะถิ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

งานหัตถกรรมพื้นบ้านมีทั้งจุดอ่อน จุดแข็งและมีโอกาสที่จะพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต ซึ่งจากงานวิจัยของสุวรรณ วุฒธยาคม(2544:2)พบว่า งานหัตถกรรมพื้นบ้านมีจุดอ่อน จุดแข็ง และโอกาส ดังนี้

จุดแข็ง คือ เป็นงานที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม และมีเอกลักษณ์เดิมเฉพาะตัวที่สืบทอดกันมา มีวิธีการผลิตที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน สามารถหาวัตถุดิบในการผลิตได้ในท้องถิ่นที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้เงินลงทุนไม่มากสามารถที่จะพัฒนาขึ้นมาเป็นอาชีพส่งเสริมให้กับชาวบ้าน ซึ่งจะช่วยลดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภูมิภาคเมืองได้

จุดอ่อน คือ กระบวนการผลิตใช้เวลามากไม่ประหยัดแรงงาน ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ ผู้ผลิตไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพ ขาดแรงจูงใจ ขาดข้อมูลความรู้และความคิดสร้างสรรค์ในการที่จะพัฒนาทั้งด้านการผลิตและการดำเนินธุรกิจ

โอกาส คือ ความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ กระแสความนิยมใช้ของไทย การรักษาสิ่งแวดล้อม การผลิตเรียบง่ายและลงทุนต่ำ และหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจส่งเสริมกันเป็นจำนวนมาก เหล่านี้ทำให้งานหัตถกรรมพื้นบ้านยังมีโอกาสที่จะพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเป็นมรดกที่มีคุณค่ายิ่ง มีประวัติอันยาวนาน และสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยในแต่ละยุคสมัย และมีวิวัฒนาการตลอดมา ซึ่งการผลิตจะใช้วัสดุและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาผสมผสานกับศิลปะ และขนบธรรมเนียมประเพณีสร้างสรรค์งานเพื่อนำมาใช้สอยในครัวเรือน ต่อมาสังคมเจริญขึ้นมีการติดต่อค้าขายกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ การผลิตหัตถกรรมก็ขยายตัวมาผลิตเป็นการค้า มีการปรับปรุงดัดแปลงพัฒนารูปแบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการผลิต จนสามารถขยายตัวเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดกลาง นำรายได้เข้าประเทศปีละจำนวนมาก และยังก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ตลอดจนการส่งเสริมการกระจายรายได้ทั้งในเมืองและในชนบทตลอดมา แต่อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของไทยก็ยังประสบปัญหาในหลายๆด้าน ได้แก่

1. ปัญหาด้านคุณภาพและปริมาณการผลิต ซึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ที่ผลิตได้จะไม่สนองความต้องการของผู้บริโภคและไม่เป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการผลิตของผู้ผลิตไทยจะเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพของสินค้า และผลิตไม่ตรงตามรสนิยมของตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ปัญหาด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะมีลักษณะแบบดั้งเดิม และมีประโยชน์ใช้สอยจำกัด ทำให้ไม่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ที่เน้นการบริโภคที่ได้รับอรรถประโยชน์สูงสุดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

3. ปัญหาการขาดปัจจัยการผลิต เช่น แรงงานและวัตถุดิบ กล่าวคือ วัตถุดิบมีราคาแพงและขาดแคลน ตลอดจนมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ส่วนแรงงานมักจะขาดประสบการณ์ และไม่เป็นที่สนใจของแรงงานในการประกอบอาชีพทางด้านหัตถกรรม เนื่องจากค่าจ้างแรงงานโดยเปรียบเทียบจะต่ำกว่าภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ

4. ปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากผู้ผลิตของไทยเป็นผู้ผลิตรายย่อย มีสถานที่จำหน่ายสินค้าน้อย มีการพัฒนาน้อยมากในด้านการศึกษาแนวโน้ม ลักษณะความต้องการของตลาด ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดด้านการศึกษา เงินทุน และการบริหารงาน

5. ปัญหาด้านข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมไทย ให้สามารถแข่งขันกับประเทศคู่ค้า ตลอดจนสนองตอบต่อความต้องการของผู้บริโภคได้ แต่ในปัจจุบันผู้ผลิตของไทยยังมีข้อจำกัดด้านการรับข้อมูลการตลาดที่ทันการและทันสมัย จึงทำให้การผลิตมักจะทำตามแบบที่เคยทำมาในอดีต เป็นผลให้สินค้าไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

งานหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นสิ่งที่สืบทอดกันมานานที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมปัญญาของแต่ละสมัย ซึ่งปัจจุบันงานหัตถกรรมพื้นบ้านประสบปัญหาอย่างมากเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้งานหัตถกรรมพื้นบ้านประสบปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ที่ผลิตได้ไม่สนองความต้องการของผู้บริโภคและไม่เป็นที่ยอมรับ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่งานหัตถกรรมควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบัน

2.1.7 แนวทางการพัฒนางานหัตถกรรม

สภาพของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ความต้องการหัตถกรรมมีมากขึ้น การใช้มือทำนั้นจะไม่ทันการ จึงมีการสร้างโดยใช้เครื่องจักรกลเข้ามาช่วย เรียกว่า “ผลิต” และทำกันเป็นจำนวนมากเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ เรียกว่าเป็น “อุตสาหกรรม” นอกจากนี้แล้ว ประโยชน์หรือการใช้งานหัตถกรรมก็ขยายตัวออกไปด้วย กล่าวคือ แทนที่จะใช้เป็นเครื่องใช้ภายในครัวเรือนแต่อย่างเดียวนั้น ก็จะใช้เป็นเครื่องปรับตกแต่ง หรือเป็นของสำหรับชมอีกด้วย ซึ่งอาจเรียกกันในภาษาปัจจุบันว่า “ของขวัญ” หรือ “ของที่ระลึก” สิ่งสำคัญที่จะต้องกล่าวถึงเป็นประการแรกคือ “รูปแบบ” ซึ่งมี 2 รูปแบบคือ รูปแบบดั้งเดิม กับรูปแบบที่พัฒนา มีช่างหัตถกรรมจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่เข้าใจเรื่องนี้ และมักจะสร้างความสับสนอยู่เสมอ (มาโนช กงกะนันทน์.2537:46)

การกำหนดรูปแบบในที่นี้หมายรวมถึง รูปทรง โครงสร้าง และลวดลายของงานหัตถกรรมประเภทต่างๆ รูปแบบของศิลปหัตถกรรมนั้นจะอยู่ในกรอบของสภาพภูมิศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่สืบทอดกันมาจนเป็นประเพณีนิยมของท้องถิ่น และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของแต่ละชุมชน รูปแบบจึงถูกกำหนดด้วยสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของท้องถิ่นที่เห็นได้ชัดเจน ซึ่งงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านสามารถสะท้อนให้เห็นเรื่องราวของชุมชนผู้เป็นเจ้าของ ลึกลงไปในอดีตและความเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมได้เป็นอย่างดี(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2532:95-98)

หลังจากการกำหนดรูปแบบของศิลปหัตถกรรม คือ กรรมวิธีหรือเทคนิคในการสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะเช่นเดียวกับรูปแบบ คือ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาแต่อดีตเป็นกรอบที่สำคัญ กรรมวิธีในการสร้างศิลปหัตถกรรมแต่ละถิ่น ส่วนมากจะได้รับการสืบทอดจากช่างรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งด้วยการบอกเล่า แบบมุขปาฐะ แบบพ่อสอนลูก เพื่อนบ้านสอนเพื่อบ้านเป็นส่วนใหญ่มากกว่าการเรียนหรือการถ่ายทอดอย่างมีระบบ และกรรมวิธีนั้นๆจะต้องใช้เวลาในการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ จนเมื่อได้รูปแบบและกรรมวิธีในการผลิตลงตัว คือ สามารถใช้อย่างสมบูรณ์ที่สุดแล้ว จึงเริ่มคิดถึงความงามด้านศิลปะ ทั้งนี้รูปแบบที่สร้างขึ้นในช่วงแรกๆนั้นจะคำนึงถึงความเหมาะสม และสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยมากกว่าความงามและความเป็นศิลปะ ความชำนาญ ความชัดเจนในการกรรมวิธีจะช่วยให้ช่างหรือผู้สร้างงานหัตถกรรมประเภทต่างๆได้พัฒนาฝีมือให้สูงขึ้น ส่งผลให้งานหัตถกรรมมีความสวยงาม และมีคุณค่าทางศิลปะเป็นการพัฒนางานหัตถกรรม(Craft) ไปสู่งานศิลปหัตถกรรม (Art Craft) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2532:95-98)

การอนุรักษ์รูปแบบดั้งเดิมเอาไว้นั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรจะกระทำอย่างต่อเนื่อง แต่ในขณะเดียวกันก็ควรที่จะหาแนวทางในการพัฒนาขึ้นใหม่(พัฒนารูปแบบและประโยชน์ในการใช้) ในอดีตชาวบ้านผู้สร้างงานหัตถกรรมเอาไว้ใช้เองนั้น มีทักษะและความรู้เรื่องการทำโดยอัตโนมัติ อาจมีการสอนสืบทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษ ต่างก็มีฝีมือปราณีตบ้าง หยาบบ้าง ภายหลังต่อมามีการศึกษาการทำอย่างมระเบียบและแบบแผนมากขึ้น ซึ่งเกิดจากพัฒนาการทางการศึกษาและเกิดศัพท์ที่ใช้เรียกแทนการทำนี้ว่า "การออกแบบ" จึงกล่าวได้ว่าชาวบ้านมีความรู้เรื่องการออกแบบและการทำอยู่เดิมแล้ว มาในปัจจุบันนักวิชาการได้พยายามจัดการศึกษาในเรื่องนี้ให้มีระบบและวิธีการเป็นขั้นตอน สะดวกแก่การศึกษาและถ่ายทอดความรู้ต่อไป(มาโนช กงกะนันทน์.2537:46)

การพัฒนานั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องควบคู่กันไปกับการอนุรักษ์ โดยเฉพาะในเรื่องของหัตถกรรม เหตุที่ต้องพัฒนาก็เพราะว่าความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือชนบท และความเปลี่ยนแปลงที่เป็นต้นเหตุหรือเป็นหลักคือ ประชากร กล่าวคือ เมื่อจำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งมีผลกระทบถึงพฤติกรรมต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านความเป็นอยู่ และพฤติกรรมต่างๆที่เกี่ยวเนื่อง รูปแบบและลักษณะของการใช้สอยของหัตถกรรมที่เป็นอยู่เดิม ต้องเปลี่ยนไปเพื่อสนองความต้องการของประชากร ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือจำนวนการผลิต จากการที่ทำด้วยมือซึ่งมีความประณีตแต่ผลิตได้จำนวนน้อย เปลี่ยนมาเป็นใช้เครื่องจักร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่อาจด้อยคุณภาพโดยเฉพาะเรื่องความประณีตงดงาม ดังนั้นรูปแบบของหัตถกรรมดั้งเดิมที่เหมาะสมกับลักษณะการใช้ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องพัฒนารูปแบบของหัตถกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีใช้และรสนิยมของประชากรในสังคมที่ขยายตัวเป็นสังคมใหม่ด้วย ซึ่งมีหลักการสำคัญอยู่ 2 ประการ ในการพัฒนาหัตถกรรม คือ(มาโนช กงกะนันทน์.2537:47-48)

1. พัฒนาการใช้หรือประโยชน์ใช้สอย การพัฒนาการใช้หรือประโยชน์ใช้สอยนั้นเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างรอบคอบ เพราะการใช้หรือประโยชน์ใช้สอยของหัตถกรรมชั้นหนึ่งในสังคมที่เคยใช้หรือกระทำกันมาอย่างต่อเนื่องแต่อดีต และจำต้องพัฒนาให้เกิดการใช้ในอีกลักษณะหนึ่งนั้นเป็นการยาก แต่คงจะไม่เหลือความพยายาม เนื่องจากการใช้ในแบบใหม่นั้นให้ผลและมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต

2. พัฒนารูปแบบ สำหรับการพัฒนารูปแบบนั้นกระทำได้ง่ายกว่าหลักการแรก เพราะแนวโน้มความสนใจของประชากรที่จะมีโอกาสได้เห็นรูปร่าง รูปทรง ตลอดจนสีและลวดลายของหัตถกรรมใหม่ๆนั้นมีมาก แต่ถ้าพิจารณาให้รอบคอบแล้วการพัฒนารูปแบบนั้นควรให้สอดคล้องกันกับการพัฒนาการใช้ เพราะหัตถกรรมรูปแบบหนึ่งๆนั้นมีข้อจำกัดและความสะดวกในการใช้เป็นการเฉพาะของคน เมื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบแล้วก็ควรให้สอดคล้องกันกับลักษณะการใช้อย่างใหม่ตามไปด้วย ส่วนการพัฒนารูปแบบแต่อย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงการใช้นั้นก็ย่อมกระทำได้ เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้เกิดรูปแบบใหม่ในลักษณะสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการออกแบบมาก มิฉะนั้นความก้าวหน้าในเรื่องรูปแบบจะไม่เกิดขึ้นเลย

ดังนั้น เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ลักษณะการใช้ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องพัฒนารูปแบบ งานหัตถกรรมพื้นบ้านดั้งเดิมจึงต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตาม เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีใช้และรสนิยมของประชากรในสังคมที่ขยายตัวเป็นสังคมใหม่ แต่ต้องควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ของเดิมไว้เพื่อไม่ให้เกิดการสูญหายทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.1 เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

เครื่องปั้นดินเผาถือเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านชนิดหนึ่ง เพราะมีส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตในรูปแบบสังคมชาวบ้าน(Peasant Society)ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาวบ้านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.2.1 ความหมายของเครื่องปั้นดินเผา

เครื่องปั้นดินเผา หมายถึง สิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นจากดิน หิน ทราย แก้ว แร่ธาตุ ขึ้นรูปทรงด้วยขบวนการต่างๆแล้วผ่านการเผาทำให้เกิดความแข็งแรงคงรูปถาวร ในสมัยกรีกเรียกว่า เคราม่อส(Karamos)หมายถึง สิ่งที่ถูกเผา เครื่องปั้นดินเผาจึงมีความหมายรวมถึงภาชนะดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เผา (Pottery)เช่น หม้อ จาน ชาม แจกัน เครื่องประดับ ลูกปัด กระเบื้องประดับผนัง ตุ๊กตาดินเผา เป็นต้น(ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์.2537:1)

2.2.2 ความเป็นมาเครื่องปั้นดินเผา

เครื่องปั้นดินเผา เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีบทบาทสำคัญผูกพันธ์กับการดำรงชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เพื่อทำภาชนะบรรจุน้ำ อาหาร และสิ่งของต่างๆ ทำเครื่องประดับและใช้ในงานพิธีกรรมทางขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งวัฒนธรรมท้องถิ่น ลักษณะสภาพแวดล้อมของภูมิประเทศเป็นปัจจัยที่กำหนดลักษณะรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ให้มีเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรม(สุวรรณ วุฒธยาคม.2544:15)

เครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย มีการพบเครื่องปั้นดินเผาของวัฒณธรรมบ้านเชียงในเขตตำบลบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี มีอายุประมาณ 5,000 ปีมาแล้ว เป็นเครื่องปั้นดินเผาแบบไม่เคลือบ นับเป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงถึงวัฒนธรรมและแหล่งโบราณคดีของไทยในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่ง ในสมัยสุโขทัยเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงได้แก่ เครื่องสังคโลก เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้สอยในครอบครัวและในพิธีกรรม ตลอดจนเป็นวัสดุก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม อีกทั้งยังเป็นสินค้าส่งออกอีกด้วย ต่อมาในสมัยอยุธยา ฝีมือการทำเครื่องปั้นดินเผาเสื่อมลง จึงหันมาสั่งจากประเทศใกล้เคียง โดยนำมาเป็นของกำนัลและใช้เอง แต่จะมีลักษณะเฉพาะคือ สั่งในรูปแบบและลวดลายตามแบบไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์ในระยะต้นสมัยยังคงสั่งทำเครื่องปั้นดินเผาอยู่มาก ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการทำเครื่องปั้นดินเผากันอย่างแพร่หลาย ขยายออกไปทั่วทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะเครื่องปั้นลายคราม เครื่องปั้นดินเผาแบบเคลือบสี และเครื่องปั้นดินเผาแบบพื้นบ้านของท้องถิ่นต่างๆ รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาของไทย มีการเปลี่ยนแปลงสืบทอดต่อกันมาหลายยุคสมัยเกือบทั่วทุกภาค ปัจจุบันเครื่องปั้นดินเผาแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ(สุวรรณ วุฒธยาคม.2544:15-17)

1. เครื่องปั้นดินเผาชนิดไม่เคลือบ มีการผลิตเป็น 2 ลักษณะคือ เป็นการผลิตเพื่อสนองประโยชน์ใช้สอยในท้องถิ่นพื้นบ้านทั่วไป รูปแบบผลิตภัณฑ์จะต่อเนื่องจากบรรพบุรุษดั้งเดิม ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เช่น หม้อน้ำ กระถาง แจกัน และตุ๊กตาดินเผา เป็นต้น กรรมวิธีการผลิตไม่ยุงยากซับซ้อน การเผาก็ทำแบบง่ายๆ ซึ่งแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาชนิดไม่เคลือบนี้มีตามชนบททั่วไป เช่น นนทบุรี อุดรธานี นราธิวาส เป็นต้น และลักษณะที่ผลิตเพื่อสนองความต้องการของตลาดภายนอกท้องถิ่น เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นของที่ระลึกตกแต่งบ้าน และส่งออก รูปแบบผลิตภัณฑ์จะเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของตลาด ซึ่งอาจรักษาเอกลักษณ์อยู่บ้าง เช่น ตุ๊กตาชาววัง เป็นต้น

2. เครื่องปั้นดินเผาชนิดเคลือบ ผลิตภัณฑ์?ประเภทนี้ได้พัฒนามาจากหัตถกรรมพื้นบ้าน จนในปัจจุบันได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีกรรมวิธีการผลิตโดยใช้เตาเผาสมัยใหม่ เชื้อเพลิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นน้ำมันหรือก๊าซ การใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ช่วยในการขึ้นรูป การใช้แม่พิมพ์หล่อแบบ ช่วยให้การผลิตได้มาตรฐาน รวดเร็ว และทำได้ปริมาณมาก การผลิตเครื่องปั้นดินเผาชนิดเคลือบมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับหัตถกรรมที่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนจนถึงระดับโรงงานอุตสาหกรรม สำหรับรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเป็นหลัก ได้แก่ เครื่องสังคโลก เครื่องเบญจรงค์ เครื่องลายคราม เครื่องเคลือบสี

ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาทั้ง 2 ประเภท มีการพัฒนาทั้งในด้านการผลิต รูปแบบ ตลอดจนคุณภาพ ตลาดของผลิตภัณฑ์เน้นผู้บริโภคระดับกลางและระดับสูง โดยมุ่งการพัฒนารูปแบบให้ตรงกับความต้องการทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

2.2.3 ความสำคัญของเครื่องปั้นดินเผา

บทบาทสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน นับแต่ภาชนะเครื่องใช้ เครื่องประดับ เครื่องมือสุขภัณฑ์ จนถึงเครื่องอิเล็คทรอนิคทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความแข็งแกร่ง ทนความร้อน กรด ด่าง และการเสียดสี ในประเทศไทยมีแหล่งวัตถุดิบอันสามารถมาผลิตเครื่องปั้นดินเผาได้เป็นอย่างดี ทำให้งานเครื่องปั้นดินเผามีความสำคัญยิ่งต่ออุตสาหกรรมในประเทศ

ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาสามารถบ่งบอกความเจริญของมนุษยชาติมายาวนาน ปัจจุบันสังคมมีความเจริญก้าวหน้า มีการพัฒนาทางด้านวัสดุและเทคโนโลยีสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในอดีต ต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบไป (อิงอร เพ็ชรเขียว.2546:1) เครื่องปั้นดินเผาไม่ว่าจะสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอย เพื่อการดำรงชีวิต เพื่อความสวยงาม ความเชื่อถือ ศาสนา หรือประเพณี ล้วนเป็นผลงานจากการรวบรวมเอาประสบการณ์ความคิดสร้างสรรค์ถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะ(รุ่งระวี ดิษฐเจริญ.2545:59) เครื่องปั้นดินเผาในอดีต สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันและพิธีกรรมทางความเชื่อ ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของที่ระลึก สำหรับใช้ประดับตกแต่งมากขึ้น สามารถพัฒนาให้มีความเหมาะสม โดยถ่ายทอดรูปแบบตามจินตนาการ เพื่อสนองความต้องการของสังคมอย่างกว้างขวาง (อิงอร เพ็ชรเขียว.2546:1)

ความสำคัญของเครื่องปั้นดินเผาจึงมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตเป็นอย่างยิ่ง โดยสามารถให้ความสำคัญออกเป็น ดังนี้(ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์.2537:108-110)

1. ความสำคัญด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ด้วยเหตุที่เครื่องปั้นดินเผาเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่โบราณ และเป็นสิ่งที่มีความคงทนถาวร จึงกลายเป็นข้อมูลด้านผลงานของมนุษย์ในอดีต ซึ่งช่วยนักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีสามารถอธิบายชีวิตของเจ้าของเครื่องปั้นดินเผา ตลอดจนความสัมพันธ์ของมนุษย์ต่างกลุ่มต่างยุคกันด้วย เช่น เครื่องปั้นดินเผาที่ขุดพบที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความสำคัญด้านประโยชน์ใช้สอย มนุษย์เราใช้ประโยชน์จากเครื่องปั้นดินเผามากมายหลายด้าน เช่น ใช้ในครัวเรือน ใช้ในการก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เป็นต้น

3. ความสำคัญด้านศิลปะและสุทรียะ เครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตได้มาตรฐานทั้งในด้านคุณภาพและความสวยงาม ย่อมให้ความรู้สึกที่สดชื่นยินดี อารมณ์สุนทรียะในความงามก็จะเกิดขึ้น จนกลายเป็นความภูมิใจในผลงานแห่งชนชาติตน

4. ความสำคัญด้านเศรษฐกิจและสังคม เครื่องปั้นดินเผาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความคงทนถาวรกว่าผลิตภัณฑ์พลาสติค จึงได้รับความนิยมสูงจากผู้ใช้ จึงเป็นสินค้าที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศในระดับสูง

ดังนั้น เครื่องปั้นดินเผาจึงเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน และมีส่วนสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม จากอดีตที่สร้างขึ้นเพื่อการใช้สอยเพียงอย่างเดียว ก็พัฒนาทั้งรูปแบบความงามให้เหมาะสมสอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

2.2.4 มนุษย์กับการพัฒนาเครื่องปั้นดินเผา

เครื่องปั้นดินเผามีความสัมพันธ์กับมนุษย์อย่างใกล้ชิดมาแต่อดีตถึงปัจจุบันกับตัวมนุษย์เอง สังคมและสภาพแวดล้อม การพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมของเครื่องปั้นดินเผา ไม่ได้ทำให้ลักษณะที่เป็นหัตถกรรมสูญหายไป เพราะเครื่องปั้นดินเผาเป็นศาสตร์เฉพาะตัว สามารถผลิตได้ทั้งเป็นหัตถกรรม อุตสาหกรรม และยังทำเป็นงานศิลปะได้อีกด้วย โดยแต่ละลักษณะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่สามารถทดแทนกันได้ การผลิตเครื่องปั้นดินเผาในปัจจุบัน จึงยังคงผลิตได้ทั้ง 3 ลักษณะ ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์และสังคมนั่นเอง(อรพินท์ พานทอง.2532:1)

2.2.4.1 ผลงานที่มีลักษณะเป็นงานหัตถกรรม หัตถกรรมแต่เดิมในอดีตมนุษย์เรียนรู้วิธีการทำเครื่องปั้นดินเผาด้วยวิธีง่ายๆ ด้วยการปั้นเป็นรูปทรงต่างๆด้วยมือเปล่า ต่อมาจึงมีการประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องจักรจากวัสดุที่หาได้จากธรรมชาติ โดยจำลองจากลักษณะการทำงานของมือ เพื่อช่วยให้การทำงานสะดวกและรวดเร็วขึ้น อาศัยความสามารถของผู้ทำเป็นสำคัญ เครื่องปั้นดินเผาประเภทนี้เกิดจากความจำเป็นในการใช้สอย และอาจมีอิทธิพลของขนบธรรมเนียมประเพณีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาปัจจุบัน ผลิตเป็นเครื่องใช้หลายชนิดทั้งเครื่องตกแต่ง เครื่องประดับ เครื่องใช้บรรจุอาหาร เป็นต้น รูปทรงที่ได้เกิดจากความต้องการประโยชน์ใช้สอยและความสามารถในการออกแบบของผู้ผลิต

2.2.4.2 ผลงานที่มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรม การปฏิวัติอุตสาหกรรมและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 18 ทำให้หัตถกรรมหลายสาขาเปลี่ยนแปลงไปเป็นอุตสาหกรรม ความจำเป็นกับชีวิตประจำวันของมนุษย์มีความต้องการในตลาดสูง และจำนวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรที่เพิ่มขึ้น อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาจึงได้เริ่มต้นขึ้น มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตมาจนถึงปัจจุบัน

2.2.4.3 ผลงานที่มีลักษณะเป็นศิลปะ เป็นงานที่สร้างขึ้นด้วยแรงบันดาลใจของศิลปิน เพื่อถ่ายทอดความหมายนั้นให้กับผู้ชม ส่วนใหญ่จะมีเพียงชิ้นเดียวและมีราคาสูง ศิลปินพยายามค้นหาวัสดุใหม่ๆในการสร้างสรรค์งานศิลปะ รูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาประเภทนี้จึงไม่อาจกำหนดแน่นอนได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนตัวของศิลปินและความรู้ด้านการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินนั้นด้วย(อรพินท์ พานทอง.2532:5)

ดังนั้นจึงถือได้ว่า การทำเครื่องปั้นดินเผา ไม่ว่าจะผลิตออกมาในลักษณะใด แต่ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเครื่องปั้นดินเผาก็ยังคงอยู่

2.2.5 ความเป็นมาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

เกาะเกร็ดเป็นชุมชนที่มีความเจริญมาตั้งแต่อดีต เป็นชุมชนที่พ่อค้าหรือนักเดินทางรู้จักดีมานานแล้ว พัฒนาเป็นชุมชนใหญ่ขึ้นเมื่อชาวมอญอพยพมาตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย พร้อมทั้งได้นำวัฒนธรรมประเพณีเข้ามา โดยถ่ายทอดออกมาเป็นงานหัตถกรรม ที่มีความเป็นเอกลักษณ์อย่างชัดเจนของชาวมอญ นั่นคือการทำเครื่องปั้นดินเผา

เกาะเกร็ดเป็นเกาะขนาดใหญ่ตั้งอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา เลียบแม่น้ำเจ้าพระยาจากกรุงเทพมหานครขึ้นไปทางเหนือ มีสถานะเป็นตำบล อยู่ในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เกาะเกร็ดมีประวัติความเป็นมายาวนาน ประชาชนที่อาศัยอยู่บนเกาะเกร็ดส่วนใหญ่มีเชื้อสายมอญหรือรามัญ ซึ่งเป็นชนชาติเก่าแก่ที่มีความสัมพันธ์กับคนไทยมาช้านาน ตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมาจนถึงสมัยอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ในสมัยกรุงธนบุรีนั้น มีชาวมอญจากเมืองพะสิม (ปัจจุบันอยู่ในประเทศพม่า) กลุ่มหนึ่งอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หรือพระเจ้ากรุงธนบุรี พระองค์จึงพระราชทานที่ดินบริเวณ “บ้านตลาดขวัญ”ให้เป็นที่อยู่อาศัยและทำมาหากิน ต่อมาชุมชนนี้เจริญขึ้นจึงยกฐานะเป็น “เมืองนนทบุรี” และโปรดเกล้าให้ขุดคลองลัดคุ้งน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา เรียกว่า “คลองลัดเกร็ดน้อย” หรือ “คลองเกร็ดน้อย” ต่อมาคลองนี้ได้ขยายใหญ่จนทำให้ที่ดินที่เป็นคุ้งน้ำเดิม กลายเป็นเกาะระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองลัดเกร็ดน้อย แต่เดิมเกาะนี้เรียกว่า “เกาะศาลากุล” ภายหลังเมื่อตั้งอำเภอเกาะเกร็ดขึ้นมา ชาวบ้านจึงเรียก “เกาะเกร็ด” มาจนถึงทุกวันนี้(สุภรณ์ โอเจริญ.2519 :12)

สมัยก่อนที่ทางราชการจะแบ่งเขตการปกครองออกเป็นตำบลและหมู่บ้านนั้น ชาวรามัญรุ่นแรกที่อพยพมาอยู่อาศัยในเกาะเกร็ด ปลูกบ้านเรือนอยู่เรียงรายกันไปตามแนวลำน้ำ และแบ่งหมู่บ้านของตนเองออกเป็น 5 หมู่คือ กวานฮาโม (บ้านล่าง) จากวัดฉิมพลีถึงท่าเรือกลางเกาะเกร็ด (โป๊ะนายตรวจชื่น) ซึ่งปัจจุบันอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 , กวานฮาตาว(บ้านบน)จากท่าเรือกลางเกาะเกร็ด (โป๊ะนายตรวจชื่น)ถึงวัดปรมัยยิกาวาส ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1,กวานอาม่านจากวัดปรมัยยิกาวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถึงวัดไผ่ล้อม ปัจจุบันคือหมู่ที่ 7,กวานโต้ จากวัดไผ่ล้อมถึงวัดเสาธงทอง ปัจจุบันคือหมู่ที่ 6 และกวานอะล้าด จากวัดเสาธงทองถึงวัดมะขามทอง ปัจจุบันคือหมู่ที่ 5 ทั้ง 5 ชื่อ เป็นชื่อหมู่บ้านที่ติดมาจากเมืองมอญ เมื่อมาตั้งบ้านเรือนในเมืองไทยก็นำชื่อดั้งเดิมมาเรียกหมู่บ้านของตน และทุก "กวาน" (หมู่บ้าน)ล้วนเป็นหมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผามาแต่เดิมทั้งสิ้น (เอ็ด ภิรมย์.2542:19)

ชาวมอญที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บนเกาะเกร็ดแต่เดิมมีอาชีพทำนาทำสวน ต่อมามีผู้นำดินบนเกาะเกร็ดมาทำเครื่องปั้นดินเผาได้ผลดี จึงทำให้ชาวบ้านบนเกาะเกร็ดหันมาประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผากันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากชาวมอญหรือรามัญมีฝีมือในการทำเครื่องปั้นดินเผามาแต่โบราณ เมื่อบรรพบุรุษชาวไทยรามัญอพยพหลบภัยสงครามมาอยู่ในประเทศไทย จึงได้ทำการยึดการทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพ จนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักยอมรับกันทั่วมาแต่อดีตว่างดงามเหมาะแก่ประโยชน์ใช้สอย ทนทาน สมบูรณ์ด้วยคุณภาพดี แต่เดิมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมี 2 ประเภท โดยประเภทแรกคือ ประเภทเครื่องใช้ เช่น โอ่ง อ่าง ครก กระปุก และอีกประเภทคือ ประเภทสวยงามที่เรียกว่า "หม้อน้ำลายวิจิตร" เป็นทรงตุ่ม ทรงโกศ ทรงฟักทอง และทรงมะเฟือง ซึ่งเน้นความงามของรูปทรงและการแกะสลักลวดลาย พัฒนามาจากหม้อน้ำที่ชาวบ้านใช้กันทั่วไป เพื่อต้องการให้เป็นของใช้ของเจ้าอาวาส พระภิกษุ และคหบดี ที่มีสถานภาพสูงทางสังคม (สายสมร ศรีสวัสดิ์.2546:14)

นับแต่ยุคที่สินค้าอุตสาหกรรมเข้ามาตีตลาด ทำให้อาชีพทำโอ่ง ทำอ่าง ประสบภาวะถดถอยปิดตัวลง ชาวบ้านที่มีอาชีพเกี่ยวเนื่องได้รับผลกระทบประสบความลำบากเลิกลากันไปไม่น้อย อาชีพเครื่องปั้นดินเผากระเตื้องฟื้นตัวขึ้นมาอีก ความต้องการกระถางดินเผามีมาก ช่างปั้นและโรงปั้นหันมาทำกระถางดินเผากันพอเลี้ยงตัวได้อยู่ระยะหนึ่ง พอเข้าหน้าน้ำปีพ.ศ.2538เกิดน้ำท่วมใหญ่ น้ำขังยาวนาน ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนอย่างหนักกันถ้วนหน้า ชาวสวนสิ้นเนื้อประดาตัวเพราะลงทุนทำเขื่อนกั้นน้ำ แต่ไม่อาจต้านพลังอุทกภัยได้ สวนผลไม้ล่มเกือบหมดสิ้น โรงงานเครื่องปั้นดินเผาก็ประสบชะตากรรมไม่แตกต่างกัน เข้าสู่ปีพ.ศ.2539-2540 สิ่งที่ตามติดอุทกภัยมาคือ ยุคฟองสบู่แตก กำลังซื้อและความต้องการของตลาดหมดไป เป็นเหตุให้โรงงานกระถางปิดตัวเกือบหมด

เกาะเกร็ดยุคฝ่ากระแสวิกฤติเศรษฐกิจเริ่มต้นขึ้นเมื่อ นายอำเภอวัชรินทร์ โรจนพาณิช เข้ามารับตำแหน่งในปลายปี พ.ศ.2539 โครงการพัฒนาเกาะเกร็ดทั้งด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจรวมทั้งการพัฒนาทางสังคมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเริ่มต้นขึ้น เนื่องจากเกาะเกร็ดมีจุดเด่นทางด้านสภาพแวดล้อม คือมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา มีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวรามัญ(มอญ) ตลอดจนมีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สวยงาม และที่สำคัญสถานที่ตั้งเกาะเกร็ดยังอยู่ในบริเวณชานเมืองที่มีการคมนาคมสะดวก ตลอดจนชาวบ้านส่วนใหญ่ในเกาะเกร็ดยังคงอนุรักษ์และรักษาวัฒนธรรมตลอดจนอาชีพดั้งเดิมไว้ เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผา การทำอาหารพื้นเมืองและขนมคาวหวานของชาวมอญ (เอ็ด ภิรมย์.2542:8-9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.6 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ในอดีตนั้นชุมชนมอญบ้านลัดเกร็ดยังเป็นชุมชนขนาดเล็ก มีการติดต่อไปมาหาสู่ระหว่างชาวมอญด้วยกัน สำหรับชุมชนมอญบนเกาะเกร็ดทั้งสามหมู่บ้านประกอบอาชีพหลักแบบเดียวกัน คือ อาชีพทำเครื่องปั้นดินเผา ประเภทเครื่องใช้ในครัวเรือน ได้แก่ หม้อยา กะทะ เตาหุงข้าว เป็นต้น โดยหลังจากทดลองใช้เนื้อดินที่มีอยู่ในอาณาบริเวณประสบผล ก็เริ่มผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภทที่เป็นภาชนะบรรจุ (พงศ์พันธุ์ อนันต์ วรณิชย์ อ้างใน ณัฐประวีณ ศรีทรัพย์.2537:85) ทั้งนี้เป็นเพราะชาวมอญกลุ่มนี้มีความชำนาญในการทำเครื่องปั้นดินเผา จึงยึดอาชีพการทำเครื่องปั้นดินเผาสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ในสมัยแรกเริ่มที่อพยพเข้ามานั้น การทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นไปในลักษณะการทำเพื่อการยังชีพ หรือเพื่อใช้สอยเป็นสำคัญ ในบรรดาเครื่องปั้นดินเผาที่มีการผลิตบนเกาะเกร็ดในช่วงแรกจะมี 3 ชนิดได้แก่ โอ่งน้ำ ซึ่งแยกออกเป็นโอ่งธรรมดาและโอ่งสลัก มีขนาดต่างๆกัน ตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ โดยจะมีความบรรจุน้ำต่างกันไปตั้งแต่ 4-10 ปี๊บ หรือตั้งแต่ 10-200 ลิตร จนถึงขนาดเล็กที่สุด ซึ่งทำเป็นกระปุกใส่น้ำตาล นอกจากนี้ยังมีอ่างขนาดต่างๆ เพื่อใช้บรรจุสิ่งของ และโดยมากขนาดของอ่างจะมีความสัมพันธ์กับขนาดของโอ่ง ทั้งนี้เพราะจะใช้อ่างเพื่อปิดโอ่งอีกทีหนึ่ง นอกจากโอ่งและอ่างแล้ว ชาวมอญเกาะเกร็ดในอดีตยังปั้นครกตำพริกหรือครกเท้าช้าง ซึ่งมีขนาดต่างกัน 5 ขนาด โดยที่ขนาดใหญ่สุดมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10 นิ้ว เครื่องปั้นทั้ง 3 ชนิดนี้คือเครื่องปั้นดินเผาที่มีการผลิตกันเป็นหลัก และถือว่าเป็นสินค้าสำคัญของเกาะเกร็ด นอกจากนี้ชาวมอญเกาะเกร็ดยังมีการผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภทเครื่องใช้ในครัวเรือน ได้แก่ หม้อ ไห จาน ชาม และนอกจากจะทำเพื่อใช้สอยกันเองในครัวเรือนแล้ว ยังมีเครื่องปั้นดินเผาอีกชนิดหนึ่งที่ผลิตบนเกาะเกร็ดในอดีต ได้แก่ หม้อน้ำลายวิจิตร หรือที่ชาวมอญเรียกกันว่า เนิ่ง โดยที่จะใช้เวลาในยามว่างหรือยามที่เลิกจากการปั้นโอ่ง อ่าง ครก เพื่อถวายแก่เจ้าเมืองหรือพระสงฆ์ (ณัฐประวีณ ศรีทรัพย์.2537:85) จากงานวิจัยของสายสมร ศรีสวัสดิ์(2546:64) ศึกษาลักษณะของหม้อน้ำลายวิจิตร ได้กล่าวว่า หม้อน้ำลายวิจิตร ซึ่งเป็นหม้อดินที่มีรูปทรงสวยงาม โดยวัตถุประสงค์ในการทำหม้อน้ำลายวิจิตร เพื่อต้องการให้เป็นหม้อน้ำดินเผาสำหรับใส่น้ำดื่มซึ่งเป็นของใช้ของเจ้าอาวาส พระภิกษุสงฆ์ และคหบดีที่มีสถานภาพทางสังคมสูง โดยได้พัฒนาให้มีรูปแบบพิเศษและตกแต่งลวดลายมีความประณีตงดงาม เพื่อให้เกิดความแตกต่างจากหม้อน้ำดื่มที่ชาวบ้านใช้กันทั่วไป

ลักษณะเด่นของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดคือจะมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวมอญ มีความแข็งแกร่ง ทนทานในระดับหนึ่ง เป็นสีที่เกิดจากธรรมชาติ ไม่มีสารเคมี ไม่มีการเคลือบเป็นเครื่องปั้นดินเผาที่สามารถแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของชาวมอญได้อย่างดีและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน (สายสมร ศรีสวัสดิ์.2546:64)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำเครื่องปั้นดินเผาในอดีตนั้น จะใช้แรงงานที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนเป็นสำคัญ โดยจะมีการแบ่งแยกหน้าที่ในการทำเครื่องปั้นดินเผา หรือบางครั้งถ้ามีการปั้นเป็นจำนวนมากจะมีการให้ญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านมาช่วยในการปั้น โดยไม่คิดค่าตอบแทน ต่อมาเมื่อระบบเศรษฐกิจเริ่มเปลี่ยนแปลงไปเป็นระบบเพื่อการค้ามากขึ้น การผลิตต้องทำเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการผลิต และการจำหน่ายสินค้า (ณัฐประวีณ ศรีทรัพย์.2537:86-87) จึงทำให้งานเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดกลายเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาหลายชนิด ที่ใช้ในชีวิตประจำวันป้อนให้กับผู้ใช้แพร่หลายไปทั่วโดยเฉพาะในจังหวัดต่างๆในภาคกลาง จากการวิจัยของ สมศรี ศิริขวัญชัย(2541:64-65) พบว่าการใช้ดินบริเวณเกาะเกร็ดนั้น เป็นโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาขนาดเล็กหรืออุตสาหกรรมในครอบครัว มีจำนวนทั้งสิ้น 27 แห่ง โดยมีจำนวนแรงงาน 5-20 คน ผลิตภัณฑ์ที่ทำส่วนใหญ่ได้แก่ กระถางปลูกต้นไม้ร้อยละ 51.83 ครก ร้อยละ 33.33 และงานประเภทสวยงามสำหรับตกแต่ง อีกร้อยละ 14.84

งานเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดในอดีตนั้น ถือว่าเคยเป็นหล่งผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาหลายชนิดที่ใช้ในชีวิตประจำวันป้อนให้กับผู้ใช้แพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะจังหวัดต่างๆในภาคกลาง แต่ต้องเลิกผลิตไปเพราะไม่อาจทนสู้กับสินค้าอุตสาหกรรมพลาสติกได้ แต่ปัจจุบันเกาะเกร็ดได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ทำให้ชาวบ้านเกาะเกร็ดได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นอันได้แก่การทำเครื่องปั้นดินเผา ประกอบเป็นอาชีพ โดยหันมาผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่เน้นงานประเภทสินค้าของที่ระลึก และของตกแต่ง ซึ่งเน้นด้านความงาม และประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร ตามความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป

2.1.7 กระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

ในอดีตมนุษย์เรียนรู้วิธีการทำเครื่องปั้นดินเผาด้วยวิธีง่ายๆ ด้วยการปั้นเป็นรูปทรงต่างๆด้วยมือเปล่าเท่านั้น ต่อมาจึงมีการประดิษฐ์เครื่องมือจากวัสดุที่หาได้จากธรรมชาติ โดยจำลองจากลักษณะการทำงานของมือ เพื่อช่วยให้การทำงานสะดวกและรวดเร็วขึ้น

ความพยายามของมนุษย์ได้ปรับปรุงคิดประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้จนมีการทำแป้นรองรับชิ้นงาน แล้วพัฒนาเป็นแป้นหมุนด้วยมือหรือใช้แตะด้วยเท้า ถึงแม้เครื่องมือจะช่วยให้การทำงานสะดวกขึ้น แต่การทำงานส่วนใหญ่ยังต้องอาศัยความสามารของผู้ทำเป็นสำคัญ ฝีมือ(skill)ของผู้ทำการขึ้นรูปจะเป็นตัวสร้างรูปทรงอย่างที่ต้องการได้ ผลงานที่ได้จึงยังจัดเป็นหัตถกรรม(craft) รูปทรงเครื่องปั้นดินเผาประเภทนี้ ส่วนใหญ่เกิดจากความจำเป็นในการใช้สอย และอาจมีอิทธิพลของขนบธรรมเนียมประเพณีเขามาเกี่ยวข้อง การนำเอาธรรมชาติรอบตัวมาใช้มาดัดแปลง ผลงานเหล่านี้จึงมีความงามอย่างแท้จริงและมีความเรียบง่าย การประดับตกแต่งอาจมีบ้าง เทคนิคการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะถูกถ่ายทอดให้ลูกหลานและดำเนินการผลิตสืบต่อกันไปเรื่อยๆ รูปทรงภาชนะบ่างอย่างในอดีตจึงยังคงมีทำกันในปัจจุบัน โดยมีความเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย(อรพินท์ พานทอง.2531:1-3)

ในปัจจุบันเครื่องปั้นดินเผาที่ทำกันเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัว ก็ยังคงมีทำกันอยู่ในท้องถิ่นทั่วไปของประเทศไทย โดยกรรมวิธีการผลิตเป็นแบบพื้นบ้าน ซึ่งเรียนรู้มาหลายชั่วอายุคนแล้ว การผลิตเครื่องปั้นดินของเกาะเกร็ด เป็นการขึ้นรูปด้วยมือ หรือที่เรียกกันว่า เครื่องปั้นดินเผาหัตถกรรม(กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.2520:1-2)

เทคโนโลยีการผลิตเครื่องปั้นดินของเกาะเกร็ดที่ใช้แต่เดิมคือ เครื่องมือที่ประดิษฐ์ขึ้นเอง เมื่อมีการผลิตเพิ่มขึ้นจึงต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่น การใช้มอเตอร์แทนแรงคนในการปั้น เตาเผาจะก่อด้วยอิฐมอญ ซึ่งเป็นอิฐที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง มีความทนทาน สำหรับใช้เผาเครื่องปั้นประเภทครก เผาออกมาเป็นสีแดงดำ แต่ถ้าเป็นเครื่องปั้นดินเผาที่มีความสวยงามจะเผาในเตาไฟฟ้า เพราะจะได้สีที่สม่ำเสมอ อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการทำลวดลายส่วนใหญ่จะประดิษฐ์ด้วยตนเอง โดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น (คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ.2545:277) ซึ่งมีขั้นตอนในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ดังนี้(กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา หมู่ที่ 1.2547:3-4)

1. วัตถุดิบที่ใช้ในการปั้น

วัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมีดังนี้

1.1 ดินเหนียวท้องนา ใช้ดินในพื้นที่และต่างพื้นที่ ในอดีตขุดจากบริเวณเกาะเกร็ดและบริเวณฝั่งตรงข้าม แต่ปัจจุบันดินในบริเวณเกาะเกร็ดเริ่มมีน้อยลง จึงได้มีการสั่งดินมาจากจังหวัดปทุมธานี โดยการสั่งมาทางเรือ ช่างปั้นดั้งเดิมได้กล่าวว่า ดินรุ่นใหม่นี้คุณภาพด้อยลงเพราะเนื้อดินไม่แน่น สีก็ผิดไป ซึ่งอาจเป็นเพราะผ่านการเพาะปลูกข้าวมาก่อน

1.2 ทราย เป็นทรายแม่น้ำมีแหล่งที่มาจากอำเภอบางพูด จังหวัดปทุมธานี โดยมีชาวมอญด้วยกันที่อาศัยอยู่แถบนั้นล่องเรือมาขายถึงบริเวณเกาะเกร็ดจนถึงปัจจุบัน ซึ่งทรายจะเป็นส่วนประกอบสร้างความแข็งแกร่งให้กับเครื่องปั้น

1.3 ฟืน แต่เดิมฟืนที่ใช้ในการทำเป็นเชื้อเพลิงในการเผาเครื่องปั้น จะเป็นฟืนที่ช่างปั้นสามารถหาได้ตามสวนในท้องถิ่นของตนเอง แต่ต่อมาไม้ในสวนซึ่งจะนำมาใช้ทำฟืนเหลือน้อยลง ในระยะหลังจึงมีชาวมอญจากจังหวัดสมุทรปราการ นำไม้ฟืนที่ได้มาจากไม้ตาตุ่ม ไม้กระบูน และไม่แสมซึ่งเป็นไม้ชายเลน ล่องเรือนำมาขายถึงเกาะเกร็ด นอกจากนี้ยังมีพ่อค้าเร่นำทางมะพร้าวแห้งและไม้ที่เหลือจากการก่อสร้างมาขาย

2. เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น

สิ่งที่ช่วยในการขึ้นรูปและตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมีดังนี้

2.1 แป้นหมุน ในสมัยก่อนจะใช้แป้นหมุนที่ทำด้วยไม้ โดยใช้กำลังคนถีบหรือสาวเป็นกำลังหมุน และเพื่อให้หมุนได้ลื่นก็จะใช้ไขวัวในการหล่อลื่น แต่ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้ก้าวเข้ามาแทนที่ จากการที่มีการนำไฟฟ้าเข้ามาใช้ ทำให้มีการพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงมีการนำแป้นหมุนไฟฟ้าเข้ามาใช้แทนแป้นหมุนไม้ ซึ่งแป้นหมุนไฟฟ้าจะขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้าแทนการหมุนด้วยมือแบบดั้งเดิม

2.2 ไม้จี้ หรือแท่งไม้กลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้วมีปลายข้างหนึ่งแหลม ใช้ในการขึ้นรูปเหมือนปัจจุบันไม่เปลี่ยนแปลง

2.3 ไม้วง หรือวงแหวนกลม ทำด้วยไม้ไผ่เหลาบางแล้วขดเป็นวงกลม ใช้ในการขูดแต่งผิวให้ได้รูปร่าง ปัจจุบันไม้วงที่จะใช้ในการปั้นครกนั้น ทำจากวัสดุแบบเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

2.4 ผ้าดิบ ใช้ชุบน้ำเพื่อใช้ในการตกแต่งผิวให้เรียบ และใช้ในการจับปากเครื่องปั้นให้เป็นรูปร่าง

2.5 ภาชนะสำหรับใส่น้ำเพื่อชุบมือ

2.6 ไม้กระดาน มีขนาดต่างๆกัน สมัยก่อนมีการปั้นโอ่งมากก็จะใช้ไม้กระดานแผ่นใหญ่สำหรับวางโอ่งที่ปั้นเสร็จแล้ว แต่ในปัจจุบันชาวมอญไม่นิยมปั้นโอ่งแล้ว ก็จะใช้ไม้กระดานเล็กๆในการวางเครื่องปั้นดินเผา

2.7 เครื่องรีดดินหรือเครื่องโม่ดินไฟฟ้า เป็นเครื่องมือที่ใช้ผสมดินทรายให้เข้ากัน จากนั้นรีดดินเป็นแท่ง

3. กรรมวิธีการผลิต

วัตถุดิบที่ใช้ในการทำเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดในปัจจุบัน เป็นดินเหนียวสีแดงจากท้องนาปทุมธานีซึ่งมีคุณสมบัติของเนื้อดินที่คล้ายกันคือ เมื่อเผาแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดงอมส้ม ดังนั้นเมื่อมีผู้ผลิตวัสดุนำมาส่งในรูปดินหมาดหรือแห้งเป็นก้อน จึงทำให้ลดขั้นตอนในการเตรียมดินลง

การเตรียมดินนั้นเริ่มจากนำดินหมาดหรือดินแห้งเป็นก้อนที่รับซื้อนำมากรอง โดยแช่ไว้ในน้ำให้ยุ่ย อาจทิ้งค้างคืนแล้วคอยกวนให้เนื้อดินสลายตัวสิ่งสกปรก เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ จะลอยเหนือผิวน้ำ ส่วนสิ่งสกปรกที่มีน้ำหนักจะตกตะกอนลงอยู่ส่วนล่างของภาชนะ ใช้สายยางดูดเอาดินที่อยู่ส่วนกลางออกไปกรองอีกครั้ง แล้วเกรอะบนกระบะปูนปลาสเตอร์ ทิ้งไว้ให้เนื้อดินแห้งแล้วเก็บไว้ใช้ เมื่อจะใช้ให้นำเนื้อดินที่ผ่านการกรองแล้วมาผสมน้ำแล้วหมักทิ้งไว้ 1 คืน แล้วนำมานวด พรมน้ำ แล้วนวดจนเนื้อดินนิ่ม เก็บเนื้อดินนั้นไว้สำหรับพร้อมใช้ จากนั้นเมื่อจะใช้แบ่งเนื้อดินออกมานวดก่อนใช้แล้วจึงนำไปปั้นขึ้นรูป

ในส่วนของเทคนิควิธีการและขั้นตอนกรรมวิธีการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดนั้น เริ่มจากนำเนื้อดินที่หมาด และผ่านการนวดจนเนื้อดินมีความเนียนนุ่ม คงรูปอยู่ด้วยตนเอง มาขึ้นรูปด้วยมือ โดยอาศัยแป้นหมุน หากต้องการขึ้นรูปชิ้นงานที่มีขนาดเล็กจะใช้ลูกตาลหรือก้อนดินที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะแบนกลม เอามายึดเป็นฐานไว้บนแป้นหมุน นำเนื้อดินมาตั้งให้ได้ศูนย์บนลูกตาล แล้วจับเป็นขอบดึงเนื้อดินขึ้นให้เป็นรูปร่างต่างๆ ส่วนการขึ้นรูปชิ้นงานที่มีขนาดกลางไปจนถึงขนาดใหญ่ จะนำเนื้อดินมากดบนแป้นหมุนให้ได้ศูนย์ แล้วดึงเนื้อดินขึ้นเป็นรูปร่างต่างๆได้เลย ในการปั้นขึ้นรูปชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่มากจะใช้วิธีทำพิมพ์ไว้ก่อน เมื่อท่อนล่างแห้งดีแล้วจึงต่อด้วยท่อนบนด้วยการนำดินเส้นยาวที่เรียกว่ากลอน มาขดให้เป็นวงต่อขึ้นไปบนพิมพ์เดิมที่ทำไว้ หลังจากนั้นจึงรีดดินให้เป็นรูปตามความต้องการ แล้วจึงตกแต่งด้วยการใช้ไม้วง สำหรับการเกลี่ยผิวดินด้านนอกให้เรียบ และจะใช้เปลือกหอยสำหรับอัดเนื้อดินด้านในให้แน่น บางทีก็ใช้ไม้ปลายแหลมสำหรับแต่งก้นภาชนะด้วย

เมื่อขึ้นรูปชิ้นงานได้รูปทรงตามความต้องการแล้ว จะนำชิ้นงานนั้นไปผึ่งแดดให้แห้งพอหมาด แล้วนำไปสู่ขั้นตอนการตกแต่งชิ้นงาน โดยการตกแต่งชิ้นงานเครื่องปั้นดินเผามี 3 วิธีคือ การกดด้วยแม่พิมพ์ การแกะสลักลวดลาย และการใช้แม่พิมพ์อัดเนื้อดินให้เป็นชิ้นลาย แล้วติดลงบนชิ้นงานด้วยน้ำดิน

เมื่อตกแต่งลวดลายบนชิ้นงานด้วยวิธีการต่างๆดังกล่าวแล้ว ช่างจะใช้อุปกรณ์ คือ หินหรือวัสดุที่มีผิวมันเรียบ เช่น พลาสติคมาขูด ขัดตกแต่งผิวชิ้นงานอีกครั้ง เพื่อให้ผิวชิ้นงานเรียบเพราะถ้าไม่ขูด ขัด ตกแต่งผิวชิ้นงานจะออกมามีลักษณะหยาบ และเมื่อขูด ขัดผิวชิ้นงานเรียบร้อยแล้ว จะต้องใช้ฟองน้ำเช็ดลูบชิ้นงาน เพื่อทำความสะอาดชิ้นงานอีกครั้ง จะทำให้ลายคมชัดยิ่งขึ้น แล้วนำไปตากให้แห้ง จนชิ้นงานเปลี่ยนเป็นสีฝ้าขาวก่อนนำไปเผา

การเผาชิ้นงานในปัจจุบันเตาเผายังคงเป็นเตาฟืนอยู่ แต่จะมีขนาดเล็กลงไม่ใหญ่โตอย่างเตาเผาในสมัยก่อน ความเสี่ยงที่ชิ้นงานจะเสียหายก็น้อยลงด้วย จำนวนวันที่ชิ้นงานอยู่ในเตาก็ไม่กินเวลานานเหมือนแต่ก่อน เมื่อวางเรียงชิ้นงานเข้าเตาเผาเรียบร้อยแล้วจากนั้นจะนำฟืนใส่จนไฟแลบไปถึงด้านท้ายของเตาเผา จะมีคนคอยสับเปลี่ยนกันใส่ฟืนและคอยดูระวังไม่ให้ไฟแรงจนเกินไปและอ่อนเกินไป เผาทิ้งไว้เป็นเวลา 2-3 วัน จนไฟมอด ทิ้งไว้จนชิ้นงานเย็นจึงนำชิ้นงานออกจากเตาเผา เป็นอันเสร็จสิ้นกรรมวิธีผลิต

4. การตกแต่งลวดลาย

การตกแต่งต่างๆที่ปรากฏบนผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ของเกาะเกร็ด จากงานวิจัยของ สายสมร ศรีสวัสดิ์ ได้ศึกษาลักษณะของหม้อน้ำลายวิจิตรของเกาะเกร็ด พบว่า การตกแต่งลวดลายส่วนมากจะเน้นตกแต่งที่ส่วนฝาหม้อน้ำ ตัวหม้อที่บริเวณไหล่หม้อจนถึงปากหม้อและฐานรองหม้อน้ำ โดยลวดลายที่ใช้ตกแต่งมักเป็นลายซ้ำๆกัน เช่น ลายกระจัง ลายประจำยาม ลายดอกลาย ลายเชิง เป็นต้น ส่วนลายวิจิตรที่เรียกกันนั้น เกิดจากการนำลายต่างๆมาผสมผสานกันหลายๆลายเรียงอย่างสวยงาม จนเกิดเป็นลายวิจิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8 สภาพปัญหาการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

พัฒนาการของการทำเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีมาอย่างยาวนาน โดยสมัยแรกมีการจำหน่ายสูงจนผลิตไม่ทันต่อความต้องการ ต่อมากำลังการผลิตลดลงอย่างต่อเนื่อง คาดว่าอีกราว 10 ปีคงจะเป็นเพียงด้านหนึ่งของประวัติศาสตร์เครื่องปั้นดินเผา เพราะเยาวชนรุ่นหลังไม่ให้ความสำคัญ อันเป็นสาเหตุให้อาชีพนี้ต้องหมดไป รวมถึงสาเหตุอื่นๆ ซึ่งจากงานวิจัยของ คณะอำนวยการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (2547:48-52) พบว่าสาเหตุที่ทำให้อาชีพการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ต้องลดจำนวนลงไปนั้น มีดังนี้

1. จำนวนผู้ทำอาชีพเครื่องปั้นดินเผา ที่เหลืออยู่เพียงไม่กี่ครอบครัว โดยมีคนที่มีความสามารถออกแบบลวดลายเครื่องปั้นดินเผาอยู่ประมาณ 4-5 คน และในขณะนี้คนเหล่านี้ก็มีอายุมาก คนรุ่นใหม่ขาดความอดทนไม่อยากเรียนวิชาการออกแบบ เพราะมองว่า เป็นงานที่ยุ่งยากและซับซ้อน ช่างฝีมือดีมักจะชอบทำอิสระ ทำให้ไม่สอดคล้องกับระบบอุตสาหกรรม ซึ่งต้องได้งานตามระยะเวลาที่กำหนด

2. วัยของผู้ผลิต พบว่าเป็นคนวัยประมาณ 50-60 ปีขึ้นไป มีการศึกษาเพียงแค่การศึกษาภาคบังคับ มีอาชีพก็ทำในยามว่าง ไม่ได้หักโหมมากเหมือนสมัยก่อน ประกอบกับเครื่องปั้นดินเผาจากแหล่งอื่นๆ เช่น จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็มามีส่วนแบ่งทางตลาดมากขึ้น ดังนั้นทำให้การสืบทอดของอาชีพเกิดการชะงัก

3. ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากเครื่องปั้นดินเผาเป็นสิ่งของแตกหักชำรุดง่าย ทำให้ในการผลิตสิ่งของภาชนะอื่นๆที่มีความคนทนกว่ามาแทนที่ ทำให้การขยายส่วนตลาดไม่มากนัก ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ในด้านการผลิตเครื่องปั้นดินเผา เช่น ถ้วยชามชนิดต่างๆ ต้องมีการสั่งทำกว่าจะได้ใช้ต้องใช้เวลาเกือบเดือน และในการผลิตต้องมีการทำเกินจำนวนเผื่อความเสียหายจากการเผา ทำให้เกิดการสิ้นเปลือง

4. การพัฒนาคุณภาพรูปแบบและลวดลาย จะต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น โดยเฉพาะด้านลวดลายที่สนองต่อความต้องการของตลาดชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการซื้อเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งจะต้องผลิตขึ้นเพื่อใช้งานมากกว่าการตั้งไว้ในตู้โชว์เพื่อความสวยงามเท่านั้น การส่งเสริมทางด้านคุณภาพจะต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

5. การจัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเพื่อดึงดูดความสนใจของคนไทยและต่างประเทศ ทำให้มีการนำสินค้าจากแหล่งอื่นมาขายและขายในราคาที่ถูกกว่าสินค้าท้องถิ่น

6. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิต การเผาเครื่องปั้นดินเผาถ้าเผาในอุณหภูมิที่ไม่ถูกต้อง หรือขาดผู้ชำนาญ จะทำให้เครื่องปั้นดินเผาเกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก ไม่คุ้มค่ากับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การลงทุน และทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ส่วนด้านการขนส่งมีปัญหาในด้านราคาขนส่งและการบรรจุหีบห่อ เพราะถ้าเกิดการแตกหักเสียหายจะใช้ไม่ได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการแตกหักเสียหาย จะต้องเพิ่มค่าบรรจุหีบห่อให้ได้มาตรฐาน(คณะอำนวยการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ.2547.2547:48-52)

เมื่อความนิยมในการใช้เครื่องปั้นดินเผาลดลง อีกทั้งขาดช่างฝีมือ ชาวมอญเกาะเกร็ดจึงผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือนลดน้อยลง จนกระทั่งปี พ.ศ.2541-2542 เป็นปีอเมซิ่งไทยแลนด์ จังหวัดนนทบุรีได้มีการส่งเสริมให้เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการส่งเสริมฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ รวมทั้งการทำเครื่องปั้นดินเผาลายวิจิตรของชาวมอญเกาะเกร็ด ทำให้ชาวมอญส่วนหนึ่งหันกลับมาผลิตเครื่องปั้นดินเผาลวดลายวิจิตรเพื่อขายแก่นักท่องเที่ยว โดยเครื่องปั้นดินเผาที่ขายส่วนใหญ่เป็นเครื่องปั้นดินเผาประเภทของที่ระลึก และของตกแต่ง จึงทำให้ชาวมอญเกาะเกร็ดมามีรายได้จากการทำเครื่องปั้นดินเผาอีกครั้ง จนถึงในปัจจุบันก็ยังมีการส่งเสริมจากหน่วยงานราชการอย่างต่อเนื่อง ดังเช่นนโยบายกระทรวงมหาดไทย โดยกรมพัฒนาชุมชนให้ดำเนินการส่งเสริมการดำเนินงานหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ ณ บ้านมอญ หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด ให้เป็นแหล่งศึกษา จำหน่ายผลิตภัณฑ์มรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนนทบุรี.2547:1)

ดังนั้น การผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่เคยขาดความพร้อมทั้งผู้ผลิต ก็เริ่มได้มีการฟื้นฟูช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการมากขึ้น จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้าน ความเปลี่ยนแปลงในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่ทำขึ้นมาเพื่อใช้สอยในครัวเรือน จึงต้องเปลี่ยนรูปแบบไปผลิตของที่ระลึก ของตกแต่ง เพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3 การจัดและตกแต่งสวน

มนุษย์ทุกคนต่างมีความรู้สึกต่อความสวยงามมาแต่กำเนิด แต่จะน้อยหรือมากนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและการศึกษาอบรมเป็นพื้นฐาน ทุกคนจะไม่ปฏิเสธความสวยงามของธรรมชาติ มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติจึงมีจิตใจรักธรรมชาติ พยายามจะอยู่ใกล้กับธรรมชาติตลอดมา โดยการจัดหาพันธุ์ไม้นานาชนิดมาปลูกประดับบริเวณที่อยู่อาศัย เพื่อให้เกิดความร่มรื่นสวยงาม หรือให้ผลเพื่อเป็นอาหาร และบางครั้งอาจจะจำลองแบบของธรรมชาติมาประกอบกันเพื่อสร้างบรรยากาศแวดล้อมที่พักอาศัยให้งดงาม ร่มรื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.1 ความเป็นมาของการจัดสวน

มนุษย์เราได้รู้จักคุณประโยชน์ของธรรมชาติมานานแล้ว เช่น ในยุคแห่งอาณาจักรบาบิโลน หรือศิลปินจีนที่จะเขียนภาพตามแนวพุทธศาสนานิกายเซนที่ยึดธรรมชาติเป็นหลัก โดยแสดงความประทับใจในธรรมชาติออกมาเป็นภาพต่างๆ

นับแต่สมัยโบราณ สิ่งที่เป็นซากเหลือและหรือสิ่งที่ยังคงอนุรักษ์ไว้ได้ เช่น ภาพเขียนฝาผนังถ้ำ ผนังสุสานแห่งอียิปต์ จะมีภาพเขียนเกี่ยวกับสัตว์ต่างๆ เช่น แมว เหยี่ยว ดอกไม้ เครื่องปั้นดินเผา ซึ่งสิ่งต่างเหล่านี้ชี้ให้เห็นได้ว่ามนุษย์และธรรมชาติมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันมานานแล้ว และหากจะย้อนกลับไปค้นหาประวัติการจัดสวน จพบว่าการจัดสวนเริ่มตั้งแต่ยุคสมัยที่มนุษย์ยังรินอนเร่หาที่อยู่ที่เหมาะสม เมื่อได้ที่พักก็จะมีการสร้างรั้ว เพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ต่างๆ มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยการเริ่มปลูกพืชพรรณเป็นอาหาร จนกระทั่งรู้จักรวบรวมคัดพันธ์ เมื่อมีที่อยู่มีอาหารพอเพียง ก็เริ่มมีการจัดแต่งบริเวณปลูกพืชให้เกิดทั้งประโยชน์และความสวยงาม ซึ่งแต่เดิมนั้นสวนทั่วๆไปเป็นสวนเกษตรกรรม เช่น สวนผลไม้ ในขณะที่สวนของเจ้านายหรือคหบดีทั้งหลายจะเป็นสวนที่เสริมสร้างความสวยงาม ซึ่งการจัดสวนแต่เดิมนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างสรรค์ความสวยงามให้เกิดความสุขทางใจ เป็นการแสดงออกถึงความเชื่อทางศาสนา และเพื่อเป็นการแสดงความแตกต่างของสิ่งที่เป็นธรรมชาติกับความเป็นระเบียบ ซึ่งการจัดสวนแต่ละยุคสมัยจะมีการใช้พืชพรรณต่างๆกัน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสุขและความชื่นชอบของชนชาตินั้นๆติดต่อกันมาหลายศตวรรษจนถึงปัจจุบันนี้(กันยา เหมพัฒน์.2537:8)

สิ่งต่างๆที่ประกอบขึ้นบนโลกเหล่านี้เรียกว่า ธรรมชาติ สามารถมองเห็นและสัมผัสได้ เช่น ภูเขา,ทะเล,ป่า,ลำธาร และสิ่งอื่นๆที่ประกอบกันขึ้นเรียกว่า Landscape ซึ่งในที่นี้สามารถแยกออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ(สมเกียรติ โล่ห์เพชรัตน์.2533:33-37)

1. เนเจอรัล แลนด์สเคป(Natural Landscape) คือ เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งทุกสรรพสิ่งได้ถูกสร้างสรรค์ให้มีความสมบูรณ์ในตัวของมันเองมากที่สุด ตั้งแต่รูปพรรณ,สีสัน และส่วนประกอบอื่นๆที่สามารถทำให้เกิดความงามโดยเท่าเทียมกัน ทิวทัศน์ให้ความงามและความรู้สึกที่แตกต่างกันในแต่ละที่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ธรรมชาติได้ร่วมมือกันสร้างอย่างเหมาะสมที่สุด

2. แมน เมด แลนด์สเคป(Man-Made Landscape) คือ เริ่มเกิดขึ้นตามธรรมชาติและต่อมามนุษย์ได้มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้อง ฉะนั้นเมื่อธรรมชาติถูกบุกรุกโดยมนุษย์ที่มีความคิดเห็นและการกระทำ เมื่อเกิดมีการกระทำขึ้นก็เกิดผลลัพธ์ ที่ออกมาในลักษณะแตกต่างกันตั้งแต่เกิดจากการบุกรุกที่ไม่ตั้งใจและในที่สุดคือ การอุปมาความหมายของตัวมนุษย์เองลงไปในธรรมชาติ ซึ่งสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเหล่านี้สามารถแยกออกเป็น 3 ลักษณะ

2.1 พริเมทีฟ แลนด์สเคป(Primative Landscape) คือ เกิดจากมนุษย์โดยไม่ได้ตั้งใจว่าจะมีการกระทำและเล็งมาให้เห็นซึ่งผลลัพธ์ที่จะต้องเป็นไปตามขั้นตอนนั้นๆ แต่เกิดจากการกระทำเมื่อเกิดความจำเป็นและเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์เอง เช่น ทางเดินเท้าจากจุดหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปยังอีกจุดหนึ่ง ที่พักกลางทาง ต้นไม้ที่ปลูกให้ร่มเงา เป็นต้น ซึ่งสังเกตเห็นว่าสิ่งที่จัดสร้างขึ้นนี้มีความใกล้เคียงกับธรรมชาติมากที่สุด เพราะมนุษย์ยังมีความรู้สึกไม่เหนือธรรมชาติ และพยายามเข้าไปดำรงชีพกับธรรมชาติให้มากที่สุด

2.2 อะกริเคาล์เจอร์(Agriculture Landscape) คือ เกิดจากความอยู่รอดของมนุษย์ ซึ่งตั้งแต่เริ่มแรกมนุษย์ต้องการอาหาร และนอกเหนือจากเนื้อสัตว์ต่างๆแล้ว มนุษย์ยังขวนขวายหาผลไม้ ใบพืช ซึ่งสามารถที่จะนำมาบริโภค แต่เนื่องจากระยะทางของแหล่งกำเนิดที่แตกต่างกันจากที่อยู่อาศัย จึงทำให้มนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์เจ้าความคิดได้พยายามย้ายตัวเองเข้าไปใกล้กับแหล่งอาหารมากที่สุด และนอกเหนือจากนั้นมนุษย์ยังพยายามแยกแยะพืชที่ให้ประโยชน์และให้ความรู้สึกต่อการบริโภคมากที่สุด จนสุดท้ายได้พยายามรวบรวมและนำมาจากแหล่งกำเนิดต่างๆมาทำการเพาะปลูกอยู่ใกล้กับที่อยู่อาศัย เพื่อสะดวกต่อการเก็บเกี่ยว เมื่อมนุษย์รู้จักพืชมากขึ้น ความนิยมก็มากขึ้น และความขาดแคลนก็เข้ามาแทนที่ จึงทำให้มนุษย์พยายามขวนขวายให้ได้สิ่งที่เพียงพอต่อความต้องการ และในที่สุดก็ได้เกิดการเพาะปลูก เพื่อสนองความต้องการที่เกิดขึ้นจนกลายเป็น “เกษตรกรรม”

2.3 ดีไซน์ แลนด์สเคป(Design Landscape) คือ เกิดขึ้นจากมนุษย์เมื่อมีความเจริญขึ้นจนมีอารยธรรมของตนเอง เมื่อมนุษย์มีความสามารถมากขึ้น จึงพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อแสดงอำนาจและความยิ่งใหญ่ของตนเองให้เหนือสิ่งธรรมชาติอื่นๆ ได้พยายามสร้างและบังคับการเดินทางของธรรมชาติต่างๆมาอยู่ในเส้นทางของตนเอง และจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆขึ้น และพยายามศึกษาและวางแนวทาง ปรัชญาต่างๆ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นลงไปในธรรมชาติที่มนุษย์นำมาจัดวางขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพและขนาดที่แตกต่างกันออกไป

มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เมื่อมนุษย์มีวิวัฒนาการมากขึ้น ก็เริ่มนำธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อให้ชีวิตอยู่รอด จนเมื่อมีความเจริญมากขึ้นและมีอารยธรรมของตนเอง ก็เริ่มนำธรรมชาติมาสร้างให้เกิดความสวยงาม ตามหลักการความเชื่อของตนเอง

2.3.2 ความสำคัญของการจัดสวน

มนุษย์เราได้รู้จักคุณประโยชน์ของธรรมชาติมานานแล้ว เมื่อเริ่มมีความเจริญ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างที่พักอาศัย ก็ต้องแสวงหาธรรมชาติมาเป็นองค์ประกอบในการสร้างที่พักอาศัย ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ เมื่อมนุษย์มีความเจริญมากขึ้นได้มีการพัฒนาการออกแบบ วางแผนผังการก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยให้สวยงามแข็งแรงมั่นคง นำเอาต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ใบ มาปลูกไว้ใกล้บ้านในลักษณะเป็นกลุ่มเป็นแถวรวมทั้งไม้ผลที่ให้ร่มเงา เพื่อให้บริเวณที่อยู่อาศัยร่มรื่นสวยงาม(จักรผัน อักกพันธานนท์.2535:1)

ปัจจุบันมนุษย์ห่างจากธรรมชาติมากขึ้น สภาพแวดล้อมต่างๆเริ่มเปลี่ยนแปลง ทรัพยากรธรรมชาติเริ่มขาดแคลนและมีการแก่งแย่งกันใช้ ในเมืองใหญ่ๆมีการสร้างอาคารสูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพป่าที่เคยสมบูรณ์ถูกปรับเปลี่ยนเป็นสนามกอล์ฟ รีสอร์ท ฯลฯ จนทำให้ระบบนิเวศน์เปลี่ยนแปลงไป ทั้งๆที่องค์ประกอบหลักของการออกแบบทางสถาปัตยกรรมจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการคือ อาคาร-สวนและธรรมชาติ การจัดวางผังอาคารต่างๆ นอกจากจะให้สัมพันธ์กับทิศทางลมและทางโคจรของดวงอาทิตย์แล้วยังต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ไม่ทำลายธรรมชาติจนเสียสมดุล เมื่ออาคารมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติรอบข้างแล้ว วงจรของระบบนิเวศน์จะทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ ทุกองค์ประกอบจะเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ทุกชีวิตที่อยู่ร่วมกันก็จะมีความสุข(กันยา เหมวัฒน์.2537:1-3)

ตามประวัติศาสตร์การจัดสวน ทำให้ทราบถึงความจำเป็นและความสำคัญของสวนที่มีต่อจิตใจและสภาพร่างกาย ดังนั้นการจัดสวนจึงมีประโยชน์หลายอย่างที่จำเป็นต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ จึงเป็นเหตุให้มีการจัดสวนขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกันเสียงรบกวนจากถนนหรือบริเวณรอบนอก กรองฝุ่นละอองที่กระจายทั่วๆในอากาศ ปิดบังสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะของบริเวณใกล้เคียง ความสุขทางจิตใจและร่างกาย เช่น ออกกำลังกาย และประโยชน์ใช้สอย เช่น ปลูกผักสวนครัว เป็นต้น(เอื้อมพร วีสมหมาย.2525:29-30)

2.3.3 สถานที่ที่เหมาะสมจัดสวน

เมื่อการจัดสวนเข้ามามีบทบาทต่อการเป็นอยู่ของมนุษย์ในยุคปัจจุบันมากขึ้น จึงได้มีการจัดตกแต่งสวนในสถานที่ต่างๆมากขึ้น ซึ่งกันยา เหมวัฒน์(2537:6-7) ได้กล่าวถึงสถานที่ที่เหมาะสมกับการจัดสวน ดังนี้

2.3.3.1 บริเวณบ้านที่อยู่อาศัย บ้านเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิต การวางแผนที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีธรรมชาติที่สวยงามจะช่วยให้บ้านน่าอยู่ และยังได้ใช้ประโยชน์จากพืชพรรณต่างๆที่ปลูกไว้ได้ ซึ่งที่อยู่อาศัยมีรูปแบบต่างๆ ได้แก่

1. บ้านเดี่ยว เป็นบ้านที่สร้างโดยเอกเทศ ไม่ติดกับใคร ตัวอาคารสามารถเปิดหน้าต่างได้รอบมีความสบายในการอยู่อาศัย

2. บ้านแฝดหรือบ้านคู่ คือมีด้านหนึ่งติดกับหน่วยอยู่อาศัยข้างเดียวหรือเรียกว่าการนำบ้านเดี่ยวมาชิดติดกับด้านหนึ่ง หรือจับเป็นคู่ๆ สามารถเปิดหน้าต่างได้สามด้าน

3. บ้านแถวหรือเรือนแถว มีด้านข้างสองด้านติดกัน หรือเรียกว่าการนำบ้านเดี่ยวมาเรียงติดกัน จะมีช่องหน้าต่างเพียงสองด้าน

4. อาคารชุด เรือนชุด ห้องชุด หรือคอนโดมิเนียม เป็นที่อยู่อาศัยที่มีการเฉลี่ยที่ดินกัน

2.3.3.2 บริเวณอาคารสถานที่ราชการ โดยเฉพาะเทศบาลเมือง ถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องวางแผนตกแต่งเมืองให้น่าดู ร่มรื่น มีระเบียบเป็นสง่าราศีแก่ท้องถิ่นนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3.3 บริเวณสิ่งก่อสร้างสาธารณะสถาน ได้แก่ โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานที่ทางศาสนา สถานีรถไฟ เป็นต้น อาคารสิ่งก่อสร้างดังกล่าว หากมีการตกแต่งอย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว จะทำให้ผู้อาศัยมีความสุขสดชื่น นอกจากช่วยให้เกิดความสวยงามร่มรื่นแล้ว ยังสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งต่างๆที่นำมาจัดและตกแต่งได้

2.3.3.4 บริเวณริมถนนหรือบาทวิถี ช่วยให้ความร่มรื่นแก่ผู้สัญจรไปมา โดยเฉพาะริมทาง ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้ถนนได้ผ่อนคลายอิริยาบทหลังจากที่ใช้สายตานาน

2.3.3.5 บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการให้บริการแก่ประชาชนที่ไม่สามารถมีสวนด้วยตนเองได้ ก็สามารถใช้สถานที่ต่างๆเหล่านี้เป็นที่พักผ่อน ซึ่งสวนสาธารณะหรืออุทยานต่างๆที่ถูกจัดแต่งนั้น เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงออกของจิตใจและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นนั้นด้วย

ดังนั้น สถานที่จึงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการออกแบบตกแต่งสวน ว่ามีความเหมาะสมกับสวนแบบใด

2.3.4 แนวคิดพื้นฐานการออกแบบจัดสวน

ด้วยอิทธิพลทางธรรมชาติและความต้องการที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ จึงได้ร่วมกันพัฒนาวิถีทางการดำรงชีวิตของตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยอาศัยความคิดและการลงมือกระทำ จึงเห็นได้ว่าธรรมชาติมีส่วนสัมพันธ์กับผลงานของมนุษย์โดยตรง กล่าวได้ว่า ความงามที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของธรรมชาตินั้น ได้ถูกมนุษย์ค้นพบและนำมารังสรรค์ปั้นแต่งเพื่อความงามในศิลปะทุกแขนงได้ เพราะมนุษย์มีความคิด มีความฉลาด รู้จักปรับปรุงพัฒนาให้เกิดความเหมาะสมหรือการเล่นระดับเพิ่มมิติก็ทำให้สวนดูน่าสนใจได้ มนุษย์จึงพยายามค้นหาความงามอย่างไม่หยุดยั้งเพื่อสนองตอบอารมณ์ตนเองและผู้เกี่ยวข้อง และสิ่งเหล่านี้จึงเป็นต้นเหตุอย่างหนึ่งของการออกแบบ

การออกแบบ(Design)ถือเป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะทางด้านทัศนศิลป์ อันเป็นงานศิลปะที่มองเห็นความงามได้จากรูปลักษณ์ ซึ่งอาจเป็น 2 มิติ หรือ 3 มิติก็ได้ และในงานด้านทัศนศิลป์นั้น การออกแบบนับเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์ และเป็นช่วงที่ศิลปินต้องใช้ความคิดแก้ปัญหามากที่สุด เพราะว่าการออกแบบนอกจากจะเป็นการวางแผนสร้างรูปแบบให้เกิดสัมพันธ์ทั้งประโยชน์ใช้สอย ความงามและให้เข้ากับวัสดุวิธีการแล้ว ยังถือเป็นการกำหนดผลสำเร็จของชิ้นงานนั้นๆด้วย เหตุนี้เองการออกแบบสิ่งต่างๆต้องใช้ความคิดรอบคอบอย่างละเอียด เพราะการออกแบบถือเป็นการสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตที่ดีงาม ปรัชญาเบื้องต้นของการออกแบบคือ การสร้างผลงานที่มีเป้าหมายไปสู่สิ่งที่ดีกว่า เหมาะสมกว่า

การออกแบบจัดสวนนับเป็นการออกแบบเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ปัจจุบันธรรมชาติถูกทำลายลงอย่างมาก ความสำคัญของการจัดสวนก็

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีคุณค่ามากขึ้น ทั้งในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ การจัดวางผังเมือง เป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชา การออกแบบจัดสวนไม่ว่าขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่จะต้องระลึกอยู่เสมอว่าต้องออกแบบให้มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม อันรวมไปถึงสภาพพื้นที่รูปแบบสถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้าง มีความสัมพันธ์กับบริเวณใกล้เคียง และยังต้องออกแบบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้คนในสังคมนั้นๆ ด้วย

จากสังคมที่มีผู้คนไม่มากนักจากการครองชีวิตแบบสมถะเรียบง่าย กลายมาเป็นความเร่งรีบในสังคมขนาดใหญ่ พื้นที่ถูกแบ่งซอยเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยมากขึ้น การออกแบบจัดสวนที่มีขนาดใหญ่ วิจิตรพิสดารด้วยสถาปัตยกรรม ก็ต้องเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นแบบเรียบง่าย เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัด มนุษย์ก็พยายามปรับปรุงการออกแบบจัดเป็นสวนลอย สวนบนดาดฟ้า ทั้งการเร่งรีบในการดำเนินชีวิตทำให้เวลาในการดูแลรักษาสวนน้อยลงไป ผู้ออกแบบจึงต้องออกแบบให้สวนมีการดูแลรักษาง่าย ด้วยเหตุดังกล่าวก็ย่อมกระทบถึงรูปแบบสวนซึ่งต้องเปลี่ยนไป

2.3.5 หลักการการออกแบบตกแต่งสวน

การออกแบบตกแต่งสวน เป็นการใช้ความคิดในการเลือกสรรวัสดุ เพื่องานศิลปะให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยและความงาม โดยผู้ออกแบบจะต้องรู้จักวางแผนเลือกใช้วัสดุให้สอดคล้องกับรูปแบบที่คิดสร้างสรรค์ ด้วยการจัดองค์ประกอบที่มีลักษณะ 2 และ 3 มิติเข้าด้วยกันอย่างมีหลักการ(จักรผัน อักกพันธานนท์.2535:43)

ดินฟ้าอากาศมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการออกแบบในเขตร้อน การใช้ชีวิตประจำวันนั้นมีทั้งช่วงเวลาที่อยู่ภายนอกและภายในอาคาร สังคมเดิมนั้นมนุษย์ใช้ชีวิตประจำวันภายนอกอาคาร แต่ปัจจุบันส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตภายในอาคารมากกว่า จึงได้มีการนำเอาไม้ประดับมาตกแต่งให้เกิดความสบายแก่ผู้ใช้อาคาร (เสาวนิตย์ แสงวิเชียร.2529:8) การจัดตกแต่งสวนให้เกิดความสวยงามนั้น สามารถจัดได้หลายรูปแบบ การจัดตกแต่งสวนแต่ละรูปแบบก็สามารถจะนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานที่ต่ละแห่ง ว่าควรจัดรูปแบบอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสถานที่ เมื่อจัดแล้วจะทำให้บริเวณและอาคารส่งเสริมกันและกัน การที่จะจัดตกแต่งสวนได้ดี จะต้องมีความรู้หลักในการออกแบบ ได้แก่ ความสมดุล สัดส่วน ความกลมกลืน ฯลฯเป็นอย่างดี และทำความเข้าใจทุกขั้นตอนให้ดีเสียก่อนจึงจะลงมือทำได้ ถ้ายังไม่เคยจัดตกแต่งบริเวณมาก่อน ควรจะฝึกการจัดตกแต่งแบบสวนหย่อมก่อน เพราะเป็นขั้นตอนของการจัดที่ง่าย ข้อสำคัญของการจัดวางนั้นจะต้องนำเอาหลักการออกแบบ องค์ประกอบการจัดและส่วนมูลฐานที่สำคัญของการออกแบบมาใช้เป็นแนวจัดและแนวคิด(จักรผัน อักกพันธานนท์.2535:75)

การจัดตกแต่งสวนคือการนำธรรมชาติมาจัดให้เป็นศิลปะ ซึ่งมีหลักในการจัดดังนี้ (ชวลิต ดาบแก้ว.2540:24-25)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การจัดเป็นหน่วย(Unit) ในการจัดกลุ่มถ้าจะจัดอยู่ในที่แห่งเดียวกัน จะจัดออกเป็นกี่กลุ่มก็ได้ แต่ต้องพยายามจัดกลุ่มเหล่านั้นให้ดูแล้วรวมเป็นกลุ่มเดียวกัน โดยให้มีกลุ่มที่สำคัญที่สุดเพียงกลุ่มเดียวนอกนั้นเป็นกลุ่มประกอบ

2. จุดเด่น หรือจุดความสนใจในการจัดสวนนั้น สิ่งสำคัญที่จะดึงดูดแก่ผู้พบเห็นได้แก่จุดเด่น ที่รวมให้เกิดความสนใจ1จุด จุดเด่นนั้นอาจเป็นสิ่งใดก็ได้ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไปจากสิ่งที่มีอยู่ เช่น สี รูปทรง ขนาด การสร้างจุดเด่นอาจจัดขึ้นได้จากวัสดุต่างๆ เช่น หิน ตอไม้ เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

3. ความสมดุล(Balance)การสมดุลมีความสำคัญในการจัดสวนมาก ซึ่งหมายถึงการจัดไม่ให้มีน้ำหนักอยู่ทางด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป

การจัดสวนจึงเป็นการจัดองค์ประกอบต่างๆ โดยอาศัยหลักการทางศิลปะ นำธรรมชาติมาเลียนแบบในส่วนของบริเวณที่อยู่อาศัยเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ จึงควรพิจารณาในเรื่องต่างๆ คือ ความสะดวกและปลอดภัย ,ง่ายต่อการปฏิบัติดูแลรักษา,ความไม่ตายตัว,ความสวยงามและเหมาะสมแก่กาลเวลาและความเป็นสัดส่วน ซึ่งการจัดสวนที่เห็นกันอยู่นั้น ไม่ว่าจะเป็นสวนหย่อม สวนญี่ปุ่นฯลฯ ซึ่งจัดกันตามแนวคิดผู้จัดนั้น โดยหลักการแล้ว แบ่งรูปแบบสวนออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. สวนแบบประดิษฐ์(Formal Style)มีประวัติที่ยาวนานมาตั้งแต่สมัยยุคโรมันเรืองอำนาจ ในปัจจุบันได้รับความนิยมในยุโรป ทั้งฝรั่งเศสอิตาลี และอังกฤษ มักจัดในบริเวณพระราชวังต่างๆ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย มีให้เห็นตามโรงแรม เช่น ลักษณะของสวนมีความสมดุลทั้งซ้ายและขวา มีจุดสนใจอยู่ตรงกลางโดยที่มักจะมีประติมากรรมและน้ำพุเป็นจุดสนใจ นอกจากนี้ยังมีการใช้ไม้ดัดและไม้ทรงพุ่มที่ตัดแต่งแบบมีแพทเทิร์น ลวดลาย ซึ่งในการควบคุมรูปทรงนั้นก็ต้องมีการตัดแต่งบ่อยครั้งทำให้ไม่เหมาะสำหรับการปลูกในบ้าน แต่อาจนำมาประยุกต์ใช้ได้ในบางจุด

2. สวนแบบธรรมชาติ (Informal Style) การจัดสวนธรรมชาติเกิดขึ้นภายหลังการจัดสวนแบบประดิษฐ์ การจัดวางเลียนแบบธรรมชาติ โดยจัดให้การสมดุลของรูปทรงวัสดุต่างๆ มีจุดเด่น (กันยา เหมวัฒน์.2537:43-44) ซึ่ง เอื้อมพร วีสมหมาย(2525:162)กล่าวว่า เป็นการจัดสวนที่ไม่อาศัยรูปทรงเรขาคณิตเป็นหลัก แต่อาศัยหลักสมดุลย์ในการจัดวาง หรือจังหวะให้พอดีกัน โดยไม่จำเป็นต้องมี 2 ข้างเท่ากัน นิยมใช้เส้นโค้งมากกว่าเส้นตรง รูปทรงของต้นไม้ก็ใช้เป็นรูปทรงอิสระ ไม่ตัดแต่งจนเสียรูปทรงตามธรรมชาติ

ดังนั้น สวนรูปแบบต่างๆที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่เกิดมาจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้จัดหรือผู้ออกแบบ ซึ่งเป็นการนำองค์ประกอบต่างๆมาจัดร่วมกัน โดยมีจุดเด่นที่แสดงหรือสื่อเป็นเรื่องราวต่างๆออกมาให้เห็นชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดึงธรรมชาติมาไว้ใกล้ตัวสามารถทำได้หลายรูปแบบ สำหรับผู้อยู่อาศัยในเมืองก็สามารถสัมผัสธรรมชาติได้ด้วยการจัดสวน การจัดสวนขึ้นตามแนวคิดโดยดึงสิ่งใกล้ตัวที่เป็นธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถสร้างความรื่นรมย์และผ่อนคลายต่อจิตใจได้ จากหลักการแบ่งรูปแบบการจัดสวน จึงทำให้เกิดรูปแบบสวนที่เกิดจากแนวความคิดของผู้จัดแบบต่างๆที่คิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีดังนี้

1. สวนเมดิเตอร์เรเนียน ในการตบแต่งสไตล์นี้จะเน้นที่ว่างในสวนโดยใช้พื้นแข็ง (Hardscape) มาช่วยเน้นการจัดวางของไม้กระถางที่มีลวดลายน่ารักแปลกตา โดยในเรื่องของสีนั้นมักเน้นสีในแบบเอิร์ธโทนเพื่อสร้างกลิ่นอายแบบเมดิเตอร์เรเนียน อาจใช้รูปปั้น น้ำพุ และ บ่อน้ำในการตกแต่ง เน้นสีสันที่ตัดกันอย่างลงตัว

2. สวนญี่ปุ่น เป็นสวนแบบที่สะท้อนหลักของเซนซึ่งเน้นความเรียบง่าย แต่มีความหมายในเชิงปรัชญา การตบแต่งมักมีลานกรวดหลายประเภท และลวดลายโดยการใช้คราดสื่อถึงลวดลายการไหลของน้ำ ในสวนบางแบบก็มีการตกแต่งด้วยตะเกียงหิน น้ำไหลจากกระบอกไม้ไผ่ บ่อปลาเล็กๆ โดยสวนแบบญี่ปุ่นนี้เหมาะสำหรับบริเวณข้างตัวอาคาร เนื่องด้วยสวนญี่ปุ่นนั้นใช้ก้อนหิน ไม่ค่อยมีต้นไม้นักจึงไม่จำเป็นที่จะต้องมีแดดมาก

3. สวนบาหลี เป็นสวนแบบเมืองร้อนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แสดงถึงความเชื่อและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมาดมักใช้ซุ้มประตู รูปสลักต่างๆ สิงห์พ่นน้ำ มาช่วยเสริมมนต์ขลังของสวนสไตล์นี้มากขึ้น โดยมีการแสดงอาณาเขตโดยใช้กำแพงเตี้ยๆและแต่งให้เด่นด้วยรูปสิงห์พ่นน้ำ หรือ นางอัปสราเทน้ำจากคนโฑ และควรมีการติดตั้งไฟด้วย นอกจากนี้อาจเสริมด้วยรูปประติมากรรม เช่น เทวรูป ยักษ์ ลิง สิงห์ ครุฑ นาค เป็นต้น สำหรับพืชนั้นก็นิยม ต้นลั่นทม ชบา ขิงแดง เนื่องจากบาหลีและไทยนั้นมีความใกล้เคียงกันในเรื่องของสภาพอากาศ ดังนั้นการเลือกใช้พรรณไม้นั้นไม่ค่อยพบปัญหา นอกจากนี้บ่อน้ำที่ก่อจากหินทรายก็ช่วยเติมกลิ่นอายของบาหลีได้เช่นกัน

4. สวนป่า เกิดจากไอเดียที่ว่าบรรยากาศของสวนป่าที่สมจริงควรมีลำธารประกอบอยู่ด้วย อาจขุดเป็นรูปแบบของบึงน้ำหรือลำธารก็ได้ แล้วเพิ่มประโยชน์ใช้สอยด้วยการสร้างศาลาริมน้ำไว้ริมตลิ่งสำหรับพักผ่อน พรรณไม้ก็ควรเป็นพืชที่ชอบน้ำหรือมีลักษณะของป่าเขตร้อนเช่น ขิงชมพู บัว โคลงเคลงเลื้อย และพลับพลึง

5. สวนเมืองร้อน เป็นสวนที่ดูมีเสน่ห์และมีมนตร์ขลังน่าค้นหา เน้นความกลมกลืนและชีวิตชีวา และหากโชคดีเจ้าของสวนมัดมีโอกาสให้ที่อยู่กับสัตว์ตัวเล็กเช่นกระรอก นก และผีเสื้อ หากบ้านนั้นตั้งอยู่ในเขตที่ร่มรื่น ในส่วนของพรรณไม้นั้นมักมีใบที่แปลกตาสวยงาม แต่หากเป็นดอกไม้ก็จะมีสีสันสดใสดูร้อนแรง หรือไม่ก็เป็นไม้ที่ดอกมีกลิ่นหอม หรือ อาจเป็นพืชไร้ดอกที่มีใบสวยงามเช่น เฟิร์นต่างๆ แต่ไม่ควรเล่นสีสันของไม่ดอกนัก เนื่องจากสวนป่ามักมีแดดไม่จัดจ้า จึงควรให้ความสนใจกับไม้ใบที่มีสีสันและรูปร่างที่แปลกตา ในส่วนของการดูแลรักษานั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควรคำนึงถึงเรื่องของความเป็นระเบียบเพราะสวนป่ามักชื้นแฉะ หากปล่อยให้รกทึบเกินไปอาจทำให้เกิดโรคพืชได้และเป็นที่อยู่ของสัตว์มีพิษเช่นงูและตะขาบได้ ส่วนของตกแต่งนั้นก็เน้นเป็นวัสดุที่แลดูเป็นธรรมชาติมาดเช่นหินทราย อิฐดินเผา ตอไม้ เป็นต้น นอกจากนี้อาจมีกสรสร้างบ่อน้ำจำลองหรือน้ำตกก็จะช่วยเพิ่มความสเมือนจริงมากยิ่งขึ้น

6. สวนไทย สวนในเมืองไทยจัดเป็นสวนที่ให้ความรู้สึกสงบ ร่มรื่น และงดงามแบบไทยๆ สามารถจัดได้รับกับตัวบ้านที่มีลักษณะเป็นบ้านทรงไทย ซึ่งคนไทยแต่โบราณนิยมปลูกไม้กินได้สำหรับใช้ประโยชน์ในครัวเรือน พรรณไม้ที่นิยมปลูกส่วนใหญ่จึงเป็นชมพู่ มะพร้าว มะม่วง และจะมีไม้ดัดอย่างตะโกอยู่บ้าง มีอ่างบัว สะพานไม้ที่เชื่อมต่อระหว่างตัวบ้านกับศาลาพักผ่อน และใช้ศิลาแลงวางเป็นแนวทางเดินรอบๆศาลา

7. สวนแบบจินตนาการ เป็นการจัดตามแนวคิดเป็นเรื่องราวทางวรรณคดี จินตนิยาย หรือเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ อาจใช้วัสดุประกอบในการจัด เช่น เครื่องปั้นดินเผา แจกัน โอ่ง ไห รูปปั้นคนหรือสัตว์ ต้นไม้ที่นำมาจัดควรเป็นไม้ที่จัดตกแต่งให้เป็นพุ่ม ซุ้ม เหลี่ยม กลม หรือใช้ไม้ดัดแบบไทย

8. สวนหิน เน้นการใช้ก้อนหินเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยการนำก้อนหินขนาดต่างๆตั้งแต่ก้อนใหญ่ไปจนถึงก้อนเล็กมาจัดร่วมกัน ก้อนหินที่นำมาจัดจะต้องมีลักษณะสวยงามเป็นพิเศษ ซึ่งการจัดสวนหินนั้นมีทั้งแบบญี่ปุ่น แบบตะวันตก เป็นต้น

9. สวนน้ำ ต้องคำนึงถึงธารน้ำ สระน้ำ บ่อน้ำพุ น้ำตก เป็นส่วนสำคัญ เน้นบริเวณน้ำให้เด่นมากกว่าส่วนประกอบอื่นๆ

ดังนั้นรูปแบบของสวน จึงเกิดจากแนวความคิดการออกแบบที่สร้างสรรค์ของผู้จัดหรือผู้ออกแบบ ว่าต้องการให้สวนเป็นแบบใด ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับการเลือกใช้องค์ประกอบและต้องการเน้นอะไรเป็นจุดเด่น โดยอาศัยจากวัสดุอุปกรณ์ตกแต่งสวน ซึ่งมีส่วนช่วยให้สวนมีบรรยากาศเป็นไปตามแนวคิดของผู้ออกแบบ

2.3.6 วัสดุและอุปกรณ์ในการตกแต่งสวน

การประดับตกแต่งสวน ก็เหมือนกับการตกแต่งห้อง จะไม่สมบูรณ์และมีชีวิตชีวาถ้าปราศจากสิ่งที่ประดับตกแต่ง วัสดุและอุปกรณ์ประกอบต่างๆ ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดตกแต่งสวน เพื่อทำให้สวนมีบรรยากาศและมีชีวิตชีวา โดยแบ่งสิ่งประดับตกแต่งสวนออกเป็น 2 ประเภท คือ(เอื้อมพร วีสมหมาย.2525:48-58)

1. สิ่งประดับตกแต่งสวนที่เป็นของธรรมชาติ(Nature Enrichment items) แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 แบบสามารถสัมผัสได้

หิน(stone) หินได้ถูกใช้เป็นตัวประกอบในการจัดสวนแถบตะวันออก จีนและญี่ปุ่น หินแต่ละก้อนที่เลือกใช้ต้องมีสิ่งที่น่าสนใจเฉพาะทั้งด้าน รูปร่าง สี และผิวสัมผัส แล้วจัดให้เห็นถึงลักษณะพิเศษของแต่ละก้อนในหลายๆก้อน เพื่อช่วยกันเสริมให้เด่นขึ้น ซึ่งการออกแบบและจัดวางต้องคิดถึงหลักเรื่องความกลมกลืน ความสมดุลย์ จุดสนใจ และจังหวะการวางประกอบด้วย

พรรณไม้ชนิดต่างๆ(Plants) ต้นไม้อาจทำหน้าที่ได้หลายอย่าง คือเป็นทั้งผนัง เพดาน หรือพื้นผิว ในด้านการจัดสวนไม้บางชนิดอาจปลูกและตกแต่งให้เป็นรูปร่างต่างๆได้ และมีสีสันสวยงาม

น้ำ(Water) น้ำเป็นสิ่งประดับตกแต่งที่สัมผัสได้และไม่ได้ เมื่อน้ำเคลื่อนไหวสามารถได้ยินเสียงและสะท้อนแสงแวววาว น้ำใช้ประกอบการจัดสวนในบรรยากาศที่ต้องการความชุ่มชื้น เป็นที่นิยมมากในบริเวณที่มีอากาศร้อน ลักษณะของน้ำที่ใช้ประกอบในการจัดสวนมี 2 อย่างคือ บริเวณที่น้ำนิ่ง เช่น ในอ่าง และบริเวณที่น้ำเคลื่อนไหวได้ เช่น น้ำพุ น้ำตก

สัตว์(Animals) สัตว์ช่วยให้ความรู้สึกถึงธรรมชาติได้ดี เช่น เสียงนก ปลา เป็นต้น ซึ่งการจัดสวนในเมืองใหญ่ๆที่ขาดทั้งต้นไม้และสัตว์จะช่วยให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติ แต่ถ้าเป็นสวนตามชนบทก็ไม่จำเป็น เพราะสิ่งแวดล้อมมีอยู่มากแล้ว แต่สิ่งที่มักเป็นปัญหาคือสัตว์อาจทำให้ต้นไม้และบริเวณรอบๆเสียหายได้

1.2 แบบไม่สามารถสัมผัสได้

สิ่งเหล่านี้สัมผัสได้ด้วยความรู้สึกเท่านั้น แต่ไม่สามารถมองเห็นได้ เช่น การปลูกไม้ดอกที่มีกลิ่นหอม ก็ถือว่าเป็นสิ่งประดับตกแต่งที่ไม่จำเป็นต้องสัมผัสได้ นอกจากนี้อาจเป็นเสียงของสัตว์ เสียงของน้ำ เป็นต้น

2. สิ่งประดับตกแต่งสวนที่มนุษย์สร้างขึ้น(Man-Made Enrichment items)

เฟอร์นิเจอร์ในสวน(Outdoor Furniture) ได้แก่ เก้าอี้ โต๊ะ ถังขยะ วัสดุ เครื่องเล่นสำหรับเด็ก เป็นต้น ซึ่งมีทั้งแบบที่ติดตั้งตายตัว และแบบเคลื่อนย้ายได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าของ เพื่อหารูปแบบที่เข้ากับสถานที่

รั้วและทางเข้า รั้วนั้นถือเป็นหน้าตาของบ้าน การจัดแต่งรั้วให้น่ามองย่อมสร้างความรู้สึกสดชื่นแก่ผู้เป็นเจ้าของบ้านและผู้พบเห็น และเนื่องจากรั้วและสวนนั้นติดต่อกันจึงควรมีการออกแบบให้กลมกลืนเป็นส่วนเดียวกัน วัสดุที่ใช้สร้างรั้วนั้นก็มีหลากหลาย เช่น เหล็กดัด อัลลอย ไม้ สเตนเลส หิน เป็นต้น ซึ่งในส่วนของหินหรือวัสดุธรรมชาติ ก็สามารถเพิ่มความสวยงามและความเป็นธรรมชาติ โดยการปลูกต้นตีนตุ๊กแก อีกทั้งยังช่วยลดความร้อน และประหยัดค่าสีได้อีกด้วย ทั้งนี้การออกแบบ และการเลือกใช้วัสดุนั้นก็ควรคำนึงถึงดีไซน์ในส่วนอื่นๆด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีในสวน สีเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อความรู้สึกของมนุษย์ นอกจากสีภายในบ้านแล้วการทาสีภายนอกบ้านหรือการใช้สีสันในส่วนของของตกแต่งนั้น ก็มีส่วนช่วยส่งเสริมความสวยงามของสวนได้เช่นกัน แต่หากไม่มีความชำนาญในการเลือกใช้สีก็ให้ตกแต่งโดยใช้สีในโทนอ่อนก็จะง่ายกว่า การเล่นสีที่ค่อนข้างสดนั้นควรเลือกใช้ในบางจุดเท่านั้นเพื่อไม่ก่อให้เกิดความน่าเบื่อในระยะยาว แต่ถ้าเป็นคนชอบเปลี่ยนแปลงก็สามารถทำได้ ในส่วนชนิดของสีควรเลือกสีที่สามรถทำความสะอาดได้ง่าย ถ้าเป็นส่วนที่มีสีอ่อนควรหลีกเลี่ยงการทาในส่วนที่ใกล้กับพื้นดินโล่ง เนื่องจากเวลารดน้ำจะทำให้ดินกระเด็นเปื้อน และทำให้เกิดคราบดินสกปรกได้ง่าย

ประติมากรรมในสวน ประติมากรรมในสวนคืองานศิลปะที่ตั้งไว้ตามมุมต่างๆเพื่อประดับสวน อาจตั้งไว้ชิ้นเดียวเพื่อความสง่างาม หรือวางหลายชิ้นเพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับมุมนั้นๆ จุดประสงค์หลักของการใช้ประติมากรรมในการแต่งสวนนั้นก็เพื่อความสวยงามและอาจใช้เป็นสัญลักษณ์ ที่สื่อแนวคิดของสวน ประติมากรรมบางชิ้นอาจไม่ใช่งานประติมากรรมแท้ๆ แต่อาจประยุกต์ใช้สำหรับประโยชน์อื่นๆในสวน ให้ประโยชน์หลายต่อ เช่น โอ่ง ไห และตุ่ม ซึ่งสามรถใช้เป็นภาชนะใส่น้ำแล้วยังใช้เพิ่มความสวยงามได้อีกด้วย

ลานในสวน ลานในสวนเป็นพื้นที่ๆใช้เดินเล่น หรือใช้จัดวางเฟอร์นิเจอร์ ซึ่งการตกแต่งอย่างสวยงามสามารถสร้างสีสันให้กับสวนได้ดีและไม่รู้เบื่อยามที่ใช้งาน โดยวัสดุที่เลือกใช้นั้นควรเข้ากับของตกแต่งและสไตล์ของสวนด้วย โดยวัสดุที่ใช้นั้นก็อาจเทคอนกรีตแล้วปูด้วยกระเบื้องสีธรรมชาติ หรือ หินชนิดต่างๆ บางคนก็อาจใช้อิฐเผาหรือบล๊อคปูถนนมาเป็นวัสดุในการทำลานก็ได้

ไฟในสวน แสงสว่างนอกจากจะช่วยยืดระยะเวลาในการใช้สวนให้นานมากขึ้นแล้วยังให้ความปลอดภัยในการใช้สวน หรือการเดินผ่านสวนในยามค่ำคืนด้วย นอกจากนี้การติดไฟในสวนยังเพิ่มความปลอดภัยกับตัวบ้านด้วย อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศและ ในการติดตั้งไฟในสวนควรทำหลังการปรับพื้นที่แล้ว และทำก่อนที่จะลงมือปลูกต้นไม้โดยควรกำหนดตำแหน่งสายไฟให้ชัดเจน เมื่อขุดหลุมปลูกต้นไม้จะได้ไม่ขุดไปโดนตำแหน่งเหล่านี้ และควรเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพ เช่นสายไฟกันน้ำร้อยเข้ากับท่อฝังดิน

น้ำในสวน น้ำเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่ช่วยสร้างความสดชื่นให้กับผู้อยู่ในสวนและสร้างความชุ่มชื้นให้กับพืชรอบๆบ่อน้ำ นอกจากนี้เสียงน้ำไหลนั้นยังช่วยเพิ่มความผ่อนคลายสงบ และ สดชื่นอีกด้วย การใช้น้ำเพื่อช่วยเสริมบรรยากาศในสวนจึงได้รับความนิยมเป็นอย่างมากทั้งในรูปแบบของบ่อน้ำ น้ำตก น้ำพุ

ทางเดินในสวน ทุกก้าวย่างในสวนสามารถสร้างได้ด้วยไอเดียง่ายๆเพื่อความเพลิดเพลินในการเดิน ไม่ว่าจะเดินชมสวน เดินดูปลาในบ่อน้ำ หรืออาจทำเป็นส่วนที่เป็นทางต่อเนื่องเข้าสู่บันไดบ้าน การเลือกวัสดุให้เหมาะสมกับสไตล์ของสวนนั้นจะช่วยเพิ่มจุดเด่นให้กับสวน และทำให้สวนสวยงามมากขึ้น ทางเดินสวนนั้นมีหลากหลายแบบ หลากหลายวัสดุให้เลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งแบบธรรมชาติที่ทำจากไม้ท่อน หินกาบ หินทราย กรวดขนาดต่างๆ นอกจากนี้ยังมีแบบที่ทำจากดินเผา และกระเบื้องด้วย นอกจากนี้อาจทำทางเดินจากไม้ที่ประกอบเป็นทางเดิน หรือ ปูนหล่อก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสไตล์และจินตนาการของผู้จัดด้วย

ของแต่งประดับ ศิลปะอื่นๆที่ใช้ในสวน(Outdoor Art)สิ่งเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงรสนิยมและลักษณะของเจ้าของ การมีรูปปั้นตามจุดสำคัญ ซึ่งสามารถเห็นได้จากสวนสาธารณะที่จะมีผลงานเหล่านี้มาก แต่ปัญหาที่ควรคำนึงถึงคือ งบประมาณ เพราะรูปปั้นนั้นมักจะมีค่าใช้จ่ายสูง ควรวิเคราะห์ให้ดีก่อนว่าจะเลือกใช้ตรงจุดใดในสวน หรือการเลือกรูปแบบของรูปปั้น ถ้ามีงบประมาณไม่พอก็ควรเลือกที่ทำขายกันทั่วไป โดยเลือกให้เข้ากับแบบในสวน

2.3.7 หลักการเลือกของแต่งสวน

การจัดสวนไม่ใช่แค่การปลูกต้นไม้อย่างเดียว แต่การจัดสวนนั้นยังประกอบไปด้วยของตกแต่งต่างๆที่เพิ่มชีวิตและความน่าสนใจให้กับสวน และส่งผลให้สไตล์ที่ผู้จัดต้องการสื่อนั้นมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการเลือกของตกแต่งสวนนั้นสำคัญพอๆกับการเลือกต้นไม้ ควรเลือกให้เหมาะกับลักษณะของสวน ซึ่งก็จะช่วยสร้างจุดเด่นให้กับสวนได้ ในทางกลับกันหากเลือกชิ้นที่ไม่เข้ากับสวนก็จะกลายเป็นจุดด้อยของสวนได้เช่นกัน ตำแหน่งการจัดวางก็มีความสำคัญเช่นกัน ซึ่งลักษณะการจัดวางก็ขึ้นอยู่กับมุมมองที่เราต้องการ เช่น หากต้องการให้เห็นจากทุกมุมมองก็ให้ยกระดับให้สูงขึ้น นอกจากนี้ของแต่งสวนไม่ได้ให้เพียงแค่ความสวยงามเท่านั้น แต่ยังให้ประโยชน์ใช้สอยด้วย เช่น โคมไฟ ปลาพ่นน้ำ เก้าอี้สวน เป็นต้น

สวนขนาดเล็ก เนื่องจากมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด ของตกแต่งจึงควรมีขนาดเล็ก และไม่ควรจัดวางให้มากจนเกินไป เพราะจะทำให้ดูอึดอัดและอาจแย่งความสนใจกันเอง แต่ถ้ามีของสะสมมากและต้องการนำมาแต่งสวนก็ใช้วิธีสลับสับเปลี่ยน ซึ่งก็จะช่วยเพิ่มสีสันกับสวน ทำให้สวนเล็กๆดูแล้วไม่น่าเบื่อ และเพิ่มความสนุกให้กับการจัดสวนด้วย นอกจากการเลือกของตกแต่งแล้วบ้านในเมืองมักมีพื้นที่จำกัดดังนั้นสวนก็มีขนาดเล็กตามไปด้วย การจัดสวนขนาดเล็กนั้นต้องใช้ความสามารถและทักษะมากกว่าสวนทั่วไป แต่ก็ง่ายต่อการดูแลเนื่องจากมีขนาดเล็ก

สวนธรรมชาติ ควรเลือกของที่แสดงถึงเนื้อแท้ของวัสดุ (Rustic) ที่ดูเรียบง่าย และเข้ากับบรรยากาศของธรรมชาติของสวนป่าได้ดี เช่นวัสดุจำพวก ไม้ หิน ดินเผาชนิดไม่เคลือบ สวนต่างชาติ ควรเลือกใช้ของที่แสดงเอกลักษณ์ประจำชาตินั้นๆในการตกแต่งสวนประเภทนี้ เช่น ตุ๊กตาสิงห์ ยักษ์ นางอัปสรา หรือเทวรูปที่สลักมาจากหินภูเขาไฟ เหมาะสำหรับการตั้งไว้ในสวนบาหลี ส่วนตะเกียงหิน อ่างหิน และน้ำไหลจากรกะบอกไม้ไผ่ ก็เหมาะสำหรับสวนญี่ปุ่น ส่วนงานโมเสก กระจก โคมไฟ ที่มีสีสันก็เหมาะสำหรับสวนแขก สวนโมเดิร์น เป็นสวนสมัยใหม่ที่ค่อนข้างเปิดกว้างทางความคิดให้กับผู้ชมการเลือกใช้ของจึงเน้นแง่ของนามธรรมสูง (Abstract) มากกว่าของที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นรูปธรรม อาจใช้รูปสัญลักษณ์เพื่อเป็นตัวแทนทางความคิดของผู้จัดซึ่งสามารถสื่อความหมายได้หลายหลากทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความเข้าใจเป็นหลัก

สวนประดิษฐ์ จุดเด่นของสวนแบบนี้คือการเลือกใช้ต้นไม้ซึ่งมักมีการตัดแต่งแบบสมดุลย์ทั้งด้านซ้ายและขวา ของตกแต่งสวนควรมีสองชิ้นเพื่อความสมดุลย์ หรืออาจมีหนึ่งชิ้นหลักตั้งบริเวณกึ่งกลาง ซึ่งของตกแต่งมักเป็นน้ำพุ รูปปั้น และ สระน้ำทรงเรขาคณิต

ในส่วนของหลักการก็คล้ายกับหลักทั่วไปซึ่งประกอบไปด้วยสัดส่วน (Proportion) ความสมดุล (Balance) จังหวะ (Rhythm) ความกลมกลืน (Harmony) ความแตกต่าง (Contrast) การเลือกพันธุ์ไม้และของตกแต่งในสวนจึงควรมีขนาดสัมพันธ์กับพื้นที่ ของประดับก็ไม่ควรใหญ่เทอะทะจนเกินไป และควรใช้พื้นสีอ่อนจะได้ดูสว่างขึ้น การปลูกไม่เลื้อยแทนไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาก็เป็นทางเลือกที่ดีเช่นกัน

ดังนั้น การเลือกของตกแต่งสวนจึงต้องคำนึงถึงลักษณะของสวนว่ามีรูปแบบใด เพื่อที่จะได้จัดองค์ประกอบด้วยของตกแต่งได้อย่างเหมาะสม

2.4 ความต้องการของผู้บริโภค

ปัญหาที่พบเสมอของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรมคือ ด้านการตลาด เพราะผู้ผลิตจะมีเพียงความสามารถในการผลิตสินค้าตามความสามารถ หรือถนัดโดยใช้ภูมิปัญญาที่มีอยู่เท่านั้น การศึกษาความต้องการของผู้บริโภคจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลกำหนดผลิตภัณฑ์

ผู้บริโภคคือสมาชิกของสังคมทุกสังคมที่บริโภคสินค้าทุกๆวัน บทบาทของผู้บริโภคจึงมีความสำคัญต่อการศึกษาระบบตลาดในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากตลาดมีหลายส่วนที่แตกต่างกันจำนวนมากขึ้น การตลาดเริ่มต้นและจบลงที่ผู้บริโภค การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคจึงช่วยให้รู้ถึงวิธีการที่ผู้บริโภคทำการตัดสินใจซื้อหรือวิธีใช้สินค้าหรือบริการ(อดุลย์ จาตุรงคกุล.2545.3)

2.4.1 การจำแนกผู้บริโภคตามค่านิยมของบุคคล

วิธีการที่ใช้ในการจำแนกผู้บริโภค คือการเน้นถึงค่านิยมที่บุคคลมีอยู่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 แบบ คือ(อดุลย์ จาตุรงคกุล.2545.282-283)

1. นักทฤษฎี(Theoretical man)บุคคลแบบนี้เป็นผู้แสวงหาความจริง และค่านิยมเบื้องต้น นิยมสิ่งที่เป็นจริง สนใจในการเปลี่ยนแปลงและใจกว้าง

2. นักเศรษฐกิจ(Economic man)บุคคลแบบนี้เกี่ยวข้องกับอรรถประโยชน์และกำไรสูงสุด จะพิจารณาจากราคาหรือสนใจที่จะซื้อสินค้าได้ถูก ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่มีลักษณะแบบนี้เป็นจำนวนมาก

3. นักศิลปะ(Asthetic man)บุคคลแบบนี้จะเกี่ยวข้องกับความงาม ซึ่งผู้บริโภคจะมีบุคลิกภาพแบบนี้ในระดับใดระดับหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. นักสังคม(Social man)บุคคลแบบนี้เป็นผู้บริโภคที่ได้รับการจูงใจโดยความรักของผู้อื่น ซึ่งอาจจะได้รับการจูงใจโดยบรรทัดฐานของกลุ่มและแสดงให้เห็นได้โดยการซื้อ

5. นักการเมือง(Political man)บุคคลแบบนี้เกี่ยวข้องกับอำนาจ จะแสวงหาผลิตภัณฑ์ทั้งหลายที่แสดงถึงอำนาจที่เขาต้องการ

6. นักการศาสนา(Religious man)บุคคลแบบนี้มีบุคลิกภาพที่ผูกตนเองติดกับสิ่งบางสิ่ง และมิได้มุ่งในตัวผลิตภัณฑ์หรือตลาด

จากการจำแนกประเภทดังกล่าว แสดงให้เห็นบุคลิกภาพ ซึ่งประโยชน์จากค่านิยมต่างๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดหาแรงจูงใจและรู้ถึงความต้องการของผู้บริโภคได้

2.4.2 การจำแนกผู้บริโภคตามค่านิยมทางสังคม

David Riesman ได้จำแนกบุคคลเป็นประเภทต่างๆตามค่านิยมทางสังคม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ(อดุลย์ จาตุรงคกุล.2545.282-283)

1. อนุรักษ์นิยม(Tradition Directed) บุคคลเหล่านี้มีแนวโน้มในด้านความคิดและการปฏิบัติตามที่เคยพบเห็นสิ่งต่างๆในอดีต และมีแนวโน้มที่จะต่อต้านด้านการเปลี่ยนแปลงด้วย ผู้บริโภคแบบนี้มิใช่เป็นผู้นำด้านแฟชั่น นอกเสียจากแฟชั่นเก่าๆถูกฟื้นฟูขึ้นมาอีก ส่วนมากบุคคลเหล่านี้จะซื้อสิ่งใดก็จะซื้อติดเป็นนิสัยเสมอ

2. เป็นตัวของตัวเอง(Inner Directed)บุคคลเหล่านี้เชื่อมั่นในค่านิยมภายในตนเอง จะควบคุมกิจกรรมทุกอย่างที่ก่อขึ้นเอง ตั้งแต่การคิดและการตัดสินใจ เป็นผู้รักความอิสระ ไม่ขึ้นกับเกณฑ์ใดๆที่ผู้อื่นสร้าง และไม่ยอมรับอิทธิพลของผู้อื่นโดยง่าย

3. ตามผู้อื่น(Other Directed)บุคคลเหล่านี้มักซื้อสินค้าที่ผู้อื่นหรือกลุ่มต่างๆนิยม มีแนวโน้มที่จะเป็นพวกตามแฟชั่น

2.4.3 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภค

แนวโน้มทางการตลาดที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการบริโภคของผู้บริโภคในปัจจุบัน ซึ่งฟรานเซสโก โมราเซ(2548:78-80)ได้แบ่งพฤติกรรมการบริโภคสินค้า ดังนี้

1. การบริโภคเพื่อการสร้างความมีส่วนร่วมกับสังคม(Convivial Shared Consumption)เป็นลักษณะการแบ่งปันประสบการณ์ด้วยการใช้สินค้าหรือบริการ ด้วยเหตุผลด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและการยอมรับขอสังคม ซึ่งนักการตลาดจะต้องมีการออกแบบสินค้าหรือบริการช่วยให้ลูกค้าสามารถปรับสมดุลระหว่างการเลือกสินค้าเพื่อเข้าสังคม ในขณะเดียวกันก็สะท้อนความเป็นตัวของตัวเองให้ได้อย่างลงตัว

2. การบริโภคจากความแตกต่างของประเภทสินค้าจากกระบวนการผลิต(Arche Typical Consumption) ปัจจุบันผู้บริโภคต้องการที่จะเข้าใจถึงความเป็นมาเป็นไปของสินค้า ซึ่งจุดเด่นของการสื่อให้เห็นถึงกระบวนการผลิต ซึ่งแต่ละท้องที่จะมีความแตกต่างกัน โดยใช้ความแตกต่างเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดขาย ถึงแม้ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันก็ตาม เป็นแนวคิดสำคัญในกรณีที่ต้องการทำสินค้าให้เป็นแบรนด์ระดับโลก สามารถเข้าถึงระดับท้องถิ่น

3. การบริโภคเพื่อได้รับสิ่งที่ดีกว่า หรืออยู่ในสภาพการที่ปลอดภัยผ่านสินค้า(Transitive Consumption)เป็นการใช้สินค้าจากเหตุผลที่ต้องการทดแทนสิ่งที่ขาดไป ถึงแม้ว่าสินค้าที่ซื้อเป็นสินค้าธรรมดาก็ตาม

4. การบริโภคแบบย้อนรำลึกความสุขครั้งอดีต(Consumption of the Vital Memory) ซึ่งถือว่าเป็นแนวโน้มใหม่ในการทำตลาดที่ดึงเอาความทรงจำในอดีตมาผสมผสานกับความเป็นปัจจุบัน โดยให้ประวัติความเป็นมาของสินค้าเป็นสิ่งที่สร้างความมั่นใจและความภักดีเป็นจุดขาย

5. การบริโภคตามช่วงเวลา(Consumption for Occasions)ในปัจจุบันการมองตลาดจากไลฟ์สไตล์จะไม่เพียงพอต่อการทำตลาด เพราะลูกค้ามีความพิถีพิถันมากขึ้น เป็นการมองในภาพกว้างเกินไป จะต้องแยกย่อยไปตามวาระและโอกาสของการใช้สินค้า เพื่อสร้างพฤติกรรมและแนวโน้มใหม่

6. การบริโภคจากความต้องการสบายและมีสุขภาพดี ทั้งร่างกาย ที่อยู่อาศัย บรรยากาศช่วงเวลา(Decontr Active Consumption)ซึ่งเป็นแนวโน้มที่สำคัญที่ทำให้สปาได้รับความนิยมในปัจจุบัน

นับว่าแนวโน้มการบริโภคของตลาดที่กล่าวข้างต้น เป็นพื้นฐานและเป็นส่วนผสมทางการตลาดที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างจุดขาย และสร้างแนวโน้มทางการตลาดแบบใหม่ขึ้นได้

ความต้องการของผู้บริโภคจึงมีผลต่อการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งความต้องการของผู้บริโภคมีปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่(จงรัก พันธุ์สุวรรณ.2543:6-11)

1. เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาตามความก้าวหน้าของโลก

2. คู่แข่งขันที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นและมีความเข้มแข็งในการแย่งตลาดรุนแรงขึ้น

3. สังคม วัฒนธรรมท้องถิ่นจะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรม ทัศนคติ การรับรู้ของผู้บริโภคแตกต่างกัน

4. พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นหัวใจสำคัญที่มีบทบาทต่อการกำหนดกิจกรรมทางการตลาดปีนอย่างมาก เพราะเป้าหมายของตลาดก็เพื่อค้นหาความต้องการของผู้บริโภค เพื่อสนองความต้องการเหล่านั้นด้วยสินค้าและบริการ

5. สภาพเศรษฐกิจจะมีส่วนที่จะกำหนดอำนาจซื้อ และลักษณะการจับจ่ายใช้สอยของประชาชนในตลาดนั้นๆ

6. กฎหมายและการเมือง ซึ่งถือเป็นระเบียบข้อบังคับที่ธุรกิจต้องปฏิบัติตาม โดยกำหนดกิจกรรมทางการตลาดให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น เมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อความต้องการของผู้บริโภค ก็ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆไปด้วยเช่นกัน

เนื่องจากผู้คนส่วนใหญ่ถึงแม้จะไม่มีความสามารถในการสร้างสรรค์งานศิลปะในแขนงต่างๆ แต่เป็นผู้บริโภคงานศิลปะในแขนงใดแขนงหนึ่งอยู่ตลอดเวลา ความต้องการของคนเหล่านี้จึงทำให้งานศิลปะที่เกิดจากฝีมือสร้สงสรรค์ดำรงอยู่ได้ งานศิลปะที่เป็นอมตะ ก็คืองานที่มีผู้เห็นคุณค่าและให้ความนิยมตลอดไม่เสื่อมคลาย งานศิลปะที่เป็นยอดนิยม ที่คนจำนวนมากพอใจในช่วงเวลาหนึ่ง จะหมดสภาพนั้นไปเมื่อคนเหล่านั้นหันไปพอใจอย่างอื่นแทน ศิลปะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังคมจึงเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของผู้บริโภคในสังคมนั้น การพัฒนางานศิลปะก็ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภคด้วยเช่นกัน

ความต้องการของผู้บริโภคงานศิลปะในปัจจุบัน สามารถซื้อหาว่าจ้างให้ช่างผลิตสนองได้ย่อมทำให้ศิลปะเป็นการค้ามากกว่า ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับระบบอุตสาหกรรมที่เป็นเศรษฐกิจการแข่งขันแบบเสรีทุนนิยม รูปแบบที่เปลี่ยนแปลงพัฒนาไปของศิลปะจึงมีความหลากหลายเหลื่อมล้ำในแง่มาตรฐานและคุณภาพ มีตั้งแต่ฝีมือประณีตที่สุดจนถึงหยาบ ฝีมือต่ำที่สุด ไม่แยกกันเป็นศิลปะชั้นสูงและศิลปะชาวบ้านได้ชัดเจนอย่างสมัยก่อน

การพัฒนาศิลปะในสังคมที่เปลี่ยนแปลง เกิดทั้งฝ่ายผู้ผลิตและผู้บริโภค ด้วยเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงของศิลปะ โดยสรุปจะมีลักษณะคือ มีการพัฒนาที่ไม่อยู่ในกรอบหรือกฎเกณฑ์ของศิลปะสมัยเก่า ช่างจะพัฒนารูปแบบและลักษณะของศิลปะให้เป็นที่พอใจ และเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ศิลปะมีความหลากหลายมากขึ้น ช่างมีอิสระในการสร้างสรรค์มากขึ้นกว่าสมัยก่อน ส่วนผู้บริโภคมีความหลากหลายทั้งด้านอาชีพการงาน ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ มีชนชั้นกลางเกิดขึ้น ซึ่งมีจำนวนมาก แต่ละกลุ่มมีความต้องการแตกต่างกันไป และหากนิยมในศิลปะแบบใดมากๆ ศิลปะชิ้นนั้นก็กลายเป็นศิลปะมหาชน ที่มีรูปแบบและลักษณะซึ่งพัฒนาให้สนองความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภค

เมื่อความต้องการของผู้บริโภคเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้า การผลิตงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงไป จากในอดีตเป็นการผลิตขึ้นมาเพื่อการใช้สอยภายในครัวเรือน หรือสำหรับบุคคลชั้นสูงหรือทางศาสนา แต่ต่อมามีความนิยมอย่างแพร่หลายจนพัฒนากลายเป็นการค้า และเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปรูปแบบของเครื่องปั้นดินเผาก็เปลี่ยนแปลงไปตามความนิยม ผู้คนมีอำนาจในการซื้อมากขึ้น ทัศนคติในการเลือกใช้สินค้าเปลี่ยนแปลงไป จนเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดกลายมาเป็นการผลิตเพื่อเป็นของที่ระลึกและของประดับตกแต่ง ซึ่งทั้งนี้เกิดจากทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาหมดความจำเป็นในการใช้งานในชีวิตประจำวัน ผู้ผลิตจึงต้องหันมาผลิตสินค้าอื่นโดยการนำลักษณะเฉพาะถิ่นของตนเข้ามาเป็นเอกลักษณ์ หรือสอดแทรกไว้เพื่อมิให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสูญหาย ส่วนผู้บริโภคเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงหันมานิยมและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้ความสำคัญ โดยการนำผลิตภัณฑ์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตปัจจุบัน เช่น การทำเป็นโคมไฟ เป็นต้น

ดังนั้น ความนิยมในการนำเครื่องปั้นดินเผาไปใช้ จึงเปลี่ยนไปเป็นของตกแต่งแทน ตามกระแสความนิยมธรรมชาติ ซึ่งผนวกกับในสภาพปัจจุบันวิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนไป ที่อยู่อาศัยถูกจัดแบ่งพื้นที่ออกอย่างจำกัด การดำรงชีวิตประจำวันต้องเร่งรีบขึ้น ลักษณะของการออกแบบจึงจำเป็นต้องเป็นไปในลักษณะเรียบง่าย ไม่ยุ่งยาก แต่เกิดประโยชน์และความพอใจสูงสุดเท่าที่จะทำได้ ถือได้ว่าเป็นลักษณะของแนวคิดร่วมสมัยของงานออกแบบซึ่งเน้นรูปแบบที่เรียบง่าย และมีความเด่นน่าสนใจ รูปแบบของบ้านถูกออกแบบให้เป็นเหมือนสถานที่พักผ่อน ให้มีความใกล้ชิดธรรมชาติมากขึ้น ดังเช่นที่ กาญจนา ม่วงศิริ(2545:127)กล่าวไว้ว่า เจ้าของบ้านให้ความสำคัญต่อพื้นที่สวนเท่าๆกับตัวบ้านพักอาศัย ถ้าบ้านมีความสำคัญระดับหนึ่ง สวนก็มีความสำคัญอีกระดับหนึ่ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดจากมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ จึงต้องการที่จะนำธรรมชาติเข้ามาไว้ใกล้ตัวมากที่สุด

สำหรับในการจัดสวน ผู้บริโภคมีความต้องการความเรียบง่ายในรูปแบบมากขึ้น อาจเป็นผลมาจากสภาพเศรษฐกิจ วัสดุ วิธีการ ข้อจำกัดเรื่องแรงงานในการดูแลรักษา และเกี่ยวเนื่องกับรสนิยมตามยุคสมัย ส่วนความเด่นที่น่าสนใจจะมุ่งไปที่รูปแบบที่ใหม่ด้วยโครงสร้างของสวนทั้งหมด มากกว่าเน้นด้วยการตกแต่งอย่างหรูหราด้วยวัสดุราคาแพง ซึ่งขวัญชัย จิตสำรวย (2537:11-14) ได้กล่าวถึงสาเหตุของความต้องการรูปแบบของการจัดและตกแต่งสวน ของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป ดังนี้

1. การเพิ่มจำนวนและความต้องการในการดำรงชีวิตของมนุษย์

จากสังคมที่มีผู้คนไม่มากนัก จากการครองชีวิตแบบสมถะเรียบง่าย กลายมาเป็นความเร่งรีบในสังคมขนาดใหญ่ พื้นที่ถูกแบ่งซอยเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยมากขึ้น การออกแบบจัดสวนที่มีขนาดใหญ่ วิจิตรพิสดารด้วยสถาปัตยกรรม อย่างสวนในพระราชวังก็ต้องเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นแบบเรียบง่าย เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัด ในเมืองใหญ่ๆที่อยู่อาศัยของผู้คนไม่มีพื้นที่มากพอจะจัดสวนปลูกพันธ์ไม้ได้ มนุษย์ก็พยายามปรับปรุงการออกแบบเป็นสวยลอย สวนบนดาดฟ้า ทั้งการเร่งรีบในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ทำให้เวลาในการดูแลรักษาสวนน้อยลงไปหรือเกือบไม่มีเลย ผู้ออกแบบจึงต้องออกแบบให้สวนมีการดูแลรักษาง่าย ด้วยสาเหตุดังกล่าวก็ย่อมมีผลกระทบถึงรูปแบบสวนซึ่งจะต้องเปลี่ยนไป

2. ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เพราะมนุษย์จะต้องเร่งรีบพัฒนาระบบการผลิตให้พอกับพลโลก ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงส่งผลให้มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม และความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมมากขึ้นเพียงใด ความเสื่อมสลายของธรรมชาติดั้งเดิมก็สูญสิ้นลงเท่านั้น ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและถูกเคลื่อนย้ายด้วยเครื่องจักรอันทันสมัย เพื่อตอบสนองต่อผู้คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่น ดิน หิน ทราย พันธุ์ไม้ วิทยาการก้าวหน้าทำให้ย้ายต้นไม้โตๆขนส่งไปที่ต่างๆได้ ทั้งยังสามารถปรับปรุงพันธ์ไม้ใหม่ๆมากมาย มีการสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับพืชพรรณบางชนิดได้ เช่น การสร้างเรือนกระจก ซึ่งผลของการเรียนรู้และค้นพบสิ่งเหล่านี้ มีผลทำให้รูปแบบการจัดสวนต้องเปลี่ยนและพัฒนาให้ทันการเปลี่ยนแปลงด้วย

3. แนวคิดอันเป็นอิสระของมนุษย์

เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะคิดค้นหาทางที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และรองรับความต้องการด้านจิตใจ จากความเป็นมาของการจัดสวนจะเห็นว่าในเริ่มแรกมีการจัดกันเฉพาะในพระราชวัง หรือไม่ก็สถานที่ทางศาสนา แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป ยุคที่ผู้คนมีอิสระในการคิด การเขียน ก็มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงสิ่งโอ่อ่าฟุ่มเฟือยเหล่านี้ ผนวกกับอิทธิพลของนักปราชญ์ กวีและศิลปิน ที่เสนอรูปแบบธรรมชาตินิยมเข้ามามีบทบาทมาขึ้น ทำให้รูปแบบสวนเปลี่ยนไปตามความต้องการของผู้คนส่วนใหญ่ในสังคม อีกทั้งความเข้าใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จัดเจนขึ้น ทำให้ความเชื่อเก่าๆของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติได้เปลี่ยนแปลงลบเลือนไป จากสวนที่ต้องจัดในรูปแบบที่ใหญ่โตต้องใช้เวลาในการดูแลรักษา กลายมาเป็นแบบสวนขนาดเล็กประกอบบ้านพักอาศัย หรืออาจจัดตามความเชื่อ ปรัชญา จึงเห็นได้ว่าการศึกษาทางด้านการจัดสวนมีหลากหลายทางความคิด ความเชื่อ มีรสนิยมและความถนัดที่แตกต่างกัน ก่อเกิดทัศนะที่หลากหลายออกไปตามความพึงพอใจของแต่ละคน เมื่อแนวคิดของมนุษย์ไม่มีวันหยุดนิ่ง การพัฒนารูปแบบของงานออกแบบในศิลปะทุกประเภทจึงต้องเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน

จากความต้องการของผู้บริโภคด้านที่อยู่อาศัย และการจัดสวน จึงเป็นเหตุให้ความต้องการของตกแต่งสวนเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของที่อยู่อาศัยและรูปแบบสวน มีการนำวัสดุต่างๆเช่น ดินเผา หินทราย วัสดุสังเคราะห์เลียนแบบธรรมชาติ เป็นต้น มาสร้างสรรค์เป็นของตกแต่งอย่างหลากหลาย แต่วัสดุที่มีการใช้ในสวนมาตลอดจนถึงปัจจุบันคือ ดินเผา ซึ่งมีความกลมกลืนกับธรรมชาติ ผลิตได้ง่าย ราคาไม่สูง จึงเป็นที่นิยมและต้องการของผู้บริโภค (บ้านและสวน.2545:148)

2.5 การออกแบบเครื่องปั้นดินเผาอุตสาหกรรม

2.5.1 แนวทางการออกแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน

ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงเพราะผลกระทบของอุตสาหกรรม มีผู้บริโภคประเภทใหม่ๆมาเพิ่มความต้องการให้พัฒนาศิลปะรูปแบบใหม่ๆ จึงทำให้มีความหลากหลายและเหลื่อมล้ำในแง่มาตรฐานและคุณภาพ

งานเครื่องปั้นดินเผาแต่เดิมเป็นเพียงงานหัตถกรรม ที่ถ่ายทอดความรู้ในระบบชาวบ้านต่อชาวบ้าน การผลิตและการออกแบบใช้ประสบการณ์ความชำนาญของช่างผู้ผลิตเป็นผู้คิดค้น มิได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาหลักการออกแบบอย่างจริงจัง ทั้งยังผลิตเพื่อใช้ในกลุ่มชนของตนเท่านั้น ตราบจนพัฒนาขึ้นเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัว มีการซื้อขายกันในวงกว้างขวางมากขึ้น ปัจจุบันการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยหลักการออกแบบ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ยังประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับขบวนการผลิต และคงค่าความงามที่หลากหลาย เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น(ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์.2537:3-5)

ศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นส่วนใหญ่ เป็นศิลปะที่นำไปใช้ในอุตสาหกรรมเพื่อสนองความต้องการทางกายและวัตถุ เครื่องปั้นดินเผาก็อยู่ในศิลปะประเภทดังกล่าว คือเป็นศิลปะด้านอุตสาหกรรมศิลป์ ลักษณะการออกแบบที่ดีจะต้องมีความสัมพันธ์กันทั้งหมดในกระบวนการผลิต โดยจะมีจุดมุ่งหมายของการออกแบบ ดังนี้ (สุรเชษฐ ไชยอุปละ.2546:58-59)

1. ออกแบบเพื่องานศิลปะ มีคุณค่าทางสุนทรียภาพ มีลักษณะเฉพาะตัว

2. ออกแบบเพื่อการค้า อุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของการใช้ และจุดมุ่งหมายในการออกแบบ เช่น แจกันเพื่อการส่งออก เครื่องใช้ภายในครัวเรือน ประเภทของตกแต่ง ประเภทเครื่องประดับ

3. ออกแบบตามความต้องการของตลาด

4. ออกแบบหรือทำตามแบบ

5. ออกแบบเพื่อเสนอตลาดซึ่งต้องคำนึงถึงสุนทรียภาพด้วย

6. ออกแบบผลิตเพื่อการตลาดและการส่งออก ซึ่งในขณะที่ตลาดต่างประเทศเองก็มีการผลิตของเขาเองอยู่แล้ว การออกแบบเองเพื่อเสนอตลาดก็จำเป็นต้องคัดแบบ ที่มีลักษณะก้าวหน้า เฉพาะตัว แยกเป็น 2 ลักษณะคือ

6.1 ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ หมายถึง การออกแบบเพื่อเป็นแบบเฉพาะยุค ดึงจุดเด่นของแบบเก่าๆมาประยุกต์ใหม่ และคำนึงถึงความสวยงามของยุคสมัย ประโยชน์ใช้สอย เทคนิคที่ก้าวหน้า และราคาต้นทุนในการผลิต

6.2 แบบร่วมสมัย จำเป็นต้องใช้นักออกแบบที่มีประสบการณ์สูง

การออกแบบเครื่องปั้นดินเผาจึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานงานเครื่องปั้นดินเผา การผลิต วัตถุดิบ ความนิยมของสังคม อีกทั้งการออกแบบที่ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางศิลปะ เพื่อให้ได้ผลงานที่สวยงามและสอดคล้องกับขบวนการผลิต ซึ่งการออกแบบให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม มีหลักการอยู่ 3 ประการคือ(อรพินท์ พานทอง.2531:98)

1. ประโยชน์ใช้สอย (Function)

2. วัสดุและกรรมวิธีการผลิต (Materials and Processes)

3. ลักษณะภายนอก (Appearance)

หลักการทั้งสามข้างต้น มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ผลิตภัณฑ์บางประเภทต้องคิดถึงและให้ความสำคัญกับหน้าที่ใช้สอย ในขณะที่ผลิตภัณฑ์บางประเภทไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำเป็นต้องคำนึงถึงหน้าที่ใช้สอยเลย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์นั้นๆ ผลิตภัณฑ์สำหรับใช้สอย (Functional Product) เช่น ภาชนะบรรจุอาหาร การออกแบบต้องให้ความสำคัญด้านประโยชน์ใช้สอยมากว่าอย่างอื่น ในทางกลับกันการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ตกแต่งหรือของแจกเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่เน้นหน้าที่ใช้สอย(Non-function Product) อาจต้องให้ความสำคัญกับลักษณะภายนอก (appearance)ก่อนหลักการอื่นก็ได้ แต่ที่สำคัญจะต้องนำมาคิดประกอบอยู่เสมอ คือ วัสดุและกรรมวิธีการผลิตที่เป็นไปได้ (อรพินท์ พานทอง.2531:98)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาหาข้อมูลที่มีผลต่อการครองตลาดได้เป็นระยะเวลานาน โดยนำข้อมูลที่ได้รับมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย ไม่ล้าหลัง รูปแบบการพัฒนาอาจทำได้หลายวิธี เช่น(ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์.2537:118-119)

1. การเลียนแบบผลิตภัณฑ์เดิม(Imitation)หมายถึง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาด โดยการเลียนแบบผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ในท้องตลาดและได้รับความนิยมอยู่ก่อนแล้ว ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนานี้จะมีความคล้ายคลึงกับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมอยู่

2. การปรับปรุงผลิตภัณฑ์(Adaptation)หมายถึง การพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมที่วางขายอยู่ในท้องตลาดให้มีคุณภาพดีขึ้น เพิ่มความสวยงามมากขึ้น อาจเป็นการนำวัสดุอื่นมาประกอบด้วย เพื่อเสริมให้ผลิตภัณฑ์สวยงามขึ้น

3. การประดิษฐ์ใหม่(Innovation)หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ แล้วนำออกสู่ตลาดเป็นครั้งแรก โดยไม่เคยมีผลิตภัณฑ์ลักษณะนี้มาก่อน เพื่อเป็นการแบ่งส่วนตลาด เปิดโอกาสให้ผู้ซื้อมีโอกาสเลือกผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ต้องการคิดสร้างสรรค์อย่างดี จากฐานข้อมูลที่ศึกษาถึงรสนิยมและความต้องการของผู้ใช้ จึงสามารถผลิตขึ้นเพื่อสนองความต้องการผู้ใช้ได้อย่างถูกต้อง

จึงสรุปได้ว่าการออกแบบและพัฒนาที่ดีได้ ต้องอาศัยหลักการออกแบบประกอบกันตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ให้ประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับขบวนการผลิต และคงค่าความงามที่หลากหลาย เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น

2.5.2 กระบวนการออกแบบ

กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมแล้วประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ

2.5.2.1 ขั้นตอนการพัฒนาแนวคิดผลิตภัณฑ์ใหม่(Product Concept) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น การค้นคว้าวิจัย แนวคิดจากสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ พัฒนาจากผลิตภัณฑ์อื่นๆ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของลูกค้า ข้อแนะนำหรือข้อวิจารณ์จากบุคคลหลายระดับในโรงงาน และความคิดเห็นจากร้านค้าทั่วๆไป

2.5.2.2 ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ซึ่งกระบวนการออกแบบในขั้นตอนนี้เป็นการกลั่นกลองข้อมูลต่างๆ ก่อนที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกแบบต่อไป และสิ่งเหล่านั้นได้แก่ ศักยภาพของตลาดและความสามารถในการผลิต การประเมินด้านงบประมาณ จุดมุ่งหมายและนโยบายของบริษัท ถ้าข้อมูลต่างๆเหล่านี้มีคำตอบอย่างชัดเจนและอย่างพอใจแล้ว นักออกแบบก็สามารถดำเนินการต่อไปได้

2.5.2.3 ขั้นตอนการออกแบบเบื้องต้น(Preliminary Design) ซึ่งนักออกแบบพยายามสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ดีที่สุด และสอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด กระบวนการออกแบบในขั้นนี้อาจต้องเกี่ยวข้องกับคนอื่นๆในบริษัทด้วย อันจะนำไปสู่การเกิดปัญหาต่อไป ดังนั้น การทำงานเป็นคณะและการประสานงานตลอดจนการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญ

2.5.2.4 ขั้นตอนการสร้างต้นแบบ(Prototype Build) ซึ่งขั้นตอนนี้ต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผลิตภัณฑ์ ถ้าผลิตภัณฑ์นั้นสามารถจับต้องได้หรือมีโครงร่าง ก็สามารถสร้างรูปจำลองเอเหตุผลทางการตลาดและการปฏิบัติการผลิต ตัวอย่างเช่น การสร้างแบบ(Model)ใช้สำหรับการสร้างอาคาร เป็นต้น ดังนั้นในการสร้างต้นแบบจะต้องพิจารณาถึงรายละเอียดของรูปแบบรายการ เช่น วัสดุ ขนาด รูปร่าง สัดส่วน เป็นต้น

2.5.2.5 ขั้นตอนการทดสอบและทดลอง(Test and Trails) ซึ่งเป็นขั้นตอนเพื่อนำผลข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์ ก่อนที่จะตัดสินใจครั้งสุดท้าย ดังนั้นการทดสอบและการทดลองจะคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ คือ

1. การตลาด(Marketing) เพื่อตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นว่า ตลาดมีความต้องการในแง่ของขนาด รูปร่าง ชนิด หรือใคร ที่ไหน เมื่อไร บริษัทต่างๆพยายามสร้างต้นแบบผลิตจำนวนมาก ก็เพื่อทดสอบความต้องการทางด้านตลาดด้วย

2. ด้านเทคนิค (Technical) ต้นแบบต้องมีการทดสอบเพื่อประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ในสภาพปัจจุบันมีสิทธิ์เลือกซื้อและใช้ผลิตภัณฑ์ ถ้าผลิตภัณฑ์นั้นมีข้อบกพร่องลูกค้าย่อมมีอำนาจในการต่อรอง หรือปฏิเสธการซื้อต่อไปด้วย

2.5.2.6 ขั้นตอนของการวิเคราะห์และศึกษาความเป็นไปได้ครั้งสุดท้าย(Analysis and Final Feasibility Study) ผลและข้อมูลต่างๆในขั้นตอนก่อนหน้านี้นำมาวิเคราะห์และประเมินผลสรุป ข้อมูลทางด้านการตลาดจะเป็นตัวบ่งชี้คุณค่าของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์หรือไม่ ในแง่ของการจำหน่าย และอาจมีการแก้ไขผลิตภัณฑ์ในแง่ของลักษณะรูปร่างหรือออกแบบใหม่ การประเมินทางด้านเทคนิคอาจมีผลในการยกเลิกโครงการหรือในการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีความต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ การเริ่มต้นในขั้นที่ 5(การทดสอบและทดลอง) จึงมีความจำเป็นอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้มั่นใจว่ามีการปรับปรุงแก้ไขแบบตามที่ตลาดต้องการและมีความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการด้

2.5.2.7 ขั้นตอนของการออกแบบครั้งสุดท้าย(Final Product Design) กิจกรรมของการออกแบบครั้งสุดท้าย จะเกี่ยวข้องกับการระบุคุณสมบัติในรายละเอียดของผลิตภัณฑ์จะผลิตออกมาได้อย่างไร หรือสิ่งที่ต้องใช้มีอะไรบ้าง ซึ่งการผลิตเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกแบบ ถึงแม้ว่าการวางแผนและการเตรียมได้กระทำอย่างรอบคอบแล้วก็ตาม แต่ยังมีปัญหาแฝงอยู่ในขั้นตอนของการออกแบบครั้งสุดท้าย ดังนั้นการออกแบบควรเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่ายเข้าร่วมด้วย และการออกแบบจึงควรเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตด้วยเช่นกัน

2.5.2.8 ขั้นตอนการผลิตและจำหน่าย(Product and Supply) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกัน ทั้งในด้านการออกแบบและการผลิตเพื่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่จะออกมา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า กระบวนการออกแบบทั้ง 8 ขั้นตอนนี้จะใช้กับผลิตภัณฑ์ใหม่ บางครั้งผลิตภัณฑ์ใหม่นั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์เดิมก็ได้ในลักษณะนี้ ขั้นตอนบางขั้นตอนของกระบวนการอาจข้ามไปได้ อย่างไรก็ตามขั้นตอนทั้ง 8 ดังกล่าว เป็นส่วนที่พิจารณาเห็นว่าสมบูรณ์เหมาะสมที่สุด ถึงแม้ว่าอาจไม่ใช่ขั้นตอนทั้งหมดในเงื่อนไขดังกล่าวก็ตาม แต่ก็ครอบคลุมในกระบวนการออกแบบเช่นกัน(เปรื่อง กิจรัตนี.2538 อ้างใน นิรัช สุดสังข์.2548:29)

ในการศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ในด้านกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์นั้น ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีที่ใช้ในขั้นตอนการออกแบบของ Luddington (อ้างใน นิรัช สุดสังข์.2548:25) มีลำดับขั้นตอนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. สรุปสาระสำคัญของปัญหา

สรุปลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ทั้งรูปแบบ กรรมวิธีการผลิต เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ ข้อจำกัดและความสามารถในการผลิต และลักษณะเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนที่เป็นที่ต้องการในปัจจุบันทั้งรูปแบบ ประโยชน์ใช้สอย ขนาดสัดส่วน และการดูแลรักษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ช่างผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด และผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวนที่ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

2. วิเคราะห์ปัญหา

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ หาค่าทางสถิติ เพื่อหาความเป็นไปได้ของการสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดและความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน

3. เสนอข้อคิดเห็น ความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา

ทำการระดมร่างภาพแนวคิดต้นแบบเป็นลักษณะภาพจำลอง(Idea Sketch) ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวนประเมิน เพื่อให้ได้รูปแบบที่ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด

4. เขียนแบบเพื่อการผลิต โดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าจากการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

5. สร้างหุ่นจำลองต้นแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ประเมินการออกแบบ โดยการนำต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวนประเมินเพื่อหาข้อแก้ไข

7. ประเมินการออกแบบ โดยการนำต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่ได้พัฒนาใหม่แล้วให้ผู้ขำหน่าย นักออกแบบ ผู้บริโภค แสดงความคิดเห็นในด้านความงาม ประโยชน์ใช้สอย ขนาดสัดส่วน และการดูแลรักษา

2.5.3 สิทธิบัตรเพื่อการออกแบบ

สิทธิบัตร เป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่งที่อยู่ใกล้ตัวทุกคนมากที่สุด หรืออาจกล่าวได้ว่า สิทธิบัตรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกๆคน คือสิ่งของหรือเครื่องใช้ต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวันล้วนแล้วแต่เป็นผลที่ได้จากการประดิษฐ์ ดังนั้นสิทธิบัตรจึงช่วยให้การดำรงชีวิตของมนุษย์มีความสะดวกสบาย และมีความปลอดภัยมากขึ้น

2.5.3.1 ความหมายของสิทธิบัตร

สิทธิบัตร หมายถึง หนังสือที่รัฐออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์คิดค้น หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะที่กฎหมายกำหนดหรืออีกนัยหนึ่งได้ว่า สิทธิบัตร หมายถึง สิทธิพิเศษที่กฎหมายบัญญัติให้เจ้าของสิทธิ มีสิทธิเด็ดขาด หรือสิทธิแต่ผู้เดียว ในการแสวงหาประโยชน์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิบัตรนั้น เช่น การผลิตและจำหน่ายและสิทธิที่ว่านี้จะมีอยู่เพียงช่วงระยะเวลาที่จำกัดช่วงนั้น(กรมทรัพย์สินทางปัญญา,มปป.)

การประดิษฐ์ หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับลักษณะ องค์ประกอบโครงสร้างหรือกลไกของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งกรรมวิธรในการผลิต การรักษา หรือการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้น หรือทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ขึ้นใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม

การออกแบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างไปจากเดิม

2.5.3.2 ผลที่ได้รับจากสิทธิบัตร

1. ในด้านของประชาชน

โดยทั่วๆไปสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆที่มีผลมาจากการประดิษฐ์คิดค้น หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งก็คือสิทธิบัตรนั่นเอง นอกจากจะก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวกต่างๆแล้ว ยังก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่ให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตมากขึ้นด้วย เช่น ยารักษาโรคต่างๆ เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากกังหันน้ำชัยพัฒนาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประดิษฐ์คิดค้น เพื่อใช้ในการบำบัดน้ำเสียและเพื่อใช้ปรับปรุงคุณภาพของบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนให้ดีขึ้น การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆจะทำให้ประชาชนได้รับแต่สิ่งดี มีคุณภาพสูงขึ้น มีประสิทธิภาพดีขึ้น และให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตมากขึ้น

2. ในด้านเจ้าของสิทธิบัตร

ผู้ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆจะได้รับผลตอบแทนจากสังคม คือการได้รับความคุ้มครองสิทธิบัตร ซึ่งสามารถที่จะนำการประดิษฐ์ตามสิทธิบัตรนั้นไปผลิต จำหน่าย นำเข้ามาชมในราชอาณาจักรหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิบัตรนั้นโดยได้รับค่าตอบแทน

2.5.3.3 เหตุผลในการให้ความคุ้มครองสิทธิบัตร

1. เพื่อคุ้มครองสิทธิอันชอบธรรมของผู้ประดิษฐ์ และผู้ออกแบบ เนื่องจากผู้ประดิษฐ์หรือผู้ออกแบบได้ใช้สติปัญญาและความพยายามของตน รวมทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ ดังนั้น หากว่าการคิดค้นนั้นสามารถทำให้เกิดผลตอบแทนในทางเศรษฐกิจหรือเชิงพาณิชย์ได้ ก็ควรถือเป็นสิทธิตามธรรมชาติของผู้ประดิษฐ์คิดค้นที่รัฐควรให้ความคุ้มครอง

2. เพื่อให้รางวัลตอบแทนแก่ผู้ประดิษฐ์และผู้ออกแบบ เนื่องจากผลงานที่ได้คิดค้นขึ้นทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ได้รับความสะดวกสบายและมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น สังคมควรให้รางวัลตอบแทนแก่ผู้สร้างคุณประโยชน์ดังกล่าว โดยการให้ความคุ้มครองป้องกันมิให้ผู้อื่นแสวงหาประโยชน์จากผลงานดังกล่าว

3. เพื่อจูงใจให้มีการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆมากขึ้น เนื่องจากการประดิษฐ์คิดค้นจะต้องมีการลงทุนทั้งในด้านค่าใช้จ่าย เวลา และสติปัญญาอันพิเศษของมนุษย์ แต่เมื่อมีการเปิดเผยสาระสำคัญในการประดิษฐ์คิดค้น หรือมีการผลิตสินค้าออกจำหน่ายแล้ว บุคคลอื่นจะสามารถลอกเลียนแบบได้โดยง่าย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้การคุ้มครองอันจะเป็นการกระตุ้นให้นักประดิษฐ์คิดค้นมีกำลังใจและมีความมั่นใจ หากได้ทำการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆสำเร็จ

4. เพื่อกระตุ้นให้มีการเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการประดิษฐ์คิดค้นใหม่ๆ ในการให้ความคุ้มครองนี้ ได้มีการกำหนดให้มีการเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการประดิษฐ์คิดค้นนั้นๆจนทำให้สามารถนำไปศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาต่อไปได้ส่งผลให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีให้สูงขึ้น

5. เพื่อจูงใจให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการลงทุนจากต่างประเทศ การจัดระบบให้มีการคุ้มครองด้านสิทธิบัตร ย่อมทำให้เจ้าของเทคโนโลยีจากต่างประเทศมีความมั่นใจในการลงทุนหรือถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ผู้ร่วมลงทุนในประเทศ

2.5.3.4 เงื่อนไขหรือลักษณะของการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตร

สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ต้องเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่ออุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม คือ เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่มีใช้แพร่หลายในประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือยังไม่ได้เปิดเผยสาระสำคัญ หรือรายละเอียดในเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ก่อนวันขอรับสิทธิบัตร หรือไม่คล้ายกับแบบผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว

2.5.3.5 สิ่งที่ขอรับสิทธิบัตรไม่ได้

การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ขอรับสิทธิบัตรไม่ได้

1. แบบผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่

2. แบบผลิตภัณฑ์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

3. แบบผลิตภัณฑ์ที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

2.5.3.6 เอกสารที่ใช้ในการขอรับสิทธิบัตร

การให้ความคุ้มครองสิทธิบัตรออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นไปเช่นเดียวกันกับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ในการจัดเตรียมคำขอจะคล้ายกัน คือ แบบพิมพ์คำขอเอกสารประกอบคำขอและเอกสารอื่นๆ จะแตกต่างกันเฉพาะส่วนที่เป็นเอกสารประกอบคำขอ กล่าวคือ จะประกอบด้วย คำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์(ถ้ามี) ข้อถือสิทธิ รูปเขียนหรือภาพถ่ายที่แสดงแบบผลิตภัณฑ์นั้นชัดเจนทุกด้าน

2.5.3.7 ขั้นตอนการขอรับสิทธิบัตร

1. การยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ จะต้องยื่นคำขอพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม ในคำขอต้องประกอบด้วย

1.1 แบบพิมพ์คำขอรับสิทธิบัตร

1.2 คำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์(ถ้ามี)

1.3 ข้อถือสิทธิ

1.4 รูปเขียน

1.5 เอกสารอื่นๆ(ถ้ามี) เช่น หนังสือโอนสิทธิบัตร สัญญาการว่าจ้าง หนังสือมอบอำนาจ เป็นต้น

2. เมื่อยื่นคำขอตามข้อ 1 แล้วถ้ามีสิ่งบกพร่องที่พอจะแก้ไขได้ จะแจ้งให้ผู้ขอหรือตัวแทนทราบ เพื่อปฏิบัติหรือแก้ไขตามคำสั่งในหนังสือแจ้งนั้นๆ

2.3 ผู้ขอต้องใช้แบบ สป/สผ/002-ก ในการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม

2.4 ในกรณีคำขอตามข้อ 1 ถูกต้องหรือได้แก้ไขถูกต้องตามข้อ 3 แล้ว จะส่งหนังสือแจ้งให้ผู้ขอชำระค่าธรรมเนียมประกาศโฆษณาในหนังสือจดหมายเหตุสิทธิบัตร

2.5 ถ้าอธิบดีเห็นว่าคำขอถูกต้องตามกฎหมายและสั่งให้รับจดทะเบียนสิทธิบัตรแล้วจะส่งหนังสือแจ้งให้ผู้ขอมาชำระค่าธรรมเนียม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 เมื่อผู้ขอชำระค่าธรรมเนียมตามข้อ 5 แล้วจะออกสิทธิบัตรให้แก่ผู้ขอต่อไป

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่มีแนวการศึกษาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน มีงานวิจัยที่ออกมาในลักษณะนี้ ได้แก่

งานวิจัยของ คณะอำนวยการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ.2547(2547:48-52) เรื่อง เครื่องปั้นดินเผาภูมิปัญญาไทย พบว่าอาชีพการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี กำลังลดจำนวนลงไป จึงควรเร่งการส่งเสริมให้มีการสืบทอดภูมิปัญญาให้กับคนรุ่นใหม่ ให้สามารถทำเป็นอาชีพหลักได้ ให้แนวคิดประดิษฐ์งานใหม่ๆที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของมอญ และสอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบันได้

งานวิจัยของ ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ (2539: บทสรุป) เรื่อง แนวทางการพัฒนาสินค้าหัตถกรรมนักท่องเที่ยว เป็นการศึกษาแนวโน้มความต้องการสินค้าหัตถกรรมไทยในตลาดนักท่องเที่ยว รวมถึงสภาพปัญหา อุปสรรคด้านการตลาดสินค้าหัตถกรรม ซึ่งจากการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวสนใจสินค้าประเภทอัญมณี รองลงมาคือ เครื่องไม้ หวาย จักสาน ต่ำสุดคือ งานประดิษฐ์และผลิตภัณฑ์จากผ้า โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวพอใจในรูปแบบสินค้าในระดับดีถึงดีมาก และจากสำรวจปัญหาที่ร้านค้าหรือผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรม พบว่า การขาดการคิดค้นผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ๆ โดยส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาการออกแบบสินค้าหัตถกรรม

งานวิจัยของสุวรรณ วิทยาคม(2544:บทสรุป) เรื่อง การพัฒนาเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านให้ได้เปรียบในเชิงแข่งขัน พบว่า งานหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นงานทีมีคุณค่ามีเอกลักษณ์ ใช้เงินลงทุนต่ำ และหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนให้การส่งเสริม แต่มีปัญหาคือกระบวนการผลิตต้องใช้เวลามาก ขาดข้อมูลความรู้และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนา ไม่เหมาะสมกับการแข่งขันเชิงธุรกิจ

กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ ของสายสมร ศรีสวัสดิ์ (2546:บทคัดย่อ) ศึกษาแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด โดยเลือกศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ ที่พัฒนาตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแล้วนั้น สามารถส่งเสริมปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ตรงตามความต้องการ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟรูปแบบเดิมที่มีขายในปัจจุบัน พบว่ามีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษนั้น สามารถนำไปประยุกต์หรือนำไปพัฒนาตกแต่งร่วมกับศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านอื่นๆนอกเหนือจากศิลปกรรมเพื่อศาสนาของชาวมอญ ให้มีรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกได้

งานวิจัยของอิงอร เพ็ชรเขียว(2546:บทคัดย่อ) เรื่อง ศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเอกลักษณ์อีสานสำหรับประดับตกแต่งภายใน โดยการนำวิถีชีวิตชาวบ้านอีสาน การแต่งกายลวดลายผ้าอีสานมาเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผ่านเป็นงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านชาย-หญิง มาจัดองค์ประกอบให้เกิดเรื่องราวสนุกสนานของชาวบ้านอีสาน พัฒนาเทคนิคการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านให้เกิดความสวยงามจากวัตถุดิบพื้นบ้านมาปรับใช้ให้เกิดคุณค่า และมีเอกลักษณ์สามารถสนองความต้องการของตลาดในสังคมปัจจุบัน ซึ่งผลการวิจัยได้พบว่า ดินพื้นบ้านที่นำมาปรับใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาสามารถผลิตให้มีความเป็นเอกลักษณ์ของอีสาน ที่สามารถนำไปใช้ประดับตกแต่งภายในได้ และผลิตเป็นระบบหัตถอุตสาหกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตลาดในสังคมปัจจุบันได้

ณัฐกานต์ ยุกติรัตน์(2547:บทคัดย่อ) เรื่อง ศึกษาผลของการใช้ชนิดดินต่างกันที่มีผลต่อคุณสมบัติทางกายภาพและการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการนำดิน 3 ชนิดได้แก่ ดินนา ดินกรอง และดินคอมพาวด์เคลย์ มาทดลองหาการหดตัว การดูดซึมน้ำและเปรียบเทียบค่าสีของดินทั้ง 3 ชนิด แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาประเมินหาความเหมาะสมในการนำดินมาใช้ในการผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งผลสรุปของงานวิจัยนี้พบว่า ดินต่างชนิดกันส่งผลต่อการหดตัวและเปอร์เซนต์การดูดซึมน้ำ การให้สีของดินกรองมีความเข้มสูงสุด รองลงมาคือดินนา และดินคอมพาวด์เคลย์ให้สีสว่างสุด ดินกรองและดินคอมพาวด์เคลย์สามารถนำมาประยุกต์เพื่อพัฒนาเป็นสินค้าที่ยังคงความเป็นเครื่องปั้นดินเผาได้ดี ส่วนดินนานั้นมีความเป็นเอกลักษณ์ของเกาะเกร็ดมากที่สุด

ธนสิทธิ์ จันทะรี(2545:บทคัดย่อ) เรื่อง การออกแบบและพัฒนากระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย โดยการศึกษาการทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวบ้าน ซึ่งพบว่า ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ กระบวนการผลิตในแต่ละขั้นตอนค่อนข้างยากต้องใช้ฝีมือ และความอุตสาหะอย่างมากจึงมีชาวบ้านจำนวนน้อยที่ทำอาชีพนี้ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ชาวบ้านผลิตเป็นรูปแบบดั้งเดิม ที่มีประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันของชาวอีสาน วัตถุดิบที่ใช้คือดินเหนียว เป็นวัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น มีคุณไฟสูงอีสานเพื่อการผลิตโดยชาวบ้านอีสานสมบัติเมื่อเผาที่อุณหภูมิสูง (1,190 องศา ขึ้นไป) จะทำให้ผลิตภัณฑ์มีเนื้อแกร่ง การซึมผ่านของน้ำได้น้อย สีผิวมีสีน้ำตาลดำหรือสีคล้ายโลหะสำริด การเผาใช้เตาเผาที่ก่อด้วยอิฐดิบแบบทางเดินลมร้อนขนาน เป็นเตาเผาที่พัฒนามาแทนเตาเผาแบบดั้งเดิมที่เป็นเตาเผาแบบขุดเข้าไปในจอมปลวกและเตาเผาแบบขุดเข้าไปในตลิ่งแม่น้ำ ใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นฟืนที่ได้จากต้นไม้ที่ปลูกเพื่อการพาณิชย์ในอีสาน การทำเครื่องปั้นดินเผาของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาวบ้าน อ.โพนพิสัยในปัจจุบันมีปัญหาคือ ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เป็นรูปแบบดั้งเดิมที่มีอยู่ไม่กี่แบบ ขาดการออกแบบและพัฒนาด้านประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลาย ด้านการตกแต่ง ด้านความเด่นชัดในเอกลักษณ์แบบอีสาน และด้านตลาดที่รองรับ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้กระบวนการออกแบบ ออกแบบรูปผลิตภัณฑ์ให้มีประโยชน์ใช้สอยหลากหลายยิ่งขึ้น โดยแนวทางการออกแบบคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของคนในสังคม ความสวยงามและเอกลักษณ์อีสาน ออกแบบเทคนิควิธีการขึ้นรูปและการตกแต่งผลิตภัณฑ์ให้ง่ายต่อการผลิตโดยชาวบ้านทั่วไป โดยพัฒนาจากภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นหลัก และเสริมด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ การดำเนินงานของโครงการโดยนักออกแบบและนักวิชาการของโครงการออกแบบรูปแบบและเทคนิควิธีในการผลิตให้ชาวบ้านกลุ่มที่ทำเครื่องปั้นดินเผาอยู่แล้วได้ปฏิบัติและผลิตผลิตภัณฑ์ของโครงการ จากนั้นฝึกอบรมปฏิบัติการให้กับชาวบ้านทั่วไปจนสามารถผลิตเครื่องปั้นดินเผาได้ และสอดแทรกความรู้ด้านการออกแบบให้ชาวบ้านรู้จักออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาได้ด้วยตนเอง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านนี้ แสดงให้เห็นถึงลักษณะและแนวทางที่นักวิจัยสนใจเกี่ยวกับการพัฒนางานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของงานศิลปหัตถกรรมในรูปแบบที่แตกต่างกันไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้วิจัยได้การดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

ขั้นตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่

โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่

ช่างผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จากตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยเป็นผู้มีประสบการณ์ในการเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดไม่ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ช่างผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดจำนวน 5 คน จากตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยเป็นผู้มีประสบการณ์ในการเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ไม่ต่ำกว่า 10 ปี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling)

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.2.1 ลักษณะเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลในขั้นตอนนี้ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง(Structure Interview) ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์จำนวน 15 ข้อ

2. กล้องถ่ายภาพ เพื่อบันทึกภาพประกอบการสัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์โดยอาศัยทฤษฎี หลักการที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

2. กำหนดประเด็นและจำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์

3. ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4. นำแบบสัมภาษณ์ขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขเสร็จแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Centent Validity)และความถูกต้องของภาษา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่

5.1 อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

5.3 รองศาสตราจารย์นพคุณ นิศามณี รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

6. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอสัมภาษณ์ช่างผู้ผลิตที่อยู่ในบริเวณเกาะเกร็ด จำนวน 5 คน พร้อมการสังเกต ประกอบกับใช้เครื่องบันทึกภาพ โดยทำการเก็บข้อมูลระหว่าง วันที่ 1 กรกฎาคม-20 สิงหาคม พ.ศ. 2548

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ในแต่ละครั้งมาทำการสรุป และจัดหมวดหมู่ของคำตอบตามแนวประเด็นที่ตั้งไว้ โดยจะนำมาบันทึกในลักษณะบรรยาย เพื่อนำมาวิเคราะห์สรุปแนวทางการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ขั้นตอนที่2 เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร ได้แก่

ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน จากร้านจำหน่ายของตกแต่งสวนจำนวน 35 ร้าน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน จำนวน 10 คน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling)

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 ลักษณะเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลในขั้นตอนนี้ ได้แก่

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง(Structure Interview) เกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนในปัจจุบัน เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ประเภทของตัวผลิตภัณฑ์ และสภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์ในด้านความงาม ประโยชน์ใช้สอย ขนาดสัดส่วน การดูแลรักษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน จำนวน 6 ข้อ

<u>ตอนที่ 2</u> ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน จำนวน 7 ข้อ

3.2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์โดยอาศัยทฤษฎี หลักการที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน
2. กำหนดประเด็นและจำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์
3. ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามตัวแปรที่ทำการศึกษา
4. นำแบบสัมภาษณ์ขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Centent Validity) และความถูกต้องของภาษาโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่

5.1 อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

5.3 รองศาสตราจารย์นพคุณ นิศามณี รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

6. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้จำหน่ายจำนวน 10 คน โดยการใช้แบบบันทึกประกอบการสัมภาษณ์ โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 21 สิงหาคม-30 สิงหาคม พ.ศ. 2548

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ในแต่ละครั้งมาทำการสรุป และจัดหมวดหมู่ของคำตอบตามแนวประเด็นที่ตั้งไว้ โดยจะนำมาบันทึกในลักษณะบรรยาย และใช้สถิติ มาวิเคราะห์สรุปแนวทางการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ที่เป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.3.4.1ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบบันทึกการสัมภาษณ์ ที่นำไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.4.2 นำข้อมูลจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ มาทำการสรุปและจัดหมวดหมู่ของคำตอบตามแนวประเด็นที่ตั้งไว้ โดยจะนำมาบันทึกในลักษณะบรรยาย

3.3.4.3ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลรายด้านที่ทำการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด สำหรับตกแต่งสวน

3.3.1การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน โดยมีขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบดังต่อไปนี้

3.3.1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและจากการสัมภาษณ์ สังเกต มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานการออกแบบ

3.3.1.2 ทำการออกแบบสร้างภาพจำลองแนวคิดการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนตามข้อมูลพื้นฐานที่วิจัยมาข้างต้น จำนวน 3 แนวทาง

3.3.1.3 นำภาพจำลองแนวคิดการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน จำนวน 3 แนวทาง นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน เพื่อประเมินและขอคำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตเครื่องปั้นดินเผา เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ในด้านความคงไว้ของลักษณะเฉพาะถิ่น ด้านความงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านกรรมวิธีการผลิต ด้านขนาดสัดส่วน ด้านการดูแลรักษา จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1.1 คุณศรีเมือง ทรรทุรานนท์ ช่างผู้ผลิตและประธานกลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด หมู่ที่ 1 จังหวัดนนทบุรี

1.2 คุณวรพงษ์ เคี่ยมสมุทร วิทยากรและผู้ชำนาญการประจำกลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด หมู่ที่ 1 จังหวัดนนทบุรี

1.3 คุณบริรักษ์ สุขศีลธรรม ช่างผู้ผลิตหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด หมู่ที่ 7 จังหวัดนนทบุรี

1.4 อาจารย์โสมสุดา อมรวิทวัส หัวหน้าสาขาวิชาเซรามิค โครงการภาควิชาเทคโนโลยีศิลปอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

1.5 อาจารย์ลำเพา มะนะ ศึกษานิเทศระดับ 9และอาจารย์ประจำศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ในด้านความงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน ด้านขนาดสัดส่วน ด้านการดูแลรักษา จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพรรณ สุทธะพินทุ หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 อาจารย์สาโรช โสภณางกูร อาจารย์พิเศษสาขาออกแบบภายใน วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และที่ปรึกษานิตยสารบ้านและสวน

2.3 คุณชาตรี สิงหเสนี นักออกแบบจัดสวนบริษัทตรีภัทรจำกัด

2.4 คุณรสสุคนธ์ ภิบาลกุล นักออกแบบจัดสวนบริษัท สถาปัตย์ 19 จำกัด และที่ปรึกษานิตยสารบ้านและสวน

2.5 รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล อาจารย์ประจำสาขาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.3.2.4 นำรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการประเมินที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด มาทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาข้อแก้ไขก่อนนำไปสร้างต้นแบบ

3.3.2.5 ดำเนินการผลิตต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนตามแบบประเมินการออกแบบของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน

3.3.2.6 นำต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้านประเมิน และทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

3.3.2.7 นำแบบไปยื่นขอจดสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์(ดูในภาคผนวก ค)

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ เกี่ยวกับการหารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน โดยแบบประเมินมี 2 ขั้นตอน ซึ่งใช้ข้อคำถามเดียวกัน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินรูปแบบภาพจำลอง แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

1. แบบประเมินชุดที่ 3/1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา จำนวน 21 ข้อ
2. แบบประเมินชุดที่ 3/2 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวนจำนวน 15 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินต้นแบบ แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

1. แบบประเมินชุดที่ 3/3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา จำนวน 21 ข้อ
2. แบบประเมินชุดที่ 3/4 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวนจำนวน 15 ข้อ

โดยแบบประเมินมี เป็นแบบมาตราส่วน(Rating Scale) โดยให้ผู้ประเมินให้คะแนนตามรายการประเมิน ในการประเมินค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าในแต่ละระดับ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก

3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

3.3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างแบบประเมินโดยอาศัยทฤษฎี หลักการที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

2. กำหนดประเด็นและจำนวนข้อของแบบประเมิน

3. ดำเนินการสร้างแบบประเมินฉบับร่าง เกี่ยวกับการหารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อตกแต่งสวน

4. นำแบบประเมินขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบประเมินที่แก้ไขเสร็จแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความในแบบประเมินกับคำนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้โดยใช้วิธีหาค่า(Index of Cogruency:IOC) และความถูกต้องของภาษา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่

5.1 อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

5.3 รองศาสตราจารย์นพคุณ นิศามณี รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ของแบบประเมินโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตรวจแบบประเมินพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

+1 คะแนน สำหรับข้อคำถามที่สอดคล้องกับเนื้อหา

0 คะแนน สำหรับข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับเนื้อหา

-1 คะแนน สำหรับข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

โดยข้อคำถามที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้ (ดูในภาคผนวก ง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ปรับปรุงแบบประเมินตามข้อแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบประเมิน ประกอบกับภาพจำลองต้นแบบ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน ประเมินรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปเกี่ยวกับความคงไว้ของลักษณะท้องถิ่น ความงาม ประโยชน์ใช้สอย ขนาดสัดส่วน ความเหมาะสมกับลักษณะของสวน กรรมวิธีการผลิต การดูแลรักษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.3.4.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบประเมิน ที่นำไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.4.2 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลรายด้านที่ทำการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าการคำนวณเทียบกับเกณฑ์และจัดอันดับความสำคัญ โดยการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

4.50 –5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.50 –4.49 หมายถึง เหมาะสมระดับมาก

2.50 –3.49 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.50 –2.49 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00- 1.49 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

3.4 ขั้นตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ที่พัฒนาใหม่

3.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.4.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่

1. ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 35 ร้าน

2. นักออกแบบ ที่เป็นสมาชิกสมาคมภูมิสถาปนิก และสมาคมไม้ดอกไม้ประดับแห่งประเทศไทย จำนวน 51 รายชื่อ(ดูในภาคผนวก จ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผู้บริโภคที่สนใจผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในช่วงระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม- 6 พฤศจิกายน 2548

3.4.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ที่ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 32 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Robert V. Krejcie(เพ็ญแข แสงแก้ว.2540:63)

2. นักออกแบบ จากรายชื่อที่เป็นสมาชิกสมาคมภูมิสถาปนิกแห่งประเทศไทย และสมาคมไม้ดอกไม้ประดับแห่งประเทศไทย จำนวน 45 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม(Cluster Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของ Robert V. Krejcie(เพ็ญแข แสงแก้ว.2540:63)

3. ผู้บริโภคที่สนใจมาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ประเภทของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 150 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ(Accidental Sampling)

3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.2.1 ลักษณะเครื่องมือ

แบบสอบถามผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นลักษณะแบบเลือกตอบ(Check list) จำนวน 2 ข้อ

<u>ตอนที่ 2</u> สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ โดยเป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating scale) ในการประเมินค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าในแต่ละระดับ จำนวน 13 ข้อ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก

3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยทฤษฎี หลักการที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

2. กำหนดประเด็นและจำนวนข้อของแบบสอบถาม

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง เกี่ยวกับการหารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อตกแต่งสวน

4. นำแบบสอบถามขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความในแบบสอบถามกับคำนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้โดยใช้วิธีหาค่า (Index of Cogruency:IOC) และความถูกต้องของภาษาโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่

5.1 อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

5.3 รองศาสตราจารย์นพคุณ นิศามณี รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

+1 คะแนน สำหรับข้อคำถามที่สอดคล้องกับเนื้อหา

0 คะแนน สำหรับข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับเนื้อหา

-1 คะแนน สำหรับข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

โดยข้อคำถามที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้ (ดูในภาคผนวก ง)

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. หาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) เนื่องจากแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน(Rating scale) จึงใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า(Alpha Cocfficicent of Cronbach) ซึ่งได้ค่า Cronbach ·s Alpha เท่ากับ 0.867

3.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ไปสอบถามความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ ดังนี้

3.4.3.1 นำแบบสอบถามพร้อมภาพถ่ายจำนวน 32 ชุด โดยผู้วิจัยไปสอบถามผู้จำหน่ายจากร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวนด้วยตนเอง โดยได้รับคำตอบกลับในช่วงระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม-6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 จำนวน 30 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.75

3.4.3.2 นำแบบสอบถามพร้อมภาพถ่าย จำนวน 45 ชุด โดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็คทรอนิคส์ (Electronic Mail) ไปตามที่อยู่ที่ปรากฏในรายชื่อสมาชิกสมาคมภูมิสถาปนิก และนำไปที่สถานที่นัดประชุมของสมาคมไม้ประดับแห่งประเทศไทย(ดูในภาคผนวก จ) และผู้วิจัยไปสอบถามด้วยตนเอง โดยได้รับคำตอบกลับในช่วงระหว่างวันที่ 29 ตุลาคม-6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 จำนวน 30 ชุด คิดเป็นร้อยละ 66.67

3.4.3.3 นำแบบสอบถามพร้อมภาพถ่าย ไปสอบถามผู้บริโภค โดยทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม-6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

3.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ แล้วหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

โดยการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.50 –5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.50 –4.49 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.50 –3.49 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.50 –2.49 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00- 1.49 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

3.4.4.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่โดยใช้สถิติการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว(One-Way Anova)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด, ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความต้องการของผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน,ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน, ขั้นตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถาม ของช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนศึกษาลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

4.1.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ในการทำและการนำไปใช้ของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

4.1.1.1 ประเภทและรูปแบบของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่ผลิตในปัจจุบันนี้มี 2 ประเภท คือ ประเภทสวยงาม ซึ่งมีลักษณะงานที่มีการตกแต่งด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งการแกะสลัก ฉลุ กดพิมพ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของชิ้นงาน เช่น หม้อน้ำลายวิจิตร กระปุกขมิ้น โคมไฟ เป็นต้น และอีกประเภท คือ ประเภทเครื่องใช้ เช่น กระถาง อ่าง ครก แจกัน จาน ชาม หม้อ เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะงานที่ทำขึ้นเพื่อการใช้สอยเป็นหลัก จึงไม่ค่อยมีการตกแต่งชิ้นงานมากนัก

4.1.1.2 จุดมุ่งหมายของการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดแต่ละประเภทและแต่ละรูปแบบ โดยการผลิตในสมัยแรกมีวัตถุประสงค์ในการผลิตเพื่อการใช้เองในครัวเรือนและไว้ขายในช่วงแรกจะมี 3 ชนิด ได้แก่ โอ่งน้ำ อ่าง ครก เครื่องปั้นดินเผาทั้ง 3 ชนิดนี้ คือเครื่องปั้นดินเผาที่มีการผลิตเป็นหลักและถือว่าเป็นสินค้าสำคัญของเกาะเกร็ด แต่ปัจจุบันการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเริ่มจากการเลิกปั้นโอ่งแล้วเปลี่ยนมาปั้นครกแทน ซึ่งปัจจุบันยังคงเหลือการปั้นครกเพียงที่เดียว ที่ผลิตเป็นจำนวนมากเพื่อจำหน่าย และนอกเหนือจากจะทำเพื่อใช้สอยกันเองในครัวเรือนแล้ว ยังมีเครื่องปั้นดินเผาพิเศษอีกชนิดหนึ่งได้แก่ "หม้อน้ำลายวิจิตร" หรือที่ชาวมอญเรียกกันว่า "เนิ่ง" โดยจุดประสงค์แล้ว "เนิ่ง"หรือ "หม้อน้ำลายวิจิตร" นี้ถูกทำขึ้นเพื่อถวายแก่เจ้าเมือง โดยจะใช้เวลาในยามว่างหรือยามที่เลิกจากการปั้นโอ่ง อ่าง ครก แล้วจึงทำ แต่ปัจจุบันส่วนการปั้นหม้อน้ำลายวิจิตรนั้น ได้ถูกปรับขนาดและรูปแบบมาเป็นของที่ระลึกและของตกแต่งแทน เช่น โคมไฟ กระปุกขมิ้นใส่เครื่องหอม เป็นต้น และผลิตกันเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุตสาหกรรมเพื่อจำหน่าย มากกว่าที่จะผลิตขึ้นเพื่อใช้งานอย่างในอดีต ส่วนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภทเครื่องใช้อื่น เช่น กระถาง ภาชนะ กระปุก ฯลฯ เป็นการผลิตตามแบบและจำนวนที่ผู้สั่งซื้อต้องการ ซึ่งมีเพียงส่วนน้อยที่จะผลิตแล้วจำหน่ายเองหรือใช้เอง

4.1.1.3 จุดมุ่งหมายของการใช้งานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดแต่ละประเภทและแต่ละรูปแบบ โดยในอดีตการทำเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการใช้สอยในครัวเรือนมี 3 ชนิด ได้แก่ โอ่งน้ำ ซึ่งแยกออกเป็นโอ่งธรรมดาและโอ่งสลัก มีขนาดต่างๆกันตั้งแต่เล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังมีอ่าง เพื่อใช้บรรจุสิ่งของ โดยมากขนาดของอ่างจะมีความสัมพันธ์กับขนาดของโอ่ง เพราะจะใช้อ่างเพื่อปิดปากโอ่ง นอกเหนือจากโอ่งและอ่างแล้วยังปั้นครก ที่เรียกว่า “ครกตำน้ำพริก” หรือ “ครกเท้าช้าง” ที่มีขนาดต่างๆตามการใช้งาน ส่วนเครื่องปั้นดินเผาประเภทสวยงาม ได้แก่ หม้อน้ำลายวิจิตร กระปุกขมิ้น ฯลฯ ในอดีตมักนำมาใช้ในงานพิธีเพื่อใส่อาหารถวายแด่พระสงฆ์ หรือบุคคลที่มีความสำคัญ แต่ปัจจุบันไม่นิยมนำมาใส่อาหาร จึงนำไปใช้เพียงเป็นของที่ระลึก หรือของตกแต่งมากกว่าการนำไปใช้สอย

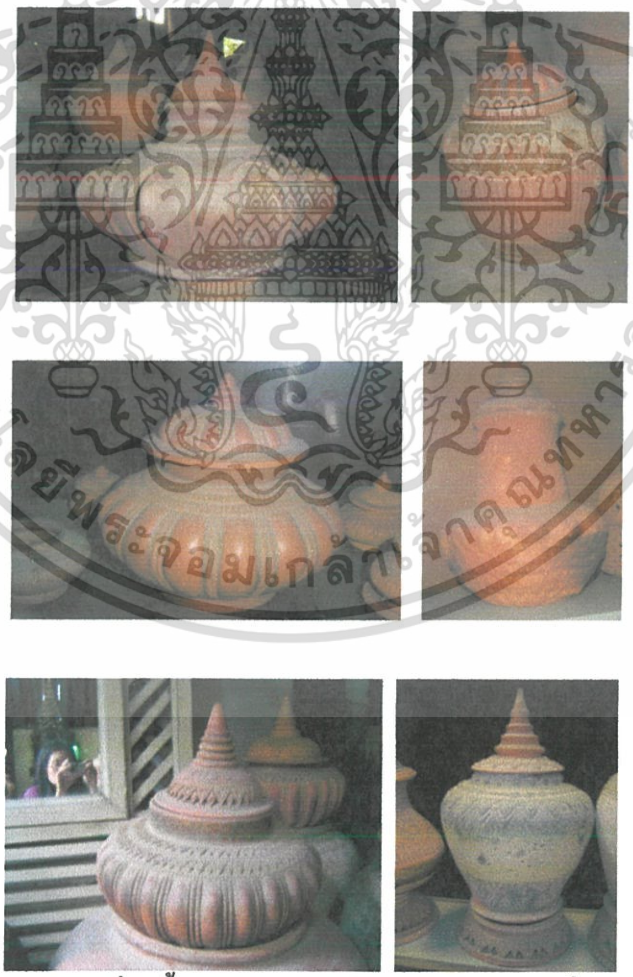

ภาพที่ 4.1 รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทสวยงามที่ผลิตในอดีต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

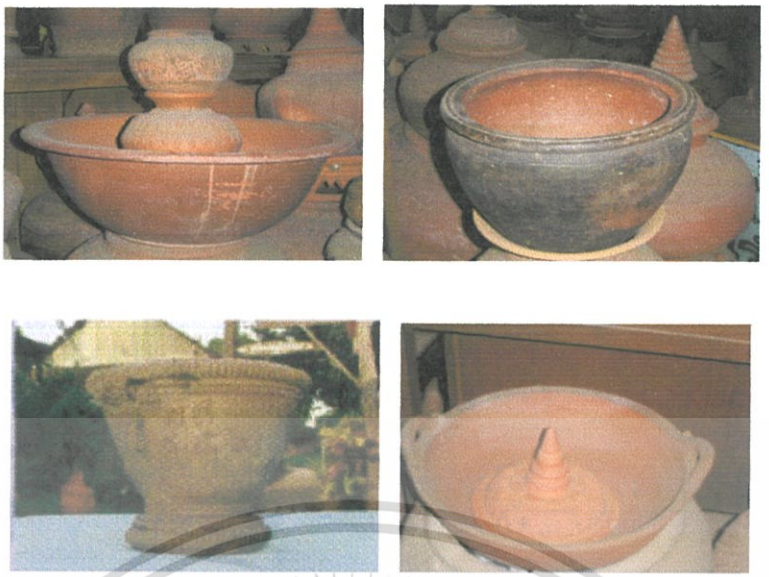

ภาพที่ 4.2 รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทเครื่องใช้ที่ผลิตในอดีต

ภาพที่ 4.3 รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทสวยงามที่ผลิตในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.4 รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทเครื่องใช้ในปัจจุบัน

4.1.2 ศึกษาแหล่งกำเนิดและแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

4.1.2.1 ความเป็นมาของการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด โดยเกิดจากการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษชาวมอญที่อพยพมาจากเมืองเมาะตะมะเป็นส่วนใหญ่ และมีส่วนหนึ่งอพยพมาจากกวานอาม่าน(หมู่บ้านช่างปั้น)ทางตอนใต้ของหงสาวดี อพยพเข้ามาในประเทศไทยสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี พระองค์จึงพระราชธานที่ดอนบริเวณบ้านตลาดขวัญให้เป็นที่อยู่อาศัยและทำมาหากิน ต่อมาชุมชนนี้เจริญขึ้นจึงยกฐานะขึ้นเป็นเมืองนนทบุรี และโปรดเกล้าให้ขุดคลองลัดคุ้งน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา เรียกว่า "คลองลัดเกร็ดน้อย" ต่อมาคลองนี้ได้ขยายใหญ่จนทำให้ดินที่เป็นคุ้งน้ำเดิมกลายเป็นเกาะระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองลัดเกร็ดน้อย แต่เดิมมิได้เรียกว่า "เกาะเกร็ด" เรียกว่า "เกาะศาลากุน" ภายหลังเมื่อตั้งอำเภอปากเกร็ดขึ้น ชาวบ้านจึงเรียก "เกาะเกร็ด" มาจนถึงปัจจุบัน เกาะเกร็ดเป็นชุมชนที่มีผู้อยู่อาศัยมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ปัจจุบันเกาะเกร็ดเป็นตำบลหนึ่งใน 12 ตำบลของอำเภอปากเกร็ด เกาะเกร็ดตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอปากเกร็ดประมาณ 2 กิโลเมตร มีพื้นที่ 4.12 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,575 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร 1,266 ไร่ พื้นที่ทั่วไปเป็นสวนผลไม้ กลางเกาะเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่ามีน้ำท่วมขังในบางแห่งในช่วงฤดูฝนและฤดูน้ำหลาก บางปีท่วมตลอดทั้งเกาะในฤดูน้ำหลาก ประชากรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บนเกาะเกร็ดมีหลายเชื้อชาติ ได้แก่ เชื้อชาติไทย เชื้อชาติจีน เชื้อชาติมอญ และพวกที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเชื้อชาติมอญ

การทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สืบทอดมาจากบรรพบุรุษชาวมอญที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี บรรพบุรุษของชาวมอญเหล่านี้สันนิษฐานว่าคงจะมีอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผามาตั้งแต่อยู่ในประเทศมอญก่อนอพยพเข้ามาในดินแดนประเทศไทย ฉะนั้นเมื่อชาวมอญได้รับพระบรมราชานุญาตให้ตั้งบ้านเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณปากเกร็ดซึ่งเป็นบริเวณที่สภาพดินเหมาะสมในการทำเครื่องปั้นดินเผามาก โดยเฉพาะบริเวณเกาะเกร็ด จึงได้ตั้งหลักแหล่งสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัยและผลิตเครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา แหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญเกาะเกร็ดที่สำคัญอยู่ที่หมู่บ้านที่ 1,6 และหมู่บ้านที่ 7 สำหรับหมู่บ้านที่ 7 ตั้งอยู่ระหว่างวัดปรมัยยิกาวาสและวัดไผ่ล้อม คนมอญเรียกว่า "กวานอาม่าน" แปลว่า บ้านเครื่องปั้น และมีครอบครัวชาวมอญที่ทำเครื่องปั้นดินเผาบางส่วนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 5

ในอดีตการทำเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดถือเป็นอาชีพหลัก ตั้งแต่การเตรียมดิน การปั้น การเผา เสร็จแล้วนำออกจำหน่ายทั้งบรรทุกไปขายที่อื่นและมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงที่ การผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดทำเป็นกระบวนการเช่นนี้ตลอดทั้งปี ระยะเวลาในการทำของแต่ละบ้านอาจจะตรงกันหรือสลับกัน นอกจากนี้จะลงทุนร่วมกันในการก่อสร้างเตาเผาแล้วผลัดกันใช้ แต่ในปัจจุบันเกาะเกร็ดมิได้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาทุกครัวเรือนแล้ว เนื่องจากความนิยมในการใช้เครื่องปั้นดินเผาลดลง อีกทั้งวัสดุในการผลิตหายากและมีราคาแพง จึงหันไปทำอาชีพอื่นเสียส่วนใหญ่ เช่น รับราชการ รับจ้าง และค้าขาย เป็นต้น คงเหลือโรงปั้นอยู่เพียงไม่กี่โรงในบริเวณเกาะเกร็ด ซึ่งจะผลิตแต่เพียงชิ้นงานขนาดเล็ก และกระถางต้นไม้เป็นส่วนใหญ่

4.1.2.2 วิวัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เริ่มจากดินในเกาะเริ่มหมดลง การผลิตโอ่งที่เป็นสินค้าหลักจึงได้หมดไป โรงปั้นโอ่งถูกปิดและเปลี่ยนเป็นปั้นครก และกระถางต้นไม้เป็นส่วนใหญ่ ดินที่ใช้ก็ต้องเปลี่ยนเป็นดินท้องนาที่ต้องสั่งจากจังหวัดปทุมธานี และต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2541-2542 เป็นปีอเมซิ่งไทยแลนด์ ทางหน่วยงานราชการเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการส่งเสริมและฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ รวมทั้งการทำเครื่องปั้นดินเผาลวดลายวิจิตร จึงทำให้ชาวเกาะเกร็ดเริ่มหันกลับมาทำเครื่องปั้นดินเผาลวดลายวิจิตรเพื่อขายแก่นักท่องเที่ยว โดยเปลี่ยนรูปแบบจากเครื่องใช้ในครัวเรือนมาเป็นของที่ระลึกและของตกแต่งแทน ขนาดสัดส่วนที่ผลิตก็มีขนาดเล็กลง ลักษณะชิ้นงานเป็นงานแกะสลักหรืองานที่ตกแต่งอย่างประณีตวิจิตรเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการผลิต การขนส่ง และการจำหน่ายสามารถทำได้ง่ายกว่าชิ้นงานขนาดใหญ่ จึงทำให้ช่างปั้นส่วนใหญ่หันมาผลิตแต่งานชิ้นเล็ก จนขาดความต่อเนื่องในการสืบทอดการทำของใหญ่อย่างที่ทำในอดีต

4.1.3 ศึกษาลักษณะรูปทรง และรายละเอียดในการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

4.1.3.1 ที่มาของลักษณะรูปทรงและลวดลาย ที่ตกแต่งบนเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด โดยในอดีตรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เกิดจากความต้องการในการใช้สอยที่สะดวก เช่น รูปทรงของโอ่งและอ่างที่ต้องมีขนาดให้สัมพันธ์กันเพื่อการใช้งาน โอ่งจะสลักลายบริเวณปากโอ่ง คือส่วนขอบ และส่วนบ่า ลายที่ใช้จะเป็นลายขีด และลายบัวคว่ำบัวหงาย วิธีการสังเกตโอ่งในอดีตว่าเป็นของช่างคนใด ให้สังเกตที่ขอบโอ่งซึ่งมีลวดลายและขนาดต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

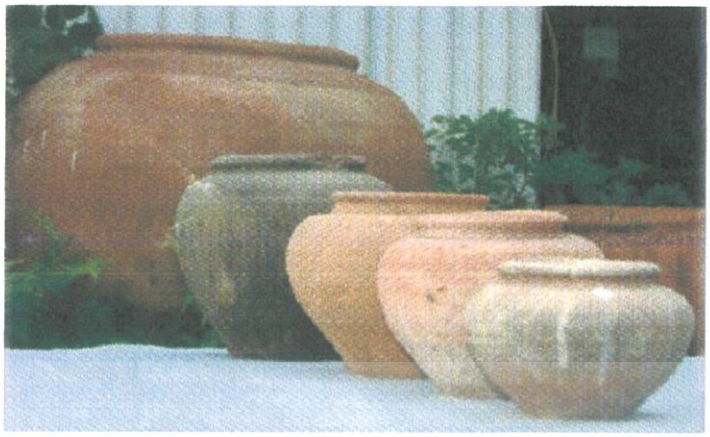

ภาพที่ 4.5 รูปทรงโอ่งที่ผลิตในอดีต

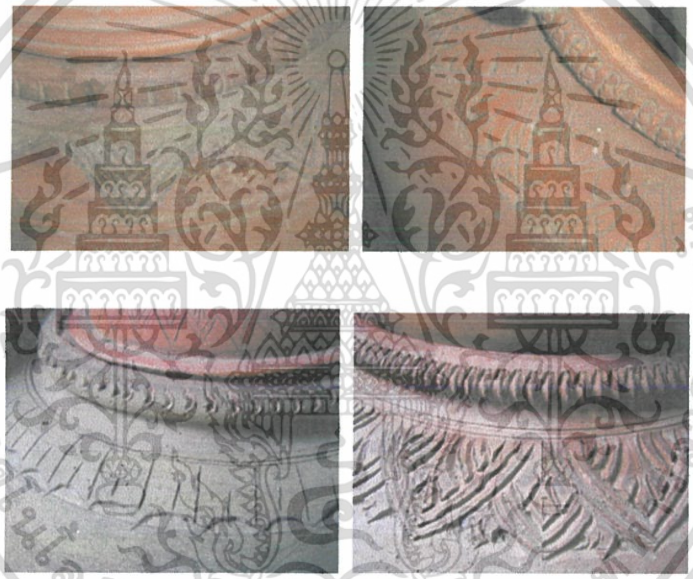

ภาพที่ 4.6 การตกแต่งลวดลายที่บริเวณขอบโอ่ง

ส่วนรูปทรงของหม้อน้ำลายวิจิตรประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนฝาหม้อ ส่วนตัวหม้อ และส่วนเชิงฐานหรือฐานรองหม้อ ส่วนของฝาหม้อน้ำลายวิจิตรนั้นจะมีลักษณะเป็นกรวย โดย 1 ใน 4 ส่วนตั้งแต่ฐานฝาหม้อขึ้นไปจะมีลักษณะคล้ายระฆังคว่ำ มีการตกแต่งลวดลายต่างๆที่บริเวณนี้ และ 3 ใน 4 ส่วนขึ้นไปจากฐานฝาหม้อจะมีลักษณะเป็นชั้นๆคล้ายฉัตรลดหลั่นกันขึ้นไปจนถึงปลายยอดของฝาหม้อน้ำ ส่วนตัวหม้อน้ำลายวิจิตรนั้นจะมีลักษณะรูปทรงของตัวหม้อน้ำทั้งหมด 4 รูปทรง คือ ทรงตุ่ม ทรงฟักทอง ทรงมะเฟือง และทรงโกศ และส่วนเชิงฐานหรือฐานรองหม้อน้ำจะมีลักษณะคล้ายจานกินข้าวที่มีก้นแต่คว่ำปากลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.7 ส่วนประกอบของฝาหม้อน้ำ

ภาพที่ 4.8 ส่วนประกอบของตัวหม้อน้ำ

ภาพที่ 4.9 ส่วนประกอบของฐานหม้อน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หม้อน้ำทรงฟักทอง

หม้อน้ำทรงมะเฟือง

หม้อน้ำทรงตุ่ม

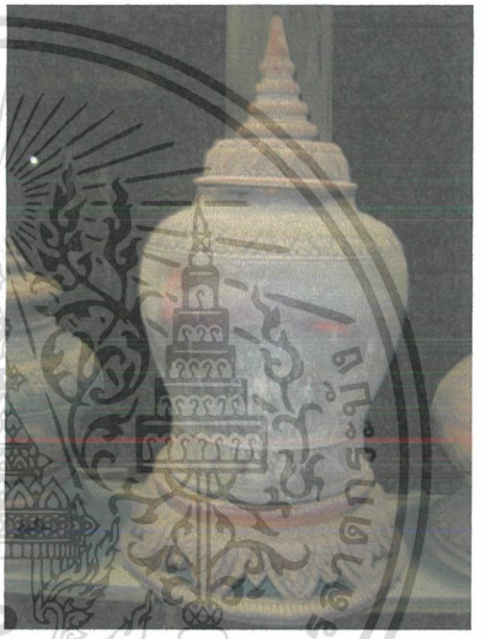

หม้อน้ำทรงโกศ

ภาพที่ 4.10 หม้อน้ำลายวิจิตรรูปทรงต่างๆ

ปัจจุบันเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดผลิตเพื่อเป็นของที่ระลึกและของตกแต่ง รูปทรงและลวดลายที่ได้ส่วนหนึ่งจึงมาจากการเรียนแบบของเดิม และบางส่วนได้มาจากการได้เห็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้จากที่อื่นแล้วนำมาสร้างสรรค์เป็นงานเครื่องปั้นดินเผา และส่วนหนึ่งมาจากการประยุกต์จากในหนังสือ ตำรา เช่น หนังสือลายไทย ดังนั้นลวดลายที่ตกแต่งจึงเปลี่ยนไป มีความอ่อนช้อยประณีตมากขึ้น เนื่องจากมีรูปแบบให้ดู ซึ่งต่างจากในอดีตที่ส่วนใหญ่จะใช้เป็นลายบัวคว่ำ บัวหงาย ลายเชิง ลายกระจัง ลายขีดลักษณะต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

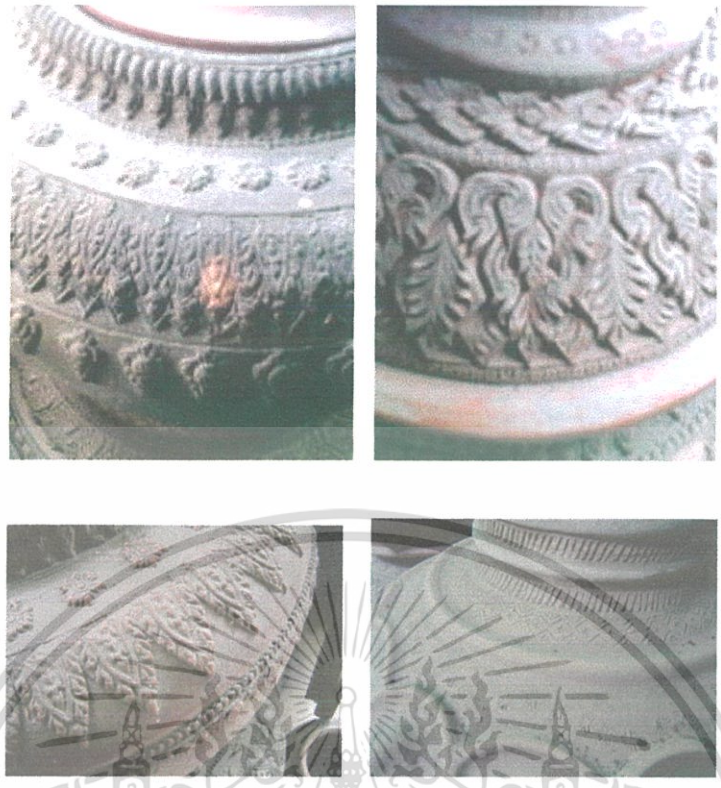

ภาพที่ 4.11 ลวดลายตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตในอดีต

ภาพที่ 4.12 ลวดลายตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตในปัจจุบัน

4.1.3.2 แนวคิดในการกำหนดรูปทรงและการตกแต่งลวดลายเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ส่วนหนึ่งมาจากผู้สั่งซื้อเป็นผู้กำหนด ส่วนหนึ่งมาจากการเลียนแบบรูปทรงจากของเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อีกส่วนหนึ่งมาจากการประยุกต์จากในหนังสือและสถานที่ต่างๆที่ไปพบเห็นตามแต่ช่างปั้นแต่ละคนจะจินตนาการสร้างสรรค์ ลวดลายส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะเฉพาะของช่างแต่ละคน บางคนจะมีลายประจำที่ถนัดและใช้จนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะคน แต่รูปทรงโดยส่วนใหญ่จะเป็นทรงโอ่ง จาน กระปุก เพราะเป็นรูปทรงที่สามารถขึ้นรูปได้ด้วยแป้นหมุน ส่วนการตกแต่งลวดลายนั้น จะกำหนดจากความเหมาะสมของรูปทรงชิ้นงานและการนำไปใช้งาน เช่น โคมไฟก็จะมีทั้งการแกะสลัก ฉลุลาย กดพิมพ์ เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้งาน ลวดลายที่ใช้ส่วนใหญ่คือ ลายบัวคว่ำบัวหงาย ลายเครือเถา ลายกนก ซึ่งเป็นลายที่ทำมาแต่ในอดีต แต่ลักษณะลายจะมีความละเอียดและซับซ้อนมากขึ้น

4.1.4 ศึกษากรรมวิธีการผลิต เทคนิค ขั้นตอน เครื่องมืออุปกรณ์

4.1.4.1 วัตถุดิบและวิธีการเตรียมวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเป็นวิถีชีวิตประจำวันของเกาะเกร็ดในอดีตและชาวบ้านบางกลุ่มในปัจจุบัน มีขั้นตอนในการทำส่วนใหญ่เหมือนกัน ยกเว้นขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ ซึ่งเดิมจะต้องลงแรงหรือเดินทางไปซื้อหาเองแทบทั้งสิ้น คือต้องขุดดิน หาทราย และหาฟืนเอง ปัจจุบันวัตถุดิบที่เกาะเกร็ดขาดแคลน ต้องซื้อหามาทั้งสิ้น อาจจะต้องเดินทางไปซื้อเองหรือสั่งให้ผู้จำหน่ายวัตถุดิบดังกล่าวนำมาจัดส่งให้ที่เกาะเกร็ด การผลิตเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดมีส่วนประกอบสำคัญหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอดีตที่ชาวมอญเกาะเกร็ดทุกครัวเรือนผลิตเครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพ จึงเป็นหัตถกรรมที่มีกระบวนการทำเป็นระบบตั้งแต่การผลิตไปจนถึงการจำหน่าย

ดินที่ใช้ในการทำเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดนั้น ปัจจุบันใช้ดินท้องนาจากปทุมธานี และบางส่วนใช้ดินจากนครสวรรค์ หรืออ่างทอง แล้วแต่โรงปั้นแต่ละโรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของงาน หากเป็นงานที่ต้องแกะลวดลายจะใช้ดินที่กรองเอาเม็ดแร่ออกแล้ว เพื่อให้ง่ายต่อการแกะสลักหรือตกแต่งลวดลาย อีกทั้งเมื่อเผาแล้วจะให้สีสวย แต่ดินกรองมีข้อจำกัดคือมีการหดตัวสูง ไม่ทรงตัว จึงไม่เหมาะกับงานชิ้นใหญ่ ดังนั้นหากต้องการปั้นงานชิ้นใหญ่หรืองานที่ไม่ปราณีตมักจะใช้ดินที่ไม่กรองแล้วผสมทราย เพื่อให้สามารถทรงตัวอยู่ได้ การเตรียมดินที่ใช้เพื่อการปั้นเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดมี 2 ชนิด คือ ดินกรอง และดินไม่กรอง ซึ่งมีวิธีการเตรียมดังนี้

1. ดินกรอง เป็นดินท้องนาที่ผ่านกระบวนการกรองจนมีเนื้อละเอียด ซึ่งมีขั้นตอนโดยนำดินที่ได้จากแหล่งมาหมัก แล้วนำไปแช่น้ำให้ยุ่ยแล้วคอยกวนให้เนื้อดินสลายตัว จากสิ่งสกปรก เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ จะลอยอยู่เหนือผิวน้ำ ส่วนสิ่งสกปรกที่มีน้ำหนักจะตกตะกอนลงอยู่ส่วนล่างของภาชนะ ใช้สายยางดูดเอาดินที่อยู่ส่วนกลางออกไปกรองอีกครั้ง แล้วเกรอะบนกระบะปูนปลาสเตอร์ ทิ้งไว้ให้เนื้อดินแห้งแล้วเก็บไว้ เมื่อจะใช้ดินก็นำเนื้อดินที่แห้งที่ผ่านการกรองล้วมาผสมน้ำในอัตราน้ำ 1 ส่วน เนื้อดิน 3 ส่วน ผสมกันหมักทิ้งไว้ 1 คืน แล้วนำมานวดพรมน้ำ แล้วนวดจนเนื้อดินนิ่ม เก็บเนื้อดินนั้นไว้สำหรับใช้ โดยเอาผ้าชุบน้ำหมาดๆคลุมเนื้อดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไว้แล้วเอาพลาสติกคลุมอีกชั้นกันไม่ให้เนื้อดินขาดความชื้น เมื่อจะนำมาปั้นก็แบ่งเนื้อดินออกมานวดก่อนใช้ประมาณ 4-5 ครั้ง ให้เนื้อดินนิ่ม

2. ดินไม่กรอง เป็นดินท้องนาที่นำทรายมาผสมประมาณ 10-20 %(ขึ้นอยู่กับขนาดชิ้นงาน) โดยใช้เครื่องนวดแล้วรีดดินออกมาตามขนาดที่ต้องการ ซึ่งสามารถนำไปใช้ขึ้นรูปได้ทันที

4.1.4.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ตั้งแต่อุปกรณ์ในการขึ้นรูป ขัดผิว และตกแต่งลาย ซึ่งส่วนใหญ่เหมือนอุปกรณ์ในการทำภาชนะดินเผาทั่วๆไป อาจจะแตกต่างจากแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่อื่นๆบ้างเป็นบางอย่างในการขึ้นรูปแป้นหมุนนั้นต้องใช้ผ้าดิบใช้ชุบน้ำใช้ในการจับปากเครื่องปั้นให้เป็นรูปร่าง ขนาดของแป้นหมุนมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 30 เซนติเมตร ในอดีตแป้นหมุนทำจากไม้ เมื่อจะใช้งานต้องใช้เท้าถีบ แต่ปัจจุบันแป้นหมุนที่ใช้เป็นแป้นมอเตอร์ไฟฟ้าที่สามารถปรับความเร็วได้จึงไม้ต้องใช้แรงคนถีบอีก

ภาชนะสำหรับใส่น้ำเพื่อชุบมือ ไม้กระดานแบบยาว และแบบแผ่นเล็กรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสสำหรับวางชิ้นงานที่ขึ้นรูปเสร็จแล้ว

อุปกรณ์สำหรับขูดผิว ใช้แผ่นโลหะขดเป็นวง เหล็กหรือไม้ขูด ไว้สำหรับขูดผิวเครื่องปั้นส่วนของเครื่องปั้น สำหรับอุปกรณ์ขัดผิว ใช้หินแม่น้ำก้อนกลมผิวเรียบ ในอดีตจะใช้ใบตองแห้งร่วมด้วย แต่ในปัจจุบันนิยมใช้ขวดพลาสติก ถุงพลาสติก มากกว่าเนื่องจากมีผิวที่เรียบมันและหาได้ง่ายกว่า

อุปกรณ์สำหรับแต่งภายในภาชนะ คือลูกตุ้มทำด้วยดินเผาลักษณะกลมคล้ายลูกตุ้มมีที่จับใช้ตีเนื้อดินภายในให้แน่นและรูปทรงได้สัดส่วน

อุปกรณ์สำหรับตกแต่งลวดลาย ซึ่งในอดีตจะนำเอา "หนามทองหลางป่า" มาแกะเป็นลวดลายสวยงาม ใช้เป็นแม่ลายสำหรับกดลงบนผิวภาชนะให้เกิดลวดลาย แต่ในปัจจุบันมีเครื่องมือปั้นหลากหลายได้แก่ มีปลายแหลม ไม้ปั้นแบบต่างสำหรับแกะและปาดผิวให้เรียบ และยังมีเครื่องมือที่สามารถประยุกต์จากของใช้ทั่วไป เช่น ไฟแช็ค หรือเครื่องมือที่มีตามท้องตลาดทั่วไป เช่น ลูกกลิ้งลาย แม่พิมพ์กดลาย แม่พิมพ์อัดลาย ในบางกรณีที่ช่างปั้นต้องการลายที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ก็จะหล่อแม่พิมพ์ด้วยปูนพลาสเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

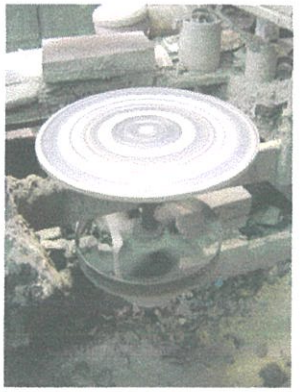

ภาพที่ 4.13 แป้นหมุนสำหรับขึ้นรูป

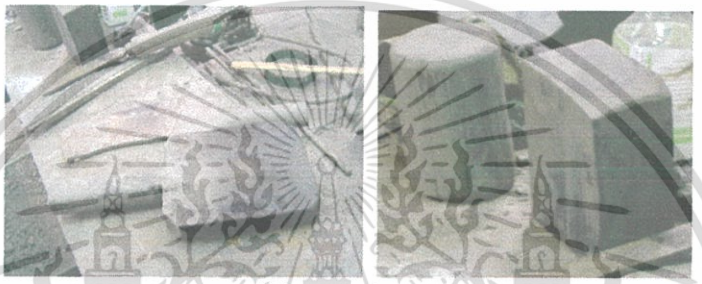

ไม้ทุบทรงต่างๆ

ไม้ปั้น ไม้แกะ มีดแกะ หิน ลวดตัด

แม่พิมพ์ปูนพลาสเตอร์ ลูกกลิ้งลาย

แผ่นไม้กระดานรองชิ้นงาน

ภาพที่ 4.14 เครื่องมือและอุปกรณ์ในการตกแต่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เตาเผาชิ้นงานในปัจจุบันที่ใช้อยู่จะมี 4 แบบ คือ เตาจีนหรือเตาอุโมงค์ เตาถัง เตาไฟฟ้า และเตาแก๊ส ซึ่งเตาแต่ละแบบมีข้อจำกัดแตกต่างกัน เตาจีนหรือเตาอุโมงค์ เป็นเตาขนาดใหญ่เป็นเตาที่ใช้ฟืน มีช่องใส่ฟืนตรงปากเตา 1ช่อง และที่สันหลังเตาอีก 5 ช่อง และมีช่องสำหรับนำภาชนะเข้าเผาและขนออกอยู่ข้างเตา 1 ช่องแต่จะปิดช่องนี้เมื่อมีการเผา เตาจีนไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิให้คงที่ได้ ต้องคอยคุมไฟตลอดและใช้เวลาเผา 2-3 วัน สามารถเผาชิ้นงานได้จำนวนมาก แต่สีของชิ้นงานไม่ค่อยสม่ำเสมอ และเสี่ยงต่อการเสียหายถ้าหากจัดเรียงไม่ดี เตาถัง เป็นเตาที่ใช้ฟืน มีช่องใส่ฟืนด้านหน้า ไม่มีหลังคา ใช้เศษกระเบื้องปิดคลุมแทนหลังคาใช้เวลาเผา 1 คืน เนื่องจากเป็นเตาขนาดเล็ก สามารถเผาได้แต่ชิ้นงานขนาดเล็กและได้จำนวนน้อย เสี่ยงต่อการเสียหายได้ง่าย เตาไฟฟ้าและเตาแก๊สเหมาะสำหรับเผาชิ้นงานขนาดเล็ก สีของชิ้นงานจะสม่ำเสมอ ไม่ค่อยมีความเสียหาย สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ ใช้เวลาเผาประมาณ 8 ชั่วโมง

เครื่องรีดดินหรือเครื่องโม่ดินไฟฟ้า เป็นเครื่องมือที่ใช้ผสมดินและทรายให้เข้ากัน จากนั้นจะรีดออกมาเป็นแท่งตามขนาดที่ต้องการ

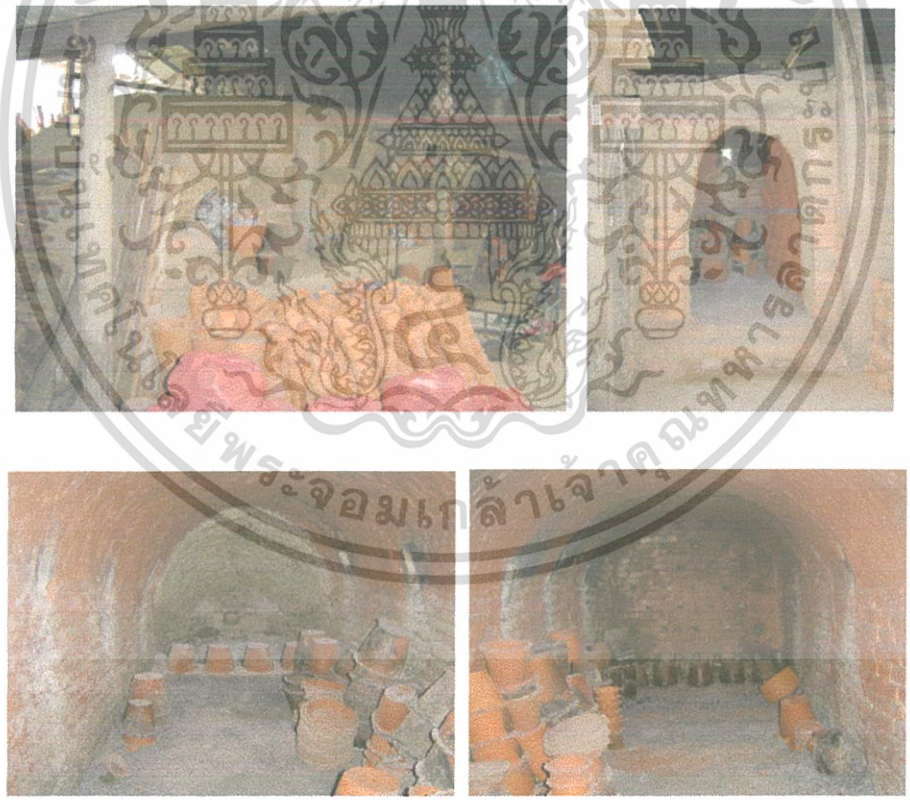

ภาพที่ 4.15 เตาจีนที่ใช้ในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.16 เตาถังที่ใช้งานในปัจจุบัน

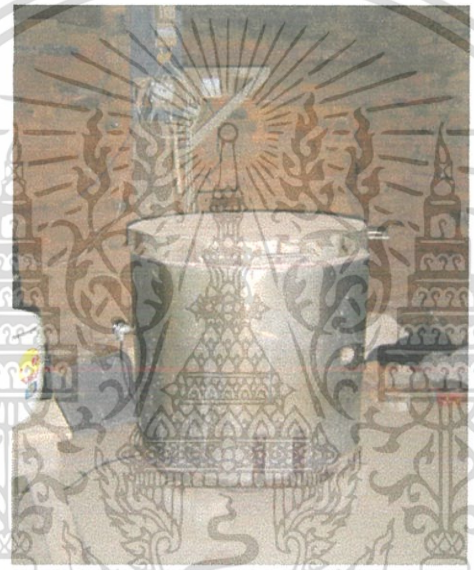

ภาพที่ 4.17 เตาไฟฟ้าที่ใช้งานในปัจจุบัน

ภาพที่ 4.18 เตาแก๊สที่ใช้งานในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.19 เครื่องรีดดินหรือเครื่องโม่ดิน

4.1.4.3 เทคนิค วิธีการ และขั้นตอนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดจะเริ่มจากนำเนื้อดินที่หมาด คือมีความชื้นพอดีจับแล้วไม่ติดมือ และผ่านการนวดจนเนื้อดินมีความเนียนนุ่มทำงานง่าย คงรูปอยู่ได้ด้วยตนเอง ในกรณีการทำเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดประเภทสวยงามถ้าชิ้นงานขนาดเล็กสามารถใช้ดินกรองในการขึ้นรูปได้ แต่ถ้าหากชิ้นใหญ่จะใช้ดินผสมทรายเมื่อขึ้นรูปเสร็จแล้วจะนำไปผึ่ง แล้วจึงนำดินกรองมาพอกอีกชั้น โดยให้มีความหนาพอที่จะแกะสลักลวดลายได้ เมื่อนวดดินได้แล้วนำมาทำการขึ้นรูปโดยอาศัยแป้นหมุนการขึ้นรูปจะนำเนื้อดินมากดบนแป้นหมุนให้ได้ศูนย์ แล้วดึงเนื้อดินขึ้นเป็นรูปร่างต่างๆ หากเป็นชิ้นงานขนาดใหญ่จะทำทีละท่อนเนื่องจากดินจะยุบตัว คือทำช่วงท่อนล่างก่อนเมื่อแห้งดีแล้วจึงต่อท่อนบนแล้วเกลี่ยผิวให้เรียบเสมอกัน เมื่อขึ้นรูปชิ้นงานได้รูปทรงตามต้องการแล้วจะนำชิ้นงานนั้นไปผึ่งในที่ร่มให้ดินหมาด ระยะเวลาการผึ่งขึ้นอยู่กับขนาดชิ้นงาน พอหมาดดีแล้วจึงนำไปตกแต่งชิ้นงาน

ในการตกแต่งลวดลายใช้วิธีการกดด้วยแม่พิมพ์หรือใช้ลูกกลิ้งลาย การแกะสลักหรือดุลให้เกิดลายที่เนื้อดินเป็นร่อง การตัดเฉือนหรือเจาะเนื้อดินบางส่วนให้ทะลุออกตามลักษณะของลาย การปั้นแปะให้เกิดลายนูนต่ำโดยใช้แม่พิมพ์อัดดินให้เกิดเป็นชิ้นลายลอยตัว แล้วนำมาติดลงบนชิ้นงานด้วยน้ำดิน การตกแต่งชิ้นงานด้วยวิธีต่างๆดังกล่าวต้องทำในขณะที่เนื้อดินหมาด ไม่อ่อนหรือแข็งจนเกินไป

เมื่อตกแต่งลวดลายบนชิ้นงานด้วยวิธีต่างๆดังกล่าวแล้ว จะใช้อุปกรณ์ คือ หิน หรือวัสดุที่มีผิวเรียบมัน เช่น พลาสติก มาขูด ขัด ตกแต่งผิวชิ้นงานอีกครั้ง เพื่อให้ผิวชิ้นงานเรียบ เพราะถ้าไม่ขูดแต่งผิวชิ้นงานเมื่อเผาออกมาจะมีลักษณะหยาบ และเมื่อขูด ขัดผิวชิ้นงานเรียบร้อยแล้วจึงนำไปผึ่งให้หมาดแห้งจนชิ้นงานเปลี่ยนเป็นสีฟ้าขาวก่อนนำไปเผา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

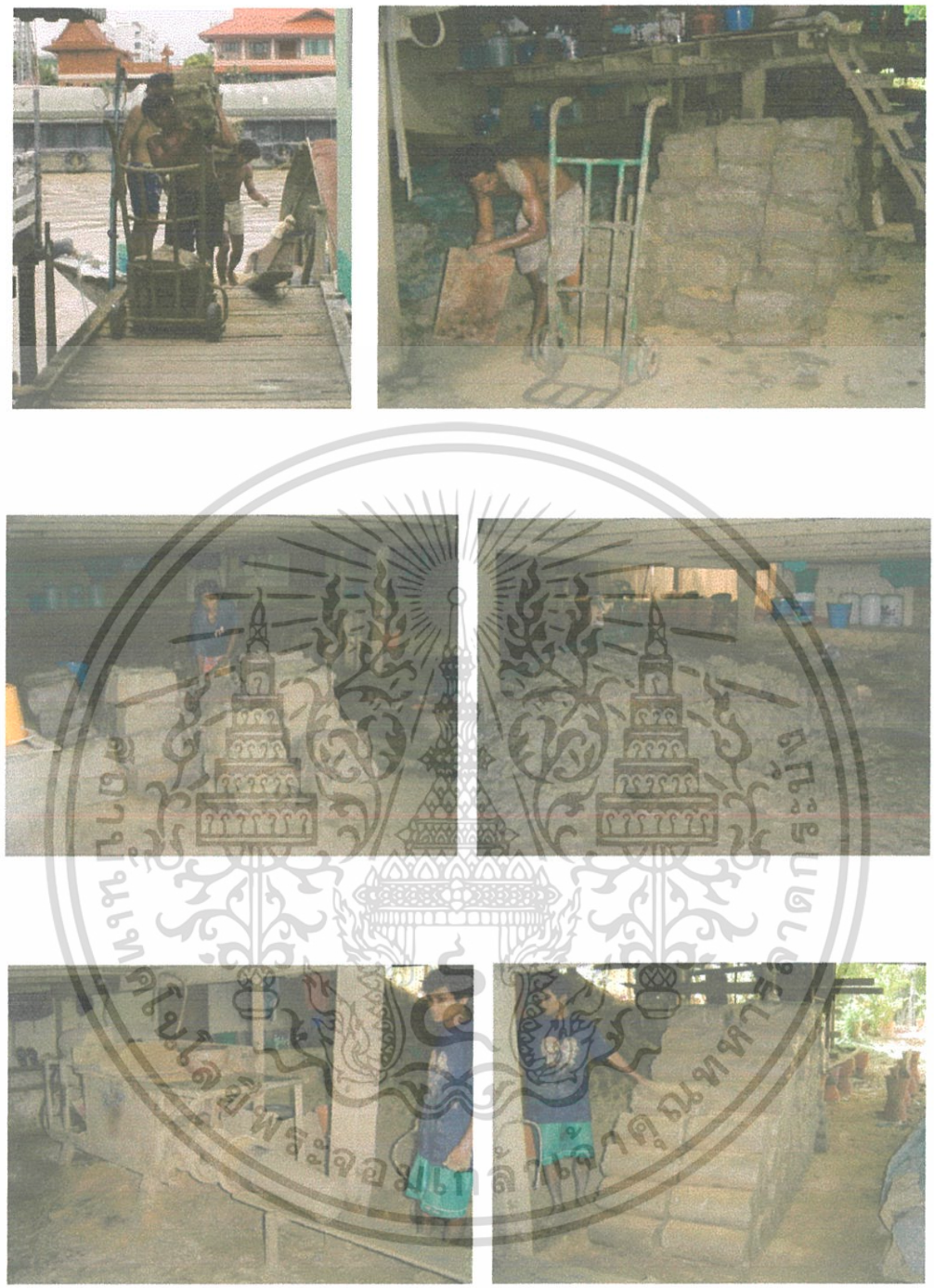

ภาพที่ 4.20 ขั้นตอนการเตรียมดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

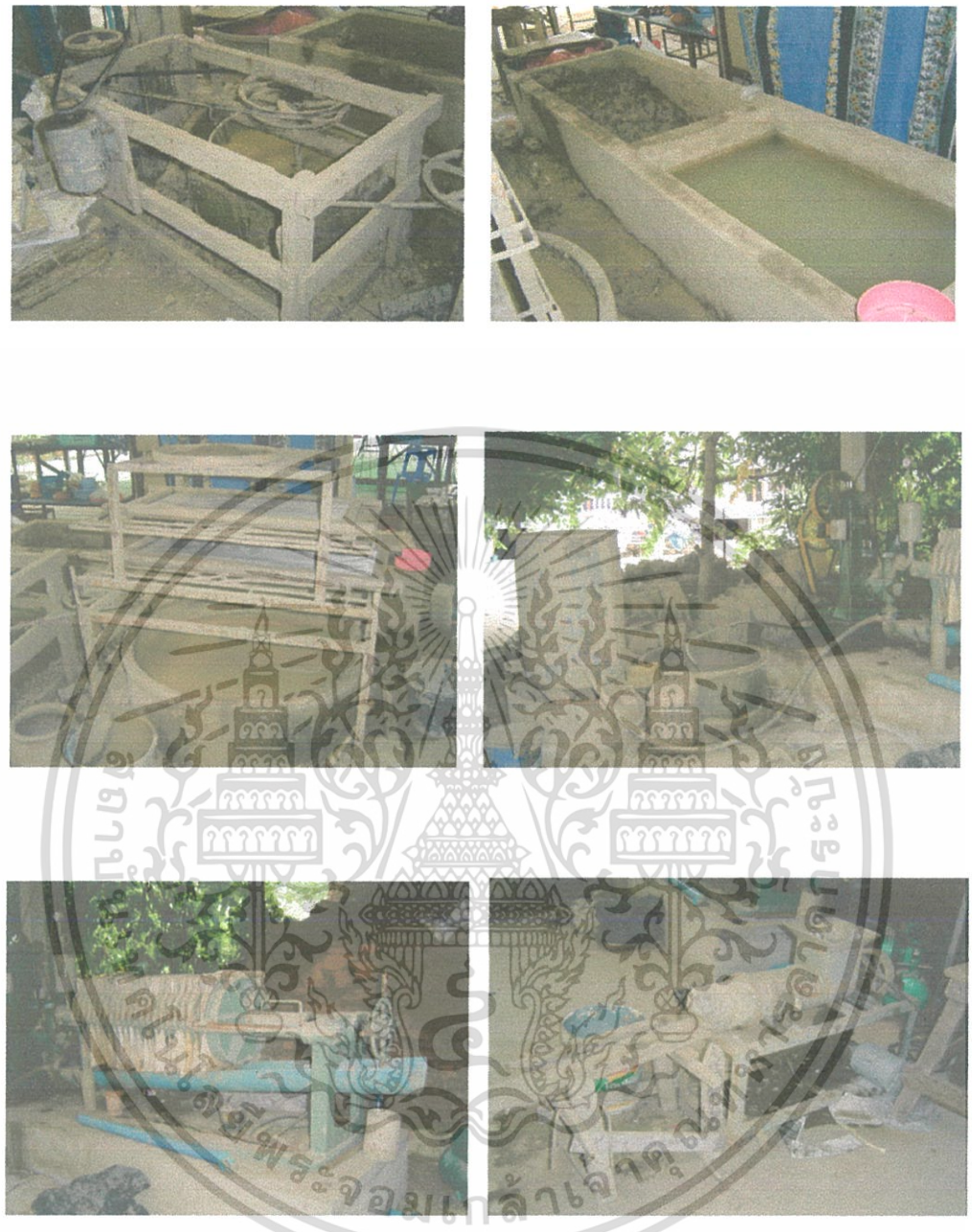

ภาพที่ 4.21 เครื่องเตรียมดินกรอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

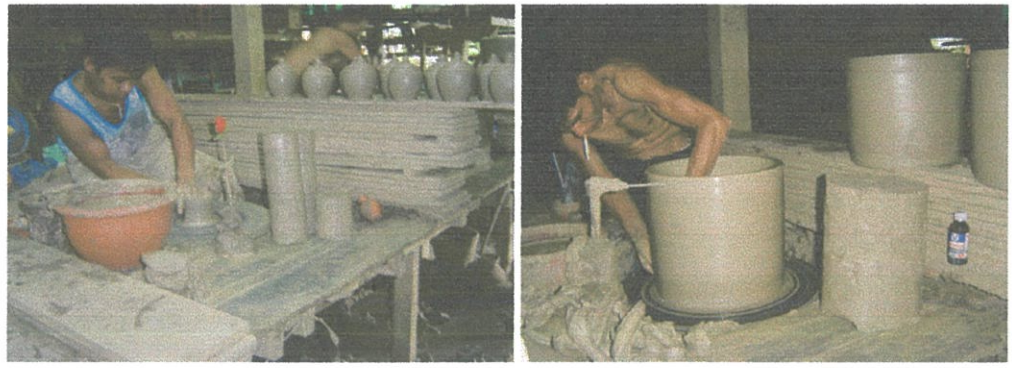

ภาพที่ 4.22 การขึ้นรูปทรงเครื่องปั้นดินเผา

ภาพที่ 4.23 การแต่งทรงเครื่องปั้นดินเผา

ภาพที่ 4.24 การขูดแต่งรูปทรงเครื่องปั้นดินเผา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

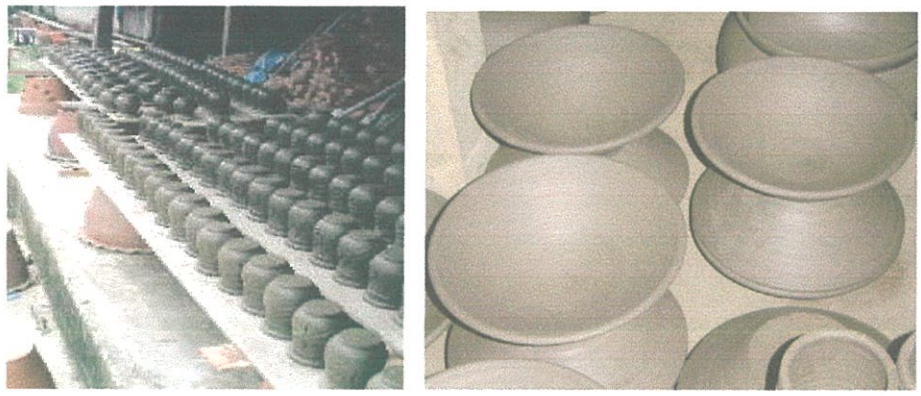

ภาพที่ 4.25 การผึ่งให้แห้งก่อนนำไปแต่งทรง ขูดผิว หรือตกแต่งลวดลาย

ภาพที่ 4.26 การคลุมพลาสติกเพื่อไม่ให้ดินแห้งตัวเร็วขณะรอตกแต่งชิ้นงาน

ภาพที่ 4.27 การตกแต่งลวดลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.28 การผึ่งให้แห้งก่อนนำไปเข้าเตาเผา

การเผาชิ้นงาน โดยปัจจุบันเตาที่ใช้เผาส่วนใหญ่ยังคงเป็นเตาฟืน แต่จะมีขนาดเล็กลงไม่ใหญ่โตอย่างในอดีต ที่ต้องรอเผาร่วมกันนับหมื่นชิ้น ความเสี่ยงที่ชิ้นงานจะเสียหายก็ลดลง ระยะเวลาในการเผาก็ลดลง โดยในการเผาจะเริ่มจากนำชิ้นงานมาวางลงในเตาเบี่ยงๆ ชุดแรกที่เป็นฐานจะวางตรง ชุดที่สองจะวางให้เอียงไปอีกทางหนึ่ง ใบล่างจะหงาย ใบบนจะคว่ำสลับกันไปจนกระทั่งสูงจรดเพดานเตา การวาวอย่างนี้จะทำให้ชิ้นงานไม่คลอนจะเกาะกันแน่น ทำให้สามารถรับน้ำหนักได้มาก และทำให้ความร้อนและไฟกระจายได้ทั่วถึง สีของชิ้นงานจะมีความสม่ำเสมอ ส่วนชิ้นงานขนาดเล็กจะเรียงไว้ในกระถางหรือชิ้นงานที่ว่างอยู่ เมื่อวางเรียงชิ้นงานเข้าเตาเผาเรียบร้อยแล้วจากนั้นจะนำฟืนใส่จนไฟแลบไปถึงด้านท้ายของเตา ซึ่งจะมีคนคอยใส่ฟืนและคอยดูระวังไม่ให้ไฟแรงหรืออ่อนจนเกินไป โดยการเผาจะใช้เวลา 2 วัน 3 คืน จนไฟมอดแล้วทิ้งไว้อีก 2 วันให้เย็นตัวจึงนำชิ้นงานออกจากเตาได้ เรียกว่า “ออกเตา”

4.1.5 ศึกษาคติความเชื่อที่แฝงอยู่ในงานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

4.1.5.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดของชาวมอญ จะมีความเคารพเชื่อถือผีต่างๆ จึงทำพิธีบูชาผีเพื่อขอให้ผีช่วยดลบันดาลให้เครื่องปั้นดินเผาที่พวกเขาทำได้ผลดีไม่เสียหาย พิธีกรรมเกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผามี 2 พิธีคือ พิธีไหว้เตาและพิธีเซ่นเตา ซึ่งเดิมเจ้าของเตาจะต้องทำพิธีไหว้เตาและพิธีเซ่นเตาทุกครั้งที่มีการเผาเครื่องปั้น โดยจะมีเครื่องเซ่นคือ อาหารคาวหวาน ผลไม้ ดอกไม้ ธูปเทียน แต่ปัจจุบันมักทำเพียงนำดอกไม้และธูปปักไว้ที่หน้าเตาเท่านั้น

4.1.5.2 ความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะรูปทรง ลวดลายบนเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เกิดจากชาวมอญเกาะเกร็ดในอดีตมีความนับถือผีบรรพบุรุษ ผีบ้านผีเรือน โดยเชื่อว่ามีผีสิงอยู่ในตุ๊กตา เด็กๆชาวมอญเกาะเกร็ดจะไม่ได้รับอนุญาตให้นำตุ๊กตาทุกชนิดเข้าบ้าน เพราะเชื่อว่ามีผีสิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ในตุ๊กตา ถ้านำเข้าบ้านจะทำให้ผีต่างๆไม่พอใจ จึงมีผลให้การปั้นเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญเกาะเกร็ดจะไม่มีการปั้นรูปคนหรือรูปเหมือน รวมทั้งไม่รับเข้าเตาเผาของตนด้วยเช่นกัน แต่การทำเครื่องปั้นดินเผาในเกาะเกร็ดมีทั้งชาวมอญ ชาวจีนและชาวไทย การทำเครื่องปั้นดินเผารูปคนหรือรูปเหมือนจึงสามารถทำได้ แต่ก็เฉพาะกลุ่มผู้ปั้นและเจ้าของเตาที่เป็นชาวจีนหรือชาวไทยเท่านั้น แต่ในปัจจุบันความเชื่อนั้นได้จางหายไป สามารถนำตุ๊กตาเข้าบ้านได้ ปั้นและเผาเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นคนได้ แต่ก็ยังไม่ค่อยเป็นที่นิยมมากนัก ซึ่งส่วนใหญ่ที่พบก็จะเป็นประเภทรูปสัตว์ต่างๆ เช่น สัตว์หิมพานต์ หงส์ พญานาค เป็นต้น

4.1.6 ระดับความสามารถในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

4.1.6.1 ระดับความสามารถในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดแต่ละขั้นตอน จะมีหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมดิน การปั้นขึ้นรูป การตกแต่งลวดลาย จึงต้องมีการแบ่งหน้าที่กันทำในแต่ละขั้นตอน ความชำนาญของช่างแต่คนจะแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการได้รับการสืบทอดและการฝึกฝนที่แตกต่างกัน ในปัจจุบันการทำเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมีความเปลี่ยนแปลงไป โดยหันไปทำเครื่องปั้นดินเผาประเภทของที่ระลึกและของตกแต่ง ขนาดสัดส่วนของเครื่องปั้นดินเผาจึงเปลี่ยนไปเป็นขนาดที่เล็กลง จึงเป็นสาเหตุให้ช่างปั้นของเกาะเกร็ดส่วนใหญ่ไม่สามารถปั้นของที่มีขนาดใหญ่ได้ เนื่องจากการปั้นขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนต้องอาศัยการฝึกฝนและความความชำนาญมาก โดยเฉพาะชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่ อีกทั้งช่างที่มีความชำนาญในการทำชิ้นงานขนาดใหญ่ก็ย้ายไปอยู่ที่อื่น จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในการสืบทอด

4.1.6.2 ปริมาณในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ที่สามารถที่ผลิตได้ต่อวัน เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่ผลิตในปัจจุบันนี้จะมี 2 ประเภท คือ ประเภทสวยงาม เช่น หม้อน้ำลายวิจิตร กระปุกขมิ้น โคมไฟ และประเภทเครื่องใช้ เช่น กระถาง อ่าง แจกัน ซึ่งการผลิตของเครื่องปั้นดินเผาทั้งสองประเภทนี้มีขั้นตอนการผลิตที่แตกต่างกัน ปริมาณของการผลิตจึงมีความแตกต่างกัน ถ้าเป็นใบเล็กอาจทำได้ถึง 200 ใบต่อวันต่อช่าง 1 คน ส่วนขนาดใหญ่และแบบยากขึ้นจะทำได้ประมาณ 70-80ใบต่อวันต่อช่าง1คน ส่วนงานที่มีรูปแบบซับซ้อนหลายชิ้นต่อกัน เช่น หม้อน้ำที่มีหลายส่วน จะต้องปั้นแต่ละส่วนให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ แล้วจึงปั้นส่วนอื่นตาม หรือบางชิ้นเช่นส่วนฝาที่มียอดจะต้องปั้นต่อโดยปั้นส่วนฐานของฝาทิ้งไว้ แล้ววันรุ่งขึ้นจึงจะมาปั้นส่วนยอดต่อ ซึ่งทำให้ต้องใช้เวลามากกว่างานที่เป็นชิ้นเดียว ทั้งนี้ปริมาณที่ผลิตจะต้องคำนึงถึงการนำเข้าเตาแต่ละครั้ง ซึ่งจะต้องปั้นให้เต็มเตาเพื่อความคุ้มค่าของฟืนและแรงงานในการเผาแต่ละครั้ง เช่น ใบเล็กประเภทภาชนะใส่น้ำจะใส่ได้ประมาณ 500 ใบ กระถางที่ทำจะมีหลายแบบ และหลายขนาด ซึ่งจำนวนในการปั้นจะขึ้นอยู่กับแบบและขนาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งที่เป็นตัวกำหนดปริมาณการผลิตส่วนหนึ่งมาจากขนาดของเตา เจ้าของเตาจะเป็นผู้คำนวณปริมาณในการปั้นชิ้นงานแต่ละแบบให้สามารถนำเข้าเตาในแต่ละครั้งได้ หากเป็นงานเร่งก็จะทำให้ได้ตามจำนวน แล้วถ้ามีพื้นที่ว่างก็จะปั้นชิ้นงานอื่นเพิ่มเพื่อให้เต็มเตา

4.1.6.3 ข้อจำกัดในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดในปัจจุบัน เกิดจากความเปลี่ยนแปลงในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่เน้นไปทางของที่ระลึกและของตกแต่งเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้เกิดการขาดแรงงานช่างปั้นที่มีความชำนาญในการปั้นชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่ อีกทั้งการประกอบอาชีพเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดในปัจจุบันส่วนใหญ่จะทำเป็นอาชีพเสริม การผลิตในปริมาณมากและงานที่ประณีตจึงไม่สามารถทำได้ตามที่ผู้บริโภคต้องการ เพราะต้องใช้เวลาในการทำ อีกทั้งลักษณะของเนื้อดินที่ใช้ไม่ว่าจะเป็นดินจากปทุมธานี นครสวรรค์ หรืออ่างทอง เป็นเนื้อดินไม่มีแร่ ไม่สามารถทรงตัวได้ถ้าไม่ผสมทราย เนื้อดินจับขึ้นรูปยากเมื่อขึ้นรูปต้องปล่อยให้หมาด แล้วจึงนำมาตกแต่ง แล้วนำไปผึ่งแห้งจึงนำเข้าเตาเผา หากเป็นชิ้นงานใหญ่ก็ต้องยิ่งใช้เวลานานมากขึ้น และวิธีการซับซ้อนขึ้น ขนาดของเครื่องปั้นดินเผาจึงไม่ค่อยทำขนาดใหญ่มาก ปัจจุบันชาวเกาะเกร็ดส่วนใหญ่จะรับงานไปปั้นและแกะสลักตกแต่งลวดลายตามบ้านของตน แล้วจึงนำไปส่งให้กับร้านที่รับไปจำหน่าย เมื่อจะเผาก็จะนำชิ้นงานไปฝากเผาตามโรงปั้นโดยคิดค่าเผาต่อชิ้น และจะต้องปั้นเผื่อหลายชิ้น จึงไม่ค่อยนิยมปั้นของใหญ่เนื่องจากความเสี่ยงในการเผาซึ่งไม่คุ้มกับเวลาและค่าจ้าง

4.2 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนศึกษาความต้องการของผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระยะเวลาในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนของผู้จำหน่าย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน		
น้อยกว่า 5 ปี	6	60
5-10 ปี	3	30
มากกว่า 10 ปี	1	10
รวม	**10**	**100**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.1 พบว่าระยะเวลาในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนของผู้จำหน่าย น้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 และน้อยที่สุดคือ มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละประเภทของผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่มีจำหน่ายในปัจจุบัน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่นำมาจำหน่ายในปัจจุบัน		
วัสดุตกแต่ง	3	7.70
รูปปั้น	8	20.51
น้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น	10	25.64
ภาชนะสำหรับใส่น้ำ หรือต้นไม้	10	25.64
ให้แสงสว่าง	8	20.51

จากตารางที่ 4.2 พบว่าประเภทของผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่มีจำหน่ายในปัจจุบันประเภท น้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น คิดเป็นร้อยละ 25.64 และภาชนะสำหรับใส่น้ำหรือต้นไม้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.64 รองลงมาคือ รูปปั้น คิดเป็นร้อยละ 20.51 ให้แสงสว่าง คิดเป็นร้อยละ 20.51และน้อยที่สุดคือ วัสดุตกแต่ง คิดเป็นร้อยละ 7.70

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภคที่มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริโภคที่มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนเพศใดมากที่สุด		
เพศชาย	4	40
เพศหญิง	6	60
รวม	**10**	**100**
ผู้บริโภคที่มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนอยู่ในวัยใดมากที่สุด		
วัยรุ่น(อายุต่ำกว่า 30 ปี)	3	30
วัยทำงาน (อายุ 31-50 ปี)	7	70
วัยผู้ใหญ่(อายุ 51 ปีขึ้นไป)	-	0
รวม	**10**	**100**

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้บริโภคที่มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนมากที่สุดคือ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40 โดยอยู่ในวัยทำงาน(อายุ 31-50 ปี) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 และน้อยที่สุดคือ วัยรุ่น(อายุต่ำกว่า 30 ปี) คิดเป็นร้อยละ 30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของประเภทผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนซึ่งเป็นที่ต้องการในปัจจุบัน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนซึ่งเป็นที่ต้องการในปัจจุบัน		
วัสดุตกแต่ง	1	3.70
รูปปั้น	3	11.11
น้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น	8	29.63
ภาชนะสำหรับใส่น้ำ หรือต้นไม้	7	25.93
ให้แสงสว่าง	8	29.63

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนซึ่งเป็นที่ต้องการในปัจจุบัน คือประเภทน้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น คิดเป็นร้อยละ 29.63 และให้แสงสว่าง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.63 รองลงมา คือ ภาชนะสำหรับใส่น้ำ หรือต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 25.93 รูปปั้นคิดเป็นร้อยละ 11.11 และน้อยที่สุดคือวัสดุตกแต่ง คิดเป็นร้อยละ 3.70

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละแนวทางในการพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนของผู้บริโภคตามลำดับที่ 1,2,3 ,4 และ5

ลำดับที่	ความสวยงาม		ประโยชน์ใช้สอย		ขนาดสัดส่วน		การดูแลรักษา		อื่นๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	**8**	**80**	0	0	0	0	0	0	2	20
2	2	20	**5**	**50**	3	30	0	0	0	0
3	0	0	4	40	**6**	**60**	0	0	0	0
4	0	0	1	10	1	10	**8**	**80**	0	0
5	0	0	0	0	0	0	2	20	**8**	**80**
รวม	**10**	**100**	**10**	**100**	**10**	**100**	**10**	**100**	**10**	**100**

จากตารางที่ 4.5 พบว่าแนวทางในการพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค ลำดับที่ 1 คือ ความสวยงาม ลำดับที่ 2 คือ ประโยชน์ใช้สอย ลำดับที่ 3 คือ ขนาดสัดส่วน ลำดับที่ 4 คือ การดูแลรักษา ลำดับที่ 5 คือ อื่นๆซึ่งได้แก่ ความเชื่อ เมื่อพิจารณาเป็นลำดับที่ พบว่า

ลำดับที่ 1 คือ ความสวยงามคิดเป็นร้อยละ 80 และอื่นๆได้แก่ ความเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 20

ลำดับที่ 2 คือ ประโยชน์ใช้สอยคิดเป็นร้อยละ 50 ขนาดสัดส่วน คิดเป็นร้อยละ 30 และความสวยงาม คิดเป็นร้อยละ 20

ลำดับที่ 3 คือ ขนาดสัดส่วน คิดเป็นร้อยละ 60 และประโยชน์ใช้สอยคิดเป็นร้อยละ 40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่ 4 คือ การดูแลรักษา คิดเป็นร้อยละ 80 ประโยชน์ใช้สอยคิดเป็นร้อยละ 10 และขนาดสัดส่วน คิดเป็นร้อยละ 10

ลำดับที่ 5 คือ อื่นๆ ได้แก่ ความเชื่อคิดเป็นร้อยละ80 และการดูแลรักษาคิดเป็นร้อยละ 20

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวน

4.2.2.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน ด้านความสวยงาม

จากการสัมภาษณ์ผู้จำหน่าย พบว่า ผู้บริโภคเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงามลักษณะ ดังนี้

1.ลวดลาย มีลักษณะ ลวดลายเล็กน้อย เป็นลวดลายธรรมชาติ เช่น ลายดอกไม้ เถาไม้ หรือลายเส้น

2.พื้นผิว มีลักษณะ เรียบ เป็นผิวเนื้อแท้ของวัสดุ หรือเป็นผิวขรุขระที่ทำเลียนแบบธรรมชาติ เมื่อมีตะไคร่ขึ้นจะดูสวยงามดูเป็นธรรมชาติ

3.รูปทรง มีลักษณะ ทรงกลมแบบโอ่ง ไห อ่าง หรือทรงกลม

4.สีสัน มีลักษณะ สีส้มของดินเผา สีของวัสดุเมื่อมีตะไคร่ขึ้นจะดูสวยงามกลมกลืนเป็นธรรมชาติ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนด้านความสวยงามตามลำดับที่ 1,2,3 และ4

ลำดับที่	ลวดลาย		พื้นผิว		รูปทรง		สีสัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	0	0	0	0	**10**	**100**	0	0
2	4	40	0	0	0	0	**6**	**60**
3	**5**	**50**	2	20	0	0	3	30
4	1	10	**8**	**80**	0	0	1	10
รวม	**10**	**100**	**10**	**100**	**10**	**100**	**10**	**100**

จากตารางที่ 4.6 พบว่าความต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนด้านความสวยงาม โดยพิจารณา ลำดับที่ 1 คือรูปทรง ลำดับที่ 2 คือ สีสัน ลำดับที่ 3 คือ ลวดลาย ลำดับที่ 4 คือ พื้นผิว เมื่อพิจารณาเป็นลำดับที่ พบว่า

ลำดับที่ 1 คือรูปทรง คิดเป็นร้อยละ 100

ลำดับที่ 2 คือ สีสัน คิดเป็นร้อยละ 60 และลวดลาย คิดเป็นร้อยละ 40

ลำดับที่ 3 คือ ลวดลายคิดเป็นร้อยละ 50 สีสันคิดเป็นร้อยละ 30และพื้นผิวคิดเป็นร้อยละ 20

ลำดับที่ 4 คือพื้นผิวคิดเป็นร้อยละ 80 ลวดลายคิดเป็นร้อยละ 10 และสีสันคิดเป็นร้อยละ 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน ด้านประโยชน์ใช้สอย

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนด้านประโยชน์ใช้สอย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริโภคต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่ใช้ประโยชน์อย่างไรมากที่สุด		
วัสดุตกแต่ง	0	0
รูปปั้น	1	10
น้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น	3	30
ภาชนะสำหรับใส่น้ำ หรือต้นไม้	3	30
ให้แสงสว่าง	3	30
รวม	**10**	**100**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริโภคต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่ใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ ประเภทน้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น คิดเป็นร้อยละ 30 ภาชนะสำหรับใส่น้ำ หรือต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 30 และให้แสงสว่าง คิดเป็นร้อยละ 30 และน้อยที่สุดคือรูปปั้น คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการลักษณะเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริโภคต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่มีลักษณะใดมากที่สุด		
เป็นชุด	7	70
เป็นชิ้น	3	30
รวม	**10**	**100**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริโภคต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่มีลักษณะเป็นชุด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 และน้อยที่สุดคือ เป็นชิ้น คิดเป็นร้อยละ 30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน ด้านขนาดสัดส่วน

จากการสัมภาษณ์ผู้จำหน่าย พบว่า ขนาดของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทที่ผู้บริโภคนิยมมีดังนี้

1. วัสดุตกแต่ง ขนาด 10-20 เซนติเมตร

2. รูปปั้น ขนาด สูง 15 – 40 เซนติเมตร

3. น้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น ขนาด กว้าง 30 – 60 เซนติเมตร สูง 50- 100 เซนติเมตร(ขนาดเมื่อรวมอยู่ในชุดเดียวกัน)

4. ภาชนะสำหรับใส่น้ำ หรือต้นไม้ ถ้าเป็นประเภทกระถางขนาดที่นิยม คือ 30- 40 เซนติเมตร ประเภทโอ่ง ไห ขนาดที่นิยม คือ 30 – 60 เซนติเมตร ประเภทอ่าง ขนาดที่นิยม คือ 30 – 60 เซนติเมตร

5. ให้แสงสว่าง ขนาด กว้าง 20 – 50 เซนติเมตร สูง 20 – 100 เซนติเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของโคม ซึ่งอาจเกิดจากการนำหลายๆชิ้นมาประกอบกัน

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวนด้านขนาดสัดส่วน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดสัดส่วนของเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่ผู้บริโภคต้องการที่มีลักษณะใดมากที่สุด		
ขนาดเหมาะสมกับการขนย้าย ขนส่งสะดวก	1	10
แยกชิ้นส่วนหรือเรียงซ้อนได้	4	40
ขนาดเหมาะสมกับการนำไปใช้งานได้ง่าย	5	50
รวม	**10**	**100**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ความต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนด้านขนาดสัดส่วนที่มีลักษณะ ขนาดเหมาะสมกับการนำไปใช้งานได้ง่าย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ แยกชิ้นส่วนหรือเรียงซ้อนได้ คิดเป็นร้อยละ 40 และน้อยที่สุดคือ ขนาดเหมาะสมกับการขนย้าย ขนส่งสะดวก คิดเป็นร้อยละ 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2.4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน ด้านการดูแลรักษา

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความต้องการเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน ด้านการดูแลรักษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริโภคต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่ง่ายต่อการดูแลรักษาที่มีลักษณะใดมากที่สุด		
ทำความสะอาดได้ง่าย	1	10
การซ่อมแซมปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ได้ง่าย	5	50
สะดวกต่อการจัดวางที่ดูแลรักษาได้ง่าย	4	40
รวม	**10**	**100**

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่ง่ายต่อการดูแลรักษาที่มีลักษณะ การซ่อมแซมปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ได้ง่าย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ สะดวกต่อการจัดวางที่ดูแลรักษาได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ 40 และน้อยที่สุดคือ ทำความสะอาดได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ 10

4.3 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

4.3.1 ผลการพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

การพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน จากผลการศึกษาลักษณะเฉพาะและผลการศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน โดยทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปสู่แนวทางของรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ได้ 3 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 (รูปแบบ A)เป็นผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่นำลักษณะของโอ่งและอ่างมาผสมกันคือมีปากแคบ บ่ากว้างออกโดยทำจำนวน 2 ชิ้นให้มีขนาดเล็กใหญ่ลดหลั่นกันเพื่อนำมาเรียงซ้อนกันได้ และมีส่วนขาตั้งที่ทำเป็นทรงกระถางจำนวน 3 ชิ้นมาใช้เป็นฐานรองรับแต่ละชั้น ในส่วนของชั้นบนสุดเป็นลักษณะเหมือนฝา

ในชุดนี้จะมีทั้งหมด 6 ชิ้น นำมาจัดวางเรียงซ้อนกัน สามารถใช้งานเป็นน้ำล้น และโคมไฟในชุดเดียวกัน และสามารถแยกชิ้นเพื่อปรับใช้งานเป็นอย่างอื่นได้ เช่น อ่างบัว กระถาง โคมไฟ เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการนำไปประยุกต์ใช้งานของผู้ใช้ตามความเหมาะสม โดยทั้ง 6 ชิ้นนี้ขึ้นรูปด้วยวิธีแป้นหมุน ใช้ดินผสมทรายหรือดินสำหรับปั้นกระถาง เพื่อให้ชิ้นงานทรงตัวได้ ไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยุบตัวขณะขึ้นรูป การตกแต่งจะใช้เทคนิคการฉลุลาย ลวดลายที่ใช้เป็นลายเถาไม้ พื้นผิวของชิ้นงานเป็นผิวเรียบ ขัดมัน และเผาในเตาฟืน ขนาดโดยรวมทั้งชุด กว้าง 65 เซนติเมตร สูง 85 เซนติเมตร ดังแสดงในภาพที่ 4.29

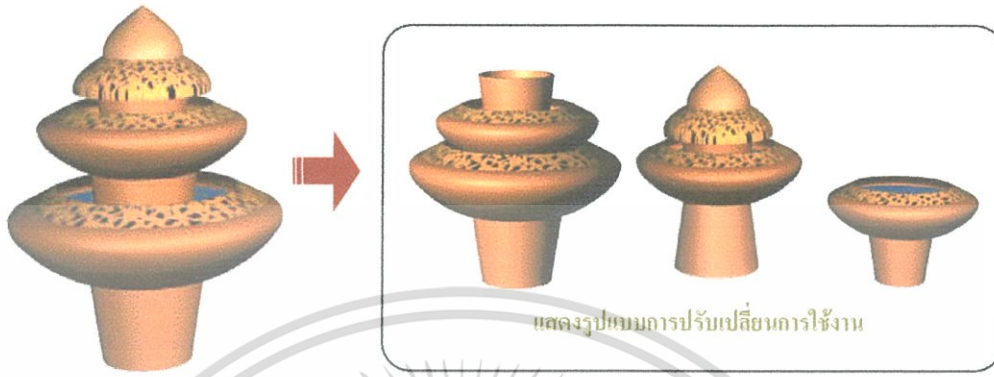

ภาพที่ 4.29 รูปแบบตามแนวทางที่ 1

แนวทางที่ 2 (รูปแบบ B)เป็นผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่นำเอารูปทรงของเครื่องปั้นดินเผา "หม้อน้ำลายวิจิตร"และ "หงษ์" ของชาวมอญเกาะเกร็ดมาประกอบร่วมกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนบนคือส่วนฝาที่มี "หงษ์" ประดับอยู่ด้านบน ขึ้นรูปด้วยการใช้แป้นหมุนและปั้นเสริม ส่วนกลางคือ ส่วนตัวหม้อ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชิ้นที่เรียงซ้อนกัน โดยใบแรกจะฉลุลายทั้งใบ ส่วนใบล่างจะฉลุลายเฉพาะปากหม้อ และส่วนล่างสุดคือ ส่วนฐาน ซึ่งประกอบด้วย 2 ชิ้นคือ ฐานสำหรับตั้ง และจานรอง โดยตัวฐานจะฉลุลายรอบและจานรองแกะสลักลวดลายบริเวณขอบ

ในชุดนี้จะมีทั้งหมด 6 ชิ้น นำมาจัดวางเรียงซ้อนกัน และสามารถแยกชิ้นเพื่อปรับใช้งานเป็นอย่างอื่นได้ เช่น กระถาง โคมไฟ รูปปั้น เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการนำไปประยุกต์ใช้งานของผู้ใช้ตามความเหมาะสม โดยทั้ง 6 ชิ้นนี้ขึ้นรูปด้วยวิธีแป้นหมุน ใช้ดินผสมทรายหรือดินสำหรับปั้นกระถาง เพื่อให้ชิ้นงานทรงตัวได้ ไม่ยุบตัวขณะขึ้นรูป การตกแต่งลวดลายที่ใช้เป็นลายเถาไม้ดอกไม้ พื้นผิวของชิ้นงานเป็นผิวเรียบ ขัดมัน เผาโดยใช้เตาฟืน ขนาดโดยรวมทั้งชุด กว้าง 45 เซนติเมตร สูง 62 เซนติเมตร ดังแสดงในภาพที่ 4.30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.30 รูปแบบตามแนวทางที่ 2

แนวทางที่ 3 (รูปแบบ C)เป็นผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่นำเอาเค้าโครงของ "หม้อน้ำลายวิจิตร" มาใช้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนฝา ส่วนตัว ส่วนฐาน โดยส่วนฝานั้นจะทำเป็นลักษณะอ่างรองรับน้ำล้น ประกอบด้วย 3 ชิ้น คือ อ่าง ฐาน ฝา ส่วนตัวนั้นทำเป็นทรงโอ่งและเจาะช่อง 2 ช่องเพื่อเป็นโคมไฟ โดยจะมีอีก2ชิ้น ทำเป็นทรงกลมและทรงโอ่งกลวงซ่อนอยู่ภายในทำเป็นโคมไฟ ส่วนฐานทำเป็นทรงจานแล้วฉลุลาย

ในชุดนี้จะมีทั้งหมด 7 ชิ้น นำมาจัดวางเรียงซ้อนกัน สามารถใช้งานเป็นน้ำล้น และโคมไฟในชุดเดียวกัน และสามารถแยกชิ้นเพื่อปรับใช้งานเป็นอย่างอื่นได้ เช่น อ่างบัว กระถาง โคมไฟ เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการนำไปประยุกต์ใช้งานของผู้ใช้ตามความเหมาะสม โดยทั้ง 6 ชิ้นนี้ขึ้นรูปด้วยวิธีแป้นหมุน ใช้ดินผสมทรายหรือดินสำหรับปั้นกระถาง เพื่อให้ชิ้นงานทรงตัวได้ ไม่ยุบตัวขณะขึ้นรูป การตกแต่งจะใช้เทคนิคการฉลุลาย ลวดลายที่ใช้จะเป็นลายบัว พื้นผิวของชิ้นงานเป็นผิวเรียบ ขัดมัน เผาโดยใช้เตาฟืน ขนาดโดยรวมทั้งชุด กว้าง 40 เซนติเมตร สูง 100 เซนติเมตร ดังแสดงในภาพที่ 4.31

ภาพที่ 4.31 รูปแบบตามแนวทางที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.2 ผลการประเมินภาพจำลองการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนทั้ง 3 รูปแบบ ของผู้เชี่ยวชาญ

4.3.2.1 ผลการประเมินภาพจำลองการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนทั้ง 3 รูปแบบ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผาในการประเมินภาพจำลองการออกแบบทั้ง 3 รูปแบบ (N=5)

รายละเอียด	รูปแบบ A			รูปแบบ B			รูปแบบ C		
	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
1. ด้านความคงไว้ลักษณะเฉพาะถิ่น									
1.1 เครื่องปั้นดินเผาแสดงภูมิปัญญาของท้องถิ่น.....	2.80	1.48	ปานกลาง	4.20	0.84	มาก	4.00	1.22	มาก
1.2เครื่องปั้นดินเผามีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากแหล่งผลิตอื่น....	3.20	1.64	ปานกลาง	3.60	0.89	มาก	3.40	1.14	ปานกลาง
1.3เครื่องปั้นดินเผาแสดงถึงความกลมกลืนของลวดลาย รูปทรง สีสันที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น.....	3.40	1.52	ปานกลาง	3.60	1.14	มาก	3.60	1.52	มาก
รวม	**3.13**	**1.39**	**ปานกลาง**	**3.80**	**0.84**	**มาก**	**3.67**	**1.25**	**มาก**
2. ด้านความงาม									
2.1 ลวดลายมีความสวยงามกลมกลืนกัน.....	3.60	1.67	มาก	4.00	1.41	มาก	4.60	0.89	มากที่สุด
2.2 รูปทรงได้สัดส่วนสวยงาม.....	3.20	1.48	ปานกลาง	4.40	0.55	มาก	4.00	0.71	มาก
2.3 สีสันมีความสวยงามเหมาะสม...	3.60	0.55	มาก	4.20	0.84	มาก	4.00	0.71	มาก
2.4 ลวดลาย รูปทรง สีสันมีความสวยงามกลมกลืนกัน.....	3.40	1.34	ปานกลาง	3.60	1.14	มาก	4.00	1.22	มาก
รวม	**3.45**	**1.05**	**ปานกลาง**	**4.05**	**0.89**	**มาก**	**4.15**	**0.82**	**มาก**
3. ด้านประโยชน์ใช้สอย									
3.1 ลักษณะรูปทรง และลวดลายมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน..	3.00	1.22	ปานกลาง	3.80	1.30	มาก	4.00	1.22	มาก
3.2 สามารถจัดเข้าชุดหรือแยกชิ้นได้	3.20	1.64	ปานกลาง	3.60	1.14	มาก	4.00	1.22	มาก
3.3 สามารถปรับเปลี่ยนใช้งานได้หลายรูปแบบ.....	3.60	1.52	มาก	3.80	0.84	มาก	3.80	1.30	มาก
รวม	**3.27**	**1.21**	**ปานกลาง**	**3.73**	**1.04**	**มาก**	**3.93**	**1.19**	**มาก**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายละเอียด	รูปแบบ A			รูปแบบ B			รูปแบบ C		
	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
4.ด้านกรรมวิธีผลิต									
4.1รูปทรงง่ายต่อการขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน.....	2.60	1.82	ปานกลาง	4.00	1.00	มาก	4.20	1.30	มาก
4.2สวดลายง่ายต่อการตกแต่ง.....	3.00	1.00	ปานกลาง	3.00	1.58	ปานกลาง	3.60	1.14	มาก
4.3รูปแบบเหมาะสมกับเทคนิคการผลิตของท้องถิ่น.....	3.80	1.09	มาก	3.60	1.14	มาก	4.00	1.22	มาก
4.4สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพเดิม.....	2.60	1.34	ปานกลาง	3.40	1.34	กลาง	3.80	1.09	มาก
รวม	**3.00**	**1.07**	**ปานกลาง**	**3.50**	**1.24**	**มาก**	**3.90**	**1.15**	**มาก**
5. ด้านขนาดสัดส่วน									
5.1รูปทรงได้สัดส่วนเหมาะสม.....	2.80	1.30	ปานกลาง	3.80	1.09	มาก	3.80	1.30	มาก
5.2สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง.....	3.20	0.84	ปานกลาง	3.20	1.48	กลาง	4.00	1.00	มาก
5.3ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	3.00	1.00	ปานกลาง	3.40	1.52	กลาง	3.80	1.30	มาก
.....	2.80	1.30	ปานกลาง	2.80	1.79	กลาง	3.60	1.67	มาก
5.4ขนาดสัดส่วนสามารถผลิตได้ง่าย									
รวม	**2.95**	**0.94**	**ปานกลาง**	**3.30**	**1.38**	**กลาง**	**3.80**	**1.30**	**มาก**
6. ด้านการดูแลรักษา									
6.1มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด.....	3.20	1.48	ปานกลาง	3.60	1.34	มาก	4.00	1.00	มาก
6.2ปรับเปลี่ยน ซ่อมแซมได้ง่าย.....	3.00	1.00	ปานกลาง	3.00	1.58	ปานกลาง	3.60	1.14	มาก
6.3สะดวกต่อการดูแลรักษาได้ง่าย....	3.80	0.45	มาก	3.40	1.52	ปานกลาง	3.80	0.84	มาก
รวม	**3.33**	**0.91**	**ปานกลาง**	**3.33**	**1.41**	**ปานกลาง**	**3.80**	**0.77**	**มาก**
รวมทุกด้าน	**3.19**	**1.03**	**ปานกลาง**	**3.61**	**1.08**	**มาก**	**3.87**	**1.03**	**มาก**

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลการประเมินภาพจำลองรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา โดยภาพรวมรูปแบบ C มีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.87(1.03) รองลงมาคือ รูปแบบ B มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.61(1.08) น้อยที่สุดคือ รูปแบบ A มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.19(1.03) ด้านกรรมวิธีการผลิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.00(1.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบ A ด้านความงามมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.45(1.05) รองลงมาคือ ด้านการดูแลรักษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.33(0.91) ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.27(1.21) ด้านความคงไว้ลักษณะเฉพาะถิ่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.13(1.39) ด้านกรรมวิธีการผลิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.00(1.07) และน้อยที่สุดคือ ด้านขนาดสัดส่วน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =2.95(0.94)

รูปแบบ B ด้านความงามมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.05(0.89) รองลงมาคือ ด้านความคงไว้ลักษณะเฉพาะถิ่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.80(0.84) ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.73(1.04) ด้านกรรมวิธีการผลิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.50(1.24) ด้านขนาดสัดส่วนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.30(1.38) และน้อยที่สุดคือ ด้านการดูแลรักษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.33(1.41)

รูปแบบ C ด้านความงามมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.15(0.82) รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.93(1.19) ด้านกรรมวิธีการผลิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.90(1.15) ด้านขนาดสัดส่วน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.80(1.30) ด้านการดูแลรักษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.80(0.77) และน้อยที่สุดคือ ด้านความคงไว้ลักษณะเฉพาะถิ่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.67(1.25)

4.3.2.2 ผลการประเมินภาพจำลองการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนทั้ง 3 รูปแบบ ของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวนในการประเมินภาพจำลองการออกแบบทั้ง 3 รูปแบบ (N=5)

รายละเอียด	รูปแบบ A			รูปแบบ B			รูปแบบ C		
	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
1.ด้านความงาม									
1.1ลวดลายมีความสวยงามกลมกลืนกัน.....	3.60	0.89	มาก	3.60	0.55	มาก	3.40	1.14	ปานกลาง
1.2รูปทรงได้สัดส่วนสวยงาม..:.....	3.40	0.55	ปานกลาง	3.60	0.55	มาก	3.20	0.84	ปานกลาง
1.3สีสันมีความสวยงามเหมาะสม...	3.20	0.45	ปานกลาง	3.80	0.45	มาก	3.60	0.55	มาก
1.4ลวดลาย รูปทรง สีสันมีความสวยงามกลมกลืนกัน.....	3.40	0.55	ปานกลาง	3.40	0.55	ปานกลาง	3.60	0.55	มาก
รวม	**3.40**	**0.41**	**ปานกลาง**	**3.60**	**0.30**	**มาก**	**3.45**	**0.65**	**ปานกลาง**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายละเอียด	รูปแบบ A			รูปแบบ B			รูปแบบ C		
	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
2.ด้านประโยชน์ใช้สอย									
2.1ลักษณะรูปทรง และลวดลายมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน..	3.60	0.55	มาก	3.40	0.55	ปานกลาง	3.80	0.84	มาก
2.2สามารถจัดเข้าชุดหรือแยกชิ้นได้	3.80	0.84	มาก	4.00	0.71	มาก	3.80	0.84	มาก
2.3สามารถปรับเปลี่ยนใช้งานได้หลายรูปแบบ.....	3.80	0.84	มาก	3.80	0.84	มาก	3.80	0.84	มาก
รวม	**3.73**	**0.43**	**มาก**	**3.73**	**0.55**	**มาก**	**3.80**	**0.45**	**มาก**
3.ด้านขนาดสัดส่วน									
3.1รูปทรงได้สัดส่วนเหมาะสม.....	3.60	0.55	มาก	3.40	0.55	ปานกลาง	3.80	1.09	มาก
3.2สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง.....	3.20	0.45	ปานกลาง	3.20	0.84	ปานกลาง	3.60	0.55	มาก
3.3ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน.....	3.40	0.55	ปานกลาง	3.60	0.55	มาก	4.00	0.71	มาก
รวม	**3.40**	**0.43**	**ปานกลาง**	**3.40**	**0.59**	**ปานกลาง**	**3.80**	**0.93**	**มาก**
4.ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน									
4.1รูปแบบมีความกลมกลืนกับสวน	4.00	0.00	มาก	3.60	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
4.2สามารถนำไปจัดกับสวนแบบต่างๆได้.....	4.20	0.45	มาก	3.80	0.84	มาก	4.40	0.55	มาก
รวม	**4.10**	**0.22**	**มาก**	**3.70**	**0.57**	**มาก**	**4.30**	**0.45**	**มาก**
5.ด้านการดูแลรักษา									
5.1มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด.....	3.20	0.45	ปานกลาง	3.00	0.00	ปานกลาง	3.40	0.55	ปานกลาง
5.2ปรับเปลี่ยน ซ่อมแซมได้ง่าย.....	3.40	0.89	ปานกลาง	3.00	0.71	ปานกลาง	3.40	0.55	ปานกลาง
5.3สะดวกต่อการจัดวางที่ดูแลรักษาได้ง่าย.....	3.60	0.55	มาก	3.20	0.45	ปานกลาง	3.40	0.89	ปานกลาง
รวม	**3.40**	**0.49**	**ปานกลาง**	**3.07**	**0.36**	**ปานกลาง**	**3.40**	**0.55**	**ปานกลาง**
รวมทุกด้าน	**3.60**	**0.23**	**มาก**	**3.50**	**0.38**	**มาก**	**3.75**	**0.31**	**มาก**

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลการประเมินภาพจำลองรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน โดยภาพรวมรูปแบบ C มีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.75(0.31) รองลงมาคือ รูปแบบ A มีความคิดเห็นอยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับมาก $\bar{x}$ =3.60(0.23) และน้อยที่สุดคือ รูปแบบ B มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.50(0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

รูปแบบ A ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวนมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.10(0.22) รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.73(0.43) ด้านความงาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.40(0.41) ด้านขนาดสัดส่วนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.40(0.43) และน้อยที่สุดคือ ด้านการดูแลรักษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.40(0.49)

รูปแบบ B ด้านประโยชน์ใช้สอยมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.73(0.55) รองลงมาคือ ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.70(0.57) ด้านความงาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.60(0.30) ด้านขนาดสัดส่วนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.40(0.59) และน้อยที่สุดคือ ด้านการดูแลรักษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.07(0.36)

รูปแบบ C ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวนมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.30(0.45) รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.80(0.45) ด้านขนาดสัดส่วน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.80(0.93) ด้านความงามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.45(0.65) และน้อยที่สุดคือ ด้านการดูแลรักษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.40(0.55)

4.3.2.3 ผลการประเมินภาพจำลองการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนทั้ง 3 รูปแบบ โดยรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็น โดยรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้านในการประเมินภาพจำลองการออกแบบทั้ง 3 รูปแบบ (N=10)

รายละเอียด	รูปแบบ A			รูปแบบ B			รูปแบบ C		
	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
1.ด้านเครื่องปั้นดินเผา	3.19	1.03	ปานกลาง	3.61	1.08	มาก	3.87	1.03	มาก
2.ด้านการออกแบบจัดสวน	3.60	0.23	มาก	3.50	0.38	มาก	3.75	0.31	มาก
รวม	**3.39**	**0.74**	**ปานกลาง**	**3.55**	**0.77**	**มาก**	**3.81**	**0.72**	**มาก**

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผลการประเมินภาพจำลองรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน โดยภาพรวมรูปแบบ C มีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.81(0.72) รองลงมาคือ รูปแบบ B มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$\bar{x}$ =3.55(0.77) และน้อยที่สุดคือ รูปแบบ A มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.39(0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

รูปแบบ A ด้านเครื่องปั้นดินเผา มีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =3.19(1.03) ด้านการออกแบบจัดสวน มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.60(0.23)

รูปแบบ B ด้านเครื่องปั้นดินเผา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.61(1.08) ด้านการออกแบบจัดสวนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.50(0.38)

รูปแบบ C ด้านเครื่องปั้นดินเผา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.87(1.03) ด้านการออกแบบจัดสวน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.75(0.31)

4.3.3 ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญ

การพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ซึ่งจากผลการประเมินภาพจำลองทั้ง 3 แนวทาง โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา และด้านการออกแบบจัดสวน ซึ่งรูปแบบ C เป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญสู่การสร้างต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ดังแสดงในภาพที่ 4.32

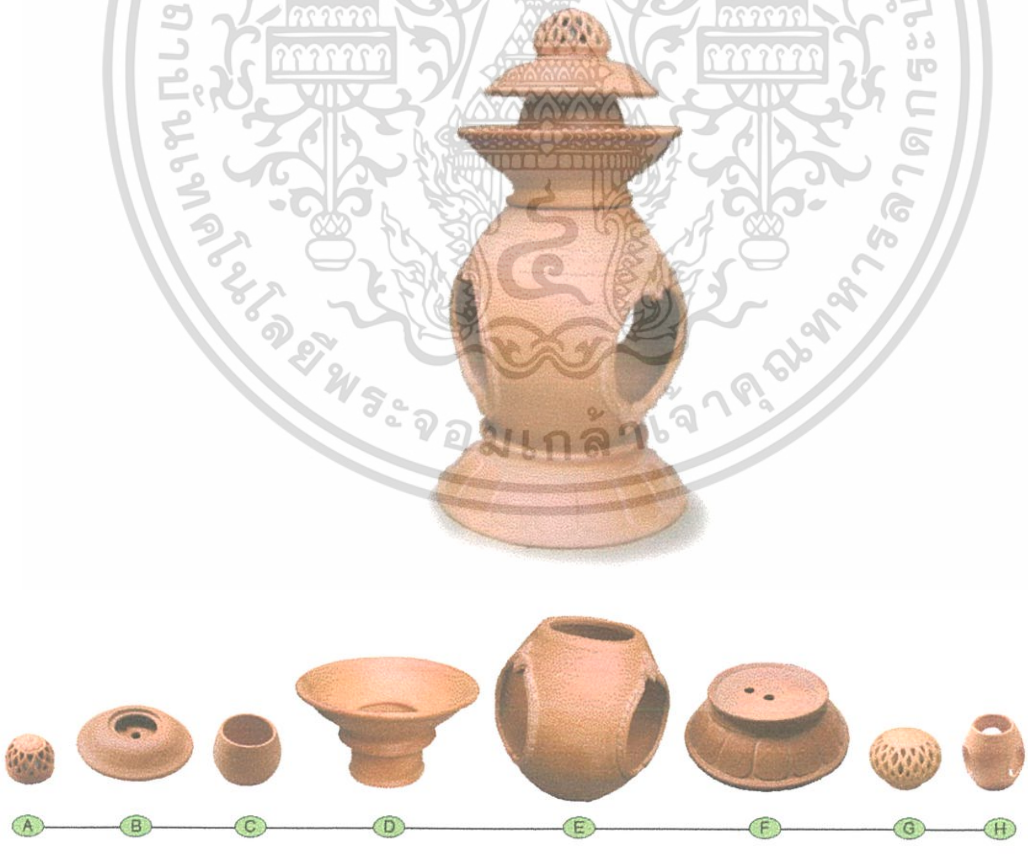

ภาพที่ 4.32 ต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

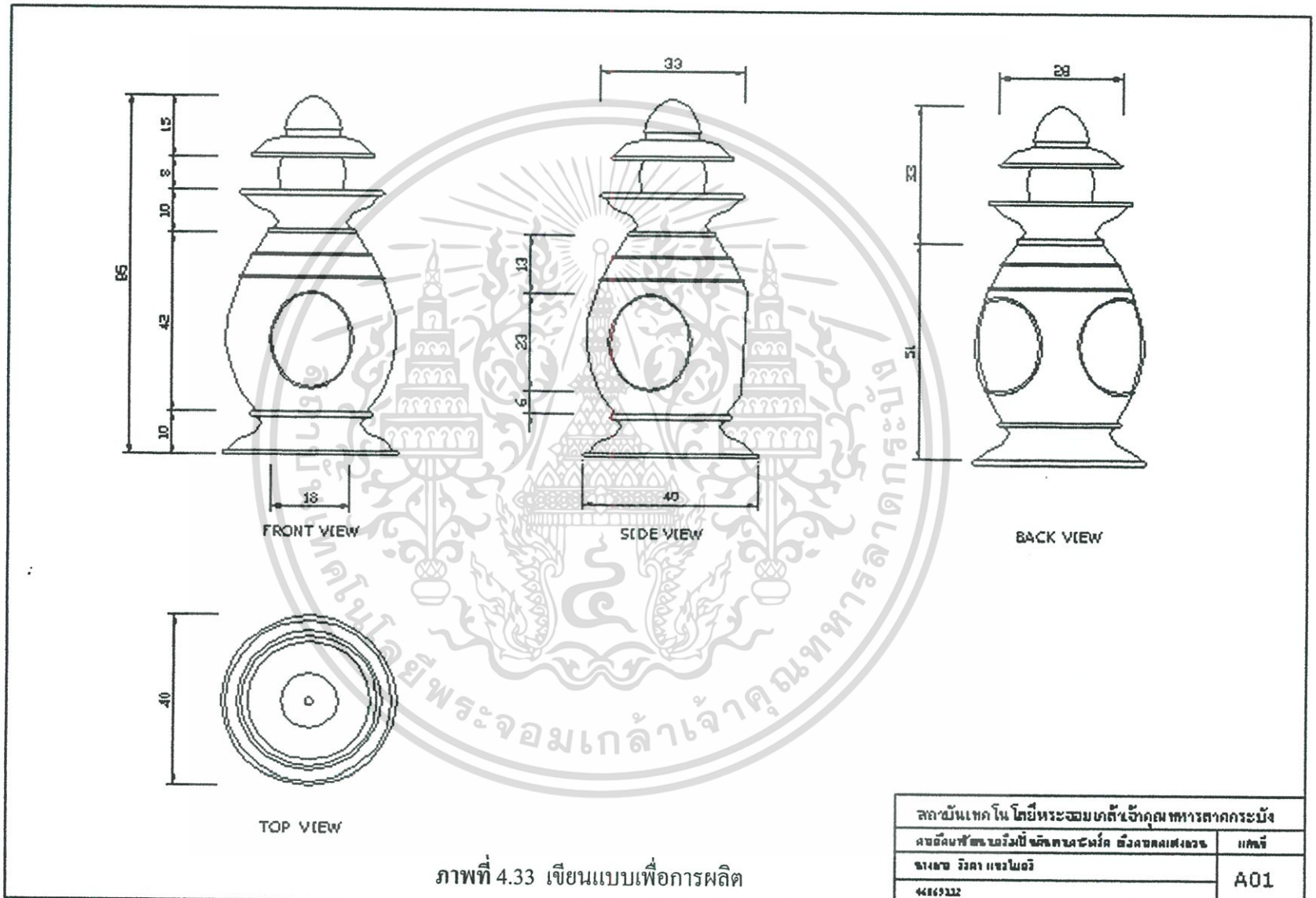

ภาพที่ 4.33 เขียนแบบเพื่อการผลิต

4.3.3.2 ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผาในการประเมินต้นแบบ (N=5)

รายละเอียด	$\bar{x}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านความคงไว้ลักษณะเฉพาะถิ่น			
1.1เครื่องปั้นดินเผาแสดงภูมิปัญญาของท้องถิ่น.....	4.00	0.71	มาก
1.2เครื่องปั้นดินเผามีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากแหล่งผลิตอื่น.....	4.20	0.45	มาก
1.3เครื่องปั้นดินเผาแสดงถึงความกลมกลืนของลวดลาย รูปทรง สีสัน ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น.....	4.00	1.00	มาก
รวม	**4.07**	**0.64**	**มาก**
2.ด้านความงาม			
2.1ลวดลายมีความสวยงามกลมกลืนกัน.....	3.60	0.55	มาก
2.2รูปทรงได้สัดส่วนสวยงาม.....	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3สีสันมีความสวยงามเหมาะสม.....	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4ลวดลาย รูปทรง สีสันมีความสวยงามกลมกลืนกัน	4.20	0.45	มาก
รวม	**4.25**	**0.39**	**มาก**
3.ด้านประโยชน์ใช้สอย			
3.1ลักษณะรูปทรง และลวดลายมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน.....	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2สามารถจัดเข้าชุดหรือแยกชิ้นได้.....	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3สามารถปรับเปลี่ยนใช้งานได้หลายรูปแบบ.....	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	**4.80**	**0.45**	**มากที่สุด**
4.ด้านกรรมวิธีผลิต			
4.1รูปทรงง่ายต่อการขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน.....	4.40	0.89	มาก
4.2ลวดลายง่ายต่อการตกแต่ง.....	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3รูปแบบเหมาะสมกับเทคนิคการผลิตของท้องถิ่น...	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพเดิม.....	4.00	0.70	มาก
รวม	**4.55**	**0.48**	**มากที่สุด**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14(ต่อ)

รายละเอียด	$\bar{x}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
5.ด้านขนาดสัดส่วน			
5.1รูปทรงได้สัดส่วนเหมาะสม.....	4.20	0.45	มาก
5.2สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง.....	3.20	0.45	ปานกลาง
5.3ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน.....	4.60	0.55	มากที่สุด
5.4ขนาดสัดส่วนสามารถผลิตได้ง่าย.....	3.40	0.55	ปานกลาง
รวม	**3.85**	**0.41**	**มาก**
6.ด้านการดูแลรักษา			
6.1มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด.....	4.80	0.45	มากที่สุด
6.2ปรับเปลี่ยน ซ่อมแซมได้ง่าย.....	4.40	0.55	มาก
6.3สะดวกต่อการจัดวางที่ดูแลรักษาได้ง่าย.....	3.60	0.55	มาก
รวม	**4.26**	**0.14**	**มาก**
รวมทุกด้าน	**4.29**	**0.33**	**มาก**

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.29(0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านประโยชน์ใช้สอยมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{x}$ =4.80(0.45) รองลงมาคือ ด้านกรรมวิธีการผลิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{x}$ =4.55(0.48) ด้านการดูแลรักษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.26(0.14) ด้านความงามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =4.25(0.39) ด้านความคงไว้ลักษณะเฉพาะถิ่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =4.07(0.64) และน้อยที่สุดคือ ด้านขนาดสัดส่วนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.85(0.41)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.3.3 ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวนในการประเมินต้นแบบ (N=5)

รายละเอียด	$\bar{x}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านความงาม			
1.1ลวดลายมีความสวยงามกลมกลืนกัน.....	4.00	0.70	มาก
1.2รูปทรงได้สัดส่วนสวยงาม.....	4.20	0.84	มาก
1.3สีสันมีความสวยงามเหมาะสม.....	4.20	0.84	มาก
1.4ลวดลาย รูปทรง สีสันมีความสวยงามกลมกลืนกัน...	4.00	0.00	มาก
รวม	**4.10**	**0.33**	**มาก**
2.ด้านประโยชน์ใช้สอย			
2.1ลักษณะรูปทรง และลวดลายมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน.....	4.40	0.55	มาก
2.2สามารถจัดเข้าชุดหรือแยกชิ้นได้.....	3.80	0.84	มาก
2.3สามารถปรับเปลี่ยนใช้งานได้หลายรูปแบบ.....	3.80	0.84	มาก
รวม	**4.00**	**0.62**	**มาก**
3.ด้านขนาดสัดส่วน			
3.1รูปทรงได้สัดส่วนเหมาะสม.....	4.40	0.55	มาก
3.2สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง.....	3.80	0.84	มาก
3.3ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน.....	4.40	0.55	มาก
รวม	**4.20**	**0.60**	**มาก**
4.ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน			
4.1รูปแบบมีความกลมกลืนกับสวน.....	4.40	0.55	มาก
4.2สามารถนำไปจัดกับสวนแบบต่างๆได้.....	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	**4.50**	**0.50**	**มากที่สุด**
5.ด้านการดูแลรักษา			
5.1มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด.....	3.80	0.84	มาก
5.2ปรับเปลี่ยน ซ่อมแซมได้ง่าย.....	4.20	0.45	มาก
5.3สะดวกต่อการจัดวางที่ดูแลรักษาได้ง่าย.....	4.00	0.70	มาก
รวม	**4.00**	**0.62**	**มาก**
รวมทุกด้าน	**4.16**	**0.20**	**มาก**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.16(0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวนมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{x}$ =4.50(0.50) รองลงมาคือ ด้านขนาดสัดส่วนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =4.20(0.60) ด้านความงาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x}$ =4.10(0.33) และน้อยที่สุดคือ ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.00(0.62) ด้านการดูแลรักษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.00(0.62)

4.3.3.4 ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนโดยรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นโดยรวมของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้านในการประเมินต้นแบบ (N=10)

รายละเอียด	$\bar{x}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านเครื่องปั้นดินเผา	4.29	0.33	มาก
2.ด้านการออกแบบจัดสวน	4.16	0.20	มาก
รวม	**4.22**	**0.92**	**มาก**

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.22(0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านเครื่องปั้นดินเผามีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.29(0.33) ด้านการออกแบบจัดสวน มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.16(0.20)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ที่พัฒนาใหม่

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ เพศของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้จำหน่าย		
ชาย	17	56.7
หญิง	13	43.3
รวม	**30**	**100**
นักออกแบบ		
ชาย	16	53.3
หญิง	14	46.7
รวม	**30**	**100**
ผู้บริโภค		
ชาย	52	34.7
หญิง	98	65.3
รวม	**150**	**100**

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้จำหน่ายเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.7 เพศหญิง คิดปึ้นร้อยละ 43.3 นักออกแบบเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.3 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 46.7 ผู้บริโภคเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.3 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 34.7

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ อายุของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้จำหน่าย		
ต่ำกว่า 20 ปี	2	6.7
21-30 ปี	9	30.0
31-40 ปี	12	40.0
41-50 ปี	5	16.7
51 ปีขึ้นไป	2	6.7
รวม	**30**	**100**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18(ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
นักออกแบบ		
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
21-30 ปี	9	30.0
31-40 ปี	9	30.0
41-50 ปี	8	26.7
51 ปีขึ้นไป	4	13.3
รวม	**30**	**100**
ผู้บริโภค		
ต่ำกว่า 20 ปี	16	10.7
21-30 ปี	34	22.7
31-40 ปี	38	25.3
41-50 ปี	42	28.0
51 ปีขึ้นไป	20	13.3
รวม	**150**	**100**

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้จำหน่ายอายุ 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.7 น้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.7 และ51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.7

นักออกแบบอายุ 21-30 ปี และ 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาคือ 41-50ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7 และน้อยที่สุดคือ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.3

ผู้บริโภคอายุ 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28 รองลงมาคือ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.3 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.7 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.3 และน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ที่พัฒนาใหม่

รายละเอียด	ผู้จำหน่าย N=30			นักออกแบบ N=30			ผู้บริโภค N=150		
	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
ด้านความงาม									
1.1 ลวดลาย พื้นผิว รูปทรง สีสัน มีความสวยงามกลมกลืนกัน	4.20	0.55	มาก	4.03	0.49	มาก	4.09	0.68	มาก
1.2 รูปแบบมีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์	4.16	0.37	มาก	3.90	0.75	มาก	4.03	0.71	มาก
1.3 รูปแบบมีความสวยงามเหมาะสมกับการนำไปจัดสวน	4.20	0.48	มาก	4.13	0.57	มาก	4.00	0.69	มาก
1.4 รูปแบบสามารถสร้างแรงดึงดูดในการตัดสินใจเลือก	4.00	0.74	มาก	3.73	0.73	มาก	3.93	0.74	มาก
รวม	**4.14**	**0.41**	**มาก**	**3.95**	**0.51**	**มาก**	**4.01**	**0.54**	**มาก**
ด้านประโยชน์ใช้สอย									
2.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	4.03	0.41	มาก	4.23	0.73	มาก	4.03	0.64	มาก
2.2 สามารถจัดเข้าชุดหรือจัดแยกชิ้นได้	4.47	0.50	มาก	4.43	0.63	มาก	4.24	0.69	มาก
2.3 สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่า	4.17	0.38	มาก	3.94	0.83	มาก	3.97	0.73	มาก
รวม	**4.22**	**0.35**	**มาก**	**4.20**	**0.54**	**มาก**	**4.08**	**0.56**	**มาก**
ด้านขนาดสัดส่วน									
3.1 รูปทรง ได้สัดส่วนเหมาะสม	4.16	0.38	มาก	3.93	0.45	มาก	4.14	0.71	มาก
3.2 สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง	3.56	0.56	มาก	4.13	0.51	มาก	4.10	0.77	มาก
3.3 ขนาดสัดส่วนมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	4.07	0.69	มาก	3.86	0.73	มาก	4.04	0.68	มาก
รวม	**3.93**	**0.40**	**มาก**	**3.97**	**0.48**	**มาก**	**4.09**	**0.589**	**มาก**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

รายละเอียด	ผู้จำหน่าย N=30			นักออกแบบ N=30			ผู้บริโภค N=150		
	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
ด้านการดูแลรักษา									
4.1มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด	3.86	0.82	มาก	3.86	0.57	มาก	3.95	0.73	มาก
4.2 ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ ซ่อมแซมได้ง่าย	4.03	0.56	มาก	4.00	0.79	มาก	3.84	0.68	มาก
4.3 สะดวกต่อการนำไปจัดที่ดูแลรักษาได้ง่าย	4.00	0.64	มาก	3.96	0.61	มาก	3.97	0.71	มาก
รวม	**3.96**	**0.61**	**มาก**	**3.94**	**0.47**	**มาก**	**3.92**	**0.60**	**มาก**
รวมทุกด้าน	**4.06**	**0.13**	**มาก**	**4.01**	**0.12**	**มาก**	**4.02**	**0.07**	**มาก**

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ของผู้จำหน่าย โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.06(0.13) นักออกแบบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.01(0.12) ผู้บริโภคมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.02(0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ผู้จำหน่าย มีความคิดเห็นในด้านประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.22(0.53) รองลงมาคือ ด้านความงาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.14(0.41) ด้านการดูแลรักษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.96(0.61) และน้อยที่สุดคือด้านขนาดสัดส่วน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.93(0.40)

นักออกแบบ มีความคิดเห็นในด้านประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.20(0.54) รองลงมาคือ ด้านขนาดสัดส่วน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.97(0.0.48) ด้านความงาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.95(0.51) และน้อยที่สุดคือ ด้านการดูแลรักษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.94(0.47)

ผู้บริโภค มีความคิดเห็นในด้านขนาดสัดส่วนมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.09(0.58) รองลงมาคือด้านประโยชน์ใช้สอย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.08(0.55) ด้าน ความงาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =4.01(0.54) และน้อยที่สุดคือ ด้านการดูแลรักษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก $\bar{x}$ =3.92(0.60)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และ ผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

รายการข้อคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Ms	F	Sig
1.ด้านความงาม						
1.1 ลวดลาย พื้นผิว รูปทรง สีสัน มีความสวยงามกลมกลืนกัน	ระหว่างกลุ่ม	.440	2	.220	.527	.591
	ภายในกลุ่ม	86.460	207	.418		
	รวม	86.900	209			
1.2 รูปแบบมีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.069	2	.534	1.143	.321
	ภายในกลุ่ม	96.760	207	.467		
	รวม	97.829	209			
1.3 รูปแบบมีความสวยงามเหมาะสมกับการนำไปจัดสวน	ระหว่างกลุ่ม	1.257	2	.629	1.474	.231
	ภายในกลุ่ม	88.267	207	.426		
	รวม	89.524	209			
1.4 รูปแบบสามารถสร้างแรงดึงดูดในการตัดสินใจเลือก	ระหว่างกลุ่ม	1.221	2	.610	1.108	.332
	ภายในกลุ่ม	114.060	207	.551		
	รวม	115.281	209			
2.ด้านประโยชน์ใช้สอย						
2.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	1.088	2	.544	1.439	.240
	ภายในกลุ่ม	78.227	207	.378		
	รวม	79.314	209			
2.2 สามารถจัดเข้าชุดหรือจัดแยกชิ้นได้	ระหว่างกลุ่ม	1.907	2	.953	2.188	.115
	ภายในกลุ่ม	90.193	207	.436		
	รวม	92.100	209			
2.3 สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	1.069	2	.534	1.064	.347
	ภายในกลุ่ม	103.927	207	.502		
	รวม	104.995	209			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20(ต่อ)

รายการข้อคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Ms	F	Sig
3.ด้านขนาดสัดส่วน						
3.1 รูปทรง ได้สัดส่วนเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	1.164	2	.582	1.399	.249
	ภายในกลุ่ม	86.093	207	.416		
	รวม	87.257	209			
3.2 สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง	ระหว่างกลุ่ม	7.495	2	3.748	7.296	**.001***
	ภายในกลุ่ม	106.333	207	.514		
	รวม	113.829	209			
3.3 ขนาดสัดส่วนมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	.830	2	.415	.867	.422
	ภายในกลุ่ม	99.093	207	.479		
	รวม	99.924	209			
4.ด้านการดูแลรักษา						
4.1มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด	ระหว่างกลุ่ม	.322	2	.161	.304	.738
	ภายในกลุ่ม	109.607	207	.530		
	รวม	109.929	209			
4.2 ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ ซ่อมแซมได้ง่าย	ระหว่างกลุ่ม	1.255	2	.628	1.347	.262
	ภายในกลุ่ม	96.440	207	.466		
	รวม	97.695	209			
4.3 สะดวกต่อการนำไปจัดที่ดูแลรักษาได้ง่าย	ระหว่างกลุ่ม	.021	2	.010	.022	.978
	ภายในกลุ่ม	98.860	207	.478		
	รวม	98.881	209			

*P < 0.05 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้จำหน่าย นักออกแบบ ผู้บริโภคมีความคิดเห็นต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ แตกต่างกันในด้านขนาดสัดส่วน คือ ข้อ สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ระดับความคิดเห็นของ ผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ที่แตกต่างกันภาย หลังวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยวิธี LSD

สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง	$\bar{x}$	ผู้จำหน่าย	นักออกแบบ	ผู้บริโภค
		3.56	4.13	4.10
ผู้จำหน่าย	3.56	-	**- .5667***	**- .5333***
นักออกแบบ	4.13		-	.0333
ผู้บริโภค	4.10			-

*P < 0.05 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ของผู้จำหน่าย มีความแตกต่างจาก นักออกแบบและผู้บริโภค คือข้อ สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลสรุปจากการวิจัย

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษาตามขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.1.1.1 ผลสรุปจากการศึกษาลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่ผลิตในปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทสวยงาม และประเภทเครื่องใช้ โดยการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในสมัยแรกมีวัตถุประสงค์ในการผลิตเพื่อการใช้เองในครัวเรือนและไว้ขาย ส่วนการผลิต หม้อน้ำลายวิจิตร กระปุกขมิ้น ในอดีตมักนำมาใช้ในงานพิธีเพื่อใส่อาหารถวายแด่พระสงฆ์ หรือบุคคลที่มีความสำคัญ แต่ปัจจุบันการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดได้เปลี่ยนแปลงไป การปั้นหม้อน้ำลายวิจิตรนั้น ได้ถูกปรับขนาดและรูปแบบมาเป็นของที่ระลึกและของตกแต่งแทน และผลิตกันเป็นอุตสาหกรรมเพื่อจำหน่ายมากกว่าที่จะผลิตขึ้นเพื่อใช้งานอย่างในอดีต ส่วนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภทเครื่องใช้อื่น เช่น กระถาง ภาชนะ ฯลฯ เป็นการผลิตตามแบบและจำนวนที่ผู้สั่งซื้อต้องการ

การผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเกิดจากการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษชาวมอญที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี โดยมีแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญเกาะเกร็ดที่สำคัญอยู่ที่หมู่บ้านที่ 1,6 และหมู่บ้านที่ 7 ในอดีตการทำเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดถือเป็นอาชีพหลัก แต่เนื่องจากความนิยมในการใช้เครื่องปั้นดินเผาลดลง อีกทั้งวัสดุในการผลิตหายากและมีราคาแพง จึงหันไปทำอาชีพอื่นเสียส่วนใหญ่ คงเหลือโรงปั้นอยู่เพียงไม่กี่โรงในบริเวณเกาะเกร็ด ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2541-2542 เป็นปีอเมซิ่งไทยแลนด์ จึงมีการส่งเสริมและฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ รวมทั้งการทำเครื่องปั้นดินเผาลวดลายวิจิตร จึงทำให้ชาวเกาะเกร็ดเริ่มหันกลับมาทำเครื่องปั้นดินเผาลวดลายวิจิตรเพื่อขายแก่นักท่องเที่ยว โดยเปลี่ยนรูปแบบจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องใช้ในครัวเรือนมาเป็นของที่ระลึกและของตกแต่งแทน ขนาดสัดส่วนที่ผลิตก็มีขนาดเล็กลง ลักษณะชิ้นงานเป็นงานแกะสลักหรืองานที่ตกแต่งอย่างประณีตวิจิตรเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการผลิต การขนส่ง และการจำหน่ายสามารถทำได้ง่ายกว่าชิ้นงานขนาดใหญ่

ลักษณะรูปทรงและลวดลายที่ตกแต่งบนเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดโดยในอดีต รูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เกิดจากความต้องการในการใช้สอยที่สะดวก ส่วนรูปทรงของหม้อน้ำลายวิจิตรประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนฝาหม้อ ส่วนตัวหม้อ และส่วนเชิงฐานหรือฐานรองหม้อ มีลักษณะรูปทรงของตัวหม้อน้ำทั้งหมด 4 รูปทรง คือ ทรงตุ่ม ทรงฟักทอง ทรงมะเฟือง และทรงโกศ รูปทรงและลวดลายเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่ผลิตในปัจจุบันส่วนหนึ่งมาจากการเลียนแบบของเดิม และบางส่วนได้มาจากการได้เห็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้จากที่อื่น หรือประยุกต์จากในหนังสือ รูปทรงโดยส่วนใหญ่จะเป็นรูปทรงที่สามารถขึ้นรูปได้ด้วยแป้นหมุน ส่วนการตกแต่งลวดลายนั้น จะกำหนดจากความเหมาะสมของรูปทรงชิ้นงานและการนำไปใช้งาน ลวดลายจะเป็นลักษณะเฉพาะของช่างแต่ละคน ลวดลายที่ใช้ส่วนใหญ่คือ ลายบัวคว่ำ บัวหงาย ลายเครือเถา ลายเชิง เป็นลายซ้ำๆ ซึ่งเป็นลายที่ทำมาแต่ในอดีต แต่ลักษณะลายจะมีความละเอียดมากขึ้น

การผลิตเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดนั้น ปัจจุบันใช้ดินจากแหล่งอื่น โดยจะแบ่งเป็น 2 ชนิดคือดินกรอง และดินไม่กรอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของงาน หากเป็นงานที่ต้องแกะลวดลายจะใช้ดินที่กรองเพื่อให้ง่ายต่อการตกแต่งลวดลาย แต่ดินกรองมีข้อจำกัดคือมีการหดตัวสูง ไม่ทรงตัว ซึ่งไม่เหมาะกับงานชิ้นใหญ่ จึงมักจะใช้ดินที่ไม่กรองแล้วผสมทราย เพื่อให้สามารถทรงตัวอยู่ได้

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ตั้งแต่อุปกรณ์ในการขึ้นรูป ขัดผิว และตกแต่งลาย ซึ่งส่วนใหญ่เหมือนอุปกรณ์ในการทำภาชนะดินเผาทั่วๆไป อาจจะแตกต่างจากแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่อื่นๆบ้างเป็นบางอย่าง โดยส่วนใหญ่ช่างจะสร้างเครื่องมือขึ้นมาเอง เนื่องจากความถนัดของช่างแต่ละคนแตกต่างกัน

ขั้นตอนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดจะเริ่มจากนำเนื้อดินที่หมาด มาทำการขึ้นรูปโดยอาศัยแป้นหมุน แล้วจึงนำชิ้นงานนั้นไปผึ่งในที่ร่มให้ดินหมาด พอหมาดดีแล้วจึงนำไปตกแต่งชิ้นงานด้วยวิธีต่างๆได้แก่ การกดด้วยแม่พิมพ์ การแกะสลัก การตัดเฉือนหรือเจาะ การปั้นแปะ เมื่อตกแต่งลวดลายบนชิ้นงานแล้ว จะใช้อุปกรณ์ที่มีผิวเรียบมัน มาขูด ขัด ตกแต่งผิวชิ้นงานอีกครั้ง เพื่อให้ผิวชิ้นงานเรียบ แล้วจึงนำไปผึ่งให้หมาดแห้งจนชิ้นงานเปลี่ยนเป็นสีฟ้าขาวก่อนนำไปเผา โดยการเผาจะใช้เวลา 2 วัน 3 คืน จนไฟมอดแล้วทิ้งไว้อีก 2 วันให้เย็นตัวจึงนำชิ้นงานออกจากเตา

ชาวมอญจะมีความเชื่อถือผีต่างๆ จึงทำพิธีบูชาผีเพื่อขอให้ผีช่วยดลบันดาลให้เครื่องปั้นดินเผาที่พวกเขาทำได้ผลดีไม่เสียหาย พิธีกรรมเกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผามี 2 พิธีคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิธีไหว้เตาและพิธีเซ่นเตา และการปั้นเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญเกาะเกร็ด จะไม่มีการปั้นรูปคนหรือรูปเหมือน รวมทั้งไม่รับเข้าเตาเผาของตนด้วยเช่นกัน โดยเชื่อว่ามีผีสิงอยู่ในตุ๊กตา แต่ในปัจจุบันความเชื่อนั้นได้จางหายไป แต่ก็ยังไม่ค่อยนิยมปั้นรูปคนหรือรูปเหมือนมากนัก

การผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมีหลายขั้นตอน จึงต้องมีการแบ่งหน้าที่กันทำในแต่ละขั้นตอน ความชำนาญของช่างแต่คนจึงแตกต่างกัน เมื่อการทำเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมีความเปลี่ยนแปลงไปเป็นเครื่องปั้นดินเผาประเภทของที่ระลึกและของตกแต่ง ขนาดสัดส่วนของเครื่องปั้นดินเผาจึงเปลี่ยนไปเป็นขนาดที่เล็กลง จึงเป็นสาเหตุให้ช่างปั้นของเกาะเกร็ดส่วนใหญ่ไม่สามารถปั้นของที่มีขนาดใหญ่ได้ อีกทั้งช่างที่มีความชำนาญในการทำชิ้นงานขนาดใหญ่ก็ย้ายไปอยู่ที่อื่น จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในการสืบทอด

ปริมาณในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่สามารถที่ผลิตได้ต่อวัน ขึ้นอยู่กับขนาดและรูปแบบการตกแต่งลวดลาย เนื่องจากลักษณะของเนื้อดินเมื่อขึ้นรูปแล้วต้องปล่อยให้หมาด แล้วจึงนำมาตกแต่ง แล้วนำไปผึ่งแห้งแล้วจึงนำเข้าเตาเผา หากเป็นชิ้นงานใหญ่ก็ต้องยิ่งใช้เวลานานมากขึ้น ขนาดของเครื่องปั้นดินเผาจึงไม่ค่อยทำขนาดใหญ่มาก

5.1.1.2 ผลสรุปจากการศึกษาความต้องการของผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน

การศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีการศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน ที่ร้านขายของตกแต่งสวน ถนนวงแหวนรอบนอก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 10 คน สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน

ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน มีระยะเวลาในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนของผู้จำหน่ายส่วนใหญ่ น้อยกว่า 5 ปี ประเภทของผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่มีจำหน่ายในปัจจุบันมากที่สุดคือประเภทน้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น และภาชนะสำหรับใส่น้ำหรือต้นไม้

ผู้บริโภคที่มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่พบมากที่สุดคือ เพศหญิง โดยอยู่ในวัยทำงาน(อายุ 31-50 ปี) ผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนซึ่งเป็นที่ต้องการในปัจจุบันมากที่สุด คือประเภทน้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น และให้แสงสว่าง โดยมีแนวทางในการพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ ลำดับที่ 1คือ ความสวยงาม ลำดับที่ 2 คือ ประโยชน์ใช้สอย ลำดับที่ 3 คือ ขนาดสัดส่วน ลำดับที่ 4 คือ การดูแลรักษา ลำดับที่ 5 คือ อื่นๆซึ่งได้แก่ ความเชื่อ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวน

ผู้บริโภคเลือกผลิตภัณฑ์ด้านความสวยงามที่มีลักษณะของลวดลายเล็กน้อย เป็นลวดลายธรรมชาติ เช่น ลายดอกไม้ เถาไม้ หรือลายเส้น พื้นผิวมีลักษณะ เรียบ เป็นผิวเนื้อแท้ของวัสดุ หรือเป็นผิวขรุขระที่ทำเลียนแบบธรรมชาติ รูปทรงมีลักษณะ ทรงกลมแบบโอ่ง ไห

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อ่าง สีสันมีลักษณะ สีส้มของดินเผา สีของวัสดุ โดยพิจารณาจาก รูปทรง เป็นลำดับที่ 1 ลำดับที่ 2 คือ สีสัน ลำดับที่ 3 คือ ลวดลาย และลำดับที่ 4 คือ พื้นผิว

โดยต้องการด้านประโยชน์ให้มีลักษณะเป็นชุดมากที่สุด สามารถใช้เป็นน้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น ,ภาชนะสำหรับใส่น้ำ หรือต้นไม้ และให้แสงสว่าง ด้านขนาดสัดส่วนประเภทของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดที่นิยม คือ วัสดุตกแต่งขนาด 10-20 เซนติเมตร รูปปั้นขนาด สูง 15 – 40 เซนติเมตร น้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น ขนาดกว้าง 30 – 60 เซนติเมตร สูง 50- 100 เซนติเมตร (ขนาดเมื่อรวมอยู่ในชุดเดียวกัน) ภาชนะสำหรับใส่น้ำ หรือต้นไม้ ถ้าเป็นประเภทกระถางขนาด 30- 40 เซนติเมตร ประเภทโอ่ง ไห ขนาด 30 – 60 เซนติเมตร ประเภทอ่าง ขนาด 30 – 60 เซนติเมตร ให้แสงสว่าง ขนาดกว้าง 20 – 50 เซนติเมตร สูง 20 – 100 เซนติเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของโคมซึ่งอาจเกิดจากการนำหลายๆชิ้นมาประกอบกัน มีขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมกับการนำไปใช้งานได้ง่าย การดูแลรักษาที่มีลักษณะซ่อมแซมปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ได้ง่าย

5.1.1.3 ผลสรุปการพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

การพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีการศึกษา แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเครื่องปั้นดินเผา จำนวน 5 คน และด้านการออกแบบจัดสวน จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินผลการพัฒนารูปแบบ สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

จากผลการศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นและผลการศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน ผู้วิจัยได้สรุปสู่แนวทางของรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน ได้ 3 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 นำลักษณะของโอ่งและอ่างมาผสมกันมีขนาดเล็กใหญ่ลดหลั่นกันเพื่อนำมาเรียงซ้อนกันได้ และมีส่วนขาตั้งที่ทำเป็นทรงกระถางจำนวน 3 ชิ้นมาใช้เป็นฐานรองรับแต่ละชั้น ในส่วนของชั้นบนสุดเป็นลักษณะเหมือนฝา สามารถใช้งานเป็นน้ำล้นและโคมไฟในชุดเดียวกัน และแยกชิ้นเพื่อปรับใช้งานเป็นอย่างอื่นได้ เช่น อ่างบัว กระถาง โคมไฟ เป็นต้น การตกแต่งจะใช้เทคนิคการฉลุลาย ลวดลายที่ใช้เป็นลายเถาไม้ พื้นผิวของชิ้นงานเป็นผิวเรียบ ขัดมัน ขนาดโดยรวมทั้งชุด กว้าง 65 เซนติเมตร สูง 85 เซนติเมตร

แนวทางที่ 2 นำรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผา “หม้อน้ำลายวิจิตร” และ “หงษ์” ของชาวมอญเกาะเกร็ดมาประกอบร่วมกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนบนคือส่วนฝาที่มี “หงษ์” ประดับอยู่ด้านบน ขึ้นรูปด้วยการใช้แป้นหมุนและปั้นเสริม ส่วนกลางคือส่วนตัวหม้อ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชิ้นที่เรียงซ้อนกัน โดยใบแรกจะฉลุลายทั้งใบ ส่วนใบล่างจะฉลุลายเฉพาะปากหม้อ และส่วนล่างสุดคือ ส่วนฐาน ซึ่งประกอบด้วย 2 ชิ้นคือ ฐานสำหรับตั้ง และจานรอง โดยตัวฐานจะฉลุลายรอบและจานรองแกะสลักลวดลายบริเวณขอบ สามารถแยกชิ้นเพื่อปรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้งานเป็นอย่างอื่นได้ เช่น กระถาง โคมไฟ รูปปั้น เป็นต้น ลวดลายที่ใช้เป็นลายเถาไม้ ดอกไม้ พื้นผิวของชิ้นงานเป็นผิวเรียบ ขัดมัน ขนาดโดยรวมทั้งชุด กว้าง 45 เซนติเมตร สูง 62 เซนติเมตร

แนวทางที่ 3 นำเค้าโครงของ "หม้อน้ำลายวิจิตร" มาใช้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนฝา ส่วนตัว ส่วนฐาน ประกอบด้วย 3 ชิ้น คือ อ่าง ฐาน ฝา ส่วนตัวนั้นทำเป็นทรงโอ่งและเจาะช่อง 2 ช่องเพื่อเป็นโคมไฟ โดยจะมีอีก2ชิ้น ทำเป็นทรงกลมและทรงโอ่งกลวงซ่อนอยู่ภายในทำเป็นโคมไฟ ส่วนฐานทำเป็นทรงจานแล้วฉลุลาย สามารถใช้งานเป็นน้ำล้น และโคมไฟในชุดเดียวกัน และสามารถแยกชิ้นเพื่อปรับใช้งานเป็นอย่างอื่นได้ เช่น อ่างบัว กระถาง โคมไฟ เป็นต้น การตกแต่งจะใช้เทคนิคการฉลุลาย ลวดลายที่ใช้จะเป็นลายบัว พื้นผิวของชิ้นงานเป็นผิวเรียบ ขัดมัน ขนาดโดยรวมทั้งชุด กว้าง 40 เซนติเมตร สูง 100 เซนติเมตร

2. ผลการประเมินภาพจำลองการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนทั้ง 3 รูปแบบ ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน

ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา ผลการประเมินภาพจำลองรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน โดยภาพรวมรูปแบบ C ที่นำลักษณะรูปทรงของหม้อน้ำและทรงโอ่งมาประยุกต์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน เป็นรูปทรงที่สามารถแยกชิ้นการใช้งานในลักษณะต่างๆได้ทั้ง โคมไฟ น้ำผุด น้ำล้น น้ำพุ และเป็นภาชนะใส่พันธ์ไม้หรือน้ำได้ ลวดลายมีเล็กน้อยและฉลุลวดลาย พื้นผิวขัดมัน มีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านความงามมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดคือ ด้านความคงไว้ลักษณะเฉพาะถิ่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และโดยภาพรวมคือ รูปแบบ A ที่มีลักษณะของอ่างเรียงซ้อนกันเป็นชั้น มีความเหมาะสมน้อยที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน ผลการประเมินภาพจำลองรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของ โดยภาพรวมรูปแบบ C ที่นำลักษณะรูปทรงของหม้อน้ำและทรงโอ่งมาประยุกต์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน เป็นรูปทรงที่สามารถแยกชิ้นการใช้งานในลักษณะต่างๆได้ทั้ง โคมไฟ น้ำผุด น้ำล้น น้ำพุ และเป็นภาชนะใส่พันธ์ไม้หรือน้ำได้ ลวดลายมีเล็กน้อยและฉลุลวดลาย พื้นผิวขัดมัน มีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวนมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดคือ ด้านการดูแลรักษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และโดยภาพรวมคือ รูปแบบ B ที่มีลักษณะรูปทรงของหม้อน้ำและหงษ์มาใช้ มีความเหมาะสมน้อยที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินภาพจำลองรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน โดยภาพรวมรูปแบบ C มีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดคือ รูปแบบ A มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน

ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผา ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องปั้นดินเผามีความคิดเห็น โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านประโยชน์ใช้สอยมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดคือ ด้านขนาดสัดส่วนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวนมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และน้อยที่สุดคือด้านประโยชน์ใช้สอยและด้านการดูแลรักษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

5.1.1.4 ผลสรุปจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่

ผู้จำหน่าย นักออกแบบ ผู้บริโภคมีความคิดเห็นต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ผู้จำหน่าย มีความคิดเห็นในด้านประโยชน์ใช้สอย มีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านขนาดสัดส่วน มีความเหมาะสมน้อยที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

นักออกแบบ มีความคิดเห็นในด้านประโยชน์ใช้สอย มีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านการดูแลรักษา มีความเหมาะสมน้อยที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ผู้บริโภค มีความคิดเห็นในด้านขนาดสัดส่วนมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านการดูแลรักษา มีความเหมาะสมน้อยที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ ผู้บริโภค ที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนเป็นไปในทิศทางเดียวกันในด้านความงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านการดูแลรักษา โดยมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้จำหน่าย มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับ นักออกแบบ ผู้บริโภคในด้านขนาดสัดส่วน คือข้อ สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 อภิปรายผล

จากผลสรุปในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าศิลปะการทำเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบ ทั้งลวดลาย รูปทรงให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้นอกเหนือจากเป็นเพียงของที่ระลึกหรือของตกแต่งภายในและภายนอกที่สามารถใช้งานได้จริง

โดยภาพรวมรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด พบว่า ปัจจุบันผู้ผลิตยังคงผลิตงานในรูปแบบเดิมๆ โดยผลิตในรูปแบบของที่ระลึกและของตกแต่งเป็นส่วนใหญ่ ที่มีขนาดสัดส่วนเล็กเน้นการตกแต่งลวดลายวิจิตรปราณีต ซึ่งไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยได้ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนสิทธิ์ จันทะรี(2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การออกแบบและพัฒนากระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย โดยศึกษาการทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวบ้าน ซึ่งพบว่า ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์เป็นรูปแบบดั้งเดิมที่มีอยู่ไม่กี่แบบ ขาดการออกแบบและพัฒนาด้านประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลาย ด้านการตกแต่งและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ (2539: บทสรุป) เรื่อง แนวทางการพัฒนาสินค้าหัตถกรรมนักท่องเที่ยว เป็นการศึกษาแนวโน้มความต้องการสินค้าหัตถกรรมไทยในตลาดนักท่องเที่ยว รวมถึงสภาพปัญหา อุปสรรคด้านการตลาดสินค้าหัตถกรรม จากการสำรวจปัญหาที่ร้านค้าหรือผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรม ซึ่งจากการวิจัยพบว่า การขาดการคิดค้นผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ๆ โดยส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาการออกแบบสินค้าหัตถกรรม

ความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนในปัจจุบัน พบว่าโดยส่วนใหญ่เลือกของตกแต่งสวนจากรูปทรงก่อน ไม่เน้นลวดลาย มีสีและผิวเป็นธรรมชาติ ที่ใช้ประโยชน์ในรูปของน้ำตก น้ำพุ น้ำผุด น้ำล้น ,ภาชนะสำหรับใส่พันธ์ไม้หรือน้ำ และให้แสงสว่างโดยมีลักษณะเป็นชุด ขนาดสัดส่วนที่เหมาะกับการนำไปใช้งานได้ง่าย ซ่อมแซมปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ได้ง่าย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริโภคมีความต้องการผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในการตกแต่งสวนที่มีความเป็นธรรมชาติ สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิงอร เพ็ชรเขียว (2546:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเอกลักษณ์อีสานสำหรับประดับตกแต่งภายใน ซึ่งพบว่า ความสวยงามจากวัตถุดิบพื้นบ้านสามารถปรับใช้ให้เกิดคุณค่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประดับตกแต่งที่ตอบสนองความต้องการของตลาดในสังคมปัจจุบันได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน พบว่า แนวทางการออกแบบรูปแบบ C ที่นำลักษณะรูปทรงของหม้อน้ำและทรงโอ่งมาประยุกต์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน เป็นรูปทรงที่สามารถแยกชิ้นการใช้งานในลักษณะต่างๆได้ทั้ง โคมไฟ น้ำผุด น้ำล้น น้ำพุ และเป็นภาชนะใส่พันธ์ไม้หรือน้ำได้ ลวดลายมีเล็กน้อยและฉลุลวดลาย พื้นผิวขัดมัน โดยมีความเหมาะสมมากที่สุดในด้านกรรมวิธีผลิต และด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน และเมื่อนำมาสร้างเป็นต้นแบบ พบว่า มีความเหมาะสมในด้านประโยชน์ใช้สอยและด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อได้พัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยแล้ว สามารถพัฒนารูปแบบให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้และสอดคล้องกับการผลิตและความสามารถของผู้ผลิตในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิงอร เพ็ชรเขียว (2546:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเอกลักษณ์อีสานสำหรับประดับตกแต่งภายใน ซึ่งพบว่า การพัฒนาเทคนิคการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านให้เกิดความสวยงามจากวัตถุดิบพื้นบ้านมาปรับใช้ให้เกิดคุณค่า ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประดับตกแต่ง และผลิตเป็นระบบหัตถอุตสาหกรรมได้

ความคิดเห็นของผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภค เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในด้านความงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านการดูแลรักษา โดยมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด สามารถพัฒนาเพื่อใช้ในการตกแต่งสวนที่ตอบสนองต่อผู้ใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาหัตถกรรมของ มาโนช กงกะนันท์(2537:47-48) ที่กล่าวว่า เป็นการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับวิธีใช้และรสนิยมของประชากรในสังคมปัจจุบัน ส่วนในด้านขนาดสัดส่วนในรายข้อ สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง พบว่า ผู้จำหน่ายมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักออกแบบ และผู้บริโภค ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่พัฒนาแล้วนั้นยังขาดด้านรูปแบบที่ตอบสนองเพื่อการขนส่งในปริมาณมากๆได้ เพราะเนื่องจากผู้จำหน่ายจะเป็นผู้ที่รับมาจำหน่ายต่อในจำนวนมาก ส่วนนักออกแบบและผู้บริโภคนั้นจะนำมาใช้ในจำนวนไม่มาก จึงไม่มีผลต่อการขนย้ายขนส่ง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1. ในการตกแต่งลวดลาย อาจเพิ่มลวดลายให้มีความนูนของตัวลายมากขึ้น และการวางลายเพิ่มขึ้นตามส่วนต่างๆ เช่น ลายขอบ โดยอาจใช้วิธีการกดพิมพ์ หรือฉลุเน้นลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ขนาดสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ช่างผู้ผลิตสามารถกำหนดขนาดให้เล็กหรือใหญ่ได้ โดยกำหนดจากอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมเป็นหลัก เช่น ขนาดของหลอดไฟ ขนาดของปั๊มน้ำ ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการนำไปใช้งาน

3. รูปแบบของผลิตภัณฑ์สามารถปรับให้เป็นชิ้นเดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อการขึ้นรูป และการขนย้าย ขนส่งในจำนวนมากๆ

4. สีของผลิตภัณฑ์สามารถพัฒนาได้โดยการใช้สีน้ำมัน หรือสีพลาสติกทาทับ หรืออาจประยุกต์วัสดุอื่นมาประดับตกแต่งร่วม เช่น เหล็ก สแตนเลส หวาย ผักตบชวา เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ศึกษาเกี่ยวกับวัตถุดิบทั้งดินกรอง ดินไม่กรอง ดินผสมทรายในการทำเครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ด เนื่องจากดินมีผลต่อรูปแบบในด้านการขึ้นรูป การตกแต่งลวดลายพื้นผิว และสีที่ปรากฏหลังการเผา

2. ศึกษาวัสดุที่จะนำมาประยุกต์ใช้ร่วม โดยศึกษาที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันหรือต่างกัน เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ๆ

3. ศึกษาพัฒนากระบวนการผลิต หรืออุปกรณ์ เครื่องมือ ที่ช่วยให้สามารถผลิตชิ้นงานได้เร็ว และชิ้นงานมีความสม่ำเสมอในกรณีที่ต้องผลิตชิ้นงานเป็นจำนวนมาก

4. ศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบเครื่องปั้นดินเผา ประเภทเครื่องใช้ในครัวเรือน เพื่อใช้ในชีวิตประจำวันได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา หมู่ที่ 1. 2547. **เค้าโครงข้อมูลเชิงลึก หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ดีเด่น .** นนทบุรี:เอกสารอัดสำเนา.

กวี รวยรื่น. 2539. **การส่งเสริมการส่งออกเครื่องปั้นดินเผา ประเภทเครื่องประดับตกแต่งของขวัญของชำร่วย.**กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการส่งออก.

ขวัญชัย จิตสำรวย. 2540. **สวนหย่อมทำได้ด้วยมือคุณ.** กรุงเทพฯ : พิฆเนศ พริ้นติ้ง เซ็นเตอร์.

ชนัญ วงษ์วิภาค. 2543. **การศึกษาเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย .** กรุงเทพฯ:โอเดี่ยนสโตร์.

ชวลิต ดาบแก้ว. 2540. **การจัดสวนไม้ประดับ.** กรุงเทพฯ:โอ.เอส.พริ้นติ้ง.

ณัฐกานต์ ยุกติรัตน์. 2547. "ผลของการใช้ชนิดดินต่างกันที่มีผลต่อคุณสมบัติทางกายภาพและการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี". กรุงเทพฯ : สาระนิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ณัฐประวีณ ศรีทรัพย์. 2537. "การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมและการธำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวมอญ:ศึกษากรณีชุมชนมอญบ้านลัดเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี".กรุงเทพฯ.วิทยานิพนธ์มานุษวิทยามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวี พรหมพฤกษ์. 2532. **เครื่องเคลือบดินเผาเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ :โอเดี่ยนสโตร์.

ทิพาพรรณ ศิริเวชฎารักษ์. 2548. **หลักการเลือกของตกแต่งสวน.** [Online]. Available :http://www.baanlaesuan.com.

นิรัช สุดสังข์. 2548. **ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.**กรุงเทพฯ: โอเดี่ยนสโตร์.

บุญส่ง ยืนยง. 2539. **LAND SCAPE:ธรรมชาติกับการจัดสวน** .กรุงเทพฯ : ด่านสุทธารพิมพ์.

ประเสริฐ ศิลรัตนา. 2531. **ของที่ระลึก.** กรุงเทพฯ :โอเดี่ยนสโตร์.

มณีรัตน์ จินุกูล.2544 . "แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชุมชนมอญเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี".กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มารุต อัมรานนท์.2533.**ศิลปะพื้นบ้าน.**ชลบุรี:ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

"————". 2543. **"แนวทางการศึกษาศิลปะพื้นบ้าน"** .วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทราวิโรฒ.ปีที่ 1(2) มกราคม-มิถุนายน.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาโนช กงกะนันทน์.2537. **ความรู้เรื่องการออกแบบหัตถกรรม.** กรุงเทพฯ: กระทรวงอุตสาหกรรม.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. 2536. **มรดกพื้นบ้าน.** กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นตติ้งเฮ้าส์.

ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์. 2537. **การออกแบบเครื่องปั้นดินเผา** . อุบลราชธานี : วิทยาลัยครูอุบลราชธานี.

ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์และคณะ. 2545. **ชุมชนเครื่องปั้นดินเผา.** มหาสารคาม: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมเกียรติ โล่ห์เพชรัตน์. 2533. **วิเคราะห์สวนญี่ปุ่น.** กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สายสมร ศรีสวัสดิ์. 2546. "แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด:กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ". กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสากรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สุภรณ์ โอเจริญ.2519.**ชาวมอญในประเทศไทย:วิเคราะห์ฐานะและบทบาทในสังคมไทยตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนกลางถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น.**กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรเชษฐ ไชยอุปละ. 2546. "การศึกษาและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวาสำหรับศูนย์ศิลปาชีพบางไทร". กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสากรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สุวรรณ วุฒธยาคม. 2544. **การพัฒนาเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านให้ได้เปรียบในเชิงแข่งขัน.** กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.

อดุลย์ จาตุรงคกุล. 2545. **พฤติกรรมผู้บริโภค.** กรุงเทพฯ : บุ๊คลิงค์.

อรพินท์ พานทอง.2531.**ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา.**กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอ็ด ภิรมย์.2542 . **เกาะเกร็ด.** กรุงเทพฯ :เอ็น พี สกรีนพริ้นติ้ง จำกัด.

เอื้อมพร วีสมหมาย.2525.**หลักการจัดสวนเบื้องต้น.**กรุงเทพฯ:คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ข เอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

ภาคผนวก ค ข้อมูลประกอบขั้นตอนการพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

ภาคผนวก ง ผลการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ภาคผนวก จ รายชื่อในการเก็บข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ (ชุดที่ 1/1)
ผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
เรื่อง
การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

วัน/เดือน/ปี..... ผู้ให้การสัมภาษณ์.....

หัวข้อในการสัมภาษณ์ มี 2 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

<u>ตอนที่ 2</u> ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

1. ด้านวัตถุประสงค์ในการผลิตและการนำเอาไปใช้
2. ด้านแหล่งกำเนิดและแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด
3. ด้านลักษณะรูปทรง และรายละเอียดต่างๆ ในการตกแต่งบนผลิตภัณฑ์
4. ด้านกรรมวิธีการผลิต
5. ด้านคติความเชื่อที่แฝงบนผลิตภัณฑ์
6. ด้านระดับความสามารถในการผลิต

นางสาวจิรดา แพรใบศรี
นักศึกษาระดับปริญญาโท
สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
สาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

.....

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

หัวข้อในการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
1.ท่านมีประสบการณ์ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด	....
2.ท่านมีประสบการณ์ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทใดบ้าง	....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>ตอนที่ 2</u> ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

หัวข้อในการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
1.วัตถุประสงค์ในการผลิตและการนำไปใช้ของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด 1.1เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่ผลิตมีกี่ประเภท และแต่ละประเภทมีกี่รูปแบบ 1.2การผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดแต่ละประเภท และแต่ละแบบมีจุดมุ่งหมายอย่างไร 1.3การนำเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดแต่ละประเภท และแต่ละแบบไปใช้งาน มีจุดมุ่งหมายอย่างไร	....
2.แหล่งกำเนิดเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด 2.1การผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมีความเป็นมาอย่างไร 2.2 เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมีวิวัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร	....
3.ลักษณะรูปทรง และรายละเอียดต่างๆ ในการตกแต่งบนผลิตภัณฑ์ 3.1 ลักษณะรูปทรง และลวดลายที่ตกแต่งบนเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด มีที่มาอย่างไร 3.2 ท่านมีแนวคิดในการกำหนดรูปทรงและการตกแต่งลวดลายของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด อย่างไร	....
4.กรรมวิธีในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา 4.1 วัตถุดิบและวิธีการเตรียมวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต มีอะไรบ้าง 4.2 เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต มีอะไรบ้าง 4.3 การผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด มีเทคนิค วิธีการ และขั้นตอนอย่างไร	....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อในการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
5.คติความเชื่อที่แฝงอยู่ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด 5.1 มีความเชื่อเกี่ยวกับการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดหรือไม่ อย่างไร 5.2 มีความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะรูปทรงลวดลายบนเครื่องปั้นดินเผาหรือไม่ อย่างไร	....
6.ระดับความสามารถในการผลิต 6.1 ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดแต่ละขั้นตอน ช่างที่ผลิตมีความสามารถอยู่ในระดับใด 6.2 ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดแต่ละแบบ สามารถผลิตได้ต่อวันในปริมาณเท่าใด 6.3 ปัจจุบันการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด มีข้อจำกัดอย่างไรบ้าง	....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ (ชุดที่ 2/1)
ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งสวน
เรื่อง
การศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการตกแต่งสวน

วัน/เดือน/ปี..... ผู้ให้การสัมภาษณ์.....

หัวข้อในการสัมภาษณ์ มี 2 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน

<u>ตอนที่ 2</u> ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวน ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. ด้านความสวยงาม
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย
3. ด้านขนาดสัดส่วน
4. ด้านการดูแลรักษา

นางสาวจิรดา แพรใบศรี
นักศึกษาระดับปริญญาโท
สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

.....

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน

หัวข้อในการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
1.ระยะเวลาในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวน	( )น้อยกว่า 5 ปี ( ) 5-10 ปี ( )มากกว่า 10 ปี
2.ประเภทของผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนที่นำมาจำหน่ายในปัจจุบัน(ตอบได้มากกว่า1ข้อ)	( )วัสดุตกแต่ง เช่น กระเบื้องปูพื้น บล็อคปูพื้น ( ) รูปปั้น ( )น้ำตก น้ำพุ ( )ภาชนะสำหรับใส่น้ำ ต้นไม้ เช่น อ่าง กระถาง ( )ให้แสงสว่าง เช่น โคมไฟ ( )อื่นๆ(โปรดระบุ).....
3.ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภค 3.1ผู้บริโภคที่มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนเพศใดมากที่สุด 3.2ผู้บริโภคที่มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนอยู่ในวัยใดมากที่สุด	( )เพศชาย ( )เพศหญิง ( )วัยรุ่น(อายุต่ำกว่า 30 ปี) ( )วัยทำงาน (อายุ 31-50 ปี) ( )วัยผู้ใหญ่(อายุ 51 ปีขึ้นไป)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อในการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
4.ประเภทของผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนซึ่งเป็นที่ต้องการในปัจจุบัน(ตอบได้มากกว่า1ข้อ)	( )วัสดุตกแต่ง เช่น กระเบื้องปูพื้น บล็อคปูพื้น ( )รูปปั้น ( )น้ำตก น้ำพุ น้ำล้น ( )ภาชนะสำหรับใส่น้ำ ต้นไม้ เช่น อ่าง กระถาง ( )ให้แสงสว่าง เช่น โคมไฟ ( )อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5.แนวทางในการพิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตกแต่งสวนของผู้บริโภค (เรียงตามลำดับ)	( )ความสวยงาม ( )ประโยชน์ใช้สอย ( )ขนาดสัดส่วน ( )การดูแลรักษา ( )อื่นๆ(โปรดระบุ).....

<u>ตอนที่ 2</u> ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวน

หัวข้อในการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
1.ความต้องการด้านความสวยงามของผลิตภัณฑ์ 1.1 ผู้บริโภคเลือกผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเพื่อการที่มีความสวยงาม โดยพิจารณาในด้าน (เรียงตามลำดับ)	( )ลวดลาย ( )พื้นผิว ( )รูปทรง ( )สีสัน ( )อื่นๆ(โปรดระบุ).....
1.2ผู้บริโภคเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงามลักษณะใดมากที่สุด	ลวดลาย มีลักษณะ..... พื้นผิว มีลักษณะ..... รูปทรง มีลักษณะ..... สีสัน มีลักษณะ..... อื่นๆ(โปรดระบุ).....
2.ความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ 2.1ผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่ใช้ประโยชน์อย่างไรมากที่สุด	( )วัสดุตกแต่ง ( )รูปปั้น ( )น้ำตก น้ำพุ ฯลฯ ( )ภาชนะสำหรับใส่น้ำ ต้นไม้ ( )ให้แสงสว่าง ( )อื่นๆ(โปรดระบุ).....
2.2ผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่มีลักษณะใดมากที่สุด	( )เป็นชุด ( )เป็นชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อในการสัมภาษณ์	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
3.ความต้องการด้านขนาดสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ 3.1 ขนาดสัดส่วนของผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่ผู้บริโภคต้องการที่มีลักษณะใดมากที่สุด 3.2ประเภทของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดที่ผู้บริโภคนิยมในปัจจุบัน มีขนาดอย่างไร	( )ขนย้าย ขนส่งสะดวก ( )แยกชิ้นส่วนได้ ( )ขนาดเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน ( )อื่นๆ(โปรดระบุ) ..... วัสดุตกแต่ง ขนาด..... รูปปั้น ขนาด..... น้ำตก น้ำพุ ขนาด..... ภาชนะ ขนาด..... ให้แสงสว่าง ขนาด..... อื่นๆ(โปรดระบุ) .....
4. ความต้องการด้านการดูแลรักษา 4.1 ผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวนที่ง่ายต่อการดูแลรักษาที่มีลักษณะใดมากที่สุด	( )ทำความสะอาดได้ ( )การซ่อมแซม ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ได้ ( )สะดวกต่อการจัดวางที่ดูแลรักษาได้ง่าย ( )อื่นๆ(โปรดระบุ)..... .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมิน ภาพจำลอง(ชุดที่ 3/1)
ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตเครื่องปั้นดินเผา
เรื่อง
การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

<u>หัวข้อในการประเมินภาพจำลองเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวน</u> ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

1. ด้านความคงไว้ซึ่งลักษณะท้องถิ่น
2. ด้านความสวยงาม
3. ด้านประโยชน์ใช้สอย
4. ด้านกรรมวิธีผลิต
5. ด้านขนาดสัดส่วน
6. ด้านการดูแลรักษา

นางสาวจิรดา แพรใบศรี
นักศึกษาระดับปริญญาโท
สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

.....

วัน/เดือน/ปี.....ครั้งที่.....

ผู้ประเมิน.....
( )

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>คำชี้แจง</u> โปรดพิจารณารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภาพแล้วเลือก/ ลงในช่องว่างโดยผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดตัวเลขระดับของการให้คะแนนดังต่อไปนี้

มากที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมากที่สุด
มาก หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
น้อย หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบ A	แบบ B	แบบ C

1.ด้านด้านความคงไว้ซึ่งลักษณะเฉพาะถิ่น

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	เครื่องปั้นดินเผาแสดงถึงภูมิปัญญาของท้องถิ่น	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
1.2	เครื่องปั้นดินเผามีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากแหล่งผลิตอื่น	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
1.3	เครื่องปั้นดินเผาแสดงถึงความกลมกลืนของลวดลาย รูปทรง สีสันที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.ด้านความงาม

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1	ลวดลายมีความสวยงาม กลมกลืนกัน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
2.2	รูปทรงได้สัดส่วนสวยงาม	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
2.3	สีสันมีความสวยงามเหมาะสม	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
2.4	ลวดลาย รูปทรง สีสัน มีความสวยงาม กลมกลืนกัน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

3.ด้านประโยชน์ใช้สอย

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	ลักษณะรูปทรง และลวดลายมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
3.2	สามารถจัดเข้าชุดหรือแยกชิ้นได้	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
3.3	สามารถปรับเปลี่ยนใช้งานได้หลายรูปแบบ	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.ด้านกรรมวิธีผลิต

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	รูปทรงง่ายต่อการขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
4.2	ลวดลายง่ายต่อการตกแต่ง	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
4.3	รูปแบบเหมาะสมกับเทคนิคการผลิตของท้องถิ่น	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
4.4	สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพเดิม	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

5.ด้านขนาดสัดส่วน

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	รูปทรง ได้สัดส่วนเหมาะสม	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
5.2	สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
5.3	ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
5.4	ขนาดสัดส่วนสามารถผลิตได้ง่าย	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.ด้านการดูแลรักษา

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1	มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
6.2	ปรับเปลี่ยน ซ่อมแซมได้ง่าย	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
6.3	สะดวกต่อการเก็บรักษา	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมิน ภาพจำลอง(ชุดที่ 3/2)
ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน
เรื่อง
การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

<u>หัวข้อในการประเมินภาพจำลองเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการตกแต่งสวน</u> ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

1. ด้านความสวยงาม
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย
3. ด้านขนาดสัดส่วน
4. ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน
5. ด้านการดูแลรักษา

นางสาวจิรดา แพรใบศรี
นักศึกษาระดับปริญญาโท
สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

.....

วัน/เดือน/ปี.....ครั้งที่.....

ผู้ประเมิน.....
( )

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>คำชี้แจง</u> โปรดพิจารณารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภาพแล้วเลือก/ ลงในช่องว่างโดยผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดตัวเลขระดับของการให้คะแนน ดังต่อไปนี้

มากที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมากที่สุด

มาก หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ปานกลาง หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

น้อย หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

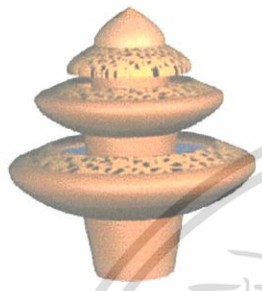		
แบบ A	แบบ B	แบบ C

1.ด้านความงาม

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	ลวดลายมีความสวยงาม กลมกลืนกัน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
1.2	รูปทรงได้สัดส่วนสวยงาม	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
1.3	สีสันมีความสวยงามเหมาะสม	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
1.4	ลวดลาย รูปทรง สีสัน มีความสวยงามกลมกลืนกัน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.ด้านประโยชน์ใช้สอย

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1	ลักษณะรูปทรง และลวดลายมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
2.2	สามารถจัดเข้าชุดหรือแยกชิ้นได้	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
2.3	สามารถปรับเปลี่ยนใช้งานได้หลายรูปแบบ	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

3.ด้านขนาดสัดส่วน

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1	รูปทรง ได้สัดส่วนเหมาะสม	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
3.2	สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
3.3	ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

4.ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1	รูปแบบมีความกลมกลืนกับสวน	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
4.2	สามารถนำไปจัดกับสวนแบบต่างๆได้	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.ด้านการดูแลรักษา

ข้อ	รายละเอียด	รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1	มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
5.2	ปรับเปลี่ยน ซ่อมแซมได้ง่าย	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....
5.3	สะดวกต่อการจัดวางที่ดูแลรักษาได้ง่าย	A	.....	.....	.....	.....	.....
		B	.....	.....	.....	.....	.....
		C	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมิน ต้นแบบ(ชุดที่ 3/3)
ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตเครื่องปั้นดินเผา
เรื่อง
การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

<u>หัวข้อในการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเพื่อการตกแต่งสวน</u> ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

1. **ด้านความคงไว้ของลักษณะท้องถิ่น**
2. ด้านความสวยงาม
3. ด้านประโยชน์ใช้สอย
4. ด้านกรรมวิธีผลิต
5. ด้านขนาดสัดส่วน
6. ด้านการดูแลรักษา

นางสาวจิรดา แพรใบศรี
นักศึกษาระดับปริญญาโท
สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

.....

วัน/เดือน/ปี.....ครั้งที่.....

ผู้ประเมิน.....
( )

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>คำชี้แจง</u> โปรดพิจารณารูปแบบผลิตภัณฑ์จากต้นแบบแล้วเลือก/ ลงในช่องว่างโดยผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดตัวเลขระดับของการให้คะแนนดังต่อไปนี้

มากที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมากที่สุด
มาก หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก
ปานกลาง หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
น้อย หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	**ด้านความคงไว้ของลักษณะเฉพาะถิ่น**					
	1.1 เครื่องปั้นดินเผาแสดงถึงภูมิปัญญาของท้องถิ่น	.....	.....	.....	.....	.....
	1.2 เครื่องปั้นดินเผามีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากแหล่งผลิตอื่น	.....	.....	.....	.....	.....
	1.3 เครื่องปั้นดินเผาแสดงถึงความลงตัวของลวดลาย รูปทรง สีสัน ที่เป็นเอกลักษณ์ของเกาะเกร็ด	.....	.....	.....	.....	.....
2.	**ด้านความงาม**					
	2.1 ลวดลายมีความสวยงาม กลมกลืนกัน	.....	.....	.....	.....	.....
	2.2 รูปทรงได้สัดส่วนสวยงาม	.....	.....	.....	.....	.....
	2.3 สีสันมีความสวยงามเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
	2.4 ลวดลาย รูปทรง สีสัน มีความสวยงามกลมกลืนกัน	.....	.....	.....	.....	.....
3.	**ด้านประโยชน์ใช้สอย**					
	3.1 ลักษณะรูปทรง ลวดลายมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	.....	.....	.....	.....	.....
	3.2 สามารถจัดเข้าชุดหรือแยกชิ้นได้	.....	.....	.....	.....	.....
	3.3 สามารถปรับเปลี่ยนใช้งานได้หลายรูปแบบ	.....	.....	.....	.....	.....
4.	**ด้านกรรมวิธีการผลิต**					
	4.1 รูปทรงง่ายต่อการขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน	.....	.....	.....	.....	.....
	4.2 ลวดลายง่ายต่อการตกแต่ง	.....	.....	.....	.....	.....
	4.3 รูปแบบมีความเหมาะสมกับเทคนิคการผลิตของท้องถิ่น	.....	.....	.....	.....	.....
	4.4 สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพเดิม	.....	.....	.....	.....	.....
5.	**ด้านขนาดสัดส่วน**					
	5.1 รูปทรง ได้สัดส่วนเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
	5.2 สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง	.....	.....	.....	.....	.....
	5.3 ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	.....	.....	.....	.....	.....
	5.4 ขนาดสัดส่วนสามารถผลิตได้ง่าย	.....	.....	.....	.....	.....
6.	**ด้านการดูแลรักษา**					
	6.1 มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด	.....	.....	.....	.....	.....
	6.2 ปรับเปลี่ยน ซ่อมแซมได้ง่าย	.....	.....	.....	.....	.....
	6.3 สะดวกต่อการเก็บรักษา	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมิน ต้นแบบ(ชุดที่ 3/4)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน

เรื่อง

การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

<u>หัวข้อในการประเมินต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเพื่อการตกแต่งสวน</u> ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ด้านความสวยงาม
2. ด้านประโยชน์ใช้สอย
3. ด้านขนาดสัดส่วน
4. ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน
5. ด้านการดูแลรักษา

นางสาวจิรดา แพรใบศรี
นักศึกษาระดับปริญญาโท
สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

.....

วัน/เดือน/ปี.....ครั้งที่.....

ผู้ประเมิน.....

( )

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>คำชี้แจง</u> โปรดพิจารณารูปแบบผลิตภัณฑ์จากต้นแบบแล้วเลือก/ ลงในช่องว่างโดยผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดตัวเลขระดับของการให้คะแนนดังต่อไปนี้

มากที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมากที่สุด
มาก หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
น้อย หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	**ด้านความงาม**					
	1.1ลวดลายมีความสวยงาม กลมกลืนกัน	.....	.....	.....	.....	.....
	1.2รูปทรงได้สัดส่วนสวยงาม	.....	.....	.....	.....	.....
	1.3สีสันมีความสวยงามเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
	1.4ลวดลาย รูปทรง สีสัน มีความสวยงามกลมกลืนกัน	.....	.....	.....	.....	.....
2.	**ด้านประโยชน์ใช้สอย**					
	2.1 ลักษณะรูปทรง และลวดลายมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	.....	.....	.....	.....	.....
	2.2 สามารถจัดเข้าชุดหรือแยกชิ้นได้	.....	.....	.....	.....	.....
	2.3 สามารถปรับเปลี่ยนใช้งานได้หลายรูปแบบ	.....	.....	.....	.....	.....
3.	**ด้านขนาดสัดส่วน**					
	3.1 รูปทรงโครงสร้าง ได้สัดส่วนเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
	3.2 สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง	.....	.....	.....	.....	.....
	3.3 ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	.....	.....	.....	.....	.....
4.	**ด้านความเหมาะสมกับลักษณะของสวน**					
	4.1 รูปแบบมีความกลมกลืนกับสวน	.....	.....	.....	.....	.....
	4.2 สามารถนำไปจัดกับสวนแบบต่างๆได้	.....	.....	.....	.....	.....
5.	**ด้านการดูแลรักษา**					
	5.1 มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด	.....	.....	.....	.....	.....
	5.2 ปรับเปลี่ยน ซ่อมแซมได้ง่าย	.....	.....	.....	.....	.....
	5.3 สะดวกต่อการจัดวางที่ดูแลรักษาได้ง่าย	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม(ชุดที่ 4/1)
ผู้จำหน่าย นักออกแบบ และผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่
เรื่อง
การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

คำชี้แจง

แบบสอบถาม ชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ จำนวน 13 ข้อ

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นใช้เป็นข้อมูลเพื่อการทำวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์และการนำเสนอจะจัดทำในภาพรวม ดังนั้น คำตอบจากแบบสอบถามจึงไม่มีผลกระทบใดๆต่อตัวท่านและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านแต่อย่างใด

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อผู้วิจัยจักได้นำข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามไปเป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาและพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนต่อไป และ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามมา ณ ที่นี้

นางสาวจิรดา แพรใบศรี
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องหน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1.เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2.ขณะนี้ท่านอายุในช่วงระหว่างกี่ปี

( ) ต่ำกว่า 20 ปี ( ) 21-30 ปี

( ) 31-40 ปี ( ) 41-50 ปี ( ) 51 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่

คำชี้แจง โปรดพิจารณารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภาพแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว ซึ่งอยู่ด้านหลัง โดยให้ท่านพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้นเป็นจริงมากน้อยเพียงใดสำหรับท่าน โดยผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดตัวเลขระดับของความคิดเห็นดังต่อไปนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

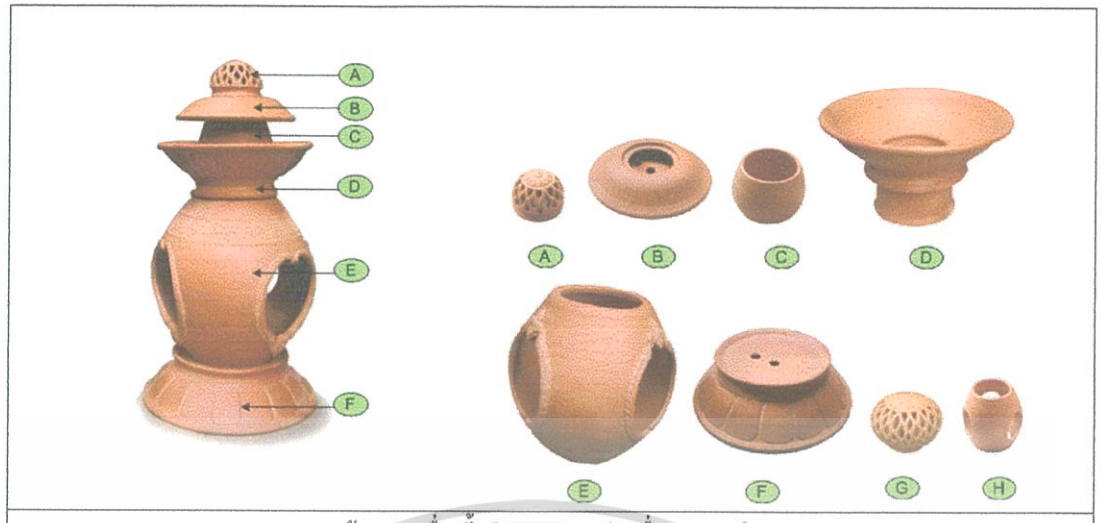

ภาพต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

ข้อ	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมากที่สุด 5 คะแนน	ดีมาก 4 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน	น้อย 2 คะแนน	น้อยที่สุด 1 คะแนน
1.	**ด้านความงาม**					
	1.1 ลวดลาย พื้นผิว รูปทรง สีสัน มีความสวยงามกลมกลืนกัน	.....	.....	.....	.....	.....
	1.2 รูปแบบมีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์	.....	.....	.....	.....	.....
	1.3 รูปแบบมีความสวยงามเหมาะสมกับการนำไปจัดสวน	.....	.....	.....	.....	.....
	1.4 รูปแบบสามารถสร้างแรงดึงดูดในการตัดสินใจเลือก	.....	.....	.....	.....	.....
2.	**ด้านประโยชน์ใช้สอย**					
	2.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	.....	.....	.....	.....	.....
	2.2 สามารถจัดเข้าชุดหรือจัดแยกชิ้นได้	.....	.....	.....	.....	.....
	2.3 สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่า	.....	.....	.....	.....	.....
3.	**ด้านขนาดสัดส่วน**					
	3.1 รูปทรง ได้สัดส่วนเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
	3.2 สะดวกต่อการขนย้าย ขนส่ง	.....	.....	.....	.....	.....
	3.3 ขนาดสัดส่วนมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งาน	.....	.....	.....	.....	.....
4.	**ด้านการดูแลรักษา**					
	4.1มีรูปแบบที่สะดวกต่อการทำความสะอาด	.....	.....	.....	.....	.....
	4.2 ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ ซ่อมแซมได้ง่าย	.....	.....	.....	.....	.....
	4.3 สะดวกต่อการจัดที่ดูแลรักษาได้ง่าย	.....	.....	.....	.....	.....

.....ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

เอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

.....

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นางสาวจิรดา แพรใบศรี รหัสประจำตัว 46069412 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน (STUDY AND DEVELOPMENT OF KOH KRED CERAMIC DESIGN FOR GARDEN DECORATION)" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2548

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2548

(รศ.ดร.อิทธิพล แจ้งชัด)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน **โทร.** 3692

ที่ ศธ 0524.04/ 3236 วันที่ 20 กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของนางสาวจิรดา แพรใบศรี มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบประเมินเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการวิจัย

เรียน นายศรีเมือง ทรรทุรานนท์

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการวิจัยของนางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการวิจัย

เรียน นายบริรักษ์ สุขศิลธรรม

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการวิจัยของนางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

ทราบ บริรักษ์ สุขศิลธรรม
ยินดีให้คำแนะนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการวิจัย

เรียน นายวรพงษ์ เคี่ยมสมุทร

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการวิจัยของนางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา
72 หมู่ 1 ต.เกาะเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
โทร. .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/3620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์โสมสุดา อมรวิทวัส

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการวิจัยของนางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๗ สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ลำเพา มะนะ

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผา เพื่อการวิจัยของ นางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

25 ก.ค. 48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓ สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวนเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพรรณ สุทธะพินธุ์

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวน เพื่อการวิจัยของนางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี ฝ่ายดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ได้รับแล้ว
๓ ส.ค. ๔๘

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวนเพื่อการวิจัย

เรียน นายชาตรี สิงหเสนี

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหา บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดัง กล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวน เพื่อการวิจัยของ นางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวนเพื่อการวิจัย

เรียน นางรสสุคนธ์ พิบาลกุล

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวน เพื่อการวิจัยของ นางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

18/9/48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวนเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์สาโรช โสภณางกูร

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมห บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบั กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดัง กล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวน เพื่อการวิจัยของ นางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

16/9/48.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692

ที่ ศธ 0524.04/ 3620 **วันที่** 17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวนเพื่อการวิจัย

เรียน รศ. ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล

ด้วย นางสาวจิรดา แพรใบศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน" โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.นิรัช สุดสังข์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบจัดสวน เพื่อการวิจัยของนางสาวจิรดา แพรใบศรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

ข้อมูลประกอบขั้นตอนการพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

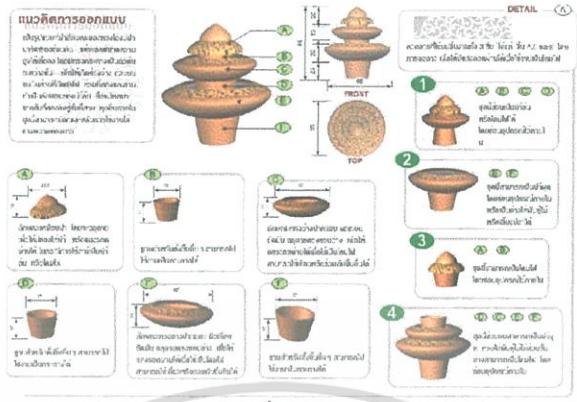

แนวทางที่ 1(รูปแบบ A)

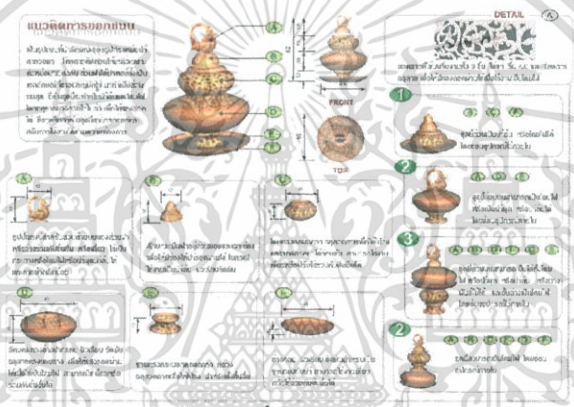

แนวทางที่ 2(รูปแบบ B)

แนวทางที่ 3(รูปแบบ C)

ภาพที่ ค.1 ภาพจำลองแนวคิดการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

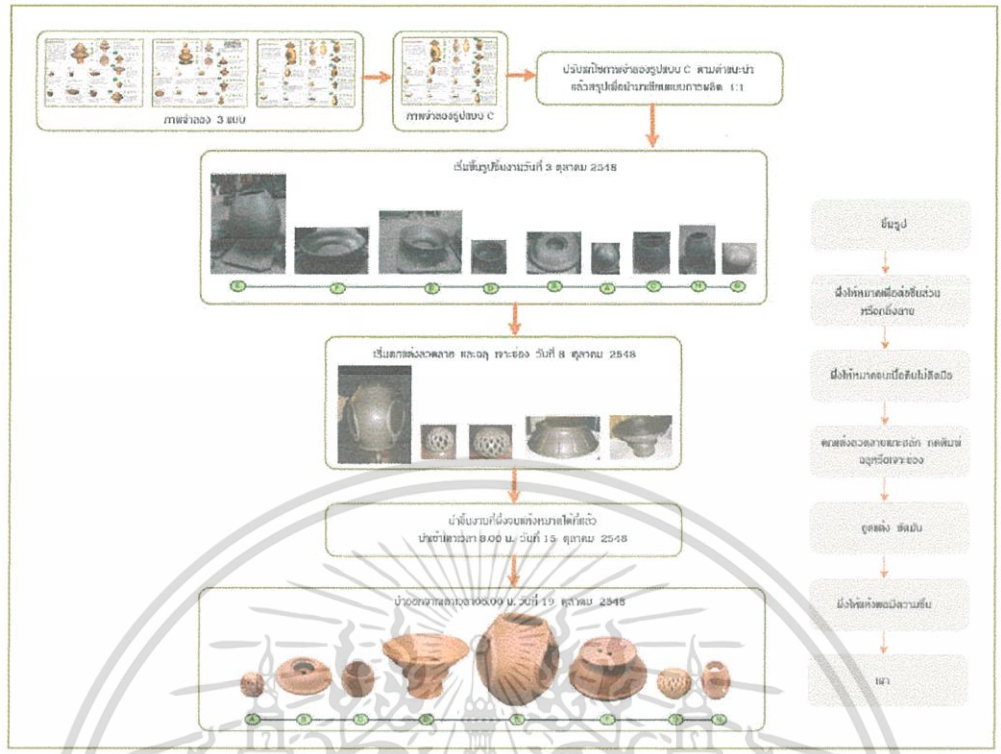

ภาพที่ ค.2 ขั้นตอนการผลิตต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

ภาพที่ ค.3 การใช้งานต้นแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำเนา

แบบ สป สผชป ๑๒๓๑

คำขอรับสิทธิบัตร / อนุสิทธิบัตร

☐ การประดิษฐ์
☑ การออกแบบผลิตภัณฑ์
☐ อนุสิทธิบัตร

ยื่นคำขอนี้ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร
ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535
และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

สำหรับเจ้าหน้าที่	
วันรับคำขอ - 3 พ.ย. 2548	เลขที่คำขอ 105821
วันยื่นคำขอ	
สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	
ใช้กับแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทผลิตภัณฑ์	
วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
วันออกสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร	เลขที่สิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่	

ชื่อและชื่อการประดิษฐ์การออกแบบผลิตภัณฑ์
ชุดตกแต่งสาย

ขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์นี้เป็นคำขอสำหรับผลิตภัณฑ์อย่างเดียวกันและเป็นคำขอลำดับที่
จำนวน คำขอ ที่ยื่นในคราวเดียวกัน

ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร และที่อยู่/สถานที่ติดต่อ ประเทศ	
นางสาวจิรดา แพรไพสรี	3.1 สัญชาติ ไทย
51/121 ถนนสุขาภิบาล ตำบลบางศรีเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000	3.2 โทรศัพท์ 01-7714747
	3.3 โทรสาร
	3.4 อีเมล์ jiradap88@hotmail.com

สิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
☐ ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบ ☐ ผู้รับโอน ☐ ผู้ขอรับสิทธิโดยเหตุอื่น

ตัวแทน (ถ้ามี) ที่อยู่ (เลขที่ ถนน จังหวัด รหัสไปรษณีย์)	
	5.1 ตัวแทนเลขที่
	5.2 โทรศัพท์
	5.3 โทรสาร
	5.4 อีเมล์

ผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ และที่อยู่ (เลขที่ ถนน ประเทศ)

นางสาวจิรดา แพรไพสรี 51/121 ถนนสุขาภิบาล ตำบลบางศรีเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิม
ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอให้ถือว่าได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ ในวันเดียวกับคำขอรับสิทธิบัตร
วันยื่น เพราะคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้แยกจากหรือเกี่ยวข้องกับคำขอเดิมเพราะ
คำขอเดิมมีการประดิษฐ์หลายอย่าง ☐ ถูกปฏิเสธเนื่องจากผู้ขอไม่มีสิทธิ ☐ ขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ

หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่อาจระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน ให้จัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายแบบพิมพ์นี้โดยระบุหมายเลข กำกับข้อและหัวข้อที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การยื่นคำขอนอกราชอาณาจักร

วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ	ประเทศ	สัญลักษณ์จำแนกการประดิษฐ์ระหว่างประเทศ	สถานะคำขอ

☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอสิทธิให้ถือว่าได้ยื่นคำขอนี้ในวันที่ได้ยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรในต่างประเทศเป็นครั้งแรกโดย
☐ ได้ยื่นเอกสารหลักฐานพร้อมคำขอนี้ ☐ ขอยื่นเอกสารหลักฐานหลังจากวันยื่นคำขอนี้

การแสดงการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรได้แสดงการประดิษฐ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัด

วันแสดง วันเปิดงานแสดง ผู้จัด

การประดิษฐ์เกี่ยวกับจุลชีพ

10.1 เลขทะเบียนฝากเก็บ	10.2 วันที่ฝากเก็บ	10.3 สถาบันฝากเก็บ/ประเทศ

ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ขอยื่นเอกสารภาษาต่างประเทศก่อนในวันยื่นคำขอนี้ และจะจัดยื่นคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ที่จัดทำภาษาไทยภายใน 90 วัน นับจากวันยื่นคำขอนี้ โดยขอยื่นเป็นภาษา

☐ อังกฤษ ☐ ฝรั่งเศส ☐ เยอรมัน ☐ ญี่ปุ่น ☐ อื่น ๆ

ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ราชบัณฑิตประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตรหรือจดทะเบียนและประกาศโฆษณาอนุสิทธิบัตรนี้

ตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ.

ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรขอให้ใช้รูปเขียนหมายเลข ในการประกาศโฆษณา

คำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรนี้ประกอบด้วย

ก. แบบพิมพ์คำขอ 2 หน้า
ข. รายละเอียดการประดิษฐ์หรือคำพรรณนาแบบผลิตภัณฑ์ หน้า
ค. ข้อถือสิทธิ 1 หน้า
ง. รูปเขียน รูป หน้า
จ. ภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์
☑ รูปเขียน 7 รูป 2 หน้า
☐ รูปถ่าย รูป หน้า
ฉ. บทสรุปการประดิษฐ์ หน้า

11. เอกสารประกอบคำขอ
☐ เอกสารแสดงสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร
☐ หนังสือรับรองการแสดงการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์
☐ หนังสือมอบอำนาจ
☐ เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับจุลชีพ
☐ เอกสารการขอนับวันยื่นคำขอในต่างประเทศเป็นวันยื่นคำขอในประเทศไทย
☐ เอกสารขอเปลี่ยนแปลงประเภทของสิทธิ
☐ เอกสารอื่น ๆ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า
☐ การประดิษฐ์นี้ไม่เคยยื่นขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรมาก่อน
☐ การประดิษฐ์นี้ได้พัฒนาปรับปรุงมาจาก.....

ลายมือชื่อ (☐ ผู้ขอรับสิทธิบัตร / อนุสิทธิบัตร; ☐ ตัวแทน)

(นางสาวจิรดา แพรใบศรี)

หมายเหตุ บุคคลใดยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรืออนุสิทธิบัตร โดยการแสดงข้อ ความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ได้ไปซึ่งสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้า 1 ของจำนวน 1 หน้า

ข้อถือสิทธิ์

ขอถือสิทธิ์ในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ รูปร่าง ลักษณะของ ชุดตกแต่งสวน ตามที่ปรากฏในภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้ยื่นมาพร้อมนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้า 1 ของจำนวน 2 หน้า

รูปที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้า 2 ของจำนวน 2 หน้า

รูปที่ 2

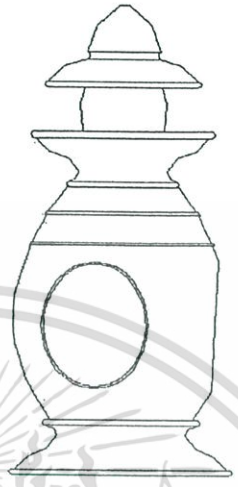

รูปที่ 3

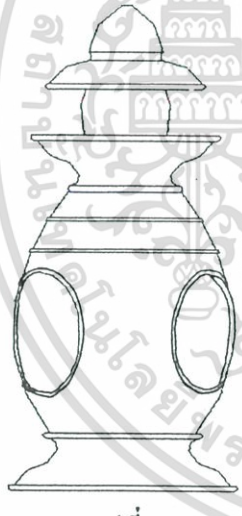

รูปที่ 4

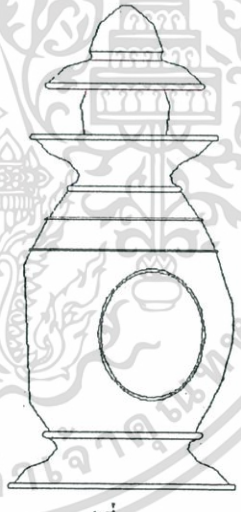

รูปที่ 5

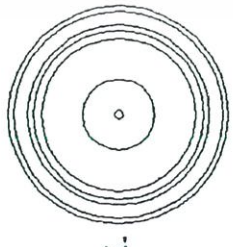

รูปที่ 6

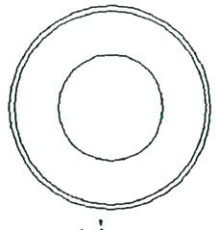

รูปที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบ สป/สผ/อสป/001-ก (ฑ)

คำรับรองเกี่ยวกับสิทธิขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

เขียนที่ ..กรมทรัพย์สินทางปัญญา.....

วันที่....3.....เดือน.พฤศจิกายน.....พ.ศ. 2548.....

เรียน อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ข้าพเจ้า นางสาวจิรดา แพรใบศรี

ที่อยู่ 51/121 ถนนสุขาภิบาล ตำบลบางศรีเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 และ

ข้าพเจ้า .....

ที่อยู่ ..... และ

ข้าพเจ้า .....

ที่อยู่ .....

ขอรับรองและยืนยันเกี่ยวกับสิทธิของข้าพเจ้าในการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ คือ (ระบุชื่อการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์) ชุดตกแต่งสวน ซึ่ง ข้าพเจ้าขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ดังนี้

1. ข้าพเจ้าเป็นผู้ประดิษฐ์สิ่งที่ขอรับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร/ผู้ออกแบบสิ่งที่ขอรับสิทธิบัตร ดังกล่าว

2. ไม่มีบุคคลหรือหน่วยงานใดมีสิทธิขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร สำหรับการประดิษฐ์/การออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่ขอรับสิทธิบัตร

3. ข้าพเจ้ายังไม่ได้โอนสิทธิในการขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตรที่ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร แก่บุคคลอื่นใด

4. รายละเอียดต่างๆ ที่ข้าพเจ้าระบุถึงในคำรับรองนี้ ตลอดจนข้อเท็จจริงทั้งปวงที่ระบุในคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....

(.....นางสาวจิรดา แพรใบศรี.....)

.....

(.....)

.....

(.....)

.....

หมายเหตุ 1. ให้ยื่นคำรับรองนี้ในกรณีที่ผู้ขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร เป็นผู้ประดิษฐ์/ผู้ออกแบบเอง

2. ให้ยื่นคำรับรองนี้พร้อมกับคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาชุดที่ 3/1 และ 3/3

<u>คำชี้แจง</u> เครื่องมือชุดนี้ มีลักษณะคำถามเพื่อนำไปใช้สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตเครื่องปั้นดินเผา ประเมินต้นแบบผลิตภัณฑ์ โดยในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะใช้ภาพถ่ายพร้อมรายละเอียด และต้นแบบผลิตภัณฑ์ ประกอบไปกับแบบประเมิน

ข้อสอบ (ข้อที่)	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	สรุปผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	คะแนน		
1.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
1.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
1.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.4	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
3.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
3.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
3.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
4.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
4.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
4.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
4.4	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
5.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
5.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
5.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
5.4	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
6.1	0	1	1	2	0.66*	มีความเที่ยงตรง
6.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
6.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาชุดที่ 3/2 และ 3/4

<u>คำชี้แจง</u> เครื่องมือชุดนี้ มีลักษณะคำถามเพื่อนำไปใช้สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจัดสวน ประเมินต้นแบบผลิตภัณฑ์ โดยในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะใช้ภาพถ่ายพร้อมรายละเอียด และต้นแบบผลภัณฑ์ ประกอบไปกับแบบประเมิน

ข้อสอบ (ข้อที่)	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	สรุปผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	คะแนน		
1.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
1.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
1.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
1.4	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
3.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
3.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
3.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
4.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
4.2	0	1	1	2	0.66*	มีความเที่ยงตรง
5.1	0	1	1	2	0.66*	มีความเที่ยงตรง
5.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
5.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาชุดที่ 4/1

<u>คำชี้แจง</u> เครื่องมือชุดนี้ มีลักษณะคำถามเพื่อนำไปใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นผู้จำหน่าย นักออกแบบจัดสวน และผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อการตกแต่งสวนที่พัฒนาใหม่ โดยในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะใช้ภาพถ่ายพร้อมรายละเอียด ประกอบไปกับแบบสอบถาม

ข้อสอบ (ข้อที่)	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC	สรุปผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	คะแนน		
1.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
1.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
1.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
2.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
3.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
3.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
3.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
4.1	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
4.2	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง
4.3	1	1	1	3	1.00*	มีความเที่ยงตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก จ

รายชื่อในการเก็บข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อบริษัทที่เป็นสมาชิกสมาคมภูมิสถาปนิกแห่งประเทศไทย

ลำดับ	ชื่อสำนักงานออกแบบ	ที่อยู่
1	บริษัท 2C + A & Associates จำกัด	9/311 ม.6 ถ.พหลโยธิน คลองถนน บางเขน กรุงเทพฯ 10220 โทรศัพท์: 0-2970 2834-5 โทรสาร: 0-2970 2836 e-mail: twoca1995@yahoo.com
2	บริษัท Group Three Design จำกัด	63/1 ซ.5 (ราชครู) ถ.พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์: 0-2279 1478 โทรสาร: 0-2617 1109 e-mail: phithakv@yahoo.com
3	บริษัท Concept International Design จำกัด	38 อาคาร Q House Convent ชั้น 4 ห้อง C4 สีลม บางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์: 0-2632 0876-8 โทรสาร: 0-2632 0879 e-mail: concepti@loxinfo.co.th
4	บริษัท Land & Signage จำกัด	339/21 ชั้น 3 โชคชัยร่วมมิตร คอนโด วิภาวดี ซ.16/5 ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์: 0-2690 1380-1 โทรสาร: 0-2690 1382 e-mail: land_signage@yahoo.com
5	บริษัท K.T.G.Y. จำกัด	335 ซ.ทองหล่อ 17 สุขุมวิท 55 คลองตันเหนือ วัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์: 0-2712 5806-10 โทรสาร: 0-2712 5811 e-mail: ktgy@samart.co.th
6	บริษัท Rafa Design จำกัด	808/13 ซ.ธารารมณ์ 2 สุขุมวิท 55 (ทองหล่อ) คลองตัน วัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์: 0-2381 0406 โทรสาร: 0-2381 6182 e-mail: rafa@rafadesign.com
7	บริษัท Sara Design จำกัด	175 ซ.อ่อนนุช 17 สุขุมวิท 77 สวนหลวง กรุงเทพฯ 10250 โทรศัพท์: 0-2717 7883 โทรสาร: 0-2717 8089 e-mail: pongsakx@yahoo.com
8	บริษัท Emphasites จำกัด	530 สุขุมวิท 54 บางจาก พระโขนง กทม. 10260 โทรศัพท์: 0-2742 9928 , 0 6988 1144 โทรสาร : 0-2742 8257 e-mail: info@emphasites.com
9	บริษัท Axis Landscape จำกัด	530 สุขุมวิท 54 บางจาก พระโขนง กทม. 10260 โทรศัพท์: 0-2742 9928 , 0 6988 1144 โทรสาร : 0-2742 8257 e-mail: info@emphasites.com
10	**บริษัท BC Thailand จำกัด**	73/9 ซ.ร่วมฤดี 2 ถ.เพลินจิต ลุมพินี ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์: 0-2254 1001-5 โทรสาร: 0-2254 1006 e-mail: thailand@beltcollins.com
11	**บริษัท Landscape Planning จำกัด**	61/206 ซ.ทวีมิตร 9 ถ.พระราม 9 ห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320 โทรศัพท์: 0-2643 0153-4 โทรสาร: 0-2245 5363 e-mail: lpcth@hotmail.com
12	**บริษัท Park Zone จำกัด**	82/217 ม.3 ซ.119 ถ.รามอินทรา มีนบุรี กรุงเทพฯ 10510 โทรศัพท์: 0-2906 4529 โทรสาร: 0-2517 5999 e-mail: parkzone@maildozy.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ชื่อสำนักงานออกแบบ	ที่อยู่
13	**บริษัท P.L. Design จำกัด**	55/9 คฤหาสน์ศรีกานต์ พหลโยธิน ซ.2 พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์: 0-2615 1759 โทรสาร: 0-2615 1758 e-mail: pldesign@asiaaccess.net.th
14	**บริษัท Landscape Architects 49 จำกัด**	81 ซ.สุขุมวิท 26 คลองตัน คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์: 0-2661 4947, 0-2661 2618 โทรสาร: 0-2261 1422 e-mail: L49predapond@49group.com
15	**บริษัท Scape Architects จำกัด**	68/21 ถ.สาทรเหนือ สีลม บางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์: 0-2234 8632-3 โทรสาร: 0-2234 8631 e-mail: scapearch@mweb.co.th
16	**บริษัท D.S.B. Associates จำกัด**	222 ซ.จุฬาลงกรณ์ 50 ถ.พระราม 4 วังใหม่ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์: 0-2215 4223, 0-2216 2245 โทรสาร: 0-2215 6361 w-mail: poopong@hotmail.com
17	**บริษัท Green Architects จำกัด**	187/72 ม.มหาดไทย ยูนิคโฮม ซ.ลาดพร้าว 122 วังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310 โทรศัพท์: 0-2934 0078-80 โทรสาร: 0-2934 0081 e-mail: lemgreen@asianet.co.th
18	**บริษัท Green Scale จำกัด**	84/19 ม.13 ม.ร่มรื่น ซ.15 ถ.บรมราชชนนี ตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170 โทรศัพท์: 0-2880 7740-1 โทรสาร: 0-2880 7742 e-mail: worawit@greenscale.com
19	**บริษัท P. Landscape จำกัด**	68/3 ซ.จุลินทร์ สุขุมวิท 21 (อโศก) คลองตันเหนือ วัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์: 0-2664 0212-3 โทรสาร: 0-2258 3588 e-mail: pland@loxinfo.co.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อสมาชิกสมาคมไม้ประดับแห่งประเทศไทย

ลำดับที่	รายชื่อ	ตำแหน่ง
1.	นายเกษม จันทรประสงค์	นายกสมาคมฯ
2.	นายสรรเสริญ พิริยะธำรง	อุปนายก
3.	นายสุรัตน์ วัณโณ	อุปนายก
4.	นางลักขณา ศิริวรรณ	เลขาธิการ
5.	นางสลิดา พิเรนทร	เหรัญญิก
6.	ผศ.จิรายุพิน จันทรประสงค์	นายทะเบียนพันธุ์ไม้
7.	นางศศิวิมล แสวงผล	นายทะเบียนสมาชิก
8.	นายต้นวงศ์ คุณะเกษม	สมาชิกสัมพันธ์และปฏิคม
9.	นายไพโรจน์ มายุรักษ์	ประชาสัมพันธ์
10.	นางทยา เจนจิตติกุล	ฝ่ายทัศนศึกษา
11.	นางเนาวรัตน์ ลี้อิสระนุกูล	กรรมการ
12.	นายเปรมปรี ณ สงขลา	กรรมการ
13.	นางสาวมัลลิกา สุคนธรักษ์	กรรมการ
14.	นางยุพดี เลื่อนฉวี	กรรมการ
15.	นายสาโรช โสภณางกูร	กรรมการ
16.	นายโอฬาร พิทักษ์	กรรมการ
17.	นต.ภากร ศุภชลาศัย รน.	กรรมการ
18.	รศ.ดร.อรดี สหวัชรินทร์	กรรมการ
19.	ผศ.ธัญญะ เตชะศีลพิทักษ์	กรรมการ
20.	รศ.พร้อมจิต ศรลัมพ์	กรรมการ
21.	รศ.เอื้อมพร วีสมหมาย	กรรมการ
22.	รศ.พัฒนา สุขประเสริฐ	กรรมการ
23.	นางสาวประพีร์ วัณโณ	กรรมการ
24.	นายวรวิทย์ อังสุหัสต์	กรรมการ
25.	นายสมคิด พ่วงทรัพย์สิน	กรรมการ
26.	นาวาอากาศเอกช่อ วาตะ	กรรมการ
27.	นายจงวัฒนา พุ่มหิรัญ	กรรมการ
28.	นายชาตรี สิงหเสนี	กรรมการ
29.	นางสาวมัญชุสา วัฒนพร	กรรมการ
30.	นายปราโมทย์ โรจน์เรืองแสง	กรรมการ
31.	นายสุวัฒน์ จินดา	กรรมการ
32.	นางบุศรินทร์ ท้าวลา	กรรมการ

ที่มา : ข่าวสารไม้ประดับ ปีที่ 32 ฉบับเดือนสิงหาคม 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	จิรดา แพรใบศรี
วัน/เดือน/ปีเกิด	10 ตุลาคม 2521
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 51/121 หมู่ 1 ถนน สุขาภิบาล 1 ตำบล บางศรีเมือง อำเภอ เมือง จังหวัด นนทบุรี
ประวัติการศึกษา	
ปีการศึกษา 2541	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา ช่างเครื่องเรือนและตกแต่ง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ปีการศึกษา 2544	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2548	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปัจจุบัน	
พ.ศ.2547-2548	นักศึกษาทุนผลิตและพัฒนาอาจารย์(UDC) ประจำปี 2547
พ.ศ.2548	อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาออกแบบภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้